

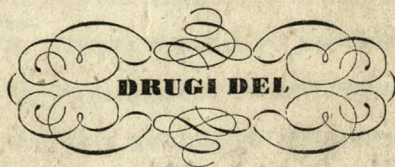
10578/2
APOSTOLSKA

HERAVA

BOGOLJUBNIM DUŠAM DANA

PO

BRANJI SVETICA PISMA ZA NEDELE INO SVETKE
CERKVENICA LETA.

PISAL

ANTON SLOMŠEK,

NEKDAJNI NADFAJMOŠTER U VOZENICI.

Y CELOVCH.

NATISNIL INO NA PRODAJ IMA JANEZ LEON.

1850.

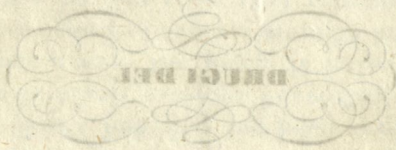
APOSTOLSKA

Н Р А М А

BOGOLJUBIM DUSAM DANA

Kakor novorojeni otroci poželjajte duhovskega nepokazeniga
mleka, od kateriga bote v izveličanji rastili, ako ste že okusili,
kako sladek je Gospod.

1. Peter 2, 2—3.

PRVA

ANTON SLOMŠEK

IZDAVAJALNIK V Ljubljani

Y. C. 1890

IZDAJALNIK V Ljubljani

KAZALO DRUZIGA DELA.

I. BINKOŠTNA NEDELA.

STRAN

Od svetiga Duha	1
---------------------------	---

II. BINKOŠTNI PONDELIK.

Od darov svetiga Duha	7
---------------------------------	---

III. NEDELA PRESVETE TROJICE.

Nar veči skrivnost	12
------------------------------	----

IV. PERVA NEDELA PO BINKOŠTIH.

Od ljubezni božje	17
-----------------------------	----

V. SPOMIN PRESVETIGA REŠNIGA TELESA.

Ljubezn Jezusa v presvetim rešnim Telesi	25
--	----

VI. DRUGA NEDELA PO BINKOŠTIH.

Od prave keršanske prijaznosti	32
--	----

VII. TRETJA NEDELA PO BINKOŠTIH.

Od duhovskih varhov	37
-------------------------------	----

VIII. ŠTERTA NEDELA PO BINKOŠTIH.

Posledno tolažilo	42
-----------------------------	----

IX. PETA NEDELA PO BINKOŠTIH.

Od kletve	48
---------------------	----

X. ŠESTA NEDELA PO BINKOŠTIH.

Od gerdobe greha	53
----------------------------	----

XI. SEDMA NEDELA PO BINKOŠTIH.

Od skerbi za izveličanje	59
------------------------------------	----

XII. OSMNA NEDELA PO BINKOŠTIH.

Toljko človek velja, koljkor sam sebe premaga	65
---	----

XIII. DEVETA NEDELA PO BINKOŠTIH.

Kako se skušnjave premagajo	71
---------------------------------------	----

XIV. DESETA NEDELA PO BINKOŠTIH.

Kdo v našim serci prebiva?	78
--------------------------------------	----

XV. EDNAJSTA NEDELA PO BINKOŠTIH.

Od posvečjoče gnade božje	84
-------------------------------------	----

XVI. DVANAJSTA NEDELA PO BINKOŠTIH.

Od velike sreče keršanstva	90
--------------------------------------	----

XVII. TRINAJSTA NEDELA PO BINKOŠTIH.

Od škodljivih praznover	95
-----------------------------------	----

XVIII. ŠTIRNAJSTA NEDELA PO BINKOŠTIH.

Od pregrešnih razvad	102
--------------------------------	-----

XIX. PETNAJSTA NEDELA PO BINKOŠTIH.

Od keršanske prizaneslivosti	109
--	-----

XX. ŠESTNAJSTA NEDELA po BINKOŠTIH.

Od keršanske popolnosti	114
-----------------------------------	-----

XXI. SEDEMNAJSTA NEDELA PO BINKOŠTIH.

Od keršanske zloge ino edinosti u véri	121
--	-----

XXII. OSEMNAJSTA NEDELA PO BINKOŠTII.	
Od znamenj izveličanja	129
XXIII. DEVETNAJSTA NEDELA PO BINKOŠTII.	
Od prave steze keršanske popolnosti	134
XXIV. DVAJSETA NEDELA PO BINKOŠTII.	
Od keršanske modrosti	139
XXV. EN INO DVAJSETA NEDELA PO BINKOŠTII.	
Od duhovske brambe	146
XXVI. DVE INO DVAJSETA NEDELA PO BINKOŠTII.	
Od keršanske stanovitosti	153
XXVII. TRI INO DVAJSETA NEDELA PO BINKOŠTII.	
Od dobrih ino slabih izgledov	158
XXVIII. POSLEDNA NEDELA PO BINKOŠTII.	
Od prave izveličanske sreče ino veselja	163

I. BINKOŠTNA NEDELA.

Od svetiga Duha.

Berilo iz djanja apostolskiga 2, 1—11.

Zemlja zeva po hladnim deži, kedar je suša huda. Pohleven dežek njo pomnoči ino vso novič oživi. Še željnej so čakali učenci Jezusovi svetiga Duha, kteriga jim je poslati obljubil. — Mokra zemlja po dolgočasnim deževji topliga sonca potrebuje, de njo ogreje ino omladi; še potrebnej je bil reven svet nebeške luči, ki ro je sv. Duh ravno binkoštno nedelo iz nebes prinesil, apostelne z nebeškimi darimi napolnil ino ves svet oživel, kakor v Apostolskim djanji 2, 1—11 veselo beremo.

I.

1. Petdeseti dan po velikinoči ino deseti dan po Jezusovim vnebohodi je napočil, sveta nedela Linkoštna, imenitni svetek Judovski, spomin goda, v katerim je Bog na gori Sinaj po Mojzesu Izraelskimu ljudstvu v bliski ino gromi svoje postave dal. Ljudi iz vsih krajev sveta se je po mesli terlo, ktiri so bili v tempel Gospodov došli božjo službo opravljat. Apostoli ino učenci Jezusovi so bili z Marijo v eni hiši zaperti, v strahih pred sovražnimi Judmi, ki so vmorili Jezusa, ino tudi njim po življenji stregli.

V svetim premišlovanji božih reči molijo, postijo se ino pripravljajo, de se jim bo obljuba Jezusova dopolnila poslati v mesto sebe drugiga učenika, tažeja ino vladitela, Bogá svetiga Duha. — Preserčno so ga želeli, klicali ino prosili po besedah svete cerkve rekoč: „Pridi sv. Duh, ino pošli iz nebes svoje luči žar! Pridi darov darovnik; Oče vbogih pridi!“ — Tudi mi smo svetiga Duha potrebni; ali smo se pa tudi te dni na njega prihod kaj vredno pripravili?

2. Ob devetih zjutraj, ko je ravno mesto nar bolj živo ljudi, ki h službi boži v tempel hitijo, *vstane* kakor blisk velik šum ravno nad hišo, v katiri so apostoli z Marijo molili. Mogočen vihar je bil očitno znamenje svetiga Duha, po katerim se je hotel ljudem oglasiti. *Ogneni jeziki* so u veselim plameni nad zbrane učence Jezusove priplavali, na glavo vsakiga razdeleni. Skuz nje se je hotel ljudem pokazati. Apostoli vsi živi, božih darov polni, serčni ino veseli hvalijo toljko čudovitiga, toljko vsmileniga Bogá.

3. Tudi krog hrama (hiše) je vse živo ljudi. Pridirjali so gledat ino slišat, kaj se čudiga tukaj godi. Serčni ino kakor prerojeni *apostoli na svello stopijo*, oznanvaje božje reči. Vsi jih tenko poslušajo: Partjani, Madjani, ino Elamiti od polnočnih strani; ljudje iz Kapadocje, iz Ponta, male Azije, iz Frigije domá; tudi oni ki so v Egipti ino v južnih krajih Libije, per Cirení prebivali, ptujci iz Rima, od sončniga zahoda jih poslušajo, ino *vsak jih tako lahko zastopi kakor svoje domače ljudi*. Krečani jih čujejo po gerško, Arabljani od sončniga izhoda pa tudi v svojim jeziki tak po domače gučiti, kakor bi bili per njih doma. — Kako čudno je to! Apostoli poprej boječi ino zdaj toljko serčni! — poprej zaničvani Galilejski ribiči, ino zdaj visoko učeni možje, ki znajo vse jezike. Naj pride človek iz kteriga kraja rad, apostoli mu vejo po njegovo odgovor dati. Kdo je to storil? Bog sv. Duh, kteriga je svojim vsmileni Jezus od Očeta poslal, de jih bo vse učil ino jim vse povedal, kar jim je vedeti potreba.

Oh koljko *potrebni svetiga Duha* smo tudi mi — kako potrebna ga je naša *dežela — fara — vsaka hiša!* Tudi nam je vsmileni Jezus svetiga Duha obljubil — tudi nam ga je poslal; *kako je to, de tako malo za njega vemo?* — Za to, *ker svetiga Duha premalo spoznamo*, premalo spoštujemo, ino mu damo pogosto sami slovo. Pogovorijmo se denes prav po keršansko od Bogá svetiga Duha!

II.

Ko je sv. apostel *Pav*l po svojih hojah v mesto *Efez* prišel, najde *dvanaest možev*, ktiri so v Kristusa vervali. Vpraša jih, ali so že prijeli svetiga Duha? Odgovorijo mu, de od svetiga Duha kaj ne vejo, temuč de so le keršeni bili od

Janeza kerstnika. Sv. Pavl jih podučí ino kersti po Jezusovi postavi, roke na nje poklada, jih birma; sv. Duh se krez nje razlije, ter jih napolni z svojmi darmi. Djanj. apost. 19, 3 — 7. — Tudi mi smo keršeni po Jezusi Kristusi, tudi na nas so škof, apostolski nastopnik, roke pokladali ino nas birmali, de je prišel sveti Duh tudi črez nas. Ali pa tudi vemo:

1. *Kdo je sv. Duh?* Sv. Duh je tretja peršona v sveti Trojici, kateri izhaja iz Bogá Očeta ino Sina od vekomaj. On je pravi, živi Bog, Bogú Očetu ino Sinu u vsim enak. Kristus ga je obljubil svojim poslati rekoč: „Sv. Duh pa, on Duh resnice, kteriga vam bom jaz od Očeta poslal, on vas bo vse učil.“ Po tem je tudi Kristus zapovedal vse, ki verjejo, kerstiti v imeni Bogá Očeta, Sina ino svetiga Duha. Ino sv. Janez, on posebni ljublenc Jezusov veli: „Terje so, kateri v nebesih pričujejo: Oče, Beseda (Sin boži) ino sv. Duh; vsi terje so pa le eno.“ — Ljubezn Očeta do svojga edinorojeniga Sina, ljubezn Sina do svojga večniga Očeta — iz te večne ljubezni izhaja vekomaj Bog sv. Duh. On božji Duh je plaval nad neizmernimi širjavami prej ko je bil svet stvarjen; sv. Duh je priplaval v podobi goloba per kersti Jezusovim, on se je denašno nedelo v oghenih jezikan nad apostole razlil, ino je z svojmi darmi ves keršanski svet napolnil, ter ravno tak oživlja sveto katolško cerkvo, kakor duša naše telo. — Pogledjte, ljube duše, kako ljubeznivo se nam je večni Bog sv. Duh v tretji boži peršoni razodél!

2. *Kaj nam pa Bog sv. Duh stori?* On dogotovi naše izveličanje. Bog Oče nas je stvaril srečne na duši ino telesi. Ko smo po grehi prvih starišev svojo prvo nedolžnost ino srečo zgubili, nas je Bog Sin odrešil, ter nam zgubleno pravico božih otrók, časno srečo ino izveličanje večno zaslužil. Te izveličanske sreče nas pa Bog sv. Duh deležne stori, nas v bože otroke posveti, de smo sodelčici, bratje ino sestre Jezusovi, pa udje svete matere katolške cerkve, ter nam pomoč deli, izveličanje srečno doseči. „V svetim Duhu smo poterdeni (zapečateni), uči sv. Pavl; on je zastava naše erbšine.“ Efež. 1, 13 — 14. Sv. Duh je učil preroke v starim zakonu ino govoril skuz apostelne v novi zavezi. „Zakaj (pravo) prerokvanje ni nikolj iz človeške volje prišlo, ampak od svetiga Duha nadahnjeni so govorili sveti boži možje.“ I. Petr. 1, 21. Tak je tudi Jezus obljubil svojim namestnikom:

Znabili so vsi o svetim Duhu

2. *Ob devetih zjutraj*, ko je ravno mesto nar bolj živo ljudi, ki h službi boži v tempel hitijo, *vstane* kakor blisk velik šum ravno nad hišo, v katiri so apostoli z Marijo molili. Mogočen vihar je bil očitno znamenje svetiga Duha, po katerim se je hotel ljudem oglasiti. *Ogneni jeziki* so u veselimi plameni nad zbrane učence Jezusove priplavali, na glavo vsakiga razdeleni. Skuz nje se je hotel ljudem pokazati. Apostoli vsi živi, božih darov polni, serčni ino veseli hvalijo toljko čudovitiga, toljko vsmileniga Bogá.

3. Tudi krog hrama (hiše) je vse živo ljudi. Pridirjali so gledat ino slišat, kaj se čudiga tukaj godi. Serčni ino kakor prerojeni *apostoli na svetlo stopijo*, oznanvaje božje reči. Vsi jih tenko poslušajo: Partjani, Madjani, ino Elamiti od polnočnih strani; ljudje iz Kapadocje, iz Ponta, male Azije. iz Frigije domá; tudi oni ki so v Egipti ino v južnih krajih Libije, per Cirení prebivali, ptujci iz Rima, od sončniga zahoda jih poslušajo, ino *vsak jih tako lehko zastopi kakor svoje domače ljudi*. Krečani jih čujejo po gerško, Arabljani od sončniga izhoda pa tudi v svojim jeziki tak po domače gučiti, kakor bi bili per njih doma. — Kako čudno je to! Apostoli poprej boječi ino zdaj toljko serčni! — poprej zaničvani Galilejski ribiči, ino zdaj visoko učeni možje, ki znajo vse jezike. Naj pride človek iz kteriga kraja rad, apostoli mu vejo po njegovo odgovor dati. Kdo je to storil? Bog sv. Duh, kteriga je svojim vsmileni Jezus od Očeta poslal, de jih bo vse učil ino jim vse povedal, kar jim je vedeti potreba.

Oh koljko *potrebni svetiga Duha* smo tudi mi — kako potrebna ga je naša *dežela — fara — vsaka hiša!* Tudi nam je vsmileni Jezus svetiga Duha obljubil — tudi nam ga je poslal; *kako je to, de tako malo za njega vemo?* — Za to, *ker svetiga Duha premalo spoznamo*, premalo spoštujemo, ino mu damo pogosto sami slovo. Pogovorijmo se dones prav po kersánsko od Bogá svetiga Duha!

II.

Ko je sv. apostel *Paul* po svojih hojah v mesto *Efež* prišel, najde *dvanaest možev*, ktiri so v Kristusa vervali. Vpraša jih, ali so že prijeli svetiga Duha? Odgovorijo mu, de od svetiga Duha kaj ne vejo, temuč de so le keršeni bili od

Janeza kerstnika. Sv. Pavl jih podučil ino kersti po Jezusovi postavi, roke na nje poklada, jih birmal; sv. Duh se krez nje razlije, ter jih napolni z svojimi darmi. Djanj. apost. 19, 3 — 7. — Tudi mi smo keršeni po Jezusi Kristusi, tudi na nas so škof, apostolski nastopnik, roke pokladali ino nas birmali, de je prišel sveti Duh tudi črez nas. Ali pa tudi vemo:

1. **Kdo je sv. Duh?** Sv. Duh je tretja peršona v sveti Trojici, kleri izhaja iz Bogá Očeta ino Sina od vekomaj. On je pravi, živi Bog, Bogú Očetu ino Sinu u vsim enak. Kristus ga je obljubil svojim poslati rekoč: „Sv. Duh pa, on Duh resnice, kteriga vam bom jaz od Očeta poslal, on vas bo vse učil.“ Po tem je tudi Kristus zapovedal vse, ki verjejo, kerstiti v imeni Bogá Očeta, Sina ino svetiga Duha. Ino sv. Janez, on posebni ljublenec Jezusov veli: „Terje so, kleri v nebesih pričujejo: Oče, Beseda (Sin boži) ino sv. Duh; vsi terje so pa le eno.“ — Ljubezn Očeta do svojga edinorojeniga Sina, ljubezn Sina do svojga večniga Očeta — iz te večne ljubezni izhaja vekomaj Bog sv. Duh. On božji Duh je plaval nad neizmernimi širjavami prej ko je bil svet stvarjen; sv. Duh je priplaval v podobi goloba per kersti Jezusovim, on se je denašno nedelo v ognenih jezikah nad apostole razlil, ino je z svojimi darmi ves keršanski svet napolnil, ter ravno tak oživlja sveto katolško cerkvo, kakor duša naše telo. — Poglejte, ljube duše, kako ljubeznivo se nam je večni Bog sv. Duh v tretji boži peršoni razodél!

2. **Kaj nam pa Bog sv. Duh stori?** On dogotovi naše izveličanje. Bog Oče nas je stvaril srečne na duši ino telesi. Ko smo po grehi prvih starišev svojo prvo nedolžnost ino srečo zgubili, nas je Bog Sin odrešil, ter nam zgubleno pravico božih otrok, časno srečo ino izveličanje večno zaslužil. Te izveličanske sreče nas pa Bog sv. Duh deležne stori, nas v bože otroke posveti, de smo sodelčici, bratje ino sestre Jezusovi, pa udje svete matere katolške cerkve, ter nam pomoč deli, izveličanje srečno doseči. „V svetim Duhu smo poterdeni (zapečateni), uči sv. Pavl; on je zastava naše erbsine.“ Efež. 1, 13 — 14. Sv. Duh je učil preroke v starim zakonu ino govoril skuz apostelne v novi zavezi. „Zakaj (pravo) prerokvanje ni nikolj iz človeške volje prišlo, ampak od svetiga Duha nadahnjeni so govorili sveti boži možje.“ I. Petr. 1, 21. Tak je tudi Jezus obljubil svojim namestnikom:

Zabili so vsi o svetim Duhu

„Ne skerbite, kako alj kaj bi govorili; zakaj dano vam bo tisto uro, kaj govorite. Niste namreč vi, kateri govorite, ampak Duh vašiga Očeta je, kateri u vas govori.“ Mat. 10, 19—20. Sv. Duh še zdaj sveto *katoliško cerkvo uči*, de se u veri ne moti, ino neprenehama *skuz vse pravoverne učenike* govori. — Govori pa tudi *na tihim v tvojim serci*, bogoljubna duša, ti daja dobre misli in svete želje. On je kakor rahel veter, ki barko mirno žene. Barka je duša naša; svetimu Duhu se vladati dajmo. — On vodi *modre*, de se v sreči ne prevzemejo, on tolaži *žalostne*, de ne obupajo. — Kako plahi ino žalostni so bili apostoli pred binkoštnoj nedeljo; skrivali ino zapirali so se, ter niso vedli kamo bi se djali. Sveti Duh se je črez nje razlil, in serčni kakor levi so postali, ino pa veseli, za imena Jezusa osramotvani biti. Še zdaj mnoga duša v samoti milo izdihuje, nektera hiša v revšini omaguje; dokler svetiga Duha ni, ni teka, ni veselja. Pride sv. Duh, ino hitro se hiša ponovi vsa lepa in vesela. Zadovoljno človek lahko reče, ki je svetiga Duha sladkost okusil: „O Gospod! kako dober ino sladek je tvoj duh u vsih rečeh. One, ki zajdejo, po malim svariš, jih opominvaje na njih grehe, ter jih prigovarjaš hudo zapustiti.“ Modr. 12, 1. Bog sv. Duh je nam živi *studenc* (vir) *vsiga dobriga*; po njem pijemo gnade božiga vsmilenja. Od njega govori Kristus: „Ako je kdo žejn, naj pride h meni, ino naj pije. Kdor v mene verje, bojo tekli, kakor sv. pismo pravi, potoki žive vode iz nja oserčja. To pa je rekel od Duha, kteriga so imeli prijeti vanj vervajoči.“ Jan. 7, 37—39. Sv. Duh je dober *oče vsih darov božih*, ktire nam daja ino blagoslovi. „Sad svetiga Duha pa je: Ljubezn, veselje, mir, poterplenje, prijaznost, dobrot, prizanašanje, krotkost, vera, pohlevšina, zderžanje, čistost,“ uči sv. Pavl. Gal. 5, 22—23. Kder lih darov ni, tudi ni svetiga Duha.

3. *Kde (kje) pa sv. Duh prebiva?* Bog sv. Duh, oče vsih dobrot, prebiva *v tisti deželi*, v kateri modra ino pravična gosposka vlada (regira), pridni ino pokorni podložniki pa radi vbogajo; kjer je malo sodnih hlapcov (trinogov), za toliko več pa poštenih, bogaboječih ljudi; kjer so varni poti, lepe ceste, poljane dobro obdelane, sadunosniki čedno osajeni. Sv. Duh v tisti *srenji* (fari) stanuje, ki ima skerbne in svetoželjne dušne pastirje, ino pobožne farmane, lepo okinčane (ocirane) cerkve, čedne križe (kipe) za potami (pa ne

zhaminje vbijatuy) — kjer je o svetih nedelah in praznikah miza božja polna, kerčmarije pa le za potrebo objiskovane; kjer pjancov celo ni, jigravcov pa še manj, veliko pa vsmljenih dobrotnikov; kjer ni gledati gizdove obleke na ljudeh, za toljko več draziga kinča (cira) pa na altarjih — tam kjer je šola polna pridnih otrok, malo pa tožb ino nobenih pravn; v tisti fari, kjer po noči ne juckajo (ne vriskajo), za toljko glajši pa v cerkvi pojó. „Nikar abotno ne ravnajte, ampak razumijte, kaj je volja božja, ino ne vpijanite se z vinam, iz kteriga nečistost pride, ampak hodite z svetim Duham napolnjeni — opomina sv. Pavl. Govorjte med sebo z psalmi ino hvalnimi pesmami ino duhovnim petjam; pojte ino prepevajte Gospodu v svojih sercach, ino dajajte hvalo vselej Bogú.“ Efež. 5, 17 — 20.

Sv. Duh je v *tisti hiši* doma, kjer je gospodar priden ino pošten inož, skerbna mati pa gospodinja, otroci pohlevni ino čedno rejeni, zvesta pa družina — kjer se ne kolne, veliko pa moli ino sveto pôje — kjer so strehe cele ino dobro krite, jisbe čedno pometene, mize, klopi ino stoli belo pomiti — v hiši, kjer ni preveč bogastva, za toljko več pa ljube zadovoljnosti. — Bog sv. Duh je *per takim človeku*, ki je v keršanskim nauki dobro podučén, pa tudi svoje delo zastopi, kteri je zadovoljn v svojim stani, v svojim opravili pa zvest, ki več za nebesa ko za posveten dobiček skerbi — per takim, ki vbožno na sveti živi, na svetih čednostih ino dobrih delah pa bogat v nebesa gre. Taki človek je živi tempel božji, od kteriga sv. Pavl pravi: „Ne veste, de ste tempel boži, ino Duh božji u vas prebiva?“ I. Kor. 3, 16. Ktore kolj Duh božji vodi, oni so otroci božji. Rim. 8, 14. — Kaj se vam zdi, ali je sv. Duh v našim kraji? — v naši fari? — ali je per nas doma? . . . Kjer je Duh Gospodov, tam je svojboda alj frajost.“ II. Kor. 3, 17.

4. *Kaj smo dolžni Bogú svetimu Duhu? Moliti* njega, svojga Bogá, tretjo peršono v presveti Trojici, je naša prva dolžnost. Za to je stara pohvala per katoličanah v navadi: Slava (časť ino hvala) Bogú Očetu ino Sinu, ino svetimu Duhu; kakor je bila v začetki, zdaj ino vselej ino na vse večne čase. — Dolžni smo Bogú svetimu Duhu *pripraviť čedno prebivaljše*, ako hočemo naj bi pri nas prebival, očistiti serce vsake pregrehe, očediti hišo slabih navad, potrebiti iz soseske pohujšanje, odpraviti iz dežele hudobne ljudi.

Dvema gospodama služiti ne moremo. „Ne veste, de vaši udi so tempel svetiga Duha kateri je u vas, ki ga od Bogá imate, ino de niste svoji?“ I. Kor. 6, 19—20. — Svetiga Duha mormo tudi *prositi naj h nam pride* ino per nas ostane, kakor so apostoli storili. „Oče nebeški bo dal dobriga Duha njim, ki zanj prosijo,“ uči Kristus. — Svetiga Duha *ne smemo žaliti* z pregrešnimi mislimi, njemu ne slovo dajati z nespodobnimi besedami, njemu prebivaljša ne razderati skuz pregrešno djanje. Posebno se imamo *varvali grehov zoper svetiga Duha*, od katerih Kristus veli, de ne bojo odpušeni ne na tim, ne na unim sveti. Prelepo nas v tim sv. Pavl opomina rekoč: „Ne dajte prostora hudiču. Nobeno hudo govorjenje naj ne pride iz vaših ust. Nikar ne žalite svetiga Duha božiga, z katerim ste zapečateni za dan odrešenja. Vsa grenkost ino jeza, ino serd, ino vpitje, ino preklinvanje naj bo daleč od vas z vso hudobo.“ Efež. 4, 27—31. Tako bo sv. Duh per nas prebival.

III.

Po mnogoterih krajih imajo verni lepo šego, za binkoštno praznike svoje hrame (hiše) čedno pobeliti, okna ino dvuri pa z zelenjam ovenčati, rekoč, naj bi sveti Duh prišel ino per njih ostal. — Čedna šega je to; pa še lepši delo, ki svetimu Duhu dopade, je očistiti hišo svojiga serca od vsih pregreh ino slabih navad, okinčiti tempel svetimu Duhu z svetmi čednostmi. Tako bo sv. Duh prišel, nam svoje nebeške dare prinesil, ino vekomaj pri nas prebival.

Oh pridi sv. Duh, napolni serca svojih vernih in ogenj svoje ljubezni v njih vnemi. Pridi ino prenovi svet h božji časti ino h našimu izveličanju. Amen.

II. BINKOŠTNI PONDELIK.

Od darov sv. Duha.

Berilo iz djanja apostolskiga. 10, 42 — 48.

Prelep *tempel boži* je vesoln svet; vsigamogočen Bog, njegov stvarnik v njem prebiva, ino vse stvari oznanujejo njegovo hvalo in čast. Prelep *tempel boži* je vsaka Bogú posvečena cerkev; Jezus Kristus, on boži Sin v tajisti prebiva, njemu v čast toljko altarjev stoji, toljko svetlih luči gori, se toljko moli ino svetih pesm pôje. Prelep *tempel boži* si pa tudi ti, o keršanska duša, ako sv. Duh v tebi prebiva ino te z svojimi nebeškimi darimi napolni, kakor je obdaroval zveste poslušitele svetiga Petra, od katerih beremo v Apost. djanji 10, 42 — 48.

I.

1. V *Cesareji*, imenitnim mesti obljublene dežele, je živel v začetki svete kat. cerkve bogaboječ stotnik, poglavar cesarske vojske, *Korneli* po imeni. Če ravno hajd po svojim rojenstvu je vender spoznal praviga Bogá, je veliko molil, se postil ino vbogajime dajal, naj bi mu vsmilen Bog dal, njega prav spoznati ino njemu zvesto služiti. Kar je od Bogá željno ino goreče prosil, je Korneli prijel.

2. Neki dan zjutraj ravno okolj devete ure Korneli moli, kar se mu *angel boži prikaže*, mu reče po Šimona Petra v mesto Jope poslati, ki ga bo v pravi veri podučil, ter mu povedal, kaj naj stori, de bo izveličan. Hitro Korneli tri svojih poslov zakliče ino jih v mesto Jope pošle svetiga Petra prosit, naj pride ino njih v pravi veri podučí. V tim časi je tudi Bog *svetimu Petru v prikazni* naročil ne le same Jude, temuč tudi Hajde učiti ino kerstiti. Kornelovi posli h njemu pridejo, ino sv. Peter z njimi gre. Polno bišo ukaželjnih Hajdov per Kornelju najde, ki so ga čakali. — Poglejte, kako

se dober Bog ljudem rad oznanuje, kateri njega z dobrim sercam jišejo.

3. Sv. *Peter* začne učiti *oznanvaje Jezusa*, Sina božiga, izveličarja vsiga sveta, kako je od Bogá poslan učenik, odrešenik, ino bo prihoden sodnik vsih ljudi živih ino mertvih. Pravil jim je kako so Jezusa *preroki* veliko jezar let poprej napovedvali — kako je Kristus z velikimi *čudeži* dopričal, de je od Bogá poslan Mesija alj odrešenik — kako so ga *ne-verní Judje vmorili* ino de je zopet od mertvih vstal, v nebesa šel, ino *apostole poslal ljudem oznanovat*, de vsi, ki v njega verjejo, po njegovim zasluženji odpušanje grehov zadóbe in bojo večno izveličani. — Pač vesele so bile te besede Petrove za radovedne ljudi! Zvesto so jih pa tudi vsi poslušali.

4. Sv. Peter še ni dogovoril, ino glej, čudež se godi! Sv. Duh se na bogaboječe *poslušitele razlije*, ter jih *napolni z svojmi darmi*, de so kakor apostoli ino drugi učenci Jezusovi mnoge jezike govorili ino poveličovali Bogá, ki svojim vernim toliko milosti da. — Tako lepo daruje neskončno dober Bog pridne poslušavce njegovih nauk. Boži Duh, ki skuz namestnike božje govori, se krez nje razliva, de so polni svetiga Duha.

5. Tovarši Petrovi, ktiri so *iz obreze verni*, to je pred kerstam Judje bili, se timu čudijo, de sv. Duh tudi Hajde razsveti ino jim svoje dare deli; mislili so, de ta sreča samo Jude čaka, katerim je bila pred vsim obljubljena. Alj Bog ne dela po rodu razloček med ljudmi. Naj si bo Jud (Židov) alj Lah, Nемеc alj Slovenic, le čednosti serca per Bogú veljajo. — Oh koliko vsmilen je Oče nebeški, de tudi nas zavergel ni, temuč nas posvetil otroke božje po zakramenti svetiga kersta — kakor je posvetil zbrane Hajde v Kornelivi hiši!

6. Peter se je iz tiga prepričal, de vsmileni Bog tudi Hajde alj malikvavce k zveličanski veri kliče ino je djal: „*Kdo bi smel tim ljudem kerstne vode braniti, ktire je sam sv. Duh izvolil ino z svojmi darmi napolnil, kakor nas.*“ Vkazal je, verne kerstiti v imeni alj po nauki Gospoda Jezusa Kristusa.

III.

Keršeni smo tudi mi, posvečen *tempel* smo Bogá *svetigu Duha*; pa kakor v sledni zidani *cerkvi* pravi živi Bog, Jezus Kristus v presvetim rešnim Telesi pričajoč ne prebiva, tako

se tudi veliko kristjanam godi, de svetiga Duha per njih ni. Po sadji se drevje pozna, po darih svetiga Duha pa kristjan, ali je tempel svetiga Duha alj ni. Takih darov božih je sedem:

1. *Dar modrosti.* Lepa in blaga je juterna zarja, ki se krez jasne gore razliva, draga sončna luč, ki planine osvetli ino doline obsija, pa še dražej je človeku sveta modrost, ktira nas uči vse prav spoznati ino razsoditi, izvoliti dobro, opustiti hudo ino vse reči tako obrniti, de so Bogú v čast, nam pa v časno srečo ino izveličanje večno. To se reče de je modrost, ktira se ne kupi z zlatam ne z srebrom; ona pride le od Bogá, Bog sv. Duh nam njo daja. Mladimu kralju Salomonu je Bog izvoliti dal ali oblast črez sovražnike, ali pa dolgo življenje? Mladi kralj pa Bogá prosi rekoč: „Gospod! ako sim vsmilenje per tebi najdel, daj mi modrost dobro vladati tvoje ljudstvo.“ Ta prošnja je Bogú toljko dopadla, de mu je dal verh modrosti toljko bogastva ino oblasti, de je bil nar imenitnejših kraljev na sveti. — Kaj bi tudi nam pomagalo še toljko posvetniga blaga ino časti — h čimu otrokam še toljka dota alj erbija, ako modrosti ni z premoženjam prav obrniti? Le modrosti pred vsim prosimo svetiga Duha; vse drugo nam bo naverženo.

2. *Dar uma alj zastopnosti.* Modrost per ljudeh je dvojna: posvetna ino izveličanska. Marskdo se moder imenuje ino se jako zastopi na posvetne reči, božjih pa celo ne obraja ino ne razumi, ker so njemu pregloboke, previsoke božje skrivnosti kakor *služavniku zamorske kralice Kandacis*. Peljal se je iz Jeruzalema v svoj domač kraj ino na poti sveto pismo bere. Sv. *Filip diakon* se mu pridruži ino ga pobara, ali razumi, kar čita? „Kako bi razumil, mu odgovori, ker ga ni, de bi mi razložil. Prosim te, povej mi, od koga prerok govori?“ Filip, od svetiga Duha razsvetlen, je imel dar uma alj zastopnosti, ino mu je lahko vse razkladal tako, de je zamorc resnico prave vere spoznal ino se kerstiti dal. — Tudi apostolam se je pred binkoštni taka godila, de niso razumili vsiga potrebniga. Za to jim je Kristus djal: „Veliko vam še imam povedati; tode zdaj ne morete nositi. Kedar pa pride on, Duh resnice, vas bo učil vso resnico ino vam bo vse razodel.“ Oh koljko je krivovercov, koljko praznovercov na sveti, ktiri sami prav ne zastopijo božih reči, ino druge krivo učijo. Potreben nam je dar uma, de nam sveti Duh pravo zatopnost da ino nas kriviga nauka ovarje.

3. *Dar dobriga svêta.* Svét je poln zmešnjav, zmotnjav je polno človeško življenje. Lehko se človek moti ino goljfa, ter pogosto ne ve kaj bi izvolil — kako storil, de bi bilo prav. Tako hodi mladenč žalosten okrog, in premišluje, ali bi se ženil alj samec ostal? Zamišlena sedi devica, ter ne ve ali bi se možila alj samica ostala? Ves potert jiše gospodar dobriga svêta in ne ve kaj bi spočel? Duša je bolna, serce pobito; ino če ravno ljudi za svét bara, malokdo mu prav svetvati ve. Poprosi svetiga Duha, dobre misli mu pridejo, dobriga svêta dar zadobi, dobro izvoli ino prav stori. „Za to sim prosil, pravi Salomon, ino dana mi je bila pamet; klical sim, ino duh modrosti je prišel v mene.“ *Modr. 7, 7.*

Prosíte za zlati dar dobriga svêta sosebnó vi, ki se mislite ženiti alj možití, alj premeniti na vselej svoj stan; — vi, ki se v nevarne opravila podajate, naj bo sv. Duh vaš svetvavc.

4. *Dar moči,* keršanske serčnosti. „Kteri hočejo pobožno živeti — pravi sv. Pavl — morajo preganjanje terpeti.“ Pa kdo je serčen dovolj vse skušnjave premagati, vse težave prebaviti? — Sv. Peter se je Kristusú zaprisegel, de hoče z njim jiti v ječo ino smert; Jezusa v sodbo odpeljajo, ino slaba dekla serčniga Petra zmaga, de Jezusa trikrat zataji. Ravno tako so vsi drugi apostoli izbežali ino se skrivali pred sovražniki Jezusovimi. Alj kakor hitro sv. Duh črez nje pride ino jim dar moči podeli, vsi serčni brez vsiga straha pred nar serditeji sovražnike stopijo, Jezusa oznanvaje, ino se veselijo za njega osramotvani biti, jiti za Jezusa v terplenje ino v smert. — Oh de bi bili tako močni tudi mi! — Kolj kokrat oblubiš ti mladenč se poboljšati — ti deklica slabo znanje opustiti — ti požrešnik se pjančvanja varvati; pride perva priložnost, ni kreposti, ni prave keršanske moči, in zopet grešiš. Kolj kobart bi bilo gospodarjam in gospodinjam, starišam ino drugim prejpstavljenim posvariti in postrahvati; alj premehki ste, vi očetje ino matere, in za to svojo dolžnost opustite. Oh prosite ob pravim časi svetiga Duha, naj vam pravo moč da, de z svetim Pavlam lahko porečete: „Vse premorem skuz njega, kteri me močniga stori.“ *Filip. 4, 13.*

5. *Dar učnosti,* praviga keršanskiga znanstva. Učen človek noben na svet ne pride; Bog človeku um ino pamet da, de se uči. Pa kako terda je naša glava, kako težko se nje prime dober nauk, če sv. Duh ne razsyeti človeka! In vender

je podučenje otrokam ino tudi nam nar potrebnej. Naj starejši svojim otrokam kaj družiga ne zapustijo ko podučeno glavo, pa dela vajene roke, so premožni ino srečni dovolj. Vse lahko človeku vjima alj nesreča pobere; nauka mu vzeti ne more. Večiga veselja torej za stariše ni, kakor videti, de se otrok lahko ino pridno uči, ne le posvetnih ampak tudi izveličanskih znanost. Kako potreba je starišam ino otrokam, pa tudi nam vsem se priporočati svetimu Duhu za dar učenosti ino moliti: „O Bog, ki si serca vernih skuz razsvetljenje svetiga Duha učil, daj de ravno v tim Duhu spoznamo, kar je prav, ino se njegovih tolažb vselej razveselimo.“

6. *Dar pobožnosti* alj brumnosti, ki človeško serce le po Bogú ravna, de človek lepo Bogú služi. Učenost brez pobožnosti človeka le napihuje, de se prevzeme ino pogubi; pobožnost, pravi sv. Pavl, je pa za vse dobra; ona za to in za prihodno življenje obljubo ima. Pač res! učene besede nobeniga ne posvetijo in ne storijo pravičniga, temuč le sveto življenje prikupi Bogú. (Tom. Kemp.) Prava pobožnost je pa dar svetiga Duha, ktira nas Bogú ino ljudem prijetne stori, de smo na tim sveti Svetnikam podobni, ki Bogá črez vse, ino bližne svoje kakor sami sebe ljubimo.

7. *Dar straha božiga*. Strašna je vojska — lakota — kuga, ki toljko ljudi pomorijo, toljko nesrečnih storijo! Zlo se tih nadlog bojimo, alj nar večí nesreča še tih nobena ni. *Nar večí nesreča je greh*; greha se je potreba nar več bati, če ne iz ljubezni božje, saj iz strahu božiga. „Ne bojte se njih, pravi Kristus, kteri telo vmorijo, in po tim nimajo kaj storiti. Hočem vam pa povedati koga se bojte. Bojte se tistiga, kteri, ko je vmoril, ima v pekel vreči oblast. Res vam povem, tiga se bojte.“ Luk. 12, 3 — 5. „Začetik modrosti je strah Gospoda,“ Sirah. 1, 16. ki nas varje Bogá žaliti. Koliko zastaranih grešnikov pa na sveti živi, ino jih še v toljkih grehih strah ni. Sv. Duh je take zapustil. Oh, de bi jim saj sv. Duh strahu božiga v serce vlil, naj bi sveti strah njih pregrešne kosti obletel, naj bi jeli se saj Bogá bati, ako ga še ne ljubijo. — Hočemo pa biti Bogú ljubi otroci, se ne smemo samo le Bogá bati; mormo ga tudi ljubiti. Naš strah mora biti otroški strah, ki se bojijo Očeta za to zaliti, ker njega ljubijo, ne za šibe del, ktiro v rokah ima. „Tak strah Gospoda je krona modrosti.“ Sirah. 1, 22. „In kdor se

tako Gospoda boji, se nima bali nobene stvari.“ Sirah 34, 16.
— Poglejte, keršanske duše, sedem darov svetiga Duha; one so naše nar veči bogastvo, ki nam ga daja sv. Duh, ako per nas prebiva.

III.

Kedar je barka Noetova po vesolnim potopi na visoki gori Ararat obsedela, Noe malo okdno odpre, in goloba po zemli izpusti pozvedet, ali bi kraj za prebivati najdel? Golob ne najde suhiga, čedniga kraja, ino se hitro v barko poverne. V sedmih dneh Noe goloba spet pošle. Golob se še le na večer poverne ino mu prinese v kluni zeleno oljkino vejico. Spet črez sedem dni Noe goloba izpusti; ni ga bilo več nazaj. Najdel je golob suh, čeden kraj ino je tam prebival. — Golob čedna, čista stvar je podoba svetiga Duha; naše serce je njegova zemlja, na kateri z svojimi darmi prebivati želi. Je tvoje serce čisto pregrešnih želj? — je suho nečistih slad? — je ponižno ino narahlano nebeške dare prijeti? Ali si izgnal iz svojiga serca napuh, ki je svetlinu Duhu nar huj na poti? — Hočemo dare svetiga Duha prijeti, mormo besedo božjo skerbno poslušati, kakor Korneli ino njegova družina svetiga Petra. — Želimo dare svetiga Duha prijeti, mormo svete zakramente vredno prijemati; oni so živi studenci, po katerih nam svoje dare deli. — Kedar bo nekdej tudi barka našiga življenja obstala na gori naše smerti, ino bo naša duša iskala večniga prebivališa, oh de bi ji tistokrat tudi sv. Duh zeleno oljko večniga miru ino nebeškiga veselja prinesil! Amen.

III. NEDELA PRESVETE TROJICE.

Nar veči skrivnost.

Berilo iz lista sv. Pavla apostelna do Rim. 11, 33 — 36.

Veličasten si ti, o Bog, v čudežih svojga stvarjenja! Kdo zamore prešteti vse stvari od drobniga peska ob morji

do zlatiga sonca na nebi? — *Veličastnej* si ti, o Gospod, v čudežih nevermerjočih stvari, v angelih ino po tvoji podobi stvarjenih ljudeh. Kdo pregleda vse misli, sklepe ino sodbe samo eniga človeka? Kako še le toliko korov angelov ino božjih svetnikov? Pa brez vsiga konca ino kraja veči je tvoja slava, o Bog, v neizmernim veličastvi tvojiga bitja, nad katerim se sv. Pavl v svojim pismi do Rimlanov 11, 33—36 čudi rekoč: „O visokost bogastva božje modrosti ino znanja!“ kakor ravno v denašnim branji slišimo.

I.

1. Bog je *studenc* (vir) ino začetik vsiga dobriga; po njem vse dobro želi in zdihuje; alj njega nobena stvar obseči, zapopasti ne more. Bog, on studenc, je prevelik, stvar kaplica pa premala. Bog je svetloba večne luči; vse kar ljubi svetlobo ino luč, se po njem ozira (ogleduje); pa jiskra človečke pameti neskončne luči ne zapopade. Luč je prevelika, premajhna pa človečka jiskrica. Sv. Pavl. v tretje nebesa zamaknen, je gledal čudne reči; alj misel Gospodovih vender spoznal ni, ne razumil njegovih pravičnih sodb, ni razvedel potov božiga djanja ino nehanja, ampak je le ves v čudih izdihnili prelepe, visoke besede, ktire sv. mati kat. cerkev na presveto Trojico čita: „O visokost bogastva božje modrosti ino znanja, ki je per Bogú!“ Noben človek ne zapopade, zakaj Bog tako sodi ino ravna; nobena stvar ne razumi, po kakih skrivnih potah svoje k njih namenu (cilu ino koncu) pelja. Ni bilo človeka ino ga ne bo, ki bi vedel, kaj Bog storiti misli, alj de bi Bogú svet dal, kako naj to učini, uno pa opusti. — Ino vender človek ti toliko rad božje naredbe sodiš, se mnogobart nad božjim ravnanjam švaraš, če ne z besedami, pa z djanjam svoje nevoljnosti! Poslušaj kaj sv. Pavl na to pravi.

2. Dober Bog je iz vsih narodov Izraelsko (Judovsko) ljudstvo izvolil za svoje otroke, ktire je toliko lepo oskerbel, jim raz stavila dobrot dodelil, ter jim oblubo dal, de jim bo izveličar (Mesija) rojen. Tiga so se Judje prevzeli ino mislili, de jih Bog odvreči ne more, ne na mesto jih druge ljudi za nebeško kraljestvo izvoliti. Ino ko so poslaniga Mesija križali, apostole preganjali ino morili, njih je zaverigel tudi Bog, ino si je iz Hajdov za božje kraljestvo vernih

prebivavcov izbral. Tiga niso samopašni Judje hotli slišati ne zapopasti, za to jim sv. Pavl pravi: „*Kdo izmed vas je pa kdaj Bogú kaj posodil, de bi mu Bog poverniti dolžen bil?* Ali ni vse, kar dobriga kar po Abrahami imate, boži dar? Se niso vsi čudeži za vas po milosti boži godili? *Is Bogá, skuz Bogá ino v Bogi je vse.*“ — Tudi človek ti rad poprašaš: Zakaj je bila lani toljka suša? Pokaj letas moča (močevina)? Zakaj nam Bog hude letvine daja? Zakaj da meni toljko otrok unimu jih pa ne da? Pokaj sosed toljko premoženja ima, jaz si pa nimam za kaj soli kupiti? Zakaj sim jaz bolen, uni pa zdrav? Pokaj vmerje toljko mladih ljudi, mene sromaka pa smert ne vidi? — Človeče! le čudi se, pa nikar ne sodi! Čudno se nam pogosto zdi, kar Bog stori; poslednič pa spoznamo, de vse prav naredi. Kaj nam je pa per vseh teh ino takih pergodah storiti?

3. Po nauku svetiga Pavla se imamo u vsih rečeh v sveto voljo božjo izročiti, Bogá za vse zahvaliti ino za dobro vzeti kar nam da. Sv. Pavl piše: „*Njemu bodi čast ino hvala vekomaj. Amen*“ — Tako bodi, kakor Bog hoče!

Hočemo neskončno večnimu Bogú vredno čast ino hvalo dajati, nam je potreba spoznati, *kdo je Bog, kdo presveta Trojica*, ktire skrivnosti častit spomin ravno dones obhajamo.

III.

1. V Belah na Koroškim sim videl visoko drevo, ktiro je na enim debli tri verhe imelo. Na treh verhih je podoba presvete Trojice stala. Na pervim je bila podoba Bogá Očeta, prečastitiga stariga moža; na drugim verhi je bila podoba Bogá Sina, z križam v rokah; na tretjim pa podoba Bogá svetiga Duha kakor pohlevniga goloba. Bila je prav čedna ino častita naprava. Poprašal sim gospodarja, kaj vse to pove? Mi odgovori: „Eno deblo, pa trije verhi so le eno samo drevo; pomni me, de je tudi le *en sam Bog, pa tri peršone presveta Trojica*. Lepa, čedna podoba, alj veliko veliko preslaba nam razkazati neskončno večniga, čez vse veličastniga Bogá. — Kdo je Bog? *Bog je sam od sebe od vekomaj nar popolnejši bitje*. Prečudno, neizrečljivo je njega presveto ime. Ko se je Bog Mojzesu na gori v gorečim germi prikazal, mu zapovedaje ljudstvo Izrael iz Egipta v obljubleno deželo v njegovim božjim imeni peljati, ga je Mojzes pobaral

rekoč: „Ako me Izraelci poprašajo, kako je tebi ime, ki me pošleš, kaj jim hočem odgovoriti?“ Bog mu odgovori: „*Jaz sim, ki sim.*“ II. Mojz. 3, 13 — 14. Tako je tudi svetmu Janezu v skrivnim razodenju Bog djal: „Jaz sim prvi ino posledni, začetik ino konec.“ Ni starejiga, tudi ne mlajiga, ni večiga ne mogočnejiga, ni bolj modriga, ne boljšiga, ni bolj popolnoma bitja, kakor je Bog, on *nar veči lepota ino dobrota*, nebes ino zemle Gospod, ki vse stvari ohrani ino živi, posebno pa človeka toljko lepo oskerbi, de ga po nauki Jezusovim po vsej pravici za očeta imamo, ino mu damo nar lepsi ime: *Oče*. To je Bog Oče.

2. *Kdo je Bog Sin?* Druga peršona božiga bitja v presveti Trojici, Jezus Kristus, kateri je iz ljubezni do nas človek postal, naj bi nam Bogá prav razodel ino nas z Bogam spravil. „Tak je Bog svet ljubil, de je svojga edinorojeniga Sina dal, naj vsak, kateri na-nj verje, ne bo pogubljen, ampak ima večno življenje.“ Jan. 3, 16. — Bog je od vekoma *sam sebe spoznal*, je videl svoje nar popolnejši bitje. Po tim spoznanji svojih popolnomast je *vrodil* tudi od vekomaj *Sina božiga*, ravno tak popolnoma, kakor popolnoma je sam sebe spoznal. Rojen je Sin od Bogá Očeta od vekomaj, pa je le en sam Bog, ker ni dvojnih popolnomast v njem, kakor Kristus sam pravi: „Jaz ino Oče sva eno.“ Jan. 10, 30. Bog je v svojim vsmilenji spoznal, de mi po prvim grehi zaverženi ne moremo izveličani biti kakor skuz samiga Sina božiga. Vzel je torej *Bog Sin človeško natoro* na se, človeško telo ino dušo je svoji boži naturi pridjal, spočet od svetiga Duha, rojen od Marije prečiste device. Hodil je po sveti tri ino trideset let, učil ino čudeže delal svoje nauke poterdit. Nas odrešit je po svoji človeški naturi terpel ino vmerl, pa je tretji dan zopet od mrtvih vstal ino čez štirideset dni v nebesa šel k svojmu Očetu, kjer sedi na desnici v svoji nar veči časti ino oblasti. Privzel je k svoji boži naturi, ktiro je imel od vekomaj, tudi našo človeško natoro, ko se je včlovečil, v eno peršono, ter je povzdignil človeško natoro v sveto nebo, kjer tudi nam prostor pripravlja, on druga peršona v božjim bitji, Bog Sin. — Nas srečno pripeljat v nebeško kraljestvo je poslal Bog Sin od Očeta svetiga Duha, tretjo peršono v božjim bitji.

3. *Večni Oče*, on neskončni Bog, ki je sam sebe spoznal ino vrodil Bogá Sina od vekomaj, je po tim spoznanji *sam*

sebe ljubil ino ljubil svojiga Sina; ljubil pa tudi Bog Sin svojga Očeta, ino po tej ljubezni je izhajal od vekomaj Bog sv. Duh, on tretja peršona v božjim bitji, kateri vse živi, z svojimi darimi vse napolni, ki se hočejo z njim skleniti. Sv. Duh vse prenove ino posveti h neskončni ljubezni boži. Ino pogledajte, vse te tri peršone se imenujejo *presveta Trojica, tri peršone, en sam Bog*. Vse tri peršone so Bog, pa je le en sam Bog. Vse tri peršone so vsemogočne, večne; pa je le en Gospod, en sam Bog, eniga bitja, ene nature, Bog Oče, Sin ino sv. Duh, sebi u vsim enak. „Terji so, ki v nebesih pričujejo: Oče, Beseda (Bog Sin) ino sv. Duh, ino ti trije so eno.“ I. Jan. 5. 7. — Ste slišali, kdo je presveta Trojica? Ali ste me pa tudi dobro razumili (zastopili)? — Oh skrivnost prevelika presvete Trojice! Kdo te zamore dogledati? Kdo razumiti? Kdo dopovedati?

4. Pripoveduje se, de je sv. Avguštín, nar bistroumnejši cerkveni učitel premišlova je preveliko skrivnost presvete Trojice za morjam hodil. Ves zamišlen vglada mladenčika za morjam sedeti, z malo žličico morje zajemati, ino pplitvo jamico nalivati. Sv. Avguštín se mu začudi rekoč: „Kdaj ino kako pa hočeš ti to preveliko morje v to majcino jamico preplatiti?“ Pubič odgovori: „Poprej bom jaz celo morje v to jamico spravil, kakor boš ti skrivnost presvete Trojice zapopadil.“ — Ravno taka je tudi za nas. Po zimi imamo vodo, sneg ino led: to vemo, alj kako se to trojno naredi, ino spet v eno vodo premeni, tiga prav za prav nespoznamo. Kako bi pa eniga Bogá v treh prišonah zapopadli, kateri v luči prebiva, kamor se priti ne more, kteriga noben človek ni videl, ino ga tudi videti ne more? I. Tim. 6, 16. Kdor bi hotel preblizo priti ino božje bitje spoznati, od prevelikiga veličastva bi na svojim umi oslepel. Le vervati, moliti, hvaliti ino častiti presveto Trojico imamo: Bogá Očeta, kateri nas je stvaril, Bogá Sina, kateri nas je odrešil, ino Bogá svetiga Duha, ki nas je posvetil, de se otroci boži imenujemo ino smo, ta je zdaj na tim sveti nas vernih dolžnost. Po tem bomo nekda v nebesih od obličja do obličja to prečudno skrivnost spoznavali, se čudili ino veselili, ter z vsimi angeli visoko pesm peli: Sveti, sveti, sveti, sveti črez vse sveti Bog Oče, Sin ino sv. Duh, vse tri peršone, en sam Bog. — To ho veselje, kteriga ni oko vidilo, ne uho slišalo, ne človeško serce občutilo. Oh, de bi toljkiga veselja le vredni bili!

III.

Preljubi! slišali ste, kako čudno velika je naše svete vére skrivnost od presvete Trojice, slišali pa tudi kako vesel nauk od eniga Bogá v treh persónah, kateri od vekomaj za nas skerbi. Z veselim sercam naj torej prav pogosto z priklonjeno glavo staro navadno pohvalo presveti Trojici povzdigu-jemo: *Čast ino hvala (slava) bodi Bogú Očetu, ino Sinu, ino svetimu Duhu; kakor je bila v začetki, zdaj ino vselej, ino vekomaj.* — Z ponižnim sercam pa tudi, kakor je sveta Jedert, molijmo: „Sprijmi nas, o večni Oče, v svojo ljubeznivo očetno skerb, naj po stezi pokoršine srečno h tebi dojdemo. Sprijmi nas, o Sin božji, v svojo nebeško ljubezn braterno, in bodi naš prijatelj, učenik ino voditelj. Sprijmi nas, Bog sv. Duh, v svojo vsmilenje, ter razsveti ino poterdi našo dušo. Sprijmi nas, trojno edini Bog, kakor oče v svojo gnado, naj se tvoja sveta volja vselej zgodi.“ Amen.

IV. PERVA NEDELA PO BINKOŠTII.

Od ljubezni božje.

Berilo iz I. lista sv. Janeza apostelna. 4, 8 — 21.

Wsemogočni Bog je stvaril tebi, o človek, veliko udov, pa sebi nobeniga posebno izvolil ni. Dal je tebi dvoje oči de gledaš, dvoje ušes de slišiš, roke de tebi delajo, noge de tebe nosijo, jezik de govoriš. Dal ti je počutkov pet, pa vsih pet le tebi h pridu. Le samo eno je Bog sebi izbral — *tvoje serce*, kiro je ljubezni student ino prebivaljše, naj bi Bogá iz serca ljubil. „Moj sin! kliče Bog, daj mi serce svoje.“ — Ino kako lepo sv. Janez, on Jezusov ljubeznivi učenc, pravo, serčno ljubezn nam priporoča, v njegovim prvem pismi ravno dones beremo. I. Jan. 4, 8 — 21.

I.

1. Kakor hitro so prvi stariši grešili, so sebi ino svojim otrokam pravo, čisto ljubezn božjo zgubili; niso spoznali več prav svojga Bogá, kako bi ga bili prav ljubili? — Kder pa prave ljubezni ni, je smert duše, je časna ino večna nesreča. Oh kako žalostno je to bilo! — Ljudi učiti prave ljubezni je poslal Bog svojga preljubiga Sina. Nihče pa njegove ljubezni bolj občutil ino spoznal ni, kakor sv. Janez, on učenc ljubezni Jezusove. Za to pa tudi toljko lepo od ljubezni božje piše, rekoč: „*Preljubi bratje ino sestre moje! Bog je ljubezn. To nam priča vse, kar Bog stori; nar lepši nam se je skazala ljubezn božja v tim, de je Bog svojga edino rojenga Sina poslal na ta svet, naj bi skuz njega oživel v pravi ljubezni božji.*“ — Poglejte, tako je prišel božji Sin jiskat zgublene, zaveržene otroke, prišel je kralj nebeški po revne sužne — gospod je prišel za svoje hlapce, za svoje razžalivce terpet ino vmret. O ljubezn prevelika do nas — premala pa naša ljubezn do Bogá! —

2. Kdor komu poverne, kar mu je dolžen, ne pokaže z tim nobene posebne ljubezni; le dopolni, kar je bila njegova dolžnost. Kdor svojga dobrotnika ljubi, stori kar je dolžen ino nima nobeniga posebniga zasluženja za to. „*Bog je pa nas poprej ljubil*, pravi sv. Janez, kakor smo mi njega spoznali, *ter je postal svojiga Sina nas grehov rešit ino z Bogam spravil.*“ To je nar veči ino nar lepši priča, de nas Bog neizrečeno ljubi. — Kako hočemo pa mi Bogú poveriti toljko ljubezn?

3. „*Preljubi moji!* — veli sv. Janez — hočemo Bogú svojo ljubezn prav skazati, *ker nas je Bog toljko ljubil, moramo tudi mi eden družiga ljubiti*, se pošteno radi imeti, si dobro želeli ino storiti. Bogú ne zamoremo dati ne jesti ne piti, Bogá ne moremo obleči, ne podučiti, ne posvariti. *Bogá še noben kedaj samiga na sebi videl ni. Ako se pa med sebo prav ljubimo*, svojim bližnim, ki so po božji podobi stvarjeni, storimo. kakor Bog nam stori, smo Bogú podobni ino z njim v djanji sklenjeni; *Bog n nas ostane, ino njegova ljubezn je popolnoma v nas*. Taka prava keršanska ljubezn je vidno znamenje, de smo božji otroci, ker ravno to mislimo, želimo ino storimo bližnemu, kar Bog nam stori. „Otročiči

moji, veli sv. Janez, ne ljubimo se le z besedo, tudi ne z jezikom, ampak v djanji in v resnici.“ I. Jan.

4. Prava keršanska ljubezn do Bogá mora tri priče imeti. *Perva priča je živa véra*, očitna spoznava nauka Jezusoviga. Mi apostoli — hoče sv. Janez reči — smo živa priča, de je Bog svojiga Sina poslal svet odrešit. Videli smo njegove čudeže, slišali njegove božje nauke, *prijeli smo svetiga Duha*, kteriga nam je dal, ino to pričamo. Kdor taji, de je Kristus pravi božji Sin, nima prave vére, pa tudi čiste ljubezni ne. — Kedar je svoje dni sv. škof Sander Aleksandrijski krivoverca Arija iz svete družbine pravovernih pahnil, prideta prijatela za njega prosit, naj Arija spet v keršansko društvo sprejme. Sv. škof Sander jima odgovori: „Kristus se mi je po noči prikazal z rasteryanim oblačilam rekoč: Arij mi je sukno, ki je cerkev vernih, rasteryal. On mi je prepovedal krivoverca v družbino pravovernih sprijeti.“ — Zastonj se hvalijo krivoverni ljudje svoje ljubezni; kjer ni edinosli u veri, tudi prave ljubezni ni, temuč prepir in sovražtvo. „Kdor bo kolj pričal, uči sv. Janez, de je Jezus Sin božji, se vsih njegovih naukov deržaje, v tem ostane Bog ino on v Bogú. Ino mi smo spoznali ino verrali ljubezn, ktiro Bog do nas ima. Le kdor v takim spoznanji božje ljubezni ostane, v Bogú ostane ino Bog v njem; on je po nauki prave vere v društvu z Bogam.“

5. *Druga priča* prave keršanske ljubezni je *terdno zaupanje* na vsmilenje božje, posebno tačas, kedar nam bo v sodbo božjo stopiti ino od vsiga svojga življenja odgovor dati. — Otrok, ki ljubi svojga očeta, se nja ne boji; le tako dete se starišam vmika, ktero hudo vest ima. „V tem je ljubezn božja per nas popolna, uči sv. Janez, ako smo kakor on (Bog) tudi mi na tim sveti, pravični, dobro željni ino popolnoma, tako de lahko zaupimo vsmilenje najh per Bogú za dan sodbe. Ljubezn ino pa strah pred Bogam ne moreta skupej biti. V ljubezni strahu ni; ampak popolna ljubezn strah izčene. Ne bomo se smerti bali, ne večnosti tresli, ako Bogá prav ljubimo. Strah ima terplenje, in kdor se še boji, še ni popolnoma v ljubezni. Oh ljubijmo ga, opominja sv. Janez: saj nas je Bog poprej ljubil!“

6. *Tretja priča* božje ljubezni je prava *ljubezn bližniga*; Bogá prav ljubiti ne more, kdor bližniga sovraži. Hočejo pridni podložni skazati svojmu cesarju vredno hvalo in čast,

pa cesarja med njimi ni, vzemejo njega podobo ino njo na mesti cesarja častijo. Podoba božja je vsak človek; kar njemu storimo, Bogú storimo. Za to sv. Janez uči: „*Ako kdo reče: Ljubim Bogá, ino sovraši svojiga brata alj bližniga, on laže. Kako bi Bogá nevidniga ljubil, ako bližniga, kteriga vidi — podobo božjo — sovraši. Za to imamo to zapoved od Bogá, de kdor hoče Bogá prav ljubiti, naj ljubi tudi svojga brata alj bližniga.* To nam je vsmileni Jezus posebno naročil, rekoč: „*Novo zapoved vam dam, de se med sebo ljubite, kakor sim ljubil jaz vas.*“

Poglejte, ljube duše, *nar reči* zapoved kersanske ljubezni! Vse druge zapovedi so v tej zapopadene. Poglejte *nar lošej zapoved*; kdo bi ne ljubil Bogá, ki je gola ljubezn! — pa tudi *nar potrebnjši* zapoved; kjer prave kersanske ljubezni ni, tam je dušna smert in pogubljenje.

III.

Ljubezn, lepa sladka beseda, *se lahko občuti, pa dopovedati se ne da.* Ljubezn pozna malo dele, ki svoje rokice materi moli, ter občuti, de ga mati za ljubo ima — se ji smeji, ker še dopovedati ne more, kako močno mater ljubi. Ino človek, ki koga v resnici ljubi, ga rad ima, hrepeni po njem, se veseli kaj od njega videti alj slišati, želi z svojim ljubim biti ino jise koljkor premore njega razveseliti. Ljubezn je neki *skriven ogenj*, kteri nas ogreva ino vživlja; kjer ni prave ljubezni, tam je smert, in kdor ne ljubi, pravi sv. Janez, ostane v smerti. I. Jan. 3, 14.

1. Ljubezn *se povsodej najde*, le v pekli ljubezni ni; ino naj bi sama ena jiskra prave ljubezni v pekel padla, hitro bi pekel višej ne bil. Skuz pravo ljubezn bi se peklenski duhovi preobrnili v angele ino peklensko terpljenje v nebeško veselje, pravi sv. Katarina Genuaska. *V nebesih* ljubezn izvolene božje črez vse veseli, ker Bogá gledajo, kteriga črez vse ljubijo. *U vicah* ljubezn grozovitno peče, ker verne duše še h Bogú z vsim ne morejo, ino ga vender neizrečeno ljubijo. *Na tim sveti prava* ljubezn človeka v dobrim vživlja ino podpera, de se u veselji ne omoti, ga tolaži v žalosti, de ne obupa, ino človeka h nebesam povzdiguje — h Bogú, ljubeju bogoljubnih duš. Kder je prava kersanska ljubezn, tam je večno življenje, kjer ljubezni prave ni, tam je smert.

2. *Ni človeku brez ljubezni*, to de vsaka ljubezn prava ni. Vsak človek ljubi, pa kaj? Kjer je njegov zaklad (šac), tam je tudi njegovo serce. Kakova je reč, ktiro ljubi, takova je njegova ljubezn, alj h življenju alj pa v smert, alj v izveličanje, alj v pogubljenje. Veliko ljudi ljubi črez vse *posvetno blago*, za-nj svoje poštenje, zdravje, življenje, verh še clo dušo da. In kakor hitro posvetno človeka zapusti, tudi ljubezn posvetniga vgasne ino duša je mertva. — Veliko jih ljubi *posvetne dobrote*; ne poznajo veselja družiga ko dobro jesti ino piti, si kratek čas delati, alj clo nečiste želji gasiti. Alj taka ljubezn z truplam vmerje ino sperhni, večna smert pa ostane. „Otrociči, veli sv. Janez, nikar ne ljubite tiga sveta, pa tudi ne, kar je na sveti. Če kdo svet ljubi, ljubezn do Očeta v njem ni. Zakaj vse kar je na sveti, je poželenje mesa, in poželenje oči ino napuh življenja. Vse to ni iz Očeta, ampak iz sveta. Svet pa prejde ino nja poželenje; le kdor voljo božjo stori, ostane vekomaj.“ I. Jan. 2, 15 — 17. Naša prava keršanska ljubezn mora iz *Bogá izvirati*, ino se *spet h Bogú poverniti*. Bogá mormó pred vsem ino nad vse ljubiti, vse drugo ljubiti pa le zavolj Bogá, kakor on hoče. De bi pa Bogá, kteri je sama gola ljubezn, prav ljubiti zamogli, se nam je toljko ljubeznivo razodel po Jezusi Kristusi svojim Sini. Za to sv. Pavl pravi: „Kdor ne ljubi Kristusa, je preklet.“ I. Kor. 16, 22. Strašna, pa resnična beseda! —

3. Kdo bi ne *ljubil Jezusa* božiga Sina, ako spozna njegovo neizrečeno *lepoto*! Jezus, Sin božji, spočet od Bogá svetiga Duha, rojen iz Marije prečiste device je nar prvi, nar imenitnej ino *nar lepši vsih človeških otrok*. Ino de se je Kristus ravno oistro postil, veliko na svojim životi prebil, bil kervavo raztepen, na križ pribit ino smertno ranen, so se njegove rane po vstajenji še le v nar veči lepoti prikazale. — Jezus božji Sin je veselje angelov, in kakor se sveti sonce med zvezdami, se sveti Jezus v nebesih med svetnikam. „Ako si mislim Jezusa — pravi sv. Bernard — si mislim modriga, dobrotliviga, ljubezniviga, prijazniga, ponižniga, vsmileniga, radodarniga, poterpežliviga, neizrečeno bolj popolnoma, kakor bi si ga sam vmisliti premogel.“ Kdo nas bi ne imel za ljubo Jezusa, vse ljubezni vredniga? On, ki ga prav ne pozna. „Kdor pa ne ljubi Gospoda našiga Jezusa Kristusa, naj bo preklet.“ I. Kor. 16, 22.

4. Ljubijmo Jezusa pa tudi za njegove neskončne dobrote del, ktiro nam je izkazal ino še neprenehama zkazuje. „Jezus je storil — veli sv. Avguštin — kakor storijo ovčji pastirji, ki se v ovčje kože oblečejo, de jih ovce raji imajo.“ Naj bi ga rajši imeli, je vzel človeško naturo na se, nam je bil u vsem podoben brez greha, je zapustil svete nebesa, je k nam na svet prišel, je za nas terpel ino vmerl, naj bi ga ljubili. Poglejte njega podobo na križi, kako *razpete roke* derži, naj bi ga ljubili — vidite njegove *rane*, one so rože njegove ljubezni. Poglejte Jezusa *prebodeno stran*; kaže vam preljubeznivo serce njegove dobrote. Bila bi dovolj ena sama kaplica njegove rešne kervi nas vse odrešit; alj do posledne kaplice njo je prelij iz gole ljubezni ino dobrote do nas, naj bi ga ljubili. Vse kar je imel nam je dal — se nam še daja v presvetlim obhajili, ino nam pripravlja v nebesih veličasten kraj, ako ga ljubimo. „On je svoje ljubil, veli sv. Janez, ino jih je ljubil do konca.“ Ali ne bomo Jezusa ljubili tudi mi? — O presladki Jezus, kako pozno te začnem ljubiti — ljubiti tebe, ki si me poprej ljubil kakor sim tebe poznal — me več ljubil ko svoje lastno življenje! Naj si mi pa tudi poprej moja desnica posuši, poprej naj mi jezik odreveni, kakor bi tebe ne ljubil, moj Bog ino moj Gospod! — Pa kako hočem tebe prav ljubiti, Jezus moj?

5. Nekdo je Kristusa vprašal, kaj ima storiti, če hoče priti u večno življenje? Jezus mu odgovori: „Derži zapovedi.“ Zopet drugi ga vpraša, ktira bi bila nar veči ino perva zapoved med vzemi? Jezus mu pravi: „*Ljubi Gospoda svojga Boga iz celiga serca, iz vse duše, iz vse svoje misli črez vse; svojga bližniga pa kakor sam sebe.*“ — Ravno tak mormo tudi Jezusa ljubiti iz celiga svojga serca. — Za naše serce se Kristus ino pa hudič tak rekoč pipleta. „Moj sin — moja hčer — veli Jezus, daj mi svoje serce!“ — pa daj mi *celo serce*. Ravno tak pa tudi goljusen svet za serce sili, rekoč: Človek, daj mi le pol svojiga serca. Svét dobro vé, de Bog za polovico serca ne mara. Ako pol serca vzememo ino hudimu damo, Bog tudi drugo pol zaverže, ter noče tovarša v serci imeti. Kristus ino pa Belial (hudič) ne moreta v enim serci prebivati. Ino vender ti posveten kristjan tako ravnaš. *Lačomnik* pol serca krivičnimu blagu daš, pol pa Jezusu ponujaš — v cerkvi moliš, svete maše plačuješ, doma pa goljfaš ino vboge izslačiš; nečistnik, presestnica dajaš pol serca

Jezusu ter želiš njemu služiti, pa drugo pol svojemu zapelivcu daš, ktiriga zapustiti nočeš. „Gorje človeku z razdvojenim srcam — pravi sv. Avguštín — ki pol serca Bogú, pol pa hudiču daja. Satanov del stori, de Bog serce clo zapusti ino si ga Satan vsiga polasti; za to veli Apostel: Ne dajajte prostora hudiču.“ Kdor Jezusa le po eni strani ljubi, ga clo ne ljubi. — Bog scer ne terja, de bi posvetniga blaga, časnih dobrot ino minliviga veselja clo ne obrajtali; saj so vse stvari božji dar. Alj Bog hoče sam *nad vse ljubljen biti*; vse druge stvari pa le zavolj Bogá ljubiti, kakor on hoče; saj ne moremo dvema Gospodama enako služiti. Bog hoče biti v našim serci Gospod.

Naša *ljubezn do Jezusa mora pa tudi čista* biti. Kakor se po diini pozna, kaj na ogníši gori, tako se lahko po govorjenji ino zaderžanji spozna, kakšna ljubezn v našim serci živi. Serce je altar naše ljubezni. Iz obilnosti serca usta govoré. Mat. 12, 34. Ti, ki le od posvetnih reči rad gučaš, klasaš, lažeš, kolneš ino obrekuješ, nimaš do Jezusa nar čistejiga čiste ljubezni. Jidi, ino omij svoje serce v zakramenti svete pokore; le oni, ki so čistiga serca, bojo Bogá gledali ino ljubili. — Naša ljubezn do Jezusa mora biti *delavna* ne le v besedi ampak tudi v djanji; zakaj ljubezn, kjer je, velike reči naredi; ako ne, ljubezn ni, pravi sv. Gregor. Se srečata dva moža, hitro se jima pozna, ali se rada imata. Tudi kristjanam se pozna ali Bogá ljubijo alj ne, v cerkvi kakor doma, na deli ino na poti. Zakaj posvetni ljudje tako radi zunej cerkve ostajajo? — zakaj jih grozi v cerkvi poklekniti — roke povzdigniti? Zakaj je toljko merzlih per molitvi? — zakaj jih toljko per petji molči? — Ker prave, žive ljubezni do Jezusa v serci ni. Kdor zjutraj molitvo opusti, kdor se na večer ne pokriža, tudi ljubezni božje nima. Poglejmo apostole, kaj so storili — mučenike, kaj preterpeli — device, kako se vojskovala, ino vse to iz žive ljubezni božje. Kaj storimo pa mi? — skuz kaj pokažemo, de Bogá v rešnici ljubimo? — „Blagor človeku, kteri skušno preterpi; zakaj kedar bo izkušán, bo prijel krono življenja, ktiro je Bog obljubil njim, kateri njega ljubijo.“ Jak. 1, 12.

6. *Kaj pa nam prava božja ljubezn da?* Stanovitno časno srečo ino izveličanje večno. Kako srečno je dete v krili ljubeznive matere, kako veselo otrok, kteriga ljubi oče pestje! Prijatelj teče krez hribe ino doline, le ene ure na persih

svojiga ljubiga prijatla poslonet. Naj bi dal človek vso svoje premoženje za ljubezn, ne porajtal bi kaj. Vis. pesm. 8. 7. Toljka sreča je že ljubezn med poštenmi ljudmi; koliko srečnej nas še le božja ljubezn stori! — Sv. *Rozalja* imenitniga kneza Sinebalda žlahtna hčer je drago hišo, polno vsih dobrot, zapustivši, iz ljubezni do Jezusa v samotnim berlogi prebivala, bolj srečna ino vesela ko na kralovim dvori. Svetiga *Lorenca* so živiga pekli, alj božja ljubezn je njega hladila, mu premenila nar grozovitnej terplenje u duhovsko veselje, de je na mesti vpilja Bogú hvalne pesmi pel. Iz ljubezni do Jezusa je šla sv. *Neža* bolj vesela na moriše ko posvetna nevesta h poroki. Človek kteri Bogá prav ljubi, je veliko srečnej v svojim vboštvi kakor v časno zaljubljen bogatin v svojim velikim posestvi — bolj vesel v bolezn kakor posvetnež v zdravji. Vsaka težava, ki ga zadene, je njemu novo znamnje ljubezni božje — ino smert je bogoljubnimu nar srečnej ura. Lehko z svetim Pavlam poreče: „Kdo nas bo tedaj ločil ljubezni Kristusove? Nadloga? bridkost? ali lakota? ali golota? ali nevarnost? ali preganjanje? ali meč? Vse premagamo za tiga del, ktiri nas je ljubil. Zakaj terdno vem, de ne smert, ne življenje — ne sedajno, ne prihodno — ne druga stvar nas ne bo zamogla ločiti ljubezni božje, katira je v Kristusi Jezusi Gospodi našim. Rim. 8, 35 — 39. Oj ogenj ljubezni, kaj vse z človekam storiš! Vsih madežev ga očistiš kakor ogenj zlato očisti, ti ga pripeljaš po temi v nebesa, de srečno svoj konec doseže, h kterimu je stvarjen.“ Sv. Katarina Genuška. Kako srečni še le bomo tamkaj v nebesih, ako Bogá prav živo ljubimo! — Bog je ljubezn; ino kdor v ljubezni ostane, ostane v Bogi in Bog ostane v njem.“ Jan. 4, 16.

III.

Ljube duše, pogledjte kako lepo ino veselo je že na tim sveti Bogá prav ljubiti, ljubiti Jezusa božiga Sina. Koljka sreča ino veselje pa še le hoče biti tamkaj v nebesih, Bogá vekomaj ljubiti! — *V nebesih bomo le eno besedo* alj špraho govorili, besedo ljubezni božje. Tamkaj bomo le *eno delo imeli*, Bogá ino pa bližniga ljubiti. Kdor se te besede na tim sveti ne nauči — tiga dela ne privadi, ljubiti Bogá črez vse ino bližniga kakor sam sebe, tudi na unim sveti znal

ne bo ino v nebesa ne pojde. Oh ne mudijmo, pridno učijmo se ljubiti vredno toljko dobriga, toljko ljubezniviga Bogá! „Naj bi si angelske ino človečke jezike znali, ljubezni prave pa ne imeli, smo le bučeči bron ino berneči zvon. Naj bi vse vbogajime razdajali, pa ne iz čiste keršanske ljubezni, nič nam ne pomaga. Vse prejide, le ljubezn ostane.“ — Kar tukaj verjemo, bomo tamo gledali; kar tukaj upamo, bomo tamkaj vživali; kar tukaj prav po keršansko ljubimo, bomo tudi v nebesih vekomaj ljubili. Amen.

V. SPOMIN PRESVET. REŠN. TELESA.

Ljubezn Jezusa v presvetim rešnim Telesi.

Berilo iz I. lista sv. Pavla apost. do Korinčanov. 11, 23 — 29.

Kraljeva miza je pogerjena, za veliko gostov pripravljena; vsmilen kralj za mizo sedi in čaka povablenih gostov. Veči del gôstov pa kraljevo mizo malo obraja; tako dolgo priti odlagajo, de dobrotlivga kralja celo pozabijo in kraljevo večerjo zamudijo. — Nismo ravno taki tudi mi? — Kje pa je tista kraljeva miza? kdo je tajisti dobrotlivi kralj? — Sv. apostel Pavl nam ga v denašnim branji pokaže, ter nam v svojim I. listi do Korinčanov 11, 23 — 29 od nja kraljeve mize prelepo pripoveduje.

I.

1. Veliko gostij se po sveti obhaja, veliko imenitnih večerj prijetlam ino služevnikom da, pa imenitnej večerje ni bilo ino ne bo, kakor večerja Jezusova, ktiro je zvečar pred svojo smertjo obhajal ino nam obhajati izporočil, kakor nam sv. Pavl piše. rekoč: „*Bratje! jaz sim prijel od Gospoda Jezusa, kar sim vam (Korintarjam) tudi izročil, de je Gospod Jezus tisto noč, v kateri je bil izdan, vzel kruh, je zahvalil, ga razlomil ino djal: Vzemite ino jejte; to je moje telo, ktiro*

bo za vas dano — za vas križano. Storijte, kar sim jaz storil, ravno to tudi vi v moj spomin!“ Poglejte, tako je postavil Jezus ohhajilo svoje posledne večerje, kraljeve gostije, ktira se neprenchama per vsaki sveti maši ponovi. Namestnik božji vzemejo mervico beliga kruha, izgovorijo v imeni Jezusovim njega vsemogočne besede; ino ravno kakor v rokah Jezusovih se premeni kruh v pravo živo Telo Jezusovo, ter živi na altarji med nami. Oh čudo, prečudo božje vsigamogočnosti ino ljubezni!

2. Kakor mora na gostiji zravno kruha tudi vino biti, bilo je vino tudi per zadni večerji. Jezus vzeme, po besedah svetiga Pavla, ravno tako tudi kelih po večerji, ino reče: „*Ta je kelih nova zaveza v moji kervi* (ktero bom za vas prelil v odpušanje grehov). *To storite* (kar ste videli mene storiti). *koljkokrat bote pili* (obhajaje posledno večerjo) *v moj spomin!*“ Ravno tak vzemejo tudi Bogú posvečen mašnik po tim povelji kelih z vinam v svoje roke, ga poblagoslovijo kakor Jezus, ino izrečejo: „*Ta je kelih moje kervi, nove ino večne zaveze, skrivnost vere, ktira bo za vas ino za veliko njih prelita v odpušanje grehov.*“ — Kakor hitro se to izgovori, dolaj vino ni v kelhi, ampak presveta rešnja kerv Jezusova, ravno ona kerv, ki je bila na križi za nas prelita. Oh visokost čudeža božiga ino globokost božje moči! —

3. Kar je Kristus per zadni večerji storil, je tudi vkalzal ponovljati do konca sveta. Za to veli sv. Pavl: „*Koljkokrat bote jedli ta kruh* (zakrito Jezusovo presveto Telo), *ino ta kelih* (Jezusove presvete kervi) *pili, bote smert Gospoda* (Jezusa) *oznunarili, dokler de pride* (sodit žive ino mervte).“ To obhajanje svete maše je smerti Jezusove nar lepši spomin ino nekervavo ponovljenje njegove kervave daritve na križi. Z koljkim veseljam — z kako pobožnostjo imamo torej obhajati to presveto večerjo!

4. Živ spomin zadne večerje ino smerti Jezusove vredno obhajati je pa dveh reči potreba: Spodobno per sveti maši biti, ino h svetimu obhajilu vredno hoditi. Kdor se per nar svetijim opravili svete maše nespodobno zaderži, ino nevredno h božji mizi gre, se pregreši nad telesam ino kervjo Jezusa. „*Kdorkolj bo tedaj nevredno vžival ta kruh* (telesa Jezusoviga) *alj pil kelih Gospodov* (njegove rešne kervi), *bo krio telesa ino kervi Gospodove*“ — uči sv. Pavl — se ravno tak nad Jezusam pregreši, kakor Judje, ktiri so Jezusa

izdali, ino neverni vbijavci, ki so ga vmorili. Bog nas tiga ovarji!

5. Kaj je torej Kristjanam storiti? Sv. Pavl na to odgovori: „*Naj presodi človek sam sebe* (naj izpraša svojo vest, ali je vreden alj ne; naj se vredno pripravi), *ino tako naj vžira od tiga kruha* (telesa Jezusoviga) *ino pije od tiga ke-liha* (kervi Kristusove). Kdor vredno pripravljen ni, bolje za-nj de blizo ne gre: zakaj: *Kdor je ino pije nevredno* od tih presvetih reči, *si sam svojo obsodbo zavžije, ker ne razloči telesa Jezusoviga* (od drugih navadnih jedil, ter h božjimu altarju pristopi kakor h drugi posvelni mizi ves grehov vmazan, sovražnik Jezusov).

Koljko je takih slabih kristjanov med nami, kateri večerjo Kristusovo, živ spomin njegove ljubezni, le malo kdaj obhajajo, pa še tistokrat po nevredno! Za ta del je toljko slabih, bolenih ino na duši mrtvih kristjanov med nami.

Sveta mati katolška cerkev, ki velik četertek zavolj žalostniga spomina smerti Jezusove nad vse vesel spomin poslavljenja te presvete večerje prav po svojih željah obhajati ne more, obhaja dones nar lepši svetek (praznik) presveliga rešniga Telesa, Jezusu dolžno čast ino hvalo zamestit, kti o mu v tim nar svetejšim zakramenti toljkrat jemlemo, pa tudi našo vero obudit, poterdit naše upanje ino našo ljubezn do Jezusa v tim presvetim zakramenti oživet. Oh obudijmo tudi mi dones pravo živo vero, upanje ino ljubezn do Jezusa v presvetim rešnim Telesi, ki je čudež ljubezni božje.

II.

1. *Poglejmo vsmileniga Jezusa, kako per zadni večerji* v sredi svojih ljubih učencov sedi. Serce mu gori od božje ljubezni. „Iz serca sim željel to velikonočno jagne z vami jesti, preden terpim“ — Jezus reče, dopolni večerjo ino veli: „Vzemite ino jejte; to je moje Telo. — Vzemite ino pijte, to je moja kerv. — To storijte v moj spomin.“ — Vidite gostijo, ktiro nam je pripravil Jezus iz gole ljubezni do nas, on ki je djal: „Moje meso je v resnici hrana, moja kerv je v resnici pija.“ Ino kako čudna gostija je ta! Nimamo v naši sveti veri veči skrivnosti kakor je presveto rešno Telo. V tim nar svetejšim zakramenti je zapustil Jezus nam zapopadik vsih čudežev.

Pervi čudež presvetiga rešniga Telesa je njegovo premenje. Ko je vsmileni Jezus per posledni večerji kruh ino vino v svoje presvete roke vzel ino krez ta dvoji božji dar vsemogočne besede izrekel: „To je moje telo — ta je kelih moje kervi“ — se je, ko bi trenil, kruh v njegovo telo, ino vino v njegovo kerv premenilo. Kruh ino vino sta zgnila, le gole podobe ste še ostale; v podobi kruha je bilo pravo živo telo, v podobi vina prava živa kerv Jezusa, ravno tisto telo, ktiro je bilo za nas križano, ravno tista kerv, ktira je bila za nas prelita. Oh čudo preveliko! pa še le začetik čudežev, ktiri se v tim zakramenti godé. Ako sta ravno kruh ino vino po premenenji minula ino postala Jezusa pravo živo telo ino kerv, ste vender še podobe kruha ino vina ostale. *Iz ljubezni do nas prava podoba Jezusova v tim presvetim sakramenti skrita živi.* Ne mogli bi njegoviga veličastva prenesti, naj bi ga po obličji v gledali. Osem dni po božjim Telesi leta 1829 se je v cerkvi na Nemškim Jezus v presveti hostji per večernicah z toljkim veličastvam prikazal, de je cerkveni služavnik, ki je to čudo prvi v gledal; od prevelike svetlobe omedlel ino so ga morli iz cerkve zanesti. — Ino kako bi Jezusa v njegovi pravi podobi vživali? Ko je v mesti Kapernaum učencam obljubil, de jim bo svoje meso jesti ino svojo kerv piti dal, ga je veliko učencov za to popustilo, ter se jim kaj taciga ni mogoče vidilo. Alj po tim čudnim premenenji v podobi kruha ino vina kako čedno ino lahko zavživamo ga! Res čudež božje ljubezni!

Čudež preveliki je, de se na vsigamogočne besede Jezusove kruh v telo, vino v njegovo kerv premeni; pa še večí čudež je, de se to *neprenehama godi* skuz oblast, ktiro je Kristus svojim namestnikom dal, rekoč: „Ravno to storite v moj spomin“ — kakor sim jaz — tudi vi premenite kruh v moje telo ino vino v mojo kerv. Naj si ravno tisto uro jezer ino jezer mašnikov nad milijon hostij v raznih krajih po besedah Jezusovih premenijo, povsadi je pravi živi Jezus pričjoč z dušo ino z telesam, z kervjo ino z mesam, kakor Bog ino človek, ravno on, kteri je bil od svetiga Duha spočet, rojen iz Marije device, ki je za nas na križi vmerl, od mertvih vstal ino zdaj na desnici u veličastvi svojga Očeta v nebesih sedi. Oh čudež božje ljubezni ino vsemogočnosti!

Še večí čudo pogledjte v presvetim zakramenti rešniga Telesa. Naj si je ravno v podobi kruha Jezusa telo, v podobi

vina Jezusova kerv, je vender z *telesam tudi kerv*, ino z *kervjo tudi Jezusa telo* nerazločljivo sklenjeno. Kakor v podobi kruha — tako je v podobi vina Kristus ves pričjoč, tako de kdor njegovo telo v podobi kruha vžije, tudi njegovo kerv pije, ino kdor njega presveto rešno kerv v podobi vina pije, tudi njegovo meso zavžije, obedvoje popolnoma. — Pa čudežev še zadosti ni. Kristus ni le v presveti hostiji pod celo podobo kruha, ino v kelhi pod podobo vina ves — *on je ves u vsaki drobtinci, u vsaki kapelci*. Zlomi oživleno hostijo na jezer kosčkov, razdeli oživleno vino v kolikor kapelc le morež, kdor nar manjšo drobtinco povžije alj nar manji kapelco popije, zavžije telo ino kerv Jezusa za vsem. Kde najdemo na sveti toljko čudno hrano alj jed? —

Pa čudov število še ni per kraji. Čudež se godi, de *te božje večerje nikolj manj ni*, naj pride toljko gostov ko rado. Naj se telo Izveličarja našiga od milijonov trilijonkrat zavžije, vender neprenehama vso ostane, kakor je bilo od nekdej. Že pred več ko osemnajst sto letmi se je dal Jezus svojim zavžiti, je toljko milijonov vernih kristjanov poživljaj z svojim telesam ino z svojo kervjo, še ravno to vsak dan stori, ino bo storil do konca sveta, pa je še ravno tisti Jezus, izveličar naš. Njegove presvete večerje je zadosti za vse dni ino za vse ljudi.

Nar veči čudež se nam pa pokaže, ako z očmi prave žive vere na altar pogledamo. V mali hostiji živi nar viši kralj, ino v *tabernakelni* pohlevno ves ponižen prebiva. Pred dvurmi sv. križ stoji ino nas ljubezni Jezusove pomni, naj bi njegove smerti ne pozabili, kedar njegovo večerjo obhajamo. Odpre se nam presveta zhramba, polna oživlenih hostij, naj lahko zavžije vsak verni kristjan presveto telo kdarkolj želi. Presveto hostjo vidmo v *častiti monštranci*, v kateri se nam Jezus iz ljubezni častiti ino moliti da. — O neizrečeni, presveti zakladi Telesa rešniga! On, kteriga nebo ino zemlja ne obsežeta, v presvetim zakramenti altarja med nami prebiva, se Očetu nebeškemu za nas per sveti maši daruje, čaka naših prošinj, ino se nam, kolkorkrat hočemo, lepo zavživati da. — Pač čudo božje ljubezni — ljubezni Jezusove!

2. Kakor velika, čudna ino imenitna je gostija Jezusova v presvetim zakramenti altarja, tako malo je pravih gostov,

ktiri bi radi ino pa vredno to sveto večerjo obhajali, sveto mašo poslušali, h božji mizi hodili, spodobno molili Jezusa v presvetim rešnim Telesi. — *Trojno se obhaja presveta Jezusova večerja.* Na vsako smo povabljeni, nar prvič h *sveti maši*. Druga cerkvena zapoved veli: Bodi vsako nedelo in zapovedan praznik spodobno ino pobožno per sveti maši. Sveta cerkev pa tudi želi naj bi kristjani, če vlegnejo, tudi v delavnikah sveto mašo obhajali, saj v duhi. Koljkokrat zvon h sveti maši zakliče, toljkobart nas kralj nebeški povabi; rekoč: „Glejte, vse je pripravljeno; pridite na gostvanje.“ Pa veliko jih se izgovarja, kakor povabljeni gosti v svetim evangelji, kateri niso bili večerje vredni. Eden mora jiti na polje, drugi po svoji kupčiji, tretji na dobro voljo alj kratek čas. V delavnikah tak izgovor per takih velja, kateri imajo veliko skerbi ino djanja. Ako pa ravno z telesam v cerkev ne moreš, v duhi se h službi božji podaj ino doma sveto mašo sliši; kar se clo lahko zgodi. Slišiš doma alj na polji, de h sveti maši pozvanja, pomisli kaj se na altarji godi, spomni se terpljenja ino smerti Jezusove, skleni svoje serce z mašnikom ino sveto mašo Bogú daruj; tako boš svete maše deležen.

3. Kar se per sveti maši večerje Kristusove pripravi, to se zavzije *per svetim obhajili*, per mizi božji, h kateri so vsi verni povabljeni. Koljkokrat slišiš h mizi božji pozvoniti, čuješ Jezusa milo vabiti: „Vzemite ino jejte vsi; to je moje telo.“ Sveta mali katolska cerkev zapoved je o velikonočnim časi presveto rešno telo prijeli, alj ona želi, prosi ino opominja, naj bi vsi ino vsaki, ki se kristjani imenujejo, v spomini toljke ljubezni Jezusa Kristusa. Gospoda našiga ta nebeški kruh prav pogosto zavžili. Trident. zbor. 13. seja. Bogoljubni mladenči ino device grejo *vsakiga mesenca*, *skerbni kristjani po štirikrat na telo*, *slabi v božiči ino veliki noči*, *nar slabši le enkrat v leti*; kdor pa nobenokrat, ni pravo-vern katolski kristjan. — Pride za tebe kak sveti čas, naj bo praznik Gospoda alj Marije, dan tvojiga rojstva alj tvoj god, naj te kaka sreča dojde alj te kaka nadloga zadene, si povablen skuz to na gostijo Gospodovo, če tebi le tvoj spovednik dovolijo. V svetim obhajili se Jezusu nar lepši zahvališ, nar ložej svoje težave njemu izročiš. „Pridite k meni vsi, kateri se trudite ino ste obteženi, ino jaz vas bom poživl.“ — kliče vsmileni Jezus kristjane k svetimu obhajilu.

Pa veliko posebno moških se božje mize zogiha; po celo leto bi jih blizo ne bilo, če bi jih cerkvena zapoved ne prisilila; alj Bogú se vsmili! še tistokrat pridejo nepripravljeni. Brez svatovskega oblačila posvetjoče gnade božje žalijo Jezusa, ino sami sebi obsodbo zavživajo. Ljubezni do Jezusa v serci nimajo, ino od njih Jezus pravi: „Gostija je scer pripravljena, to de povableni nje niso vredni.“

4. Kristus pa tudi spomin svoje ženitnine vedno z nami obhaja, ker v *presvetim zakramenti altarja med nami živi*, naj bi njega molili ino častili, hvalili ino prosili. „Poglejte — veli Jezus v presvetim rešnim Telesi — jaz sim per vas vse dni do konca sveta.“ Za to nam sveta mali katolška cerkev presveto Jezusovo telo per sveti maši povzdigne, nam ga v častilivi monštranci kaže, v procesji očitno nosi, ino nas z nar Svetejšim blagoslovi, naj bi ga vredno molili v ponižnosti svojiga serca, ona prižiga sveče krog nar Svetejiga, naj bi se v nemale tudi naše serca v ljubezni do nja. Ino vender bo Jezus v presvetim rešnim Telesi toljkokrat žalen, tako slabo objiskovan. Ali ne vidmo kristjanov, kateri še h povzdigvanju ne pokleknejo ino jih je v procesjo jiti sram! Taka se po mestih, terjih ino takih krajah godi, kjer žive vere ino goreče ljubezni do Jezusa ni. Oh čudo nekeršanske merzlote in hudobije!

III.

Drago odkuplene duše Jezusove! sveta mali katolška cerkev vas posebno dones kliče ino budi, povzdigniti svoje se ce ino oči, ter prav pomisliti kdo je On, ki tak ljubeznivo v presvetim rešnim Telesi med nami prebiva? Naš nar veči prijatelj, naš dobrotnik, naš odrešenik ino izveličar v mali podobi beliga kruha med nami živi ino nam svoje milosti deli — On, pred katerim se vse kolena priklanjajo v nebesih, na zemli ino pod zemljo — On, pred katerim bojo sodni dan vsi rodovi stali, kedar bo sodil z ognjam svet. Njemu, našimu odrešeniku ino prihodnimu sodniku dolžno čast ino hvalo poverniti, ktiro smo njemu toljkokrat nehvaležno jemali (kratili), donešno sveto godvanje obhajamo, ino Jezusa v častiti procesji veselo spremljamo. — Naj bo torej počesšen, molen ino pohvalen Jezus vsmileni toljkokrat, koljkor je zvezdic na jasnim nebi, lepih rožic po celim sveti, ino

dones sveč po vsih keršanskih cerkvah gori. Molen, češen ino hvalen bodi brez vsiga nehanja Jezus v presvetim zakramenti altarja. Amen.

VI. DRUGA NEDELA PO BINKOŠTU.

Od prave keršanske prijaznosti.

Berilo iz I. lista sv. Janeza apostelnega, 3, 13 — 18.

Lepo ino drago je *čisto zlato*, ki se od daleč svetli in pozlačenim rečem prijetno lepoto daja. Lepši in drajši je žlahen *kamen diamant*, ki se blisketa ino vtrinja kakor svetla kapelca juterne rose v sončni svetlobi, ino clo ponoči svoje svitlobe ne zgubi. — Pa kaj de je med nami jih malo, ki bi take žlahne kamence poznali ino zlata gleštali! Take dragote ino lepote se malokdo veselí. Pa še kaj lepšiga od zlata lahko vsi imamo: pravo keršansko, *čisto ljubezn* — kaj drajšiga od žlahtniga diamanta lahko vsi dobimo: praviga, *zvestiga prijalla*, kakor nas sv. Janez v svojim I. listi 3, 13 — 18 vuči, kateriga dones beremo.

I.

1. Prijaznost je draga žlahna roža, ktero vse rado ima; alj svet prijaznosti prave le malo pozna. Za to sv. Janez veli: „*Preljubi! ne čudite se, de vas svet sovraži* (posvetni hudobni ljudje čertijo). Posvetni ljudje so v smertni, dušni temi; za to ne spoznajo kako nam krivico delajo z svojim sovraženjam, ker nismo njih spačenih misl. njih gerdiga djanja. Ne dajmo se jim zmotiti, ne zapeljati. *Mi vemo, de smo iz smerti v življenje predjani* (iz dušne zmote ino hudobije, ktira je dušna smert, rešeni). Tiga priča nam je, *ker brate ljubimo*.“

2. Pravo znamenje, de smo deležni življenja večniga, je braterna ljubezn. Resnično znamenje ljudi, katerih večno življenje ni, je sovražstvo bližniga. „*Vsak, kdor svojiga brata*

(bližniga) *sovraži* — uči sv. Janez — *je vbijavc; ino veste de noben vbijavc nima večniga življenja v sebi obstoječiga* “ *Sovražnik ino pa vbijavc sta si brata* “ *Rajn začne pravičniga Abelnova sovražiti ino ga vbije.* Sosed sosedu hudo želi, mu naganja, meje podéra, imenike prestavlja, tožbe ino pravde napeljuje, ga pika ino jezi kolikor zamore ino mu zdravje kali. Po malim spravi soseda pod grudo ino je njegov po malim vbijavc. Tako delajo hudobni zakonski, tako ravnajo malovredni tovarši in tovaršice. To pa po pravi veri ni; per takih ljudeh ni prijaznosti božje, per katerih ne najdeš prave prijaznosti do drugih ljudi. *Sovražnik je merlev na duši.*

3. *Štiri jezere let je svet stal, veliko milijonov ljudi se je vrodilo ino pomerilo, pa vender prave ljubezni med njimi ni bilo, ne praviga prijatla, dokler ni bilo Jezusa izveličarja našiga.* On je pravo ljubezn iz nebes na zemljo prinesil ino nam je živ izgled praviga prijatela dal. „*V tim smo spoznali* — uči sv. Janez — *ljubezn božjo, de je on (Jezus) svoje življenje za nas postavil.*“ *Noben nima veči ljubezni do svojiga brata alj bližniga, kakor de svoje življenje za-nj da.* Hočemo pravi prijateli ino prijatelce biti med sebo, mormo tudi, ako potreba, pripravljeni biti, svoje življenje za brate ino sestre, sosede, za znance ino znanke postaviti u veliki smertni nevarnosti ognja, povodnje alj kake hude bolezni. Tako so storili apostoli ino mučeniki; dali so svoje življenje, drugim v nebesa pomagat. Tako storijo še zdaj serčni misijonarji, katerih neverci še skoraj vsako leto ene pomorijo. Tako storijo duhovni, vsmileni bratje ino vsmilene sestre, ktire bolnikom strežejo, sosebno po krajih, kodar hud legar alj pa kolera hodi. Smo pripravljeni tudi mi tako storiti?

4. V naših krajah, hvala Bogú, še do te dobe ni potreba za bližniga življenja postavljati; za toliko potrebnej pa je bratom ino sestram v sili pristopiti z dobrim svetam, z priporočenjam alj z premoženjam. Po tem pokažemo pravo ljubezn ino kersansko prijaznost. Za to pravi sv. Janez: „*Kdor ima premoženju tigu sveta, ino vidi svojiga brata (bližniga) de je v potrebi, pa zapre svoje serce pred njim (se ga ne vsinili), kako bi prebivala božja ljubezn v njim?*“ Tak v djanji pokaže, de ni pravi učenc Jezusov, kateri je djal: „*Po tem bojo spoznali, de ste moji učenci, ako se med sebo ljubite.*“ *Raj mi pomaga, naj me sosed alj pa znanec še tako lepo pozdravlja, naj mi še tolikokrat roko poda ino mi pravi: prijatelj; če ga*

pa nikolj ni doma, kedar ga zakaj prosit pridem. „*Otročiči moji!* opomina ljubeznivi sv. Janez, *ne ljubimo le samo z jezikom v sladkih besedah*, v lepih obljubah. *ampak v dejanji ino v resnici.*“ Le kdor dopolni kar obljubi, ino stori kar govori, on je pravi resničen prijatelj, boljši ko čisto zlato.

II.

1. Neverni Hajdi so lep *izgled pravih, zvestih prijatlov* imeli. *Damon* ino *Fitija* sta bila si zvesta do smerti. Fitija grozovitniga kralja Dionizja hudo razžali ino je h smerti obsojen. „Rad vmerjem, je Fitija grozovniku djal; le samo damo mi daj še jiti, naj svoje domače reči poravnam. De gotovo spet pridem, svojga prijatla Damona za poroka zastavim. Ako mene ne bo, njega vmoriš.“ „Prijatla ne verjamem, kateri bi se za tebe krizati dal — odgovori Dionizi — če ga pripeljaš, te pustim jiti; pa ti tudi povem, alj te v treh dneh ne bo, vmerje tvoj prijatelj za tebe.“ Damon ino Fitija se okleneta; Damon gre v ječo, Fitija pa k domu. Tretji dan pride; ni prijatla še videti. Ura smerti doteka ino že poroka k smerti peljajo, se mu smeje, de za prijatla življenje da. Na križ Damona povzdignejo ino ga ravno hočejo vmoriti, kar začne od daleč Fitija vpiti: „Mene, mene vmorite, izpustite Damona mojga prijatela.“ Fitija prisopiha svojga prijatela objame, ino ljudje se veselja jokajo. Tudi grozovnika Dionizja prijatlov toljka zvestoba v serce opeče, de živo občuti koljko zvest prijatelj velja. Reče jima: „Obdva veselo ino še dolgo živita; pa še mene tretjiga v vajno prijaznost vzemita!“ — *Kristjani* še pa veliko lepši izgled ljubezniviga, *božiga prijatla* imamo *Jezusa križaniga*, kateri ni le porok za nas, ampak tudi plačnik, kateri nas ni večni smerti z zlatam ino srebrom odkupil, ampak z svojo lastno kervjo, ter je sam djal: „Veči ljubezni od te nima nihče, de kdo svoje življenje za svoje prijatele da.“ Jan 15, 13. Taciga prijatla ni bilo ino ga ne bo. Oh naj bi ga mi po svoji moči posnemali!

2. *Prijatlov nam je potreba* kakor vsakdanjiga kruha. „Zvest prijatelj — veli sv. Duh — je močna bramba; kdor ga je najdel, je najšel velik zaklad alj šac. Za nič ni zamenjati; nja dobrota ino zvestoba več velja kakor zlato in srebro. Prijatelj zvest je zdravilo življenja.“ Sirah. 6, 14. „Velik tolaž

(trošt) je v tim življenji, de prijatla imaš, kterimu lahko serce odpreš, komur lahko svoje skrivnosti zaupaš — de si dobiš moža, kteri se v sreči s tebo veseli, pa tudi v žalosti s tebo žaluje.“ Sv. Ambrož. Brez prijatla bi bila zemlja za nas žalostna pušava, vedna smert bi bilo naše življenje. Le prijaznost srečo polajša ino poslajša nesrečo. Kde pa najdemo takih prijatelov ino prijateljic?

3. *Hočeš prijatla praviga najti*, ne jisi ga po imenitni sukni, ne po bogastvi temuč po svetih čednostih. Pravijo de je svoje dni miška na spijočiga leva (oroslana) skočila. Lev se izdrami ino njo hoče požreti. „Nikar me ne vsmerti — ga trepetaje miška poprosi — hočem biti tvoja prijatelca ino tebi vsmilenje lepo poverniti.“ Mogočen lev se ji na to posmeji, ino njo izpusti živo. V kratkim se lev v nastavlene mreže zaplete ino lovcam vjiti ne more. Miška pride, mreže razgrize ino leva reši. — Tako tudi nam človek gosto pomaga, na kteriga se nar manj zanesemo. Tudi v borni suknici zlahtno serce prijatela kluje. Le pošteno serce je prave prijaznosti zerno. „Vi ste moji prijatelji — veli Jezus — ako storite, kar vam jaz zapovem.“ Jan. 15, 14.

4. *Hočeš prijatla poskusiti*, ali je zvest, ga ne boš v dobrih ino veselih dneh ampak v nesreči prav spoznal. Ne sodi prijatla po besedah, ne po sladkih obljubah, temuč po djanji. Krivi, slabi prijatelji so kakor sončna ura, ki le tako dolgo kaže, de sonce sije. Se sonce skrije, tudi sence na uri ni. „Marskdo je prijatel dokler dobiček ima, pa tak ti v nesreči zvest ne ostane. Nekdo je prijatelj pa le per mizi, v nesreči pa ne ostane tvoj. V sreči ne boš prijatla nikdar prav spoznal, pa tudi sovražnik se ti v nesreči skrival ne bo. Jiseš prijatela, le v nadlogih ga poišči.“ Sirah. 12, 8. Si pa prijatla najdel, kteri je tebi v nesreči pristopil, derži se ga ino mu prijaznost lepo poverni.

5. *Hočeš praviga prijatla obderžati*, ne bodi svoje glave. Kdor hoče vse po svojim imeti, se hitro z bližnim razparti ino nar boljiga prijatla razdraži. „Ne jisi per prijatlu samo-svojga dobička; prijaznost ni dobičkarija ampak le čednost.“ Sv. Ambrož. Goljufi in krivodelci praviga prijatela nimajo. Hočeš prijatla ohraniti, daj se mu tudi posvariti. Kdor lizune za svoje prijatele šteje, kteri se mu prilezujejo — kdor hinavce ljubi, kteri ga za vse hvalijo alj pa izgovarjajo, ne bo praviga prijatela imel. „Boljsi so rane od prijatela dane, kakor

izdajavni kušleji sovražnikov.“ Prip. 27. 6. Poslušaj z hvalnim srcem kar prijatelj pove; pa tudi vbogaj kar za dobro spoznaš. „Pravi prijatelj se včasih krega, prilezuje pa nikoli.“ Sv. Bernard.

6. *Si misliš noviga prijatla izbrati* ino se njemu zaupati, pomisli ino prevdari ali se Bogá boji? Človeku prijatelj biti ne more, kdor je božji sovražnik. *O mladenči*, ki si prijatle izbérate, varjte se takih, kterim ni za Bogá mar, ne za božje reči. *Dekleta* ve, kterim se ponočni prijatelji toljko radi ponujajo, prijaznost ino ljubezn obetajo, večno zvestobo prisegajo, oh ne verjemite jim, kteri vas v greh — v žaljenje božje napeljujejo. Taki niso prijatelji, temuč sovražni volki. Kakor so se hinavski Judje prijazni Judežu delali, de jim je prodal nedolžniga Jezusa, po tem so se mu pa le smejali rekoč: „Kaj je nam za to; ti sam glej!“ ravno tako ravnajo vsi zapelivi prijatli. Tudi Judež Iskariot je Kristusa kušnil, ko ga je izdal. „Kdor se Bogá boji, bo tudi dobriga prijatla najdel; kakor je on, takiga prijatla bo imel.“ Sirah. 6, 17.

7. Hočes dobre prijatle imeti, bodi *tud ti drugim prijatelj dober in zvest*. Ne zameri vsake žal besede prijatlu, naj bi še tako žerka bila; veš de tudi pridna bučelica (čibelca) pikne. Pristopi prijatlu v potrebi z veseljam, ako le moreš. Prijatla naj bota kakor očesa dva; ako se oberne eno oko, tudi drugo za njim potegne. Ino če stariga prijatla imaš, ne opusti ga; starej ko je prijatelj, zvestejši je. Star prijatelj ino pa star dnar; nar bolj zvesto nju okovarj.

III.

Ako prijatla dobriga dolgo časa ne vidmo, ino se z njim na kakim veselju zhidimo, koljko veselje! Prijatelju vse dopovedati, kako se nam je godilo — njemu nar skrivneji reči razodeti, pa tudi položiti, kar smo preterpeli, ne vemo konca ne kraja. — Kako veselje še le bo, ako se srečno v nebesih zhidimo, ino tam najdemo svoje rajne drage prijatele zopet, ki so nas zdavnaj v tej solzni dolini zapustili. Veselo si bomo roke podali ino pripovedvali, kaj smo v svojim življenju prestali. Večno v prijaznosti božji živeti, prijatele ino prijatelce brez vse ločitve per sebi imeti — to bo veselje svetih nebes! — Oh le za prave prijatele si skerbijino,

ino pa tako pravično živijmo, de srečno vsi skupaj h Očetu v nebesa pridemo! Amen.

VII. TRETJA NEDELA PO BINKOŠTII.

Od duhovskih varhov.

Berilo iz I. lista sv. Petra apostelna 5, 6 — 11.

Bili so per nas svoje dni žalostni časi; ljudje si niso bili ne življenja svesti, ne premoženja. Privreli so vse skoz sovražni Turki v naše kraje, polje zaterli, stanovje požgali, živino poklali, ino kar niso ljudi pomorili, so jih na Tursko v strašno sužnost odgnali. Oh koliko strahu, žalosti ino nesreče je bilo po sveti! Ozidali so vse močne cerkve ino so tabre iz njih naredili, postavili so po visokih hribah čuvaje, nanosili germade do Turske meje. Se je Turk prikazal, so hitro germade vžgali, ino na to znamenje so otroci ino stari ljudje vbežali, terdni se pa sovražniku v bran postavili. — V sedajnih časih sovražniga Turka v naše kraje ni; ali mislite de tudi varhov ni potreba? Sovražnika še veliko bolj nevarniga, ko je bil svoje dni nevsmleni Turk, v naši deželi — v fari — v soseski — v lastni hiši imamo, pred katerim nas sv. Peter v denašnim branji perviga pisma 5, 6 — 11. prav rezno svari, rekoč: „Preljubi! bodite trezni ino čujte; zakaj hudič, vaš sovražnik, hodi okolj kakor rjoveč lev, ino jise koga bi pozerl.“

I.

1. Ni človeka na sveti, kteri bi ne imel sovražnikov, skrivnih alj očitnih. Očitnih sovražnikov se lahko varje, ker jih pozna, skrivnih pa ne vidi ino jih pogosto clo za prijatle ima. Taka zmota je velika nesreča; in Bog mora mnogobart človeka ponižati, ga z križami ino težavami obdati, mu njegove skrivne sovražnike posilim vzeti, kakor otroku nož ino svetle vilice, de se ne vrani, naj se ravno nemodro dete

brani ino dère. *Ponižajte se torej pod mogočno roko božjo, preljubi!* opomina sv. Peter. Ako vas Bog z težavami objiše, le poterpíte, *de vas zopet porikša ob časi objiskanja. Bog za vas skerbi*; le njemu se izročíte. Kar on stori, vse prav naredi; *vso svojo skerb njemu pustite.* — O pač vesel nauk svetiga Petra, de Bog, naš vsemogočni ino nar modreji oče za nas skerbi! Sv. Peter pa tudi nam skerb priporoča.

2. Nar strašnej zverina je lev; za to se kralj vse štirinogate živine zove. Štiri šolne visok, po devet čevlov dolg je tako močen, de z samim repam človeka pobije. Ako lev prav zarjuje, se po uri daleč začuje; vse zveri trepetajo ino odrevenijo. Po petnajst šolnov od daleč na svoj rop plane, ga z lacami stisne, razterga ino z zobmi pohrusta. Tej grozovitni zverini sv. Peter hudiča pripodobi, ter veli: *Bodite trezni ino čujte, zakaj hudič, vaš sovražnik, hodi okolj kakor rjuvec lev, jiskuje koga bi požert. Timu se vstavljajte z močno vero* — Hodi pa hodi, de bi se ga vedli varvati? Po vsaki soseski, krog vsake hiše, clo okolj vsaciga človeškiga serca lazi, ne v svoji strašni podobi; pred njoj bi bežali, ampak v prijetni podobi skušnjave. Kdor se mu hoče srečno vbriniti, mora biti v keršanskim nauki dobro podučen, v svetih čednostih terdno vajen ino v premaganji svojiga nagnenja močen. — Vsi sino na duhovski vojski. Kakor mi, se vojskujejo vsi kristjani od izhoda do zahoda; ni dežele ne kraja, kjer bi svete vojske z pregrešnimi skušnjavami ne bilo. „*Vedite, pravi se Peter, de so vaši bratje, kteri so po sveti razskropleni, ravno v takim terplenji,*“ ki ga vojska z skušnjavami vsim prinese.

3. Nar hujsi za vojsake je, če jim zaloge (strelniga praha ino svinca) pomanka, de nimajo strelati z čem. Sovražnik jih postreli alj pa povjeme, če mu ne vjidejo. Tudi človeku se taka godi, kedar skuz smerten greh posvečjočo gnado božjo zgubi, klira mu je h premaganju hudiga črez vse potrebna. Zavolj pomankanja posvečjoče gnade božje se je prvi svet po izvirnim grehi toljko pohujšal, de ga je pravičen Bog z vesolnim potopam pokončal. Peklenski sovražnik je že toliko oblast kréz ljudi imel, de ni bilo v petih mestih viši deset pravičnih ljudi. Nas se je pa Bog vsmilil, pravi sveti Peter „*Po svoji milosti nas je poklical h svoji večni časti,* de smo njegovi ljubeznivi otroci ino delčiči nebeškiga kralstva po *Ježusu Kristusu*, odrešeniku ino izveličarju našim. Po

kratkim terplenji naše duhovske vojske *nas bo popolne storil, nas vterdil ino vkoreninil*, de bomo vse svoje sovražnike, vidne ino nevidne srečno ino lahko premagali. Za to čeznaturno moč srečne premage *bodi njemu čast in gospodstvo od vekoma do vekomaj*,“ — nam pa sveta skerb ino varnost, de nas dušni sovražnik ne vjame. — Kdo pa je on? Vsak hudoben človek v soseski, kateri pohujšanje dela — vsak malopriden domač, ki se gerdo véde, je vsako pregrešno nagnenje našiga serca. Vsako tako je rjuveč lev; njemu se mormo po nauki svetiga Petra terdno braniti, trezni biti ino čuti.

II.

Na vsakim *starim gradi* je svoje dni visoka *čuvavnica* (turn) stala, v kateri je neprenehama čuvaj prebival krog grada gledaje, de bi se gradu sovražnik ne prikradil. Je sovražnika vgladal, je hitro močno zaklical, most potegnil, vrata zaperl ino ves grad okovaril. Gorje čuvaju, če je zaspal, alj pa sovražnika zamudil. Sovražniki so grad požgali ino z drugimi ljudmi tudi čuvaja vmorili. — Tudi v svojim kralestvi na tim sveti je Bog čuvaje postavil njegovo ljudstvo varvat; ino taki so:

1. *Viši poglavarji duhovske ino deželske gosposke*. „Tebe sim svoji hiši čuvaja postavil, veli Bog vsakimu oblastniku po preroki Ecehjeli 23, 7. Povzdigni svoj glas kakor trobenta, ter oznanuj pregrehe mojemu ljudstvu.“ Gorje deželi, ktira pravih varhov nima; hitro ljudje izdivjajo! Joj *fari*, ki nima skerbzniga pastirja, ki bi čul, kako se po srenji godi. Mladina brez praviga poduka odraste, mladenči so brez sramožlivosti vsi razujzdani, device so brez devištva, brez poštenja možje ino žene živijo, brez pokore stari vmirajo. — Slaba je za vsako *sosesko*, ki pridnih rotmanov (rihtarjev) nima. „Dokler taki ljudje spijo, pride sovražnik ino zaseje ljulko med pšenico.“ Mat. 13, 25. „Ako čuvaj z trobento ne zatrobi, ino se ljudstvo ne ovarje, bom njegovo kerv iz rok čuvaja terjal.“ Eceh. 33, 6. — Varhi so v božim kralestvi

2. *Hišni gospodarji ino gospodinje, očetje ino matere*, de čujejo nad domačimi, de gledajo kaj otroci počno, kako se hlapci ino dekle zaderžijo, kaj počenjajo rokodeli ino ptuji ljudje, ki k hiši pridejo. — Kako lahko hudoben človek skuz gerde, nesramne besede ino poglede celo hišo pohujša, ako

ga gospodar ne zaverne! Kaj bo tam, kjer sini ino hčere brez strahu vesujejo, družina med sebo slabo znanje dela, ponočni prijatelji brez skerbi po voglah plazijo, ino delavci gerdo kvasajo! Hitro bo hiša polna pregrehe ino joka, ako so hišni varhi mutasti pesi, ki lajati nočejo kedar sovražnik pride. Izaia. 56, 10. Res de varniga pesa tatje ino ponočniki hudo sovražijo; alj kaj bi vi rekli, če bi za to ne lajal, ino vam tatje hišo podkopali ino vas okradli? — Tudi skerbna kokla kliče ino zove, kedar se sovražen kajnuh bliža, ti oče, mati pa le molčiš, ako per hiši kaj nespodobniga veš? „Ako kdo za svoje ino zlasti za domače skerbi nima, je vero zatajil ino je huji ko nevernik“ I. Tim. 5, 8.

3. *Varh ino čuvaj svojiga serca* mora biti vsak človek, zakaj ravno v serce se dušni sovražnik, pregrešno nagnenje nar raji prikrije, nesrečne ure čaka, ino kedar ona pride, zgrabi človeka hudo poželenje ino ga pogubi. Od *Helenov alj Grekov* (nekdajnega stariga ljudsta) se bere, de so imenitno mesto *Trojo* deset let oblegali; pa ga niso premogli. Poslednič si vinko vmislijo ino naredijo grozno velikiga leseniga konja, ga postavijo Trojanam pred mestne vrata v znamenije, de niso Troje zmagali ino odrinejo h svojimu domu. Trojanci grejo veseli čudniga konja gledat. Dopade jim, ino v mesto ga hočejo zavleči. Ker so pa vrata preniske bile, jih poderó ino konja v sredo mesta potegnejo. Veselo ino brez skerbi celo noč rajajo, pijejo ino jedó. Alj kaj se zgodi? Konju v trebuhu so bili sovražniki zaperti. Ponoči izlezejo, svojim tovaršam, kateri so se bili povernili, v mesto pomorejo, de ga zažgó ino vse pokončajo. Taka se tudi človeku godi, kateri sam nad sebo ne čuje. Tudi on si v svoje serce sovražniga konja zavleče, kateri človeka po tem v časno nesrečo ino večno pogubljenje potegne. Takih nevarnih konjev hudiga poželenja je pa posebno pet:

Perci konj hudobniga poželenja je *napuh*. Že otrok se nauči samo sebe veliko obražati, na imeniten zlahten stan alj pa na bogastvo se zanašati. Takiga otroka ne sme noben posvriti, ne v strah vzeti; odraseniga strahvati pa clo mogoče ni. Alj ravno napuh je začetik vsiga hudiga; kogar se prime, bo preklet. Sirah. 10, 15. Napuh ga v pogubljenje potegne. Kdor se povišuje bo ponizán.

Drugi konj je *kriviceu tinar*, alj goljufno blago. Le en sam krajcar po krivici vzameš, za en vinar soseda ogoljfaš;

hitro hudo poželenje naraste ino vest zaduši. Noč ino dan te goni le na dobiček; poslednič še dušo za dnar prodaš, kakor Judaž Iškariot. De le blago imaš, sam stradaš ino svojim pravice ne daš. Več ko gleštaš, huje tožuješ, de si ne moreš pomagati. Pač je resnična: „Lakomnost je korenina vsiga hudiga.“ I. Tim. 6, 10.

Tretji nevarni konj je telesno, nesramno poželenje mesa. Mladenč ne bo mahoma prešestnik, ne deklica na enkrat nečistnica. Po malim začneta nečiste besede poslušati, gerdo djanje gledati ino nesramne reči premišlovati, pozeleti ino za njimi hoditi. Sovražnik je že v serci zapert. Priložnost pride, skušnava poterka, poželenje mu serce odpre, ino zgodi se, kar zapovedati ni. — O ve nesrečne, zapeljane deklice, ki se izgovarjate, de se niste vbraniti, ne vbežati mogle! Kako bi se branila, ki si nečistiga konja že v svoje serce potegnila, kakor nekajni Trojani. Kdor ni čistiga serca, tudi čistiga djanja ne bo. *Samson*, imeniten Izraelski junak je bil strah sovražnim Filistejam, ter je čudno moč v svojih lasih imel. Zagledal se je v zapelivo Dalilo; ostrigla ga je, mu vzela moč ino ga sovražnikom izdala, de so ga oslepili ino v železje djali, kjer žalosten konec vzel. Gorje mladenču ino deklici, gorje možu ino ženi, ki nad svojim sercam ne čuje. „Vsakdo je skušan, kedar je od svojiga poželenja vlečen ino vablen. Kedar pa poželenje spočne, rodi greh, ino greh, kedar je storjen, rodi smert.“ Jak. 1, 14 — 15.

Šteti konj hudiga poželenja med nami je pija, ktire se ljudje razvadijo. Le po malim fantič pokuša ino poželenje budi. Le huje ga mika ino mu piti diši. Kedar se hoče odvaditi, se ne more premagati več. Premoženje, zdravje, pамет ino življenje zapije, kakor Sizara, ki se je vpjanil, in mu Jahel zrebela v glavo zabila. „Taka rjača gladko teče, poslednič pa pikne ko gad, ino rani kakor strupna kača.“ Prip. 23 31 — 32.

Peti konj pregrešniga poželenja je serd ali huda jeza. Razžalen se vlagotiš ino ne pogasiš nevarne jiskre sovražtva. Le huji ino huji jeza vstaja, te zgrabi ino žene de sam ne veš kam. V jezi mnogoteri hudoben. Rajn svojiga brata Abela ubije. „Ako hudo delaš, hitro bo pregreha pred vratmi. Alj poželenje naj bo tebi pokorno, ino ti ga imaš v strahu imeti.“ I. Mojz. 4, 7. — Pogosto se čudimo rekoč: Kako se je ta alj uni tako zmotil? Kdo bi bil verjel, de bo tako daleč zajisil! Oj preljubi! po malim

se vse zgodi, ako sami sebe ne varjemo. „Ne dajmo se vleči svojimu poželenju, ino vujzde ne dajajmo svojim nagonam. Kdor sam sebe premaga, več velja ko on, ki mesta premaguje.“ Prip. 16, 32.

III.

Kdor ob vojski na *svoji straži* stoji, ne sme spati, ne vbežati, kedar sovražnik pride, temuč se serčno braniti ino klicati druge na pomoč. Čuvaju za glavo gre, ako sovražnika odpoditi ne hiti ino v pomoč ne kliče. Cela vojska skuz zanikarnost eniga samiga večkrat v nevaršino pride. — V hudi vojski smo tudi mi; zakaj nam se ni le vojskovati zoper meso ino kerv, ampak zoper poglavarje sedajnih tem. Opašijmo se torej z božjim orožjam, de bomo zamogli obstati pred zalezvanjam hudičevim. Efež. 6, 11. Terdno stojmo ino čujmo vsakdo na tistim mesti, v tistim stani, kamor nas je Vajvoda nebes ino zemlje postavil, vsak poglavar nad svojim krajam, vsak gospodar naj čuje nad svojo hišo, posebno zvesto pa naj čuje vsaki človek nad svojim lastnim sercam, de ga nar huji sovražnik, pregrešno poželenje ne premaga, kar nam je vsmileni Jezus na oljski gori tako lepo priporočil rekoč: „Čujte ino molijte, de v skušnjavo ne pridete. Duh je scer voljn, alj meso je slabo.“ Amen.

VIII. ŠTERTA NEDELA PO BINKOŠTU.

Posledno tolažilo.

Berilo iz lista svetiga Pavla apostelna do Rimlanov. 8, 18 — 23.

„**K**aj noviga?“ je navadno vprašanje ljudi. Ino kaj se jim po navadi na to odgovori? Malo dobriga. — Ste slišali, kako se je sosedov sin zmotil? — Že veste, de si je vešanova hči preskočila? Ali ste slišali, kako so se preteklo nedelo na cerkvanji topli? Take novine, same zmote ino hudobije si ljudje pripovedajo. Po drugim kraji pa povedajo,

malo jivta.

kako je ta alj uni zbolel ino vmerl; koliko so jih na vojski pobili, koliko mestov, trgov ino hiš je pogorelo i. t. d. Te novine so same nesreče ino težave, ktire nam serca ne razveselijo. Naveličal sim se takih navadnih novic poslušati. Raj zaslišim lep ino vesel nauk, kteriga nam sveti Pavl v svojini pismi na Rimce 8, 18 — 23 da, ino od velikiga veselja pravičnih pripoveduje, ktero čaka po kratkim terplenji tudi nas.

I.

1. „*Bratje!* piše apostel kristjanam, *mislim de se terpenje sedajnega časa ne da primeriti k prihodni časti, ktira se bo v večnim življenji nad nami razodeta.*“ Ta je sladka beseda, polna miliga tolažila za naše od žalosti ino terpenja toljko-krat ranjeno serce! — Veliko so prvi kristjani terpeli, so bili preganjani, z mečam ino ognjam morjeni; njih tolažilo je bilo prihodno veselje večnosti. — Veliko terpimo tudi mi, na duši veliko žalosti, na trupli bolezn ino drugih težav; ni brez terpenja človeka na sveti. Alj terpenje tiga sveta je le kratko; in naj bi si ravno nekoljko časa clo peklenske muke terpeli, bi nam ne smelo prehudo biti, de bi le po tem se z Kristusam vekomaj veselili ino v srečni družbi svetnikov prebivali, pravi častiti Beda. Poglejte, toljko je vredno nebeško veselje nam pripravleno!

2. Zakaj pa je toljko terpenja na sveti? Za to, ker si ga ljudje sami delajo, ker po nauki božjim ne živé. — Svoje dni so neverniki svoje sužne imeli nakuplene kakor živino pri nas. Mogočnej Hajdi ko so bili, več so vbogih sužnov nakupili. Bog je ljudi skuz sv. evangel podučil, de smo vsi, kar nas je človeškiga rodú, bratje ino sestre, naj si bomo mogočni alj borni, gospodje alj pa hlapci; vsi smo otroci eniga očeta Bogá. *Tiga nauka željno čakajo vse sužne stvari,* pravi sv. Pavl. *razodenja namreč božjih otrok.* Zaslišali so ga mogočni gospodarji, ino kteri so ga verno sprijeli, so dali z veseljam vsim svojim sužnim svojbodo alj frajost; kuplene, sužne stvari so po sveti katolski veri postale svojbodne, sužni gospodarjem ljubleni bratje ino sestre — O sladek nauk naše svete vere, ki vse ljudi v eno srečno žlahto božjih otrok premeni, clo ljubo živino lepo imeti veli, ker je tudi njo dober Bog stvaril ino za njo skerbi.

3. Mnogoteri človek si tudi skuz to terplenje napravlja, ker iz božjih stvari strati dela, ino njih namesto v svoj hasen le v svojo škodo obrača. Bog da ljudem premoženja za vsako potrebo, lakomnik pa blago zaklepa, drugim ne pomore ino sam silo terpi. Vidite neumnost! Bog je dal živeža ljudem za zdravje; alj človek se preobje, noče vedeti kdaj je zadosti, ino od živeža revno zboli. — Dobrotliv stvarnik je dal človeku vina za razveselenje ino moč; pijanc se preopije, oslabi, sebe ino svoje nesrečne stori. — Poglejte, tak nehvaležn, hudoben človek ljubo živino ino drevje na zemli, sonce po dne ino mesenc po noči h svoji nesreči obrača, tako hudo, de sv. Pavl pravi: „*Vse stvari izdihujejo ino stokajo kakor na porodu, ker so toliko nečimarnostmi podveržene*, ne same od sebe, ampak od hudobnih ino neumnih ljudi, kateri jih v hudo obračajo. Tudi brezpametne stvari se tako rekoč veselé v zaupanji, de bojo ljudje, po nauki Jezusovim razsvetleni, jih modro ino čedno k božji časti, pa h svojimu pravimu pridu rabili (umali). Oh, naj bi prišli skoraj k nam listi zlati časi božjih otrok!

4. Človek si poslednič nar več terpenja skuz svoje nerédno, pregrešno življenje napravlja. Pogosto se v mladih letah jezi ino tugoti, na stare dni pa oteka ino boleha. Mladenč se le nekoliko odraste zdrav ino vesel, že nečistost vganja, zapravlja žvota moč, sam sebe slabi ino je hitro červam v živež. Mož začne pijančvati, zapija zdravje, pamet zapravlja, na starost se trese ino zdihuje, ter mu pomagat več ni. Ali ni tak človek sam svoj terpinčar ino vbijavec? — *Pa ne samo one stvari ino razujzdani ljudje, ampak tudi mi, ki smo prvi od svetiga Duha posvečeni ino z božjo pomočjo, posvečjočo gnado prevideni, tudi mi zdihujemo sami per sebi* (ker noben brez težave ni — pravi sv. Pavl. *Tudi mi čakamo, de nas bo vsmileni Bog po naši smerti popolnoma za svoje otroke v nebeško kraljestvo sprijel, ino tudi naše vmerljivo telo ob vstajanji groba rešil po Jezusi Kristusu Gospodi našim, kateri nam bo vse naše solze obrisal, ino terplenje odvzel. To je naše posledno ino nar veči tolažilo, to zaupanje v našim serci živi. Naj ga nekoliko oživijmo!*

II.

Veliko je hudih bolezni po sveti, pa tudi veliko zlahtnih zdravil. Nar hujši dušna bolezn je žalost. Za žalost pa imamo

zdravila posebne tri, ktire vselej pomagajo, ako človeku še vekomaj za vmreti ni.

1. *Pervo zdravilo za žalost je ljubezniva skerb nebeškiga Očeta za vse stvari.* Mi smo njegovi otroci ino brez njegova vedenja las iz naše glave ne pade. Oh koliko oveselenje za žalostno serce! V koljkih nevaršinah je človek naj si bo star alj mlad, bodi si reven alj bogat, na vodi vtoniti, alj se na suhim pobiti! Kdo bi zamogel po noči mirno spati, ki bi ne vedel, de Oče nebeški nad njim bedi? Kdo bi se upal na pot brez strahu podati, če bi ne vedel, de mu Bog angela dal, kteri ga bo srečno sprejmil v namenjen kraj. „Izroči Gospodu svoje pote; on bo vse prav storil.“ Ino naj te ravno kaj žalostniga zadene, Očetova roka to stori, ino lahko se zanesesh, de bo tebi prav. — Svetimu Francisku Borgiju je bila žena hudo zbolela, ino močno ga je skerbelo za njo. Prav serčno je en dan njej za zdravje prosil ino zaslišal čuden glas: „Ako le hočesh, bo osdravila tvoja gospa, alj tvoja ino njena sreča ne bo.“ Sram ga je bilo, de se ni volji božji popolnoma vdal, ino ves ljubezni božje vnet zavpije: „Kdo si ti, o moj Bog! ino kdo sim jaz, de bi se moja volja poprej spolnila ko tvoja? Kdo bolj vé kakor ti, kaj meni h dobrimu služi? ino kaj bi pozelel razen tebe?“ Od te dobe je sv. Francisko vse svoje popolnoma Bogu izročil. — Srečen kdor u vsih svojih dotikah z bogoljubnim Davidam poje: „Gospod je moj pastir; kaj bi se bal? Na dobro pašo mene vodi, per hladnih studencih me redi. Mojo življenje mi je ohranil, na pot pravice pripeljal me je. Naj bi si hodil po smertnim mraki, ne bom se hudiga bal; saj si, o Bog, ti z meno.“ Ps. 22, 1 — 4. Glejte v žalosti prvo dušno zdravilo!

2. Pa žalostno — strašno bi le bilo, ako bi smert vsimu konec storila, pokrila črna zemlja na vselej dušo ino telo — če bi življenja večniga ne bilo! Mladenčič v naročji skerb-niga očeta kakor zelena konopla priraste, deklica v krili ljubeznive matere lepa roža pricveti, alj nevsmilena smert nju naglo pobere kakor kosec mlade rože. Oh, kdo potolaži vjokaniga očeta — žalostno mater na zeleni gomili rajnih otrok? Sama beseda božja, ki uči: „Pravičen, naj ga ravno smert prehitro pobere, bo tam (u večnosti) počival. Njegova duša je Bogu dopadla, za to njo je hitel vzeti iz srede hudobije.“ Modr. 5, 16. Tamkaj v nebeškim raji, oče, tvoj sinko

— mali, tvoja rajna hčerka cveti, ino tebi veli, de si svoje solze oterneš. — Mladenč se je veliko let trudil ino dolgo učil; ravno se je izučil mlad gospod, in bi veselje svoje žlahte bil, pa ga je že smert pobrala. Ali je vse njegovo delo zapstoj? Nikar! „Kar človek tukaj seje, to bo tudi žet, Kdor v duhi seje, bo od duha večno življenje žet“ Gal. 6, 8. V nebesih je mladenč svojga truda še le prav vesel, ako je v svojih mladih letah prav priden bil. — Sosea dva sta v eni vesi doma. Pervi pošten ino pravičen mož, skerbni oče ino priden gospodar, daja beraču kakor gospodu, kar vsakmu gre. Per njem najde vsak sromak svojo pomoč, vsak žalosten svoje oveselenje alj trošt. Sosed hudobec pa dere ljudi, jih goljfa ino tožuje, celo sosesko razkači, ino ni pokoja pred njim. Zdaj vmerjeta obdva; ali bo kaka pravica per Bogi? Ali bo kak razložik med njima? „Odločeno je človeku enkrat vmreti, uči sv. Pavl, po tem pride sodba. Vsi se mormo pokazati pred sodnim stolom Kristusovim, de vsak prejme, koljkor je v svojim življenji dobriga alj hudiga storil.“ II. Kor. 5, 10. „Pravični vekomaj živijo, ino njih plača je per Gospodi.“ Modr. 3, 1. Truplo se v polje božjo vseje, de bo lepši izrastlo h življenju novimu; duša pa vživa na božji pravici, kar si je tukaj zaslužila. Kdo pravičnih, pravovernih kristjanov bi se smerti bal, jiti v boljši domačijo, priti tam v žlahtnej tovaršijo, premeniti žalost u veselje, zameniti to dolino solz za svet raj! Le hudobec naj se smerti trese ino vekomaj živeti boji; pravični naj se pa veseli, de bo terpenja časniga skoraj konec. *Nemertljivost duše, večno življenje je drugo nebeško zdravilo za naše žalostne serca.*

3. Človek ti se pa le rad na ptuje delave oziraš, na visoke gore tekaš, kakor bi svoje rajne jiskal, kterih med nami več ni. Ti gledaš po svetlih zvezdah; ali bi rad najdel njih sled? Oh le višej nad visoke gore, še dalej nad svetle zvezde poglej. *Tam visoko nad soncam v čisti lepoti večne časti pravični rajni živijo, se veselijo per Očetu ino želijo h sebi tudi nas.* Tam ni zime, ne vročine; večna vigrad (pomlad) tam cveti. Niso izvoleni lačni, niso žejni, sam Bog jih čudno živi. Tam ni bolezn, ne smerti; vsaka solza po nedolžnim prelita se tam pravičnim v morje veselja premeni. — Revni človek, ki se toljkokrat posolziš ino zdihvaje toljko terpiš, pojdi na veliko Dravo — Savo, kani eno solzo u veliko vodo, ali se bo kaj Dravi poznalo? Tako bo zginito vse tvojo

terplenje v morje večniga veselja, ktirimu se po besedah sv. Pavla vse terplenje sedajnega časa ne da primerili. *Oh, to je v žalosti nar močnejši zdravilo* za našo dušo, ki nam ranjeno serce zdravi ino hladi! To trojno duhovsko zdravilo si lepo ohranijmo za svoje žalostne dni; po njem bo minula vsaka nesreča v dolini solz — ohladila vsaka žalost našiga serca. Potolaženi lahko z poterpežlivim Jobam porečemo: „Bog je dal, Bog je vzel; kakor je njemu dopadlo, zgodilo se je. Naj bo hvaleno njega presveto ime!“

III.

Pobožen duhovski učenik Janez Tavler je svoje dni vbogiga ovčarja na paši srečal ino se z njim prav čedno pogovarjal, rekoč:

Janez. Dober dan, ljubi moj prijatelj!

Ovčar. Zahvalim za dober dan; pa vam tudi povem, de še nisim slabiga imel.

Janez. Ako res samo dobre dni imaš, tak ti naj Bog pa tudi srečo vse žive dni da!

Ovčar. Tudi sreče meni še ni, kar sim živ, nikolj mankal.

Janez. Kaj praviš, de se tebi še nikolj ni hudo godilo, ino si vbogi ovčar. Ni ta žalostna služba polna težav?

Ovčar. Vam povem, de sim vse svoje dni prav srečen, ino de, hvala Bogú, še ne vem, kaj je žalostno serce.

Janez. Povej mi, prijatelj, kako bi to bilo, kar praviš?

Ovčar. Jaz pač tako le mislim: Dober Bog vse po sveti ravna; on je naš oče ino gospod, ki le vse dobro hoče. Po tem lahko spoznam de je vse božja volja, kar se zgodi; za to se pa tudi v sveto voljo božjo podam, naj se mi prigodi kar rado. Redar pomislim, de je volja božja tako, se vselej oveselim, ino sim srečen, de le voljo božjo dopolnim. Ino de v kratkim vse povem: jaz vselej to hočem, kar Bog hoče; ino to mi je dovolj, saj vem de Bog ne bo dopustil, kar bi meni škodvalo ino k nesreči bilo.

Janez. Prav imaš; sveta volja božja naj se u vsih rečeh zgodi! Kaj bi pa bilo, če bi te Bog hotel ravno to minuto v pogubljenje zavreči? kaj bi storil?

Ovčar. Tiga pa, dobro vem, de Bog ne stori. Če bi pa res kaj taciga bilo, bi se za toljko terdnej v duhi Bogá oklenil, de bi Bogá zgubiti ne mogel. Bom pa z Bogam, bom tudi v nebesih.

Janez. Kdo si pa ti, moj prijatelj, de tak govoriš?

Oččar. Sam svoj kralj.

Janez. Kje pa imaš svoje kraljestvo?

Oččar. V svojim serci ga imam, v katerim kraljujem.

Janez. Kaj se pa po tvojem kraljevati veli?

Oččar. Kraljevati se pravi po mojim svoje podložne v strahu imeti.

Janez. Kake podložne pa ti imaš?

Oččar. Svoje slabosti, slabe nagone ino navade. Nje si prizadevam okročati ino božjim zapovedam pokorne storiti.

Janez. Oh, prijatelj moj, resnično srečen si!

Oččar. To srečo si lahko vsakdo že na tim sveti pripravi; prav popolnoma srečni pa bomo še le v nebesih. Amen.

IX. PETA NEDELA PO BINKOŠTII.

Od kletve.

Berilo iz I. lista sv. Petra apostelna. 3, 8 — 15.

Neki čuden ključ vsak človek ima, z katerim si lahko nebesa odpéra, pa tudi človeško serce odklene. Blagor mu, kdor svoj ključ prav rabiti (nucati) zna! Alj človek neumen svoj mogočen ključ na robí obrača, 'si z njim nebesa zapre ino pekel odpéra, ino z svojim ključam več hudiga po sveti naredi, kakor bi ogenj v streho nosil. Kakšni ključ je pa to? — **Naš jezik**, od kteriga sv. Peter v denašnim branji svojiga perviga pisma 3, 8 — 15. govori:

I.

1. Kar v serci izvira, usta odpéra; kar serce misli ino poželi, od tega po navadi jezik govori. „Dober človek iz dobriga zaklada svojiga serca dobro prinaša; hud ben človek pa iz hudiga hudo.“ „Iz obinosti serca, pravi Kristus, usta govoré.“ Luk. 6. 45. Za tega del sv. Peter kristjane toljko lepo opomina, naj bojo dobriga serca, ter pravi: „**Pretjubi!**

v molitvi bodite vsi ene misli med sebo, prenašajte eden drugega, ljubite brate (kristjane), bodite vsmileni, pohlevni in ponižni, po nauki in izgledu Jezusovim, ki pravi: „Učite se od mene, ker sim krotek in iz serca ponižen, in bote pokoj najdlji svojim dušam.“ Mat. 11. 29. — Krotki in ponižni ljudje ne kolnejo; kletva izvira le iz ošabniga serca.

2. Veliko se jih izgovarja rekoč: Nisim mogel tiho djati, ker so me preveč jezili; moral sim zakleti. Tako se izgovarjajo le posvetni. napak ljudje; sv. Peter drugoč uči. „Ne povračujte hudiga za hudo, ne kolnite, ako vas kolnejo, ampak blagro (dobro) recite njim, ki vam hudo rekajo. Ravno v to ste poklicani kristjani, de blagor (šegen) za erbšino dobute, ako dopolnite Jezusov nauk. ki govori: „Ljubite svoje sovražnike, dobro jim storite, kateri vas sovražijo, in molite za nje, kateri vas preganjajo in obrekujejo; de bote otroci svojga Očeta, ki je v nebesih, kateri da svojimu soncu sijati na dobre ino hudobne, in da dežiti na pravične ino krivične.“ Mat. 5, 44 — 45. „Tudi Jezus ni kletl, kedar so ga kletli, kedar je terpel ni protil, ter vam je izgled zapustil, de po njegovih stopinjah hodite.“ I. Petr. 2, 21 — 23.

3. Čudno postavlo nekteri menihi imajo, de govoriti med sebo ne smejo. Per Trapistab, ki silo oistro živé, le eden med njimi, ino vsi le z enim pogovoriti se smejo. Vestle zakaj? Za to ker po sveti nar več hudiga, po hišah nar več greha, po soseskah nar več pohujšanja jezik naredi. Lehkej je clo molčati, kakor veliko govoriti ino se ne pregrešiti. Prelep nauk nam torej sv. Peter daja, rekoč: „Kdor svoje življenje ljubi ino dolgo živeti želi ino včakati dobrih dni, naj varje svoj jezik hudiga, ino njegove usta naj goljsije ne govorijo. Pa tudi dopolni, kar je kersanska pravica, naj se hudiga varje ino naj stori dobro. Posebno naj jiše ljubi mir per hiši ino med sosesko ohraniti, naj hili za miram, de mu ne vjide. Zakaj oči Gospodove so obrnjenje v pravične; mirne ljudi Bog milo gleda, ino njegove ušesa vslišajo njih molitve. Kjer pa ljudje hudobne jezike imajo, velike usta delajo, tam ni blagra božiga, zakaj obraz Gospodov je zoper hudodelnike.

4. Veliko se jih pa boji, hudobnih jezikov ne posvari ino v strah ne vzeme, ter pravi: Se bojim, de bi me kletl ino greh delal. „Kdo vam pa zamore kaj škodvati, ako ste za dobro vneti? vpraša sv. Peter. Res de vas bojo kletli,

obrekvali ino sovražili. *Pa če tudi kaj terpite za pravice voljo, blagor vam, srečni ste!* Bog se bo za vas poskusil. *Strahvanja ino žuganja hudojezičnikov se ne bojte, ne dajte se jim motiti v dopolnenji svoje dolžnosti. Le Gospoda Jezusa Kristusa posvečujte v svojih sercih, za njegovo čast skerbite; tako bo kletva hudobnih vaš blagoslov alj žegen.*

II.

Iz ene žile studenca sladka ino grenka voda ne izvira, pravi sv. Jakob, alj iz enih ust pa pride hvala ino kletva. Z jezikam hvalimo Bogá Očeta, in z njim kolnemo ljudi, kateri so po božji podobi stvarjeni. To se nima, bratje moji, tako goditi.“ Jak. 3, 9 — 11. Alj žalik bože, de se le prepo-gosto med nami godi! Kleti slišim dečka na paši, ki živino vrača — na polji orača, ki za oralam hodi ino po gonjarju ovitko luča; kleti čujem vozarje (furmane) na cesti, kedar vklanec vbogo živino pretepajo; ino tudi trep, ki se pokri-žati prav ne zna, pogosto kolne, de bi v zemljo pogrezuil, ako bi Bog toljko vsmilen re bil. „To se nima, bratji moji, tako goditi!“ opominja sv. Jakob 3, 10.

Zlo navadna je kletva po sveti; za to se pa tudi toljko ljudi ravno skuz preklinvanje pogubi, ker ne pomislijo, kako hudobna ino škodлива je kletva.

1. *Kletev žali Bogá ino po sveti božjo čast manjša.* Mil-joni angelov ino izvolenih svetnikov v nebesih hvalijo ne-skončno večniga Bogá, njemu ptice pod nebam hvalne pesme pojó: slavo božjo oznanujejo močni vetrovi, grozoviti grom Vsigamogočniga časti, vse stvari hitijo Bogú čast ino hvalo dajat, *hu toben preklinjavec* se pa v mez dere kakor gerd vran med sladko petje zlahtnih slavičev. Ali ni človeku, kateri je po božji podobi vstarjen, to gerdo? — Še hujsi dela pre-klinjavec, *kteri božje, neskončno modro ravnanje graja* (tadla). Božji perst vlada zvezde po nebi, njegova roka dež ino lepó vreme stori, dobro alj slabo letno daja; brez vedenja nebeš-kiga Očeta tudi las iz naše glave ne pade. Kakor Bog gospo-dari, nihče gospodaril ne bo. Ino vender marskteri slabo-umnež vreme kolne, ki po njegovi glavi ni, bi rad lepó uro imel, kedar jih mor'biti jezar za pohleven dež prosi, kolne, kedar mu toča potoče alj pa smot posmodi! „O visokost bo-gastva božje modrosti ino znanja! Kako nezapopadlive so

njegove sodbe, ino neizvedne njegove pota! Kdo je spoznal misel Gospodovo, alj kdo je bil njegov svetlavc? ali kdo mu je poprej kaj dal, de bi se mu povernilo? Zakaj od njega (Bogá), ino skuz njega, ino v njem je vse; njemu bodi čast ino hvala vekomaj.“ Rim. 11, 33 — 36. Kdo bi se podstopil preklinjati, kar Bog stori! — Bere se, de je kmet ob seneni košnji (ob senoželvi) v kerčmi slabo vreme grajal ino hudo mermral, de kerme sušiti ni mogel, ter je zoper Bogá gerde usta imel. Ko h domu pride, omolkne, oslepi ino v enih dneh vmerje. — Hudo tudi greši, *kdor se per kupčiji za vsako besedo*, kakor pravijo, po mesarsko roti, *perdušuje* ino ponedama Bogá na pričo zove. „Vaše govorjenje bodi: Je, je; ne, ne; kar je pa več od tiga, je od hudiga“ Mat. 5, 37. (Kako bo tedaj za navadne preklinjavce, kteri po magjarsko, nemško ino francosko kolnejo, strašne besede izrekujejo, kterih ne razumijo, ker Kristus pravi: „Povem vam, de za vsako prazno besedo, ktero bojo ljudje govorili, bojo odgovor dajali sodni dan.“ Mat. 12, 36.) — Nar hujši pa žali Bogá, *kdor Bogá kolne de mu večí sreče ne da*, kakor bi Bog pravičen alj pa dobrotliv ino vsmilen ne bil. Tako se prah povzdiguje zoper svojiga Stvarnika, červič zemle se punta zoper svojiga Dobrotnika, kteri ga živí. — Svoje dni je neki človek vse zajigral, kakor se navadnim jigrunam rada godi. Namesti de bi se bil sam nad sebo jezil, se nad Bogam toljko razserdi, de svoj meč potegne ino proti nebesam maha, kolne ino Bogú žuga, de mu sreče ne da. Oh prederznost napak človeka! Ali ga ne bo razdrobil Vsigamogočni kakor v sončen prah! Poglejte božjo prizaneslivost ino veliko vsmilenje! Pred neumniga divjaka bel popirček pade. Berž ga pobere ino željno pogleda, kaj bi bilo napisano. Najde mile besede petdesetiga psalma zapisane: „Vsmili se mene, o Bog, po svojim velikim vsmilenji, in po obilnosti milosti svoje izbriši krivico mojo“ Te besede so hudobniga jigravca preobernile. — Res de veliko poterplenje z nami neskončno dobrotlivi Bog ima; pa na božjo milost nikar ne preklinjajmo. Kdor se kleti navadi, železno sukno obleče, ktire tudi posledno uro izslekel ne bo. V taki navadi pa v nebesa nihče ne pojde. V nebesih izvoleni neprenehama Bogá hvalijo, le v pekli se pogubljeni preklinjajo. Vsaki pojde po smerti med svoje tovarše. Nad kletvijo nebesa žalujejo, le pekel se preklinvanja veseli; zakaj:

2. *Kletev bližniga pohujša ino mladino greha uči.* (So prišli *magjarski konjiki* v našo sosesko, hitro so se naši dečki po magjarsko terentvati naučili; so bili *Francozi* v naših kraji, ljudje se niso družiga po navadi od njih naučili, kakor po francosko kleti. *Le en sam preklinjavec* naj v našo vas pride, v enih kvatrah bo jih po sto preklinjalo; le en sam *hudoben hlupec* naj h mirni pošteni hiši pride, kateri gerdo kleti zna, v enim leti se bojo ljudje po hiši zavevali, de bo groza, če jih gospodar ob časi ne posvari, ino hudojezičnika ne odpravi. Ali ne kolnejo tudi otroci ravno tak, kakor so stariše kleti slišali? — Ne kolnite torej stariši vi, pa tudi pošlam ino delavcam v pričo otrok kleti ne dajte. Vi že bote dolgo prekopani, ino otroci bi še vaše grehe ponovljali; kar Bog ne daj! Pa tudi hitro otroke v strahе vzemite, kakor berš eno alj drugo zakolne, posvarite sosesko ino družino pokregajte, ktira kletvo v navadi ima. Angeli božji od take hiše bežé, kder ljudje hudičujejo. „Kedar hudobec kolne, sam svojo dušo zakolne.“ Sirah. 21, 30.

3. *Kletev škodje duši ino tudi na trupli človeka nesrečniga stori.* Kletve navajen človek izreka reči, katerih je slišati strah; ino če bomo od vsake prazne besede morli odgovor dati po besedah Jezusovih, kaj še le od kletvice bo! Navadni preklinjanci mislijo, de brez rotnja svojiga dela alj pa kupčije dobro opraviti ne mo; brez poboljšanja živijo, brez pokore vmerjejo. Kamo bo prišla njih vboga duša? „Preklinjanci ne bojo božjiga kralstva posedli.“ I. Kor. 6, 10. — Bog pa tudi očitno človeka vdari, kateri hudobno kolne. Pred nekimi letmi je na Nemškim mlad mož toljko nevsmileno klel, de mu je neznanih besed pomankovalo, ino je druge nalaš prosil, naj mu kdo pove, kako bi še gerši zaklel. Zdravimu sačne jezik gniti; ino v dveh letah mora sromak gladu vmreti, ves objokan ino spokorjen za svojo gerdo navado. — *Stariši*, namesti svojim sinam ino hčeram za srečo prositi, ino jih blagosloviti na svoje stare dni, jih *pogosto kolnejo*, ter jim pogosto časno ino večno srečo zakolnejo. Kako bi taki otroci kdaj srečni bili! Svetimu Francišku Zalezju so hudobniga Sina pripeljali, naj bi ga posvaril. Sv. mož mladenca lepo podučil; kedar pa zve, de je hudobneža lastna mati zaklela, milo izdihne rekoč: „Oh to je hudo! Vboga žena si bo za to še žalosti vžila.“ Bila je resnična beseda. Sin je nesrečno smert storil, ino mati od žalosti vmerla. „Očeta blagoslov

otrokam hiše podpéra; matere kletev jih pa iz dna podéra.“
Sirah. 3, 11.

III.

Sv. Avguštin nam je popisal žalostno prigodbo, pokazati starišam, kamo njih ino otroke nesrečna kletev pripelja. V mestu Cesareji, v Kapadociji na jutrovim je vdova desetero otrok imela. Po smerti očeta je nar starej sin mater gerdo imel, njo klet ino z roko vdaril. Nobeno otrok se ni za mater ponoslo; od jeze ino tugote sklene mati hudobniga sina zakleti. Zjutraj zgodej se v cerkvo poda, ino na poti hudobneža sreča, kteri ji svetje, naj vse otroke zakolne. V cerkvi si lase razgerne, se na gole persi pred kersten kamen na tla verže ino Bogá zaroti, naj strašen izgled z njenimi otroci stori; naj ne najdejo na sveti svojiga doma. Od te dobe se začne nar starej sin po vsim žvoti grozovitno tresti; ino poprej ko je leto minilo, se je zaporedi vsim otrokam ravno ta godila; tudi v spanji jih je treslo. Od sramote, žalosti ino hude vesti mati obupa ino se obesi; otroci se po sveti razjidejo. Troje otrok je per ostankih Svetnikov čudamo zopet osdravilo; kamo je sedmiro jih prišlo, se ne vé. Pa vsim starišam ta žalostna prigodba živo pravi: Ne kolnite svojih otrok! Tudi beseda človeka vbije. Amen.

X. ŠESTA NEDELA PO BINKOŠTII.

Od gerdobe greha.

Berilo iz lista sv. Pavla apostelna do Rimlanov. 6, 3 — 11.

Ali véste, preljubi moji, de smo dvakrat na svet rojeni? Pervič nas je *telesna mati* porodila ino nam časno življenje dala. Bilo je živo naše telo, naša duša pa mrtva. Drugič nas je porodila sveta *katolška cerkev*, naša duhovska mati, ino nam dala skuz svet kerst večno življenje. Oživila je naša duša prijemši posvečjočo gnado božjo; postali smo otroci

Tako mislite tudi vi, da ste grešni

božji ino delčiči (erbi) nebeškiga kralstva. Grehu smo odmerli ino za sveto čednost oživeli. — Čudno bilo je naše pervo telesno rojstvo; mi ne vémo, kako smo se vlegli. Veliko čudnejši je še naše drugo duhovsko prerobenje skuz svet kerst, od kteriga sv. Pavl v svojim pismi do Rimlanov 6, 3 — 11. toljko lepo uči, ino nas pred gerdobo greha svari, ki je duši smert ino nar večí nesreča.

I.

1. Nar večí sovražnici na sveti ste si *tema ino luč*. Pride ponočna tema, vgasne dneva bela luč; prisveti bela luč, černa tema beži. Nar večí sovražnika v človeškim življenji sta si *življenje ino smert*, ki se poskušata za človeka od spočetja v maternim telesu do posledne ure, kedar se loči duša od telesa. Premaga smert ino življenja je konec. — Nar hujši sovražnika na duši sta si *greh ino posvelivna gnada božja*. Kedar smerten greh storiš, gnado božjo na duši vmoriš, in tvoja duša je mrtva. Kedar pa posvečjočo gnado božjo prejmeš, greh v svojim serci zamoriš ino tvoja duša po duhovsko spet oživi, kar se je nam kristijanam pervobart per svetim kersti zgodilo. Od tiga sv. Pavl govori: „*Bratje! kateri smo kolj keršeni v Jezusi Kristusi, smo keršeni v njegovi smerti*; zakaj skuz Jezusa smert je greh premagan ino nam posvelivna gnada božja zaslužena. Skuz svet kerst smo gnado božjo prijeli, izvirnimu — ino vsim drugim greham odmerli, ino na duši oživeli. (Smert Kristusa je vir našiga duhovskiga življenja.)

2. Svoje dni so imeli velike kerstne kamena, iz rezaniga kaminja zidane kerstne vodnake, kakor se vidijo še per starih cerkvah. Tri stopinje moral je vsak odrašen v kerstno vodo stopiti, ino namesti politi so ga namestnik božji trikrat v kerstno vodo potuknili v imeni Bogá Očeta, Sina ino svetiga Duha. Ta kerst je bil podoba pokopanja grešniga človeka. Ves grešnik je bil v kopelo svetiga kersta zagerjen, ves očišen ino opravičen je iz kersne vode kristjan vstal. Na to sv. Pavl pravi: „*Kakor je bil Kristus (za naše grehe vmorjen) pokopan, smo z njim tudi mi skuz kerst v smert našiga grešniga življenja pokopani; de kakor je Kristus od mrtvih vstal skuz čast nebeškiga Očeta, tako tudi mi, ki smo vstali novo oživleni iz kopele svetiga kersta, v novim življenji kakor božji*

otroci hodijmo.“ — Oh, de bi pač spoznali preveliko srečo noviga keršanskiga življenja, pa se tudi greha varvali, ki je naše duše smert! „*Zakaj ako smo z Kristusam vsajeni v podobno njegove smerti* (z njim sklenjeni v novo življenje kakor mladika z svojo vinsko tertó), *bodimo mu tudi naj podobni po vstujanji*, de se više v greh ne zakopamo, veli sv. Pavl.

3. Stara pregrešna navada je železna suknja; ne da se lahko ino hitro izsleči. Torej so spokorniki svoje pregrešno truplo oistro pokorili, se postili, čuli po noči, težko delali po dne, so oistre oblačila nosili vkrotit svoje pregrešne navade, ino so tako rekoč svojiga stariga, pregrešniga človeka križali. (Za to sv. Pavl pervim kristjanam piše: „*Mi vemo, de je bil naš star človek* skuz svet kerst z *Kristusam križan, naj bi bilo naše telo pregrešniga djanja pokončano (razdjano)* ino mi več ne služili grehu; *zakaj kdor je skuz svet kerst grehu odmerl, je opravičen greha.*“ Kristjan, ki svoje hudo poželenje prav vkroti, hudimu odmerje ino lepo v gnadi božji živi. Oh de bi tudi mi tako živeli!

4. Kaj nam je torej storiti? „*Kakor je Kristus od mrtvih vstal, ino več ne vmerje*, uči sv. Pavl, *tako najmo tudi mi.* Ako smo z Kristusam grehu vmerli, stanovitno z njim v gnadi božji pravično živijmo, de nas greh više zmagal ne bo. *Kristus je vmerl za greha del*, de je njegov dolg poplačal ino izbrisal; *zdaj pa Bogu živi. Tudi mi smo skuz svet kerst grehu odmerli, Bogu živijmo v Kristusi Jezusi Gospodi našini.*“ — Pokončati svojih grešnih nagonov scer ne moremo, pa strahvati svoje pregrešne nagibe smo v stani. Nas premaga greh, na duši vmerjemo; premagamo mi, z Kristusam vekomaj lahko živimo. Oh le skerbno se greha varujmo; greh je nar večí gerdoba, nar hujši nesreča!

II.

Kedar je ljubi naš Izveličar za naših grehov del na križi vmiral, so žalovale vse stvari, sonce je merknilo, ino strašna tema je bila; greh je tisto uro nar hujši delal, premagat Odrešenika našiga. Kristus vmerje, greh premaga ino ves svet se zopet oveseli. — Sovražen greh pa še neprenehama teme jiše, ino kde njo najde? V tvojim serci, o človek, kedar hudo misliš ino pozeliš — njo najde na tvojim jeziki, ako hudo, pregrešno govoriš; temo najde v tvojim djanji,

vslagla kakor mora na obličje zemlje

kedar hudo delaš alj pa dobro opustiš. Oh premisli saj eno-
koljko, kako velika gerdoba, kakšna hudoba je greh:

1. *Zoper Bogá.* Ljubo sonce sije kakor mu je dober Bog odkazal, mesenc ino zvezde svetijo svoj pot. Zima in valička (vigred), leto in jesen se lepo verstijo. Dež ino lepo vreme, toča in gromenje, vse po volji božji se godi. Vsaka stvar na sveti sveto voljo božjo dopolni, le grešnik ti — malovreden červič — se puntaš zoper svojga *Stvarnika*, prelomljaje božje zapovedi, Bogú tako rekoč krono iz glave prederzno jemles ino si njo na svojo glavo postavljaš, pravi sv. Bernard. Skuz greh kralstvo božje razderáš, božje otroke pohujšuješ, tratiš božje dari, hudičeve dela podpiraš, *Kristusa* na novo križáš ino nja presveto rešno kerv z pregrešnimi nogami teptaš. Hebr. 6, 6. Skuz svoje grešno djanje *svetiga Duha* žališ, kateri v tebi prebiva ino mu z smertnim greham slovo daš. Ino vse to, o grešnik, malo obrajšaš alj pa celo nič! — Oj greh, ti črna tema, kaj hudiga storiš! — Strah ino groza me obhajata, kedar prederznost grešnika premišlujem, kateri se grešé zlobí svojga nar viši Gospoda, vsemogočniga Bogá. toljko ljubezniviga Očeta žaliti; nedolžno jagne Jezusa vnovič križati; Bogá svetiga Duha preganjati! Ali je pekel strašen zadosti, greha toljko hudobo kaznovati (štrafati)? — Sv. Janez, oče vsmilenih bratov je svoje dni razujzdanemu mladenču branil v nesramno hišo jiti, ter ga prelepo prosil, naj ne žali Bogá. Namesto odgovora mu razdražen eno za uho da. „Še eno na drugo lice, ponižen božji mož reče, pred mladenča poklekne ino veli: Še dve, tri, alj koljkor hočete, mi jih dajte; le Bogá ne žalite!“ To je mladenča toljko vnelo, de je svetiga Janeza za odpušanje prosil, ino pregrešno hišo opustil. — O Bog, ti Oče vsiga vsmilenja, kateri mi tako dolgo prizanašaš, ino me še nisi zaverigel kakor prevzetne angele; oh, odpusti mi! „Spoznam svojo hudobijo, ino moj greh mi vedno pred očmi stoji.“ Psalm. 50, 5. — Neizrečeno velika je greha hudobija zoper Bogá, velika pa tudi nesreča, katiro grešnik stori:

2. *Zoper sam sebe.* Tvoja duša, o človek, je po božji podobi stvarjena, lepši od zlatiga sonca. dražej od zlahtniga kamnja, je veselje angelov božjih, dokler je čista ino nedolžna. Kakor pa greh storiš, podobo božjo zamažeš, tako de nje Bog ne more za svojo spoznati. — Kristjan! tvoja čista duša je izvolena nevesta Jezusa nebeškiga kralja, v čedno svatovsko

oblačilo posvečjoče gnade božje oblečena, je od izvolenih božjih visoko poštovana ino nad vse posvetno povzdigvana. Kedar pa greh storiš, dušo, kralovo devico v blato veržeš, njo v luži pregrehe povaljaš, drago, nebeško obleko posvetivne gnade iz nje iztergaš, ino njo toljko oskruniš, de svojimu nebeškemu ženinu ne dopade. — Keršanska duša! veš de si *tempel božji*, ino de sv. Duh v tebi prebiva? Ti grešnik pa skuz nesramno djanje, skuz pjančvanje, jezo ino lenobo tempel božji podkopleš, mu po duhovsko streho razdereš, okna potrupleš, vrata poderesh ino daš, de stene zigni-
jejo, kedar truplu svojimu skuz razujzdano življenje ljubo zdravje ino poštenje jemleš, ter sam sebi greše življenje kратиш. Iz tako razdreniga tempelna sv. Duh beži, vse dobro grešnika zapusti, ino peklenski sovražnik ga posede; česar nas sam večni Bog varji! — Pravijo de človek le enkrat vmerje. Resnica je to pa le za teló. Na duši človek toljkokrat vmerje, koljkokrat smerten greh stori. Mertve, brez zasluženja za nebesa so vse dela grešnika, ki jih v smertnim grehi stori. — De je greh nar večja nesreča nam kažejo vse bolnišnice alj špitali, nam pričajo vóze (ječe) polne jetnikov, nam pravijo hiše obdivjanih, kterim večí del po grehi ob pamet gre, nam kaže hudoben svet ino nam tudi pekel terdi. Grešnik, grešnica vmerje; mertvo truplo v zemljo pokoplejo, mertvo dušo pa v pekel. Ali ni ta nar večí nesreča?) — Bogaboječa Blanka, Francoska kralica je zatorej svojimu sinu Ljudovitu pogosto djala: „Moj sin, veš de te ljubim ino svoje življenje za tebe dam; pa ti povem, de bi te rajši na mesti mertviga videla, kakor bi zvedela, de si en smerten greh storil.“ — Oj pregreha, ti črna tema! koljko hudiga ti storiš tudi

3. *Zoper bližniga*. Bog je vsih ljudi dober, neskončno vsmileni oče; mi vsi smo njegovi otroci, bratje ino sestre med sebo. Pač srečni bi bili, ako bi ne bilo greha med nami! Naj bi se med sebo pravično ljubili, dobro storili ino hudiga varvali — to Bog od nas želi. Kaj pa greh stori? Iz prevzetije ino zavida brat brata vbije, sosed soseda ogoljfa alj okrade, sestro zapelja ino v nesrečo spravi, lakomnik pred bratom skriva ino potrebni sestri živeža ne da, razkači v jezi celo vas, vso okoljco pohujša. Greh sedajni svet v solzno dolino premeni. — Oj pregreha, ti črna tema, koliko žalosti, koljko nesreče ti narediš! Za to so te toljko čerteli vsi pravični prijatelji božji, rajši vse, tudi mǎtre ino

nar grozovitnej smert preterpeli, kakor bi bili le en sam greh storili. Kako pa de mi greh toljko radi imamo? Za to, ker ne premislimo prav, de je greh nar veči hudoba, nar strašnej gerdoba ino nesreča.

III.

„Pred kom je tebe na tim sveti nar več strah?“ so svoje dni prijatli bogaboječiga kristjana prašali. „Ničesar se na tim sveti ne vstrašim,“ jim serčno odgovori. „Ali se ne bojiš, ga dalej barajo, obožati, glad ino žejo terpeti, hudo zboleti, nesrečno vmreti ino v pekel priti?“ On odgovori: „Vsiga tiga se ne bojim, ne vboštva, ne gladú ne žeje; saj je tudi Jezus vse to prestal. Le grešniku se v težavah hudo godí; onim, ki Bogá ljubijo, vse reči v dobro izidejo. Tudi bolezní ino bolečin se ne prestrašim; one dušo očistijo, ino kristjana, če voljno terpi, Jezusu podobniga storijo. Tudi zasramvanja ino obrekvanja ljudi me ni strah. So Jezusa mojga Gospoda obrekvali, kaj bi pa mene ne? To me ponižniga dela. Smerti se tudi ne plašim; ona mi tiste vrata odpre, skuz katire so za Jezusam ino Marijo vsi izvoleni v nebeško veselje šli. Tudi hudiča se ne bojim; on je z verigami v pekel priklenjen, ino mi kaj ne more, če se mu sam ne podam. Tudi pekla se ne bojim; pekel je le za hudiče ino njegove služavnike; jaz pa Bogú služiti ino v nebesa priti želim. Clo Bogá me ni strah; Bog je moj nar boljši prijatelj, njega se črez vse veselim. Vender pa me je ene reči grozovitno strah, ene reči, ktire se vi malo, alj clo kaj ne bojite: *le samo greha me je strah.*“ Oh, naj bi bilo tudi nas greha nar večí strah; zakaj nar večí hudo je greh. Za to je sv. mladenč Štanizlaj svojim svétvavcam, ki so mu greh za zdravje svetvali, serčno odgovoril: „*Rajši hočem vmreti, kakor grešiti.*“ Amen.

V. Lode: 82 1/2

XI. SEDMA NEDELA PO BINKOŠTII.

Od skerbi za izveličanje.

Berilo iz lista svetiga Pavla apostelna do Rimlanov. 6, 19 — 23.

Skoraj bi rekel, de je ložej v nebesa priti, kakor pa v pekel, ker ljudje več za pekel kakor za nebesa skerbijo; ino naj bi toljko za izveličanje svoje storili, koljkor se za pogubljenje trudijo, pač bi lahko izveličani bili! Ravno to resnico sv. apostel Pavl Rimlanam v svojim pismi 6. 19 — 23. prav lepo pokaže ino kristjane opomina za izveličanje toljko veči skerb imeti, za koljkor lepši plačilo je pravičnim obljubleno.

I.

1. Gospodar, kateri družino v službo jemle: svojim novim poslam tudi dela oznani, alj si upajo vse opraviti, službo nastopiti alj pa odstopiti. Tudi kristjani nastopijo po svetim kersti službo Gospodovo, ino vedeti jim je potreba, kaj Bog od svojih služavnikov hoče? Na to sv. Pavl odgovori: „*Bratje! prav po človeško vam povem zavolj slabosti vašiga mesa, de me bote ložej razumili, de Bog ne terja od vas težejih dolžnost, kakor ste jih poprej ko hajdje imeli. Kakor ste podali svoje ude, de so nečistosti ino krivici služili za hudobijo, tako podajte zdaj kakor kristjani svoje ude, naj bojo služili pravici za posvečenje.* Ako si le toljko zdaj za dobro prizadenete, koljkor ste si poprej za hudo prizadeli, je dovolj.“ Ta beseda svetiga Pavla tudi za nas velja. Prešestnik po noči spati ne more nesramniga veselja jiskaje; lakomnik se najesti ne upa od same skerbi ne vbožati. Ali prebedimo mi toljko noči v molitvi kakor nečistnik po gerdih potah? Si prizadenemo toljko za nebesa kakor posvetni ljudje za minjoče blago? — Pač lahko bi izveličani bili, naj bi za dobro toljko storili.

2. Družina pa tudi pobara, koljko bo služila, poprej ko se v službo poda; saj je vsak delavc vreden svojga plačila.

Marskdo kristjanov tudi z svetim Petram popraša: „Gospod! mi smo se vsimu pregrešnemu življenju odpovedali, nečistosti, pjanosti ino drugim pregreham; kaj pa bomo za to imeli?“ Na to sv. apostel Pavl nasproti perve kristjane popraša: „**Ko ste bili sušni greha, brez vse pravičnosti, kakor neverni hajdje, kukšen sad ste pa imeli takrat od tistiga pregrešniga življenja, česar se zdaj kakor pravični kristjani sramujete?** Kaj sta imela Adam in Eva od prepovedaniga sadu? Kaj so imeli razujzdani ljudje ob časi Noeta za vso svojo požrešnost ino nesramno djanje? Huda vest, polamano truplo, prerana smert ino pogublenje, to je pregrehe plačilo. **Konec tiga (pregrešniga življenja) je smert.**“

3. „Poglejte pa zdaj, kristjani, kaj imate, hoče sv. Pavl reči. **Zdaj ste greha prosti alj očisteni, ino Bogu služite; za to imate že tukaj posvečenje, de ste Bogu ljubi otroci, za svoj sad alj dobiček; konec tiga pa bo večno življenje v nebesih.**“ Keršanskiga življenja sad je dobra, mirna vest, serce veselo, po smerti pa večno veselje, kjer bo Jezus svojim stotero povernil, kar na tim sveti za njegoviga imena del hudiga poterpijo. V zaupanji tiga plačila so bili sveti marterniki nepremagljivi, so po strašnih ječah vesele pesme peli, so mladenči ino device z večim veseljam na moriša hiteli, kakor per nas na ženitvanje. Oh, naj bi tudi mi prav pomislili, koljko plačilo je Bog svojim zvestim služavnikom pripravil, ne predali bi ga tako lahko za pozemeljsko blato in prah.

4. Kakor si pa skuz grešno življenje večno pogublenje zaslužimo, si brez božje pomoči življenja večniga zaslužiti ne zamoremo. Jezus nam je nebesa zaslužil, ino pa tudi posvečjočo gnado, ktira nam v nebesa pomaga. Za to sv. Pavl uči: „**Plačilo greha je smert; gnada božja pa da večno življenje po Jezusu Kristusu Gospodi našim.**“ — Poglejte! pred nami stojijo zdaj nebesa ino pekel, smert alj večno življenje, greh ino keršanska pravica. Lehko si zdaj izvolimo. Oh skerbijmo za večno izveličanje; kakoršno bo naše življenje bo tudi naša smert; kakoršna smert bo tudi cela večnost za nas.

II.

Svet pušavnik Arzeni je zaslišal v duhi skriyen glas: „Pojdi ino človeško djanje ino nehanje poglej!“ Sv. Arzeni se ozre,

ino vidi *zamorca*, kateri si je derva nalagal. Veliko breme si je naložil; ino ko jih zadeti mogel ni, si namesti oddjati, še več polén naloži. — Drugič *človeka* vglada, kako z rešetam iz ribnika vodo u votlo jama zajema. Zastonj se trudi; ribnik je poln, jama pa prazna. — Tretič vglada berzua *konjika dva*, ktira z dolgim brunam v cerkev ne moreta; bruno jima brani. Hujši ko se zaženeta, dalej odletita; odložiti pa bruna le nočeta. Kaj pomeni ta prikazn? sv. Arzeni premišluje ino v duhi zasliši: *Zamorc* je aboten *grešnik* z bremenam grehov. Namesti spokoriti se, očistiti in odložiti, na stare grehe nove nalaga. — *Mož* kateri vodo z *sitam* zajema, je podoba človeka, *kteri v gnadi božji ni*. De si ravno dobriga stori, nič mu za nebesa ne zda; on ves sad svojih del zgubi, ker brez posvetivne gnade božje ne zamoremo za večno življenje nič vredniga storiti. *Konjiki* z brunam so *vsi prevzetni kristjani*; oni mislijo, de so jim nebesa že gotove, ter živé brez vse skerbi, brez vse pokore. Alj za take ljudi so nebeške vrata pretesne; napuh jim brani v nebesa. — Ravno taka je tudi z nami. Eni nočejo, drugi ne vejo, kako bi za izveličanje svoje skerbeli. Kaj nam je torej storiti? Tako je prašala sestra svetiga Tomaža Akvina, kaj nji je storiti, če hoče izveličana biti? Sv. Tomaž svoji sestri odgovori: „*Pred vsem je potreba, de v resnici hočeš*“ Kdor sam prav noče, mu vse pripomoge ne hasnejo. Ako pa v resnici hočemo, po tim so nam za izveličanje potrebne tri reči:

1. *V stani posvečjoče gnade božje biti*. Služevniki imenitnih gospodov se po oblačili poznajo; Bog pa svoje vredne služavnike le po svatovskim oblačili posvetivne gnade spozna, katero se nam per svetim kersti poda. Skuz vsak smerten greh to drago oblačilo zgubimo; brez njega Bogú ne dopademo več. „Skuz božjo gnado sim, kar sim, pravi sv. Pavl; ino njegova gnada v meni ni bila zastonj. Več od vsih drugih sim delal, alj ne jaz sam, ampak gnada božja z meno.“ I. Kor. 15, 10. Kdo pa bo z tebo dobro delal, o grešnik, ki gnade božje nimáš? — Koljka zguba je tebi, *nečistnik*, če se o veliki noči izpoveš in z Bogam spraviš, o križevim zopet v stare pregrehe zabredeš, spoved pa do druge velike noči odložiš, ker po navadi le enkrat v leti k spovedi greš! Koljka škoda se tvoji duši godi, *požrešnik*, ki si še tisti dan pjan, kedar h spovedi greš! Vse tvoje molitve ino dobre dela u votel sod deváš; brez vse vrednosti za nebesa so. Koljka

škoda, koljka pa tudi *nevaršina*! — Vojšaki so svoje dni varoš (terdno okovanjeno mesto) premagovali. Serčen stotnik (kapitan) je imel z svojimi hrabrimi vojaki skuz verzel v mesto posiliti, ktero so z velikmi topovami v zid prestrelili. Že je z tovaršmi na nevarnih vratah stal, za katermi so jih sovražniki z smertnim orožjam čakali, kar ga toljki strah obleli, kakor bi stal na pragi pekla. Trepetaje se oberne, zbeži ino njegovi tovarši z njim. Sovražniki ga zasmehujejo, poglavarji vojske pa h smerti obsodijo, ker je bil njegov pobég kriv, de mesta premagali niso. Prej ko mu oči zavžejo, svoje tovarše ogovori, rekoč: „Lehko me za boječnika imate, brajje moji, ino se mi čudite, ki ste me poprej vsiga serčniga poznali. Bom vam povedal, česa sim se vstrašil; bo more biti dobro tudi za vas. Ko sim se na verzeli mestniga ozidja vstavil in videl pred sebo smertno nevaršino, se spomnim smertniga greha, kteriga se še nisim izpovedal ne spokoril. spoznaje de bom za tiga del pogubljen vekomaj. Nisim se viši sramote ne kazni, ki me čaka, bal; le večni smerti sim vbežati hotel. Bote rekli: Bil bi pa popolnoma grevengo obudil! Oh moj Bog, te še v misel vzeti nisim vtegnil. Zdaj sim se greha izpovedal, hvaležno vmerjem ino v milost božjo zaupam.“ To vojšak izgovoril, je voljno pokleknil ino storil mirno smert. Tovarši pa so tiho premišlovali, koljka nevaršina je smerten greh. Ne odlagajmo torej pokore od dones do jutre, ne spovedi od ene velike noči do druge. „Vi ne veste, pravi Jezus, ne ure ne dne, kdar Gospod pride.“ Hočemo u večno življenje priti, mormo v gnadi božji živeti ino vmreti; pa tudi:

2. *Zresto dopolniti dolžnosti svojga stanu.* Čudno radi si ljudje stane izbérajo. Kmet bi bil rad gospod, ino gospôda tudi kmeta zavida. Samica si moža želí, ino vdana po deviškim stani zdihuje. Več pa ko si stanov kdor spremeni, manj zadovoljno živi; stan človeka ne stori srečniga, temuč le zvestoba v dopolnenji svojih dolžnost. Iz vsakiga stana gre zveličanska steza v nebesa, vsakimu stanu so nebesa odperte, tode le samo za zveste služavnike božje. Ni potreba velike učenosti, ne posebnih svetih reči; Bog le tistiga nar več obraja, kdor mu prav zvesto v tislím stani služi, v kteriga je njega Bog postavil. — Bere se od svetiga *pušarnika Pafnucja*, de je Bogá prosil, naj mu pokaže, koljko pred Bogam veljá? Bog mu znanje da, de ravno toljko, koljkor uni

gospod, kateri v sosednim gradi prebiva. Željno gre sv. pušavnik pozvedat, kako gospod živi? Gospod se pušavniku čudi, de ga pride za kaj taciga prašat, ter mu pravi, de je njegovo življenje navadno, kër kaj posebniga ne stori. „Potnikom, pravi, rad postrežem, revežev ne zaničujem, ino jim rad pomorem kar vterpim; z podložnimi po pravici ravnam ino nobenimu škode ne delam; od nobeniga hudo ne govorim ino nobeniga ne žalim; vse ljubim, jih spoštujem ino želim, naj bi srečno ino mirno živeli.“ Sv. pušavnik se je tega močno oveselil, spozna je de za pravo čednost ino za izveličanje ni ravno potreba velikih ino posebnih reči, ampak le zvesto dopolniti vse svoje dolžnosti. — Kako srečen si *kmetič* ti, če je ravno tvoj stan poreden; kralj boš lahko v nebesih, ako zvesto dopolniš dolžnosti svojga stanu. Kako srečni ste lahko *hlapci* ino *deklet*, če se ravno službe naveličate; če le tukaj zvesto služite, bote gospodvali v nebesih. Ino tudi *berač* ino *bereta*, ki si kruha od hiše do hiše prosiš; svoje revnosti ne tožuj! Ako voljno poterpiš, pridno za svoje dobrotnike moliš ino prav pobožno živiš, lahko nekdam nosiš krono v nebesih. Vsaki naj skerbí, de Gospod njemu poreče: „Noj le, dober in zvesti hlapec! ker si bil v malim zvest, te bom črez veliko postavil; pojdi u veselje svojga gospoda.“ Mat. 25, 21. — Za izveličanje pa je še potrebno:

3. Vse ^{z dobrega namena} ~~z dobrimi imeni~~, h večji časti božji ino našim dušam v izveličanje storiti. „Bog več na to gleda zakaj delaš, kakor na to kaj storiš,“ uči sv. Avguštin. *Dober namen naše dela Bogu prijetne stori*, če ravno ljudem ne dopadejo ino se nam škodlive zdijo. — *Sosed* posvari svojga soseda njega poboljšat; *sosed* mu pa zameri ino ga sovražiti začne. *Sosed* je dobro mislil ino per B gu dobro delo ima. Bog njega za toliko več ljubi, huj ko ga *sosed* sovraži. *Gospodar* razuzdano družinče pokrega, njega greha ino nesreče ovarvat; družinče pa kolne ino se gerdo roti. Taka kletev je za bogaboječiga gospodarja blagoslov. — *Stab pregrešen namen pa tudi dobre dela v greh oberne* ino ob zasluženje pripravi. *Bogatin* cerkvi nov mašni plajš omisli, kupi sveč ino veliko vbogaine da, pa le za to, naj bi ga ljudje hvalili; njegovi dari ino pa piškovi orehi; na božji pravici nimajo nobene cene, ker dobre misli poleg ni. *Hinavc* moli ino pred vsakim križam pokleka, se per vsakim kropivniki pokropí, pa

le ljudem ne pa Bogú dopasti želi, naj bi ga za svetnika imeli. Hinavca pobožne opravila so goljufne jabelka, lepo rudeče od zunaj, znotraj pa gnile, per katerih dobre misli ni. — *Dober namen pa tudi male reči pred Bogom veliko vredne stori.* Vdova, ktira je le dva beliča pa iz dobriga serca v cerkveno pušico vergla, je po besedah Jezusovih več dala, ko bogatini, kteri so po cekinih dajali. Oh naj bi saj vi vbožni ljudje prav spoznati hotli, koljko posebno vam dober namen velja, koljko zakladov si lahko za nebesa z njim naberate, kako lahko si z malimi rečmi v dobrim imeni nebeško veselje kupite. „Nebesa le toljko veljajo, koljkor človek glešta ino dati premore, pravi sv. Gregor. Čahej je za nebesa polovico svojga velikiga premoženja dal, vboga vdova le dva vinarja; mnogoterimu Bog nebesa za kupico merzle vode da;“ le z dobrim namenam se ima vse zgoditi. Povejte, ali nam je težko izveličanim biti?

III.

Dva sestri ste v Betaniji Jezusu lepo stregle. Marta je v kuhni za telesno — Marija pa v hiši za duhovsko postrežbo skerbela. Kaj mislite, ktira je Izveličarju bolj vstregla? „Marta, je Kristus djal, ti si res skerbna, pa si preveč prizadevaš za toljko posvetnih, samo telesnih reči. Pa le eno je potrebno: skerb za večno izveličanje. Glej, Marija si je nar boljši del izvolila, kteri ji ne bo odvzet.“ Luk. 10, 38 — 42. — Ura bo prišla, lahko de je že blizo, de bo tudi nam ves posveten del odvzet. Vsiga premoženja nam ne bo družiga ostalo, kakor rastergan mertvaški pert, štiri voske dile, ne koljko hoblancov, pa tri lopate zemlje, z katiro nas bojo zagernili. Od vsih posvetnih dobrot ne bomo družiga imeli, kakor ene perdiša (periša) červov, ki bojo naše trupla pojedli. Le izveličanje, ktiro smo si v nebesih preskerbeli, bo ostalo vekomaj. Amen.

KII. OSMI NEDELA PO BINKOŠTU.

Toljko človek velja, koljkor sam sebe premaga.

Berilo iz lista svetiga Pavla apostelna do Rimljanov. 8, 12 — 17.

Treh reči se na sveli nar več bojim: bolezni, ki za ozdraviti ni — škode, klira se popraviti ne da, ino pa sovražnika tako blizu soseda, de bi se ga zogniti ne mogel. Med tim' tremi je pa prebližni sovražnik le nar huji, zakaj soseda dva, klira se zastopiti ne moreta, poprjé ne henjata, dokler eden alj drugi — alj pa obdva nesrčen konec ne vzemeta. — Poglejte nesrečo! — Taka dva sovražnika mi vsi imamo ne v eni vasi, temuč pod eno strebo — v enim človeki sta: naše *pregrešno meso*, ino pa naša po božji podobi vstvarjena *duša*; od kterih nam sv. Pavl v svojim pismi na Rimlane 8. 12 — 17. pripoveduje ino nas uči, kako se imamo zadržati, de se ne pogubita.

I.

1. Iz koljko delov je vsak človek? Vsak vas mi bo odgovoril, de iz dveh: iz nevmerno duše ino pa iz vmerlivga trupla. Véste pa tudi, de sta si duša ino telo — duh ino naše meso u vednim prepiri, ker se poskušata, kteri bi bil v človeki gospodar? Duh se vojskuje zoper meso, meso se poskuša zoper duha, de tiga, kar za dobro spoznamo, le ne storimo. — Kder sta v enim hrani dva gospodara, nikdar dobro ne bo; kako bi se človeku dobro godilo, dokler sam v sebi dva gospoda ima? Le eden ima gospodariti, vsi drugi pa pokorno vbogati. Kdo pa bo v človeki gospodval? „*Bratje!*“ pravi sv. Pavl, *nismo dolžniki mesu, de bi po mesi živeli*, tako ravnali, kakor naše pregrešno telo želi. *Zukaj če po mesi živite*, po svojih telesnih željah ravnate, *bote vmeriti na duši*, zgubivši posvečjočo gnado božjo; *ako pa s duham dela mesu*

morile, hudobno telesno djanje strahujete, da se greh ne zgodi. *bote žireli*, v gnadi božji srečni ino veseli." — Duh mora biti per človeki gospodar, telo ino nja poželenje pa hlapec, de bo mirno ino srečno živel.

2. Hočemo viditi, kamo človek pride, kteriga meso, alj telesno poželenje vodi, Adama ino Evo poglejmo. Poznala sta prepovedan sad ino dobro vedela, kar je Bog rekel: „Kakor bota jedla, vmerla bota.“ Telesno poželenje nju je mikalo, de sta okusila, pa tudi zaslišala strašen glas: „Ker sta to storila, bota veliko trpela ino se v prah premenila iz kteriga sta.“ — Hočemo pa videti, kako se tim godi, ktire duh božji vodi. Kristusa poglejmo. Bil je od božiga duha v pušavo peljan, se je štirideset dni ino noči prepōstil, naj bi meso vohogalo, duh pa gospodaril. Skušnjavec ga je hudo mikal, naj bi svojimu telesnimu poželenju vstregel. Kristus je trojno skušnjavo premagal, angeli so pristopili ino mu stregli. Tudi nam bojo angeli stregli, ako svojimu pregrešnimu poželenju ne služimo, ampak se damo božimu duhu voditi, ino ravnamo po keršanski pameti. „*Zakaj vsi, ktire Duh božji rodi, uči sv. Pavl, so otroci božji*, bratje ino sestre Jezusove. Božji otroci pa so, ki svoje meso premagvajo, ino pokončajo pregrešne dela.

3. Človeku rado težko hodi svoje telesno poželenje premagati; nečistniku se hudo zdi nesramno znanje opustiti, bridko ino clo nemogoče se pjancu vidi vina ločiti se, kteriga je prinavajen. Taki so hlapci pregrehe, pa ne prosti otroci božji. — Tudi Malikvavci so svojim malikam težko služili; ako so enimu vstregli, so se bali zameriti drugimu. Tako so Judje le iz strahu Bogú pokorni bili, ino pravi sužni svojga Gospoda. Per kristjanah ne sme taka biti. „*Zakaj niste prijeli zopet duha sužnosti*, kedar ste keršeni bili, pravi sv. Pavl, de bi se bali, kakor nekdamni Hajdje, svojih malikov hlapci, alj pa Judje, sužni svojga Boga, *ampak prijeli ste duha božjih otrok*, otroci božji smo postali, de njega ljubimo kakor otroci ino *kličemo: Aba!* to se pravi: *ljubi Oče!* — Oh pač srečni smo otroci nebeškiga Očeta, posvečeni od svetiga Duha. Vemo, de je Bogú *Oče* nar lepsi ime.

4. Kako pa spoznamo, de smo res božji otroci? Ako pomislimo, kakšin duh nas vlada. So naše misli le v posveto čast obrnjene, za božjo čast pa malo skerbimo — si

prizadevamo le za posvetno blago, za nebesa nas pa malo alj celo ne skerbí, nas telesno poželenje le v posvetno veselvanje goni: smo otroci le pregrešniga sveta, ter duha božiga nimamo. — Če pa za božjo čast bolj ko za vse drugo skerbimo, za nebesa vse radi damo, rajši vsako prijaznost božjo zgubimo, svoje počutke strahujemo, se hudih prilžnost varjemo, pripravljeni rajši umreti, kakor Boga z enim greham žaliti, *tak nas vodi božji duh ino nam priča de smo otroci božji*. Kako srečni smo, biti otroci Očeta nebeškiga, bratje in sestre Jezusa! Otroci nadobijo alj erbajo po svojih starših, za to veli sv. Pavl: „*Ako smo otroci, smo tudi erbi božji*, ino ker smo bratje ino sestre Jezusove, *smo tudi ravnocrbi Kristusa*.“ Z Jezusami bomo v nebeškem kralestvi vekomaj živeli, nebeško veselje zavživali; ali kako ga bomo pa zaslužili? Le skuz to, če z božjo pomočjo svoje meseno poželenje premagamo, de bo naše meso duhu pokorno, ino ne greh naš gospodar.

II.

Lepši hvalc skoraj med nami ni, kakor de se možn reče: on je *skerbin gospodar*, ženi pa: ona je *dobra gospodinja*. Mi vsi bi imeli dobri gospodarji ino gospodinje biti, če ne drugim, saj samim sebi; gospodinjiti svojim željam, gospodariti svojemu djanju ino nehanju, zapovedvati svojim hudim počutkam tako, de bo telo duši, duša pa Bogú pokorna; to je prvo ino nar imenitnej kerstjana gospodarstvo, kerstjane gospodinstvo, za ktiro nas vsaciga čaka nebeška krona, naj si bo hlapec alj gospod, borna dekla alj zlahtna gospa. Tiga gospodvanja imajo učiti starši svoje otroke od mladih nog, tuga se vaditi mormo vsi vse svoje žive dni. „Kdor sami sebe premaga, več velja od vajvoda, ki mesta premaguje.“ Prip. 16. 32. Le tisti je dober gospodar, le tista prava gospodinja, ki sebe bolj v strahi ima ko druge. H timu je pa potreba treh reči:

1. *Sami sebe v dobro posiliti*, naj nas rurno grozi ino se vstavlja naše telo, če je ob časi. Težko je zgodaj iz postele vstati, jiti hlapcu na polje, dekli pa v hlev, gnati otroku na pašo; za to lenuhi radi tako dolgo poležavajo, de jim sonce na gnezdo posije. Taki niso sami svoji gospodarji, leno truplo zapoveduje, slaba pamet pa služi. Taki ljudje bojo

vse svoje žive dni zaniči, če stariši svojih otrok ne privadjo, gospodarji in gospodinje svoje družine, kar je prav, ne posilijo o pravih časi brez vsiga odlaganja vse začeti ino nehati. Naj se nam ravno kaj tačiga malo vredno vidi, na vagi naše popolnosti le veliko potegne. „*Toljko reljaš, koljkor sam sebe premagaš*,” pravi pobožen Tomaž Kempenzar — Koljkokrat nam slabo vreme naše opravila vtežava, koljkokrat nam huda zima pot v cerkvo zgrozi, koljkokrat nas vs'avlja naše zanikarno truplo težavne dolžnosti dopolniti, kako rada nas moti naša lenoba vsakdanje molitve opraviti; če nas ravno pamet opomina, izgovore dela naša slabost. Pravi samsvoj gospodar se premaga ino stori, ter v dobrim močen prihaja; malopridnež pa slabí ino po malim vse zanemari. Hočemo per Bogú in per pravičnih ljudih kaj veljati, mormo sami se premagvaje vse zvesto dopolniti, karkolj je na'a dolžnost. „*Tudi nebeško kraljestvo sito terpi, ino silu ga bojo posedli*.” Mat. 11, 12. Posiliti se k dobrim' djanju je perva premaga, ktira služi krono nebeško. — Potreba je pa tudi

2. *Se hudimu poželenju terdno vstavi, kedar nas skuša in r hudo nagiba* Ta druga premaga je veliko težej od prve. Sv. Avguštín, v svojih mladih letah zlo razpušen, je v svojim tri in tridesetim leti sklenil preobrniti se ino dati vsim svojim razvadam slovó. Kako težko mu je pa to hodilo, sam popíše rekoč: „Težko ino močno verigo (ketno) svojih hudih navad sim vlačil za sebo; pa sim se rešen bili le bal, ker sim sužnost ljubil. Po odrešenji sim izdihoval, naj bi Bogú dopadil; pa sim se ču'il zvezaniga od svoje terdovratne volje. Hudo poželenje je mojo voljo spačilo, z dovolenjam v greh sim si hudo navado zkoval. Huda navada me je v greh morala (silila): pa tode je bilo radovoljno. Volja Bogú z čistim sercam služiti se je v meni budila, pa ni bila zadosti močna premagati drugo voljo, ki je bila iz hudiga poželenja, iz grešne navade. Dve volji ste v meni bile, ena sveta, druga grešna; ena od gnade, druga od poželenja. Te dve ste se vojskovale in moje serce tergale Čutil sim resnico besed svetiga Pavla: *Duh želi zoper meso*. Bil sim kakor zaspan otrok, ktero stariši vstati kličejo. Stariše vbogati ino vstati želi, pa se da sladkinu spanju premagati in spet zaspi. Vedel sim, de sim vstati dolžen ino se h Bogú obrniti, pa sim le v grehih tičal. V svojim serci sim djali: zdaj, zdaj bom vstal; le malo počakaj, se hočem poboljšati; pa sim le

odlašal, ker se mi je sladko zdelo v grebih živeti. Slišal sim božji glas v svojim serci: Le vstani! Jokal sim ino izdihoval; pa nasprotna volja me je le premagvala. — Pregrehe so se mi tudi v mojim serci glasile ino tožile, rekoč: Kaj nas boš zapustil? nam na vselej slovo dal? Ali boš mogel brez nas živeti? Oh, tako življenje bo žalostno! — Ali se ne godi taka tudi tebi razvajen grešnik? Ali te nima nečisto djanje tudi v železji hude razvade? Požrešnik! ali te ne muka pjanost kakor suša iz pekla, ktira se pogasiti ne da? Pretergaj svj enkrat železen lonc pregrešne navade. Reci z svetim Avguštinam: „Kako dolgo še, o Gospod! le jutre ino jutre? Pokaj ne storim ravno dones, zakaj ne ravno to uro svojimu gerdimu življenju konec?“ Z pomočjo gnade božje nam je vse mogoče, naj le sami hočmo.

Bil je svoje dni mladenč toljko hude, nagle jeze, de je bila žal beseda zadosti njega vžgati in razdivjati. Tudi nesramnihu veselju bil je velik prijatel. Bog ga je razsvetil; in kako čedno je po stezi preobrnjenja hodil, sam pripoveduje rekoč: „Zogibal sim se skerbno vsake tovaršije, ktira bi bila moje stare navade razvrazila. Ako nisim zamogel zogniti se, sim se vender hitro vme knil, ko sim čutil, de mi jeza vzdiguje. Na samoti sim eno malo postal, sim h Bogú izdihnil, ino jeza je minula. Me je poskusilo nečisto pozelejenje, sim hitro obrnil misli na svete reči, sim pomislil prešestvanja nesrečen konc za dušo ino telo, ino pogasnilo je gerdo hotenje. Molitev ino pa delo pregrešne nagibe nar bolj zmaga'a. Dolgih molituv opravljal scer nisim, pa kratke izdihleje sim vzdigal h Bogú, ino sam sebi iz svetiga pisma pravil, rekoč: „Kaj pomaga človeku, naj si ves svet pridobi, ako pa na svoji duši škodo terpi.“ — Pomagaj, o Gospod! de se ne potopim;“ i. t. d. Tudi pametniga ino pošteniga prijatla sim si izvolil. Koljkokrat sva govorila, boljši sva bila. Prijatel mi je dal svét, narediti tablico ino pregreske vsak dan na njo zapisati, ktire sim storil. Čedalje manj jih je bilo, dokler jih je z božjo pomočjo zmanjkalo.“ — Poglejte, iako človek svoje pregrešno pozelejenje srečno premaga ino prihaja sam svoj gospod. Ravno od takih sv. Pavl velí: „Kteri so Kristusovi, so križali svoje meso z grehmi ino željami.“ Gal. 5. 24. — Hočmo v duhi živeti ino sami sebe premagati, moramo:

3. *Križe ino težave voljno poterpeti*, ktire nam dober Bog pošilja za poboljšanje ino pokoro. Marskdo se izgovarja rekoč:

Klel sim, ker so me žalili ino drugi jezili. Prijatelj! kedar te nihče ne draži, se lahko jeze varješ; alj to ni zadoš. Kedar si žalen, pokaži de sam sebe premagali veš, tako boš hvale vreden. — Bogaboječ *misionar* je svoje dni malekvacam pridgval, v sredi velike množice stojé. Robat hudovoljn možak se pred nja vstopi, ino namestniku božimu v lice plune. Koga bi nad toljko gerdobo jeza ne popadila? Služavnik božji poterpežljivo rutico iz žepa potegne, si čedno lice obriše ino mirno dalej uči, kakor bi se mu ne bilo kaj zgodilo. Nevernik to videti pred-nj poklekne, prosi mašnika za odpušanje ino se kerstiti da. — Tako lahko druge premaga, kdor sam sebe premagati zna. „*Učite se od mene*, veli Kristus, *ker sim krolek ino iz serca ponižen, ino bote pokoj najšli arojim dušam*“ Mat. 11. 29. — Kako radi se pa mi razjezimo, če nam kdo kriv perstec pokaže! Kako nevoljni smo, če nas kaka krivica zadene! Clo nad Bogam se pošvaramo, zakaj nas toljko terpeti na? Alj ravno ta naša nevolja pokaže, kako smo šibe božje vredni ino potrebni. Pravičen Bog nas mora ino hoče poterpežljivosti privaditi: ako nas noče zapustiti, nas mora grehov očistiti ino nam dati priložnost izpokoriti se ino zadostiti, ako nas noče zavreči. Za to kliče sv. Avguštin: „Tukaj reži, tukaj sekaj, tukaj peči, o Gospod, le u večnosti tam prizanesi!“

III.

Star pušarnik svoje dni svojga nčenca v bližen log alj gaj pelja ino mu reče štiri drevesca izdreti. Pokaže mu prvo drevesce, ktiro mlado je še le iz zemle pogledalo; lahko ga z tremi perstmi izdere. Drugo drevesce lahko z eno roko iz semle potegne; ni še imelo čerstvih korenin. Tretje drevesce, ktiro se je že bilo obrastlo, je težko z obdvema rokoma omajal. Ko pa do štertiga pride, ktiro je bilo že ostarlivo drevó, se mu ne da omeziti. „Poglej, moj sin, star pušavnik mladimu reče, ravno tak lahko ti v mladih letah vse svoje hude navade premagaš, ako sam svoje premage ne zamujaš. Z postam, z molitvijo ino drugmi dobrimi delami se hudo v začetki lahko premaga; so se pa tvoje razvade zarastle ino postarale se, težko bo se jih iznebiti, ako ti Bog posebne pomoči ne da. — Ljubi očetje in matere, to pripoved si dobro zapomnite ino otroke učite v mladih letah

premagati se — hudiga odvaditi ino slovo dati slabim privadam. Odrašenih popravili ne bote. — Pa tudi mi vsi zapomnimo si lep zlat nauk: Toljko človek velja, koljkor sam sebe premaga. Amen.

XIII. DEVETA NEDELA PO BINKOŠTU.

Kako se skušnjave premagajo.

Berilo iz I. lista svetiga Pavla apostelna do Korinčanov. 10, 6 — 13.

Vsaka draga reč se ima poskusiti. prej ko se kudi alj pa pozhrani. ali je svoje cene vredna. Zlato ino srebro se v ogni poskuša, zer je pod čepami. človek pa v skušnjavah ino težavah. kaj velja. „Blagor človeku. veli sv. Jakob. katiri skušnjo preterpi: zakaj kedar bo zvest najden. bo prijel krono življenja.“ Za to pa tudi sv. Pavl v svojim I. listi 10. 6 — 13. kar smo ravno slišali. toljko serčno opominja se varvali skušnjav dokler mogoče; pa jih tudi premagati, kedar se jih zogniti ne moremo.

I.

1. Vir skušnjav je naše serce; one iz serca vstajajo kakor megle iz zemle. Skušnjav perve korenine so hude misli. Misli pa niso pregrešne dokler jih radi nimamo ino nam ne dopadejo. ter se jih hitro znebimo. Dokler so misli še v glavi, nam ne škodjejo. kakor ptice. ki nad glavo odletijo. Kakor hitro pa hude misli iz glave v serce stopijo. in obudijo hude želje. se pregrešno poželenje prične. nevarna korenina vsih pr grešnih del, pred katiro sv. Pavl svari. rekoč: „*Bralje! nikar ne imajmo hudiga poželenja. kakor so ga Judje imeli v pušavi ob hoji v obljubleno deželo. Bog jim je dal mane. nebeškiga kruha; alj prevzetneži so hotli mesa imeti kakor poprej v Egipti. Bile so to pregrešne želje. Bog jim posle prepelice na šope. de so jih lahko z rokami l. vili. kuhali ino pekli. Pa meso jim je še med zobmi bilo. ino so že vmi-
rali v kazen za pregrešno meseno poželenje.*“

2. Nar huja skušnjava za Jude je bila malikvanje ino prešestvanje. Pregodilo se jim je v pušavi, de je Mojzes na goro šel po deset božih zapoved, ino ga dolgo ni bilo nazaj. Judam je bil dolg čas; naredijo iz ženskih uban zlato tele, kakor so ga v Egipti videi, postavijo malika na lepi steber ino kličejo: „Pogledjte, to je naš Bog!“. Od veselja krog teleta skakajo, jigrajo ino požrešvajo, pozablivši svojga Bogá. Tako djanje bilo je gerdo malikvanje Mojzes pride iz gore, in viditi strašno gerdobo, treši kamniti tabli ob zemljo, de se v kosce zdrobite, zmene zlatiga malika v prah ino da več jezer malikvavcov pomoriti. Po tem svari sv. Pavl rekoč: „*Ne bodite malikrarci, taker so bili eni iz med Judoc, od katirih je pisano v II. bukvah Mojzesa: Ljudje so sedli h jedi ino pijači, ino so vseliti k igranju, krog zlatiga teleta prepevat in rajat.* — Druga gerda skušnjava bilo je za Jude prešestvanje, v ktiro so jih sovražni Moabitariji napeljali. Povabili so jih na svoje malikvavske obhaje, na hajdovsko cerkvanje, na kterim so z plujim ženstvam prešestvali. Bog je vkažal prešestne poglavarje protje soncu obesiti, druge nesramneže pa pobiti, de se je potolažil srd božje pravice. Na to opomina sv. Pavl: „*Tudi toteruje atj nečistosti ne dopernajmo, kakor so jo eni iz med Israelcov rganjali, ino jih je za to en dan tri ino dvajset taret bito pomorjenih.*“ — Oh koliko slabih kristjanov po našim cerkvanji ravno tak ravna. Pred poldne služi Bogú, po poldne pa maliku, svojimu trebuhu, ter črez potrebo pije ino já, se gerdo vlačí ino nesramno živi. Ali našlite, de jim bo pravičen Bog vse pregledal? Bog dolgo odlaga, pa gotovo zadene.

3. Tretja huda skušnjava za Jude bila je nepokoršina, ter so mermurali zoper namestnike božje Mojzesa ino Arona, ino se nad njimi puntali. Bog je poslal nad nje ognjenih kač, ktire so veliko nepokornih pomorile. Trije puntarje Kore, Datan ino Abiron so clo Mojzesu ino Aronu v sveto službo segli ino so nja hotli odvrti. Bog jih je h strašnemu izgledu vsim nepokornikam vdaril; zemlja se je odperla ino njih z vso njihovo zlahto žive požerla. „*Ne skušajmo Kristusa, kakor so nekteri Israelci Bogá v pušari skušali, ino so jih kače pokončale. Tudi ne godernajmo,* veli sv. Pavl, *kakor so nekteri Israelskih otrok v pušari godernati, ino so bili od angela morije (ki se imenuje smert) pomorjeni. Vse to pa se je godilo*

»podobi v starim zakoni, naj bi mi podobo imeli, kako se bo godilo tudi nam, ako po njih izgledi ravnamo. Pisano je h posrvarjenju nam, na kulire je prišel konec sveta, to je nov zakon ali testament, z katerim bo svet dokolčan.« Nikarmo torej, de bi skušali Kris'usa ino nja svete nauke: ne povzdigujejo s nad prejpovstavlenu, naj bi si ravno bili krivični; namestniki božji so Bog jih je postavil. Bog jih bo tudi odstavil, kedar se mu bo dov lj zdelo, ino naše pun-tarije čakal ne bo. Ako se pa nad nje vzdignemo, hoče Bog tudi nad nas poslati svoje tri angele morije: vojsko, lakoto ino kugo, ktire nas bojo pokorile. Premagajmo se, kedar bomo v takšne skušnjave zadeli.

4. Dvoje ljudi skušnjave nar ložej premaga; prvi so taki, ktiri se skušnjav clo ne bojé, se jih ne zognejo, nevarnost ljubijo ino v njih padejo. Takim sv. Pavl veli: *„Kdor tedaj men, de terdno stoji, in ga skušnjava ne bo premagala, naj gleda, de v skušnjavi ne pade. — Skušnjave so drugič takim nar huj nevarne, ktiri se njih preveč bojé ino v strahih grešijo, ter mislijo, de se jim ni vbraniiti mogoče. Takim sv. Pavl serce dela rekoč: „Ne bojte se; skušnjara naj nad vas ne pride kakor čtoreška, ne huj, kakor de njo človek premaga, če le hoče. Bog je zvest, ino vam je obljubil v skušnjavah svojo posebno pomoč. Ne bo vas dal huje skušati, ko ertpíte prestati. Storit bo, de vam bo skušnjara tako izlekl, de njo srečno premagate.“* Skušnjava še pregreha ni, temuč le nevaršina pregrehe. Ako skušnjavo serčno premagamo, sveto čednost poterdimo ino za toliko lepši bo krona, koljkor hujši je bila skušnjava. Blagor človeku, kdor skušnjavo prestopi: zakaj kedar bo izkušen, bo krono življenja prijel, ktiro je Bog jim obljubil, ki njega ljubijo.“ Jak. 1. 12. Kdor le Bogá prav ljubi, vse skušnjave lahko premaga. Bog daj, de bi jih srečno premagali tudi mi!

III.

Kedar sovražnik mesto oblega, kakor so Rimlani Jeruzalem, prav na tenko ogleda, kde bi nar slabej zidovje bilo, pa varhi mesta nar bolj zaspani. Na nar slabim kraji se mesta nar huje loti, ino se tako dolgo vpira, de v mesto vdere, ga posili ino pokonča, če varhi dobro ne čujejo ino mesta brabro ne branijo. Ravno tak skušnjava z nami dela,

„Sovražnik naš, hudič, hodi okoli ko rujoveč lev, jiskaje koga bi požerl; uči sv. Peter 1. 5. 8 — 9 Timu zoper stojte trdni u veri; hodite trezni ino čujte.“ Ravno v tistih slabôtah ino pregrešnih nagonah, katirim smo nar huj nagneni, nas nar prej premaga. Kedar pa le ene pregrešne vrata v naše serce najde odperle, nas hitro tudi v druge pregrehe potegne. Potreba se je torej braniti ino prvo skušnjavo serčno odpoditi. — Vsi smo ino bomo skušani od Eve naše prve matere, do poslednjega človeka; skušan bil je tudi Jezus izveščar naš. Večidel se pa le slabo nosimo ino kakor Eva premagati namo, za to ker skušnjave premalo poznamo, alj jih premalo obrajtamo. Premislimo torej:

1. *Od kodi skušnjave pridejo?* Skušnjave ne pridejo od Bogá, ki človeka le skušati na, kedar se njemu prav vidi. „Nihčér ne reci skušan, de bi bil od Bogá skušan.“ uči sv. Jakôb; Bog v pregrehe nobeniga nemika. Skušnjave pridejo prvo *od hudiča*, kateri je seme skušnjave zasjal, zapelivši *perce starše* naše. Skušal je poterpliviga *Joba* ino elo Kris'tusa, ter je imel veliko oblast poprej ko nas je Kris'tus odrešil. Malikvavei so v svojih malikih ljudim služili, in tudi Judje so mu bili v oblasti; za to je bilo toljko obsedenih. Kris'tus mu je oblast vzel. Luk. 11. 22. pahnjen je v peklenški brezdn ino z večnimi verigami priklenjen po nauki svetiga Janeza v skrivnim razodenji 20. 1. Per svetim kers'nu se mu odpevemo, ino nimá do nas oblasti, ako se mu sami ne vdamo skuz pregrešno poželenje. Podoben je, pravi sv. Avgustin, priklenjenimu pesu, kateri scer laja nad tebo, pa te ne more vgrizniti, ako mu blizo ne greš. Pogosto ljudje hudiča po krivim dolžijo rekoč, de jih je zmotil; pa so si le sami krivi.

Drugič pridejo skušnjave *od pregrešniga sreta*, to je od zapelivih hudobnih ljudi, kateri nedolžne v greh zapletajo, pregrehe izgovarjajo, kakor bi ne bile kaj gerdiga, svete čednosti pa zaničujejo. Skušnjave pridejo po očitnih grešnikih, kateri pohujšanje delajo — od slabih tovaršij, v kterih se hudobni izgledi dajajo ino ljudje v greh zapletajo. Kar hudič ne premore, mu zapelivi ljudje pripomorejo, ki so megovi najemuiki. Od takih govori Kristus: „Bolje bi jim bilo, naj bi se jim mlinski kamen obesil na vrat ino se potopili v glabočino morja.“ Mat. 18. 6

Skušnjave izvirajo tretjič *od lastniga mesa, našiga hudiga poželenja*. „Vse kar je na sveti, uči sv. Janez 1. 2, 16. je

poželenje mesa. poželenje oči ino napuh življenja. ino to ni od Očeta. ampak je iz sveta.“ Za to pravi sv. Jakob 1. 14. „Vsak je skušan. kedar je od svojga poželenja vlečen ino vablen.“ Nar nevarnej skušnjavo nosiš sam z sebo; povsodi te zalezuje ino lahko premaga če nje ne strahuješ. Za to nas Jezus toljko milo opomina rekoč: Čujte ino molite. de v skušnjavo ne padete; duh je scer voljn. pa meso je slabo.“ Mat. 26. 41. Za to nas tak lepo moliti uči: „Oče! ne vpeli nas v skušnjavo. temuč reši nas hudiga“ Luk 11. 4. Pa kaj bi toljko baral od kodi skušnjava pride; glej ino skerbi le, de njo srečno premagaš.

2. *Kako pa skušnjave nar točej premagamo?* Sedmero orožje imamo. z katerim se lahko vsaki skušnjavai vbranimo. Prvo orožje je *bég*: se priložnosti zогibati. tovar ije opustiti. zapelive ljudi bežati. kakor Egiptovski Jožef pred nesramnojo ženoj. Ako te jeza prehaja. se ti nečisti ogenj vnema. ne pečaj se z greham. ampak beži ko Lot iz goreče Sodome. ino hoš srečno premagal. Drugo orožje zoper skušnjava je post ali *pokorjenje grešnega trupla*, priterganje pozelečih reči. *Mlad pušarnik* tožnje starinu. kako hude skušnjave ima. Stari mladinu odgovori: „Mene pa skušnjave clo ne objisejo.“ „Kako pa je to?“ popraša mladi stariga. Reče mu: „Kar sim v tim stani. se še nisim prav najedil. ne prav naspil. ne naspal: tako strahujem svoje meso. de me ne zalezuje. Pritergnuj si tudi grešnik ti. ino jemli trupla zapelivo moč. — Tretje orožje v skušnjavai je *serčni molitev*. Sv. Jeronim pripoveda kako hudo vojsko je imel z skušnjavami. „Kedar sim pa videl de druge pomoči ni. sim se k nogam Jezus vim vergel. jih omivaje z svojimi solzami. jih brisaje z svojimi lasami. Po velikim solzenji se mi zdi h nebesam gledaje. kakor bi u vojskih angelov bil ino veselo pesm pel.“ Le zakličí Jezusa ino Marije presladko ime. kedar se te sovražnik loti; prestrašil se bo. ino ti srečno premagal. — Šteto orožje premagati ge. de skušnjave je *delo*. Sv. Makari je imel hude skušnjave zoper čistost. Nadeva polno mavho (žakel) zemle. ter njo po logi težko nosi. „Kaj pa delaš?“ ga vpraša tovarš. „Njega trudim. ki mene trudi.“ mu pušarnik odgovori. Lenoba je luža vsih skušnjav. ktire lenuha obdajajo. kakor muhe gnolobo po leti. „Nikolj ne bodi brez dela. naj te hudič praznovati ne najde. uči sv. Jeronim. On le do tistih oblast ima, kteri brez dela počivajo.“ — Peto

močno orožje je *spomin pekla ino nesrečne rečnosti*. K svetimu pučavniku Martinjannu je prišla iz Antiohije nesramnica vsa v cunjje ogerujena na večer za streho prosit. Drugo jutro se mu pa pride vsa olipana ponujat. Hude skušnjave ga obletē; alj sv. mož v bajtici ogenj napravi, noge v ogenj dene ino zavpije: „Oh, kako bi pekienski ogenj prestal, ker tiga, kateri je senca h večnimu, prebavili ne mu.“ Zapelivka to slišali ino videli se prestraši, ino postane velika spokornica. — Šesto orožje v skušnjavah je *spomin božje priče*, de Bog vse vidi ino vse vé. Sv. Jefrem je bil v nesramen greh nagovarjan. „Dovolim, je djal, ak v sredi terga to storiš.“ „Kaj pa misliš, je djala, ljudje bi naj videli, ino sram bi naj bilo!“ Oh, je sv. mož izdihnil, ti se ljudi bolj sramuješ, kakor pa Bogá bojiš, kateri vse vidi.“ Tudi ti se ne strivaj po kotih, ne jiši teme, ne čakaj noči, ampak spomni se, de te Bog vidi, ino reci z Egiptovskim Jožefam: „Kako bočem toljko hude storiti ino grešiti zoper svojga Bogá!“ I. Mojz. 39. 9. — Sedmo orožje zoper skušnjave je pogosta *redna prijava sretih zakramentov*. Dušne rane se v zakramenti svete pokore celijo, dušna moč se v presvetim rešnim Telesi prijema. „Ako je Bog z nami, kdo bo zoper nas? vpraša sv. Pavl. „Vse premorem v njem, kateri me močniga stori, in ta je Kris'us.“ Fil. 4. 13. Oh preljubi, ktiri tak pogoste skušnjave imate, zakaj tak poredko svete zakramente prijemate? Le v stani posvetivne gnade božje, z Jezusam sklenjeni bomo skušnjave srečno premagali.

3. *Kdo pa je skušnjaram podrtizen?* Vsak človek na tim sveti kakor lutro k pameti pride, naj si bo star alj mlad, pravičen alj krivičen. Hudoba skuša pravičniga, njega ob božjo prijaznost spraviti. Grešnika še globlej v hudo zakopati, mladiga hoče na široko cesto spraviti, starčeka, kateri se večnosti bliža, ob zasluženje djati. — Ne prestraši se torej pobožna duša, ako te skušnjave nadlegvajo; to je tebi priča, de te skušnjave še nima dovolj v oblasti. Le svetniki v nebesih ino pa pogubleni skušnjav ne občutijo. „Pes ne laja nad domačini, temuč nad ptujini.“ Sv. Franc Zalez. Dokler te skuša, te še za svojga nima.

4. *Kako skušnjave ljudi premagujejo?* V mladih letih skuz to, de nam pregrehe pomanjujejo zakrivaje rekoč: Raj pa ta greh ino pa nič. Raj bi se tiga bal — bala; saj jih je več, ki to storijo. Raj pa je če enkrat grešiš; saj se lahko

izpovés. Na starost imaš časa dovolj za pokoro, ako si v mladih letih dobre volje. — Pač sladke besede, pa polne zapeliviga s'rupa. Tako se pravi na božjo milost grešiti, po tem pa na božjo milost obupati. Ti mladina ne véš, ali se starosti včakaš — ne véš ali se bo dalo popraviti, kar zamudiš. — *V moških ino ženskih letih nas sku'njava z tim nar več moti, de nas ne zadorotjue z našim stanom stori.* Marsko zakonskih bi bil rad sam; samica si pa moža želi. Vbožic bi rad hitro obogatil, bogat pa še več imel. Kmetiš gospôdo zavida, nekteri gospod si sreče kmela želi. Neza-dovoljnost je pa mati vsih drugih pregreh. Nezvestoba, golj-fija, sovraštvo, tatvina in rop so nezadovoljnosti nesrečni zarod, ki človeka clo v morijo pripravijo. Oj znota de nje ni več! Bog deli ljudem svoje dare po njih zmožnosti ino pa po svoj neskončni modrosti; brez nja vedenja še las iz naše glave ne pade. Kdor hoče srečno živeti, mora zadovolja biti z tim, kar nam Bog da. — *Na stare dni sku'njava hu-dobo storjenih g ehov alj clo zakriva,* alj pa tak porisuje, de bi obupati, kakor bi bilo prepoznal se poverniti k svojemu Bogu. Beda čestiti cerkveni učitel pi e, de je imel svoje dni neki angleški kralj imenitniga vojaka, ki je bil moder za posvetno, za večno pa zanikarn. Pogosto ga kralj opominja preobrniti se, prej de ga smert zaleze; pa ni paraj al. Naglo zhoi, ino še bolj ga kralj nagovarja spokoriti se. „Zdaj v boleznì ne, se vojak izgovarja; tovariši bi rekli, de se bo-jim.“ Kralj ga v drugo objise, ino ker vidi, de je per kralj, ga še serčneje opominja se z Bogam spraviti. Alj bolnik se grozovitno zadere: Prepoznal je; za mene izveličanja ni. Moja vest mi vse hudobiye očila. Ravno sim dvoje bukvi videl: ene lepe, pa majhne; v njih sim le malo storjenih dobrih del b al. Druge sim gledal tolste ino velike, v kate-rih so vse moje hudobiye tudi nar skrivneji popisane.“ To izgovoril ino je nesrečno smert storil brez vsiga upanja. Nar nesrečneje je človek, kteri obupa na božje vsmilenje; obup je nar večji greh. Sam Bog nas ovarji take sku'njave, v kateri si grešnik posilim nebesa z pre, pekal pa odpre!

III.

Preljubi! ves denačen nauk sku'njave srečno premagati zapopade te dve besedi: *Sku'njav se boj,* in serčno *stoj! Boj*

se skušnjav ino se njih skerbno zогibaj, dokler premoraš; sponini se, de si slab človeče ino grehu podveržen. Lehekaj je sovražniku vjiti, kakor ga v boji pobiti. — Ako pa skušnjavi ne moreš vjiti, serčno *stoj* ino se ne vstraši. Kristus se vojskuje z tebo. Ne pozabi pa tudi Jezusa v pomoč klicati, rekoč: „Pomagaj, Gospod! de se ne potopim.“ Vsak dan moli, kakor te vsmileni Jezus uči: Oče naš! ne vpeljay nas v skušnjavo, temuč reši nas hudiča.“ Amen.

XIV. DESETA NEDELA PO BINKOŠTII.

Kdo v našem serci prebiva?

Berilo iz I. lista sv. Pavla apostelna do Korinčanov. 12, 2 — 11.

Izraelci so imeli svoje dni z Filisteji hudo hudo vojsko. Srečno premagat vzemejo sveto škrinjo miru in sprave z sebo na boj; alj ni jim pomagalo. Filisteji so Izraelce nabili, jim božjo škrinjo vzeli, ino ujo v tempel svojga malika Dagona postavijo. Alj glej čudo! Pervo noč se malik Dagon podere ino pred škrinjo božjo na tleh leži. Zopet ga na altar postavijo, pa drugo noč se zopet zverne, ter si roke in noge potruple. Tretjo noč si clo glavo odbije ino v kosah drohen leži pred škrinjo miru ino sprave, v kateri je bil pravi živi Bog Izraelcam vidno pričjoč, kteri ni hotel z lažnivim bogam Dagonam v enim tempelni prebivati. — Tako se tudi v našem serci godi, ktero je posvečen tempel svetiga Duha, alj pa strašno prebivališe satana. Obdva skupej prebivati nočeta ino ne moreta; ako enimu serce odpreš, drugi izbeži. Srečno serce, v kterim Bog sv. Duh prebiva, ino ga z svojimi darimi napolni, od katerih sv. Pavl v svojim I. listi do Korinčanov 12, 2 — 11. piše; kakor dones beremo.

I.

1. Maliki, hajdovski krivi bogovi bili so iz lesa alj pa iz mrtve rude, gerde, pregresne podobe. Še gersi ino

neumnjej bila je malikam služba, de so take mertve reči za boga molili, ino jim clo z pregrehami stregli. Te gerde službe sv. Pavl Korinčane opomni rekoč: „*Bratje! ko ste še bili neverniki, ste hodili molaste malike molit, kakor so vas malikavski služavniki napeljorali. Ta vaša služba bila je vsa posvetna. Zdaj ste kris'jani; za to vam na znanje dam, de mora naša služba božja v duhi biti. Bog je duh; in kdor ga hoče moliti, naj ga moli v duhi ino v resnici. Per kristjanah sv. Duh božjo službo oživlja; on skuz namestnike božje govori. Kdor pa v Duhi bo jim gorori, Jézusa ne kolue, kakor nekteri krivoverci; ako pa Kristusa kolne, božji duh v njem ni. Sv. Duh nas uči, kako se Bog prav moli ino časti; za to ne more nihče v molitri prav izreči: Gospod Jezus! kakor v sretim Duhi, ki ga uči. — Išč se srejni alj fari hitro po službi božji pozna, kako njo obhaja, ali je sv. Duh per nji doma. Ali kaj čutite svetiga Duha per nas?*

2. Bog sv. Duh pošilja služavnike božje, jim svoje dare deli, jih v mnogotere cerkvene službe odloči ino jim svete opravila da; pa tudi je le sv. Duh, kteri vse dobro po namestnikah božjih opravlja. Za to pravi sv. Pavl: „*Darovi so. Duha so mnogoteri, ki jih služavnikom svojim odloči, de so eni bolj prebisane glave, drugi bolj mehki; se ca, tretje bolj gladke besede; Gospod kteri jih daja, pa je le eden — Tudi cerkvene službe so mnogoterne, v kalire sv. Duh svoje postavi, de so eni škofje, drugi fajmoštri, tretje kaplani; alj Gospod tih služb je tudi le eden, njemu imamo vsi služiti. Tudi opravila per božji službi so mnogotere, eden ima kersiti, drugi izpovedvati, tretje učiti; alj Bog je tudi le eden, kterimu služimo, kteri vse dela ino u vsih rečeh skuz nas opravlja.*

3. Ljudje radi velijo: Pač srečen, kdor v toljko službo pride. Jaz pa pravim: srečen je le on, kdor svojo službo zvesto dopolni ino pa dare božje v dobro oberne, ktere je od Boga prijel; zakaj komur je veliko zaupano, od njega bo tudi veliko terjano. Ravno to tudi sv. Pavl uči: „*Vsakomu je razodenje Duha, to je dodelenje njegovih božjih darov, v prid alj hasen dano, de s tim kar je od svetiga Duha prijel, sebi ino drugim v izveličanje služi. Tako je od svetiga Duha enimu dano govorjenje alj nauk modrosti, de dobro spozna, kar sveta vera uči; enimu je dano govorjenje nčenosti, de kar sam spozna, lahko druge uči, skuz ravno listiga*

Duha. Enimu je dano toljka reči, da bi lahko kakor Jezus pravi, gore predstavljali. Eden ima dar tolnike ozdravljati v ravno tim Duhi. Enimu je dano čudeže delati, ki so bili k potrditvi svete vere v začetki potrebni; enimu prerokovanje prihodnih reči; enimu duhe razločiti, kateri ljudi vladajo (vižajo), ali so ljudje božiga alj poselniga duha? Enimu je dano mnogotere jezike govoriti, kakor apostolam na hinkostno nedelo; enimu ljudem p'uje jezike, kterih ne zastopijo. razlagati alj tolmačiti. Vse to pa delu po svojih služavnikah eden ino ravno tisti se. Duh, kateri vsakmu deli koljkor ino kakor hoče. Noben nima z božjimi darimi prevzetvati; niso njegovi, temuč svetiga Duha so. Vsakdo pa ima svetimu Duhu v svojim serci za vredno j rebivalite skrbeti; zakaj tempel svetiga Duha smo; zhranilo božih darov naj bomo!

II.

Naj bi človek ti videl, kaj se v tvojim serci godi. bi se čudi! imenitnim rečem; ktire v tempelni svojiga serca ima. Drag altar v tvojim serci stoji, z svetni čednostmi alj pa z pregretni okinčan. Tvoj vladar (vižar) na njem sedi, alj Bog sv. Duh tvoj posvečave, alj pa peklenški duh, tvoj zapelive. Pred tim altarjam v tvojim serci sedem svetlih lampic gori, sedem poglavitnih čednost, katire svetimu Duhu živiš (de gorijo); alj pa sedem gerdih bakel tli, sedem grehov zoper svetiga Duha, peklenškemu sovražniku v službo. O človek! pogledaj dones v skriven tempel svojiga serca.

1. *Ali sedem lampic (svetil) poglavitnih čednost v tvojim serci gori?* — V Jeruzdemskim božjim tempelu je zlat svečnik stal, kateri je sedem roglov imel. Na zlatih roglih je sedem lampic svetlo gorelo v živ spomin, da prav živi Bog na tim mesti prebiva. — Ravno tak tudi v serci pravičniga kristjana, kateri je tempel svetiga Duha, sedem poglavitnih čednost lepo cveti. Prva je sveta *poučnost*. Človek razsvetlen od svetiga Duha svoje slabosti spozna; kar sam na sebi dobriga najde. Bogú pripiše ino nikolj sam sebe ne hvali. Kar slabiga ima, ne izvrača na druge, temuč z očitim grešnikom reče: „Gospod, bodi mi grešniku vsmiljen!“ „Poniznost pa vse naše dela požahni.“ pravi sv. Avgustin. „Ničesar nas ljudem ino Bogú bolj prijetnih ne stori, kakor poniznost, ona vladnica ino brambica naša.“ Sv. Jeronim. —

Druga čednost serca, v katerim sv. Duh prebiva, je *keršanska radodurnost*, ktira potrebnim serce rada odpré ino roko pomoči vbogim poda, pomore koljkor premore, ter dobro vé kar Jezus pravi: „Bolji je dajati, kakor jemati. Z kakoršno mero bote merili, se bo tudi vam merilo. Tudi kupica merzle vode, ki se potrebnimu da, svojga plačila ne bo zgubilo.“ — Tretja svetla luč v serci pravičniga je *srela čistost*, de se varje nesramnih misel in nespodobnih želj. ne govori in ne posluša nečistih marnov, ino se prešestniga djanja bolj boji ko smerti, ter vé de sv. Duh le v čistim tempelni rad prebiva; kdor pa njemu tempel skruni, njega bo tudi Bog kaznoval. — Šterta čednost v serci kristjana, kteri je tempel svetiga Duha, je *ljubeznivost*, lepa lastnost vsem dobro željeti ino po moči tudi storiti; se veseliti, ako se drugim dobro godí, rekoč: Blagoslovi jim Bog, kar imajo, pa tudi meni daj, ako je tebi v čast, meni pa v prid. Pa se tudi posolzi z njimi ki jokajo, ino žalostne rad potolaži. — Peta luč kristjana je *tрезnost*, de se varje požrešnosti ino posebno pjanosti kakor kužne bolezni, ter lepo zmerno je ino pije po nauki Jezusovim ki velí: „Varjte se, de vase serca ne bodo preobložene v požrešnosti ino pijanosti. ino časnih skerbéh.“ Luk. 21, 34. — Šesta lampica v človeškim serci je poterpežliva *krotkost*, de človek, kteriga sv. Duh vlada, se ne vjezi za vsako reč, de ne zameri za vsako žal besedico, ino razžalen rad odpusti, ker vé, de bo tudi naš Oče nebeški ravno tak nam storil, kakor mi drugim. „Vučite se od mene, vsmileni Jezus velí, zakaj jaz sim krotek ino pa ponižniga serca.“ Mat. 11, 29. — Sedma luč v serci, ktiro je tempel svetiga Duha, je *svetložetja atj ajfer k službi božji*, za božjo čast ino izveličanje duš, sveto veselje pomagati, naj bi Bog prav spoznan ino češen bil od vsih ljudi, vsi ljudje pa časno srečni ino večno izveličani bili. Oh kak lepo je serce taciga kristjana, de ni altar v nobeni cerkvi tako! Sveta vera ga razsvetli, terdno upanje podpéra, ino goreča ljubezn za vse dobro oživlja. Takimu človeku se dopolni obljuba Jezusova: „Kdor mene ljubi, bo moje besede dopolnoval; ino moj Oče ga bo ljubil, ino bova k njemu prišla ino per njem prebivala.“ Jan. 14, 23

2. Vsak kristjan postane po kopeli svetiga kersti tempel svetiga Duha. „Ne veste de ste tempel božji, ino Duh božji u vas prebiva? Ako pa kdo templu božjemu neč stori,

njega bo Bog končal; zakaj tempel božji je svet; ino to ste vi," uči sv. Pavl. I. Kor. 3, 16 — 17. „Vi ste tempel živiga Bogá, kakor sam Bog govori: Prebival bom v njih ino med njimi hodil, ino bom njih Bog ino oni bojo moje ljudstvo.“ II. Kor. 6, 16. Kristjan pa le tak dolgo ostane čisti tempel božji, dokler se zapelivimu svetu ne vda. Hudič, sovražnik naš okrog hodi ino jiše človeku v serce priti. Kakor hitro mu človek skuz hudo poželenje vrata odpre, mu vgasne eno alj drugo luč svete čednosti. Dim pregrešniga poželenja napolni tak rekoč vso serce, ino vse druge luči svete čednosti vtemni. Ino kako hitro se to zgodi! Enimu *vgasne luč ponižnosti*; ino začne se napihvati, z svojmi delami bahati ino zaničvati druge. „Bog je pa prevzetnim zoper ino le ponižnim gnado daja.“ I. Petr. 5, 5. — Drugimu *vgasne vsmileno serce*, de se mu ne vsmili mati, ktira od gladu omaguje, ne dete, ki zimo brez oblačila ogreba, ne popotnik, ki strehe nima. Lakomniku se ne vsmili kakor dnar ino pa njegovo blago; on ima tudi dušo na prodaj. — Tretjim *vgasne* hudi duh *luč svete čistosti*, napolni jim vse misli z gerdimi željami, jim jezik nesramno namaže, de za kratak čas nedolžnost morijo; napeljuje mladenčce cele noči po pregrešnih potah, moti dekleta, de jih ni sram pregrešniga znanja ino zapelivih tovaršij, slepi clo zakonske, de ne ohranijo čiste zakonske postele, ter hodijo po široki cesti pogubljenja. Oh kako neznano je življenje prešestnika, očitne prešestnice, katire je sv. Duh zapustil! — Spet drugimu *vgasne luč keršanske ljubezni*, de ne privoši drugim kaj dobriga. Takimu ni noben zadosti dober, ne učen, kakor on sam, nobeno blago ni toljko vredno kakor njegovo; ino če kogar drugiga pohvališ, njega razžališ. — Eni se navadijo po tabernah posedati, bokal za bokalam prazniti — žene za možam v kerčmo laziti tako dolgo, de jih *pijača omani* kakor muhe nastavlena mušenca. Oni pamet u vini alj clo v žganji vtopijo, premoženje ino zdravje zapijejo ino se clo požvinijo. Oh pogledjte pjanca nesrečno življenje, kteriga je sv. Duh zapustil! — Še drugim *podere* duh pregrehe lep *svečnik krotkosti ino ljubomirnosti*; postanejo kakor oestro teruje, ki vsaciga pikne, kteri se ga dotekne. Oni kolnejo, opravljajo, lažejo ino se tožujejo za prazne reči, ino sovraživo tud u večnost nesó, naj si ravno vedó, de v sovražtvi v nebesa ne morejo; sam peklenški sovražnik njih na verbi

hudobne jeze derži. — Poslednič še *luč svete izveličanske skerbi vgasne* v človeškem serci, de grešnik molitvo in službo božjo opusti, ne hodi h spovedi ne h božji mizi; zapusti dušo ino Bogá. Duh pregrehe v serci takiga človeka postavi altar grehov zoper svetiga Duha, ino oni so tabor alj grad peklenkiga sovražnika v človeškem serci.

3. Pervi greh, iz kteriga si hudi duh v človeškem serci tabor alj grad pozida je *na božjo milost grešiti*. Kaj pa je, vpraša tak grešnik; grešil sim, ino kdo mi kaj more? Sim grešila, pa se nisim glave zgubila; tudi nisim prva ne zadna. Tako prederzn grešnik govori, ino ne pomni, kaj sv. Duh velí: „Ne reci: Grešil sim ino kaj se mi je zgodilo? Bog dolgo prizanaša, pa bo prišel ob uri, v kateri se nar manj zaneses. Per njem je sicer vsmilenje, pa tudi strašna sodba grešnika čaka.“ Sirah. 5, 4. Kdor na božjo milost greši, lahko brez božje milosti vmerje. — Drugi greh zoper svetiga Duha je *nud božjo milostjo obupati*, de reče poslednič kakor Kaj: „Moja hudobija je večí ko vsmilenje.“ I. Mojz. 4, 13.; ter gre ino se kakor Judež obesi. Oh de nas Bog take misli ovarji! — Tretja pregreha, ktiro hudi duh vnema je, *de se grešnik znani keršanski resnici ovtarlja*. On pjanče, ino terdi de ni greh, ker le svoje pije; on prešestuje ino pravi de ni kaj gerdiga, ter zamečuje učeníke, kteri ga grajajo in mu očitajo. Tak grešnik hoče sv. Evangelj v laž postaviti. — Šterti greh zoper svetiga Duha je *bližnemu gnado božjo zavidati*, kakor hudobn Kajn svojmu bratu Abelnu. Takimu grešniku merzí, de ljudje radi molijo; ima jih za tercjale. On pika pridne kristjane, kteri radi h spovedi ino h svetimu obhajilu gredo, rekoč: Kaj pojdeš topel v nebesa? Hočeš biti svetnica? — Peli greh zoper svetiga Duha je h *lepinu opominvanju oterpno serce imeti*. Mladenč od svetiga Duha zapušen ne porajta maternih solz, ne prošanj stariga očeta; razpušen farman se ne da posvariti svojmu pastirju, ne zaverniti iz široke ceste pogubljenja, ter pravi: Kaj je to vam mar? Ino kakor brez pokore živí, po redko, alj clo h spovedi ne gre, ino velike noči prav ne opravi, *tak tudi brez pokore do konca ostane*: ino ravno to je šesti greh zoper svetiga Duha. „Grešnikóv v pregreho zakopanih tudi grom milosti božje ne izbudi; izdramli se bojo, kedar jih bo trobenta iz prahu k sodbi zaklicala.“ Sv. Bernard. Taka je z grešnikam, kteriga sveti Duh zapusti, ino peklenški

sovražnik v svojo oblast dobi; ino koliko je takih zgubljenih kristjanov med nami!

III.

Preljubi bratje in sestre moje! položijmo svojo roko na svoje serce. ino čujmo, ali je tempel svetiga Duha alj prebivališče pekleniskiga satana? Očelje ino matere, skerbno sodite svoje sine ino hčere, ali prebiva v njihovim serci sveti Duh, ali si hudi duh prebivališče pripravlja? Po sadji njihovih del bote lahko spoznali. Gospodarji ino gospodinje razsodite po zaderžanji svojo družino, komu služi v svojini serci. Česar je serce polno, od tiga usta kipijo. Oh če dones zaslišite njega glas, ne oterpnite svojiga serca. Dajte hudimu slovo, očistite serce svetimu Duhu skuz zakrament svete pokore. Postavite Jezusu v svojini serci posvečen altar, ino poskusite kako sladek je Gospod tim, kateri ga jišejo v prevetim obhajili. Sv. Duh bo u vašim serci veselo prebival, vas srečno vodil ino vam po smerti zeleno vejco preniaganja dal. — Bodi sv. Duh vselej per nas! Amen.

XV. EDNAJSTA NEDELA PO BINKOŠTIL.

Od posvečjoče gnade božje.

Berilo iz I. lista sv. Pavla ap. do Korinčanov. 15, 1 — 10.

Neka čudna luč v človeki sveti, de lahko vse spozna, česar za časno srečo ino izveličanje večno potrebuje. Ali to luč poznate? Kjer per človeki te luči ni, je terda noč, naj mu ravno svetto sonce sije. — Neka mogočna luč človeka greje, de lahko vse z veseljam stori, kar mu k izveličanju služi. Ali vi to gorkoto znotrajno kaj občutite? Per človeku, kterimu ta čudna luč toplote ne daja, je tudi ob kresi narhujsi zima; nja serce je za vse dobro mierzlo ko led. Leta nebeška čeznatorna luč je posvečjoča gnada božja, od klire

sv. Pavl v svojim I. pismi do Korinčanov 15, 1—10. tako čedno piše, kakor smo dones brati slišali.

I.

1. V starih cerkvah se vidijo na oknih silo lepe podobe Svetnikov, ktire se tako dolgo svetijo, dokler jih ljubo sonce presija. Ako sonca ni, ni svetlobe, ino podobe so temne. Taka lepa podoba božja je človek v posvečjoči gnadi boži, ljubej božji kakor prva človeka Adam in Eva v svoji nedolžnosti. Storila prvi greh, zgubila prijaznost božjo, ino bila sta kakor mračna okna brez vse dušne lepote, ino z njima tudi mi vsi njimi nilajši. Jezus nam je dopadenje božje zopet zaslužil, nas spravil z svojim nebeškim Očelam, de se otroci božji imenujemo ino smo. Prižgal nam je *luč* božiga nauka, nam zaslužil *pomoč* izveličanja, ktira nas ogreva ino v dobro nagiba, ino se *posvečioču gnadu tožju* imenuje. Njo oznanovat je namestnikom svojim vkalal po besedah svetiga evangelja, ino ravno po tem tudi sv. Pavl veli: „*Bratje! sponumim vas evangelja, veseliga nauka, kteriga sim rum oznanil, ko sim per vas bil. Sprijeti ste ga ino ste tudi stanovali v njem ostali. Bote pa tudi po tim nauki svetlični, ako ga tako deržite, kakor sim rum ga jaz oznanil; ako le niste zaslonj rerouti, de bi ne bili po véri živeli; zakaj véra brez del je meriva.*“

2. Véra je pred vsim k izveličanju potrebna; brez nje ni mogoče Bogú dopasti. Potreba je pa tudi véro večkrat obudini, ponoviti *luč* svete vére, kakor sv. Pavl Korinčanam svete vére nauk ponovi rekoč: „*Učil sim vas, kakor sim prijel sosebno to, de je Kristus za naše grehe umert, kakor je bilo po pismih preroktano. Učil sim vas, de je bil pokopan, pa tretji dan od mertvih vstal, kar je bilo tudi po pismih naporedano. Pravil sim vam, de se je Kefu sretimur Petru, prikazal, po tem tudi ednajsterim apostelnam. Po tem se je prikazal več ko pet sto vernim bratom vsim skupaj, iz kterih je še za svetiga Pavla nekoľjko živelo, eni pa še v Gospodi zaspati. Pokazal se je Kristus po svojim vstajenji posebno svetimu Jakobu, kteri je bil v Jeruzalemi škof, kakor tudi vsim drugim apostelnam, ki so se po sveti razdelili. Poslednuč se je prikazal tudi meni, veli sv. Pavl, kakor negodnimu, nevrednimu apostelnu. Zakaj nar manjši apostelnoc*“

sim jaz, clo nerreden apostel imenorali se, ker sim cerkvo božjo preganjal, dokler me ni Kristus razsvetil.“ Pač lepa ponižnost tolikiga apostelna; za to pa tudi gnada velika, ktiro je prijel.

3. Se posebne gnade deležen storiti je potreba dveh reči: ponižnosti, ino pa delavnosti. Ponižen človek sam svoje slabosti spozna ino svojih pregreškov (salarjev) na druge ne izvrča: kar pa dobriga ima, božji gnadi pripiše, kakor sv. Pavl' rekoč: „Skuz božjo gnado pa sim, kar sim, oznanjave evangelja ino delivo božjih skrivnost, ne po svojim zasluženji. Božja gnada pa tudi ni bila v meni prazna; z njo sim delal več ko drugi, ino sim veliko dobriga opravil, *to de ne jaz sam, ampak božja gnada z meno.*“

4. Tudi mi smo po milosti božji verni kristjani, prijeli posvečjočo gnado božjo; ali njo pa tudi kaj spoznamo? — njo kaj občutimo? — ali kaj z njo delamo po nauki ino izgledi svetiga Pavla?

II.

1. *Kaj pa je posvečjoča gnada božja?* Ona je čreznatorna božja milost ino pomoč, ki nam da božje nauke prav spoznavati, Bogú lepo služiti, na tim sveti srečno živeti, po smeri pa v nebesa priti. Kristus nam njo je zaslužil, ino Bog sv. Duh nam njo v svetih zakramentih deli. Kedar je sv. papež Sikst svetiga marternika Cereala kerstel, je on ves srečen veselo zavpil: „Jaz vidim luč nad mene priti, ki je svetlejši ko sonce.“ Bila je gnada svetiga Duha, ktira se mu je vidno prikazala. — Posvečjoča gnada stori, de Bogú dopademo, nja sveto voljo lahko spoznamo ino z veseljam storimo, vse prav začnemo, naprejevamo ino srečno končamo. Brez gnade božje kaj ne zamoremo. „Jaz sim vinska terta, vi mladike, uči Jezus. Brez mene kaj ne premorete.“ Jan. 15. 5. „Vse zamorem skuz njega, kteri me močniga stori; veli sv. Pavl. Filip. 4. 13. Pa ne jaz sam, ampak gnada božja z meno.“ Za to si želijo pobožni kristjani rekoč: „Bog nam daj, de bi v gnadi božji bili.“

2. *Kdo pa je v gnadi božji?* Veliko njih misli de so v gnadi božji, pa niso. Sv. Francisko Zalezjan nam dvoje znamenj pové, po kterih se lahko spozna, per kterim gnada božja prebiva. Pervo je: kdor v gnadi boži živi, *se nar huj*

boji Bogá z kakim greham žaliti, ino želi le to storiti, kar Bog hoče. Ako ti tvoja vest smertniga greha ne očita, kteriga storil, pa se spokoril ne bil, imaš upanje de si v stani gnade božje. — Drugo znamenje posvečjoče gnade imamo, ako goreče poželimo Bogá v resnici ljubiti. Imaš veselje do božjih reči, ti Bogú služiti nar bolj dopade, si pri volji vse zgubiti, vse terpeti in tudi vmreti, če bi bila volja božja tako, tak imaš živo znamenje, de si v gnadi božji. — Odgovorite, koliko nas je, kteri bi lahko rekli: Hvalo Bogú; v gnadi božji sim?

3. *Kako se pa posvečjoča gnada božja zadobi?* Gnada božja se ne kupi ino ne zasluži, ampak po zasluženji Jezusovim njim zastonj deli, kteri se nje vredni storijo. Da se v zakramenti svetiga kersta vnovič ino popolnoma, per sveti pokori se zgubljena zopet obudi, ino se oživi skuz vredno prijemo vsih drugih zakramentov. Gnadi božji se pa tudi pot naravna skuz pobožno molitvo. Neka stara babela je na smertni posteli bila, pa se ni hotla z Bogam spraviti, ino je bila v nevarnosti raz gnade božje vmreti. Duhovski njo opominajo, sosedje nagovarjajo, pa vse zastonj; le herbet jim obrača. Na to mašnik krogstoječim milo rekó: „Redar vse nič ne pomaga, pokleknimo ino molimo za njo.“ Še niso dva očenaša odmolili, se bolnica oberne ino jih prosi naj njo previdijo. Zgodi se, ino še tisti dan je, zaupamo, de v gnadi boži vmerla. „Oh molite eden za drugiga, veli sv. Jakob 5, 16. de bote izveličani.“ — Ino če naša prošnja bi ne bila vslišana, bomo na prošnjo svetnikov, božih prijatlov gnado prijeli. Sv. Avguštin nam pripoveduje, de je v njegovim kraji svoje dni neverni oče živel, pa imel bogaboječo hčer, ktira je bila pridna kristjana. Ko se je omožila, je preobernila tudi svojga moža; le oče terdovraten hajd ostane brez gnade božje. Ko zboli, ga žlahta nagovarja naj se preoberne; alj on sveto véro čerti, ino v misli mu vzeti tiga ne smejo. Ves v skerbéh za izveličanje testa se poda njegov zet na pokop svetiga Štefana, ino prav gorečo moli za gnado preobernenja svojmu testu. V zaupanji na zaslugo svetiga Štefana vzeme nekoliko rož, ktire so na altarji stale, ino jih bolniku skrivaj pod zglatve dene. Ino glej! prej ko zasvita, poprosi bolnik naj mu po duhovnika gredó. Ko mašnik pridejo, jim bolnik reče: „Jaz verjem v Jezusa.“ Po svetim kersti ponavlja besede svetiga Štefana rekoč: „Gospod Jezus,

sprejmi mojo dušo.“ Ino te besede bile so njega posledne. — Bog posebne gnade tudi na posebnih krajih deli, ako se jih človek ginjen vreden stori. Marija Egipčanka je gnado preobrnjenja prišla v Jeruzalemi v cerkvi božiga groba, sv. Avguštin per pridgi svetiga Ambroža. Marskdo njo najde per božji službi, per keršanskim nauki ino per spovednici. Kdor nje pa ne najde, on ji le sam vrata zapre. „Prosile, veli Jezus. ino se vam bo dalo; jišite ino bote najdli; terkajte ino se vam odperlo bo.“ Luk. 11, 9. Pa tudi pozabiti ne smemo gnadi božji čedno posodbo svojiga serca p ipraviti, zakaj: „Gnada božja je nar čistejši balzam alj mazilo, ino hoče za to tudi čisto, močno ino globoko zhranilo.“ Sveti Bernard.

4. *Kaj pa gnada božja človeku stori?* Ona človeka za dobro obudi, kakor Petra Jezusov mili pogled, de je svojo pregreho spoznal ino milo objokal. Ona je bila tista nebeška svetloba, ktera je Savla na poti v Damašk obsjala ino v Pavla preobrnila. Ona z nami dobro začne, naprejšva ino srečno izgotovi, ako le z njo stanovitno delamo, premagaje našo slabo natoro. — Naša popačena *natura* le k zemli sili, samo posveltno poželi; *gnada* pa nebeškiga jiše, ino povzdiguje serce k Bogú. — Naturi le telesno veselje dopade, ona ohraja le minjoče reči; gnada ima dopadenje nad duhovskim veseljam ino večno poželi. — Natora sama sebe na trupli goljfa, ino jiše tud dušo goljlati; gnada pa človeka razsveti, de spozna kaj je resnično dobro in prav. — Natora greh ljubi ino zapovedi božje tepta; gnada skušnjave premaga ino služi stanovitno Bogú. — Popačena natora je počasna, ino le svojiga dobička željna; gnada božja pa za vse dobro oživlja ino bi rada pomagala vsim ljudem. — Tako se poskuša v človeki gnada z natoro, dobro z hudim; „Ino naj se ravno dobriga veselim, pravi sv. Pavl, čulim drugo postavo v svojih udih, ktira je postavi mojiga duha zoper, ino me vjetiga derži v postavi greha, ki je v mojih udih. Kdo me bo rešil telesa smerti?“ vpraša apostel, ino si sam veselo odgovori: „Gnada božja po Jezusi Kristusi Gospodu našim.“ Rimlanov 7, 23—25. Gnada božja je storila apostelne serčne, mučenike stanovitne, spoznovavce svete, device čiste, vdove poštene ino pobožne. Posvečjoča gnada božja bo posvetila tudi nas, naj le skerbno za-njo prosimo, ino pa pridno z njo delajmo.

III.

Pobožnemu služavniku božjemu Matevžu Bažki se je nezaroblen posveten človek svoje dni priporočil naj za nja moli, naj bi gnado zadobil prav sveto živeti, zakaj nja pridga, je djal, ga je močno ogrela. Pa razujzdanc na to v svoje slabe tovaršije gre ino se vsimu timu posmehuje. Črez eno dni pojiše služavnika božiga, ino mu pravi: „Ne vem kako bo to; kar sim se vaši inolitvi priporočil, jiskre prave vere alj pa pobožnosti več ne občutim.“ „Pač res, rečejo pobožen duhovnik; lahko bi tebi povedal kako je to; pa imam kaj potrebniga opraviti, ino te prošim, da mi pomoreš.“ Pelja razujzdanca za morje. Na morji je bil čolnič privezan, blizo na suhim je ležala vreča (žakel) zernja. „To zernje moram v čolnič zanesti, so djali duhovski; pomози mi vrečo zadeti.“ Posvetnež voljno za en konec prime, duhovnik za drugiga; pa kakor mislita vzdigniti, ga duhovnik na tla izpusté, ino tako večkrat storé, de na tla pada. Posvetnež se vhudi ino duhovniku pravi: „Vi stari, morte bolj terdno prijeti, ino pa bolj zvesto deržati; zakaj de sim ravno močnejši ko vi, zanesti sam le nisim vstani.“ Duhovnik se mu posmiejijo rekoč: „Le naj vrečo ležati, ino poslušaj kaj ima to veljati. Ti si me prosil, naj za te molim. Jaz sim svoje storil, ti pa ne svojiga. Združji z moje molitvo tudi ti svojo, prizadevaj si z gnado božjo, ino občutil boš vsnilenje božje.“ — Storijmo ravno tako tudi mi: skerbijmo nar več, ino prosijmo nar bolj za to Bogá, de nam da v gnadi božji živeti, v gnadi božji srečno vmreti. Amen.

XVI. DVANAJSTA NEDELA PO BINKOŠTII.

Od velike sreče keršanstva.

Berilo iz II. lista svetiga Pavla apostelna do Korinčanov. 3, 4 — 9.

Dvojno luč je vsemogočen Bog na tim sveti stvaril, časno luč sveta, ino večno luč človečkiga razsvetljenja. Črna tema je ves svét pokrivala pred velikim jutram stvarjenja. Bog je rekel: „Bodi luč!“ ino svetlo je bilo, sonce sjalo po dnevi, mesenc in zvezde so svetle po noči. Vse je bilo veselo. — Še hujsi mrak je pokrival človečki rod po izvirnim (poerbanim) grehi; ljudje niso spoznali svojga Bogá, ne sami sebe, niso vedli od kodi so, ne kamo grejo? Prisvetil je boži Sin Jezus, on nebeška luč na ta svet, prinesil izveličansko luč božiga razsvetljenja za vse ljudi, de so spoznali praviga Bogá ino nja sveto voljo, spoznali svoj namen ino pravo stezo v izveličanje. Ino to veliko srečo razsvetljenja božiga, ino pa imenitnost keršanskih učencikov, božih namestnikov hvali sv. Pavl v svojim II. listi do Kor. 3, 4 — 9. kakor dones beremo.

I.

1. Korintarji, kterim je sv. Pavl v drugo pisal, poprej neverni hajdi so v smertni temi večniga pogublenja sedeli, dokler jim luč svete vére prisvetila ni. Sv. Pavl jih je pol drugo leto učil ino veliko njih kerstil. Po razsvetljenji svetiga Duha jim je svetila prava luč; pa ne vsim. Bilo je nekoliko nepokojnih, kteri so razpertije delali, nekaj napol kristjanov, kteri so še v malikvanje zahajali — nekoliko prešestnikov, katerih eden je clo z svojo mačeho grešil. Prav oistro jih je sv. Pavl posvaril; nja pervo pismo do Korinčanov bila je duhovska šiba, pa je tudi pomagala. Lepo so slušali, kar jim je naročil, ino so bili zlo žalostni svetiga Pavla razžaliti. Na to jini sv. Pavl piše: „*Bratje! imam saupanje po Jezusu*

Kristusu, ne kakor bi sam iz sebe kaj zamogel misliti, ampak moja moč, skuz katiro sim per vas kaj dobriga storil, je od Bogá, kleri je mene kakor tudi druge apostelne prerprave storil, de smo kaj vredni služavniki nove zaveze alj noviga zakona, ne po čerki pisanja, ampak po duhi djanja; zakaj čerka stare zaveze vmori, le duh noviga zakona oživilja.“

2. Kedar Bogá za prijete gnade hvalimo, imamo tudi namestnike božje spoštovati, po katerih jih prijemamo. Nar več dobrot je človečki rod po namestnikah božjih prijel že v starim — veliko več pa v novim zakoni (testamenti). V stari zavezi je Bog svoje zapovedi na kamnite tabli z svojim lastnim perstam zapisal. ino namestnikom svojim, duhovnikom izročil jih Izraelskimu ljudstvu izlagat. To je bilo za duhovnike stare zaveze velika čast; pa namestniki božji nove zaveze imajo še večji oblast, uči sv. Pavl. „*Ako je služba smerti, to je stare nepopolnoma zaveze Judovske vére, ktira je imela svoje zapovedi s čerkami v merkev kamen vdoblene alj vsekane, v taki časti bita, de niso Izraelci zamogli Mojzesu v obraz gledati, ko je kamnitne table iz gore Sinaj prinesil, zarolj velike svetlobe, ktira je iz njegoviga obličja šinila, z ktiro ga je Bog obdal, kako ne bo služba Duhu v nori zavezi vsa popolnoma v veliko večji časti, katiro mi opravljamo?*“ Služavniki božji stare zaveze so učili postave v kamen zapisane, mi učimo pa nauke od svetiga Duha v serca vtisnene, hoče sv. Pavl reči. Služba božja stariga zakona je bila samo priprava, ino ne more sama po sebi nobeniga izveličat. Služba božja nove zaveze je gotova, ino da večno življenje; za to ji gre veliko večji čast. Kdor se le čerke, pisma derži, njega pismenka stare zaveze vmori; kateriga pa Duh nove zaveze oživi, ki nam ga je Sin božji od Očeta poslal, on ima večno življenje. Tako čerka stare zaveze vmori ino več ne pomaga; Duh nove zaveze pa oživilja. To novo zavezo pa mi oznanujemo; za to nam gre, pravi sv. Pavl, veliko večji čast, de se spoštujemo kakor namestniki božji.

3. Judje so službo svoje zaveze visoko hvalili, ino hotli, naj bi njo tudi kristjani opravljali ino njene šege deržali. Sv. Pavl pa uči, de služba stare zaveze v nič ni, kar njo je Kristus ovorgel, ino na mesti nje novo popolnoma dal. Kdor novo zamečuje ino se terdovratno stare derži, njemu bo v pogubo. Stariga testamenta služba nas pogubi, nove zaveze, keršanske vére služba nas pravične pred Bogam stori.

„Ako je tedaj služba pogubljenja per nevernih Judah v časti — veli sv. Pavl — mora biti služba keršanske pravice u reliko obilnejši časti per pravovernih kristjanih.“ — Bog daj, de bi kristjani božjo službo svoje svete izveličanske vére prav v časti imeli, ino pa veliko srečo spoznali, kiro jim sveta katolska véra da! Ali kaj spoznate, kaj od katolske vére imate?

III.

1. Sveta véra je nam v življenji modra učitelca (učenica); če se ljudje njenih lepih naukov deržijo, lahko veselo ino srečno živijo vse svoje žive dni. Kako žalostni bili so stari časi neumniga malikvanja v naših krajih. Ljudje so živeli kakor divjačina po gošavah ino berlogih v kože zverine oger-neni, kiro so vgonobili. Namesti bele cerkve je kaka temna loka stala grozovitnemu maliku posvečena. Namesti svete službe božje so iz črepinj (mertvaških glav) pobitih sovraž-nikov pili na zdravje svojih malikov in tudi ljudi so jim klali. Namesti svetih pesm so gnali malikvavci neznan vo-jaški krič per svojih narodnih zhodah. Ino kakor per never-nih *Storencih* se je godilo tudi per *Nemcah*, per prebrisa-nih *Gerkih* ino *Rimljanah*, dokler niso prave vére spoznali. Tudi Judje, izvoleno ljudstvo božje, imeli so toliko krivo-vér ino vraž, de niso Bogú več dopadli, kakor po preroku Malahiju 1. 16. sam pravi: „Nimam dopadenja do vas, ino daru iz vaših rok ne vzemem, ampak od sončniga izhoda do zahoda bo moje ime veliko slovelo med narodami, ino po vsih krajih se bo mojimu imenu darovalo ino prinesil čisti dar; zakaj veliko bo moje ime med narodami, govori Gospod vojskinih trum.“

Kakor se svoje dni godilo, se še zdaj po vsih tistih kra-jih godi, ker prave svete vére ni. Per nevernih divjih *Indja-nuh* žene srečniga zakona ne poznajo; one so svojim možam kakor delavna živina gospodarjam per nas. Per nevernih *Kitajcah* nimajo starši otrok za božji dar, ampak kakor ma-lovredno blago, ktero zaveržajo, ako jim ni po volji. Per *Turkah* ljudi prodajajo ino kupujejo kakor per nas živino na semnji. Ni per takih ljudeh prave ljubezni do Bogá, ne do bližniga; de smo vsi božje otroci, bratje ino sestre med sebo, tiga neverni ljudje ne spoznajo. Ali ni vse to žalostno — ni velika nesreča?

Ravno tak žalostna se pa tudi *po tistih krajah godi, kjer tuč prave vére rgasnila*; iz takih krajev prava sreča ino veselje beži. Poglejmo v dežele ino svete mesta na jutrovim, po katerih je Kristus hodil ino učili apostelni; kraje, v katerih so prvi kristjani toljko čedno ino srečno živeli, de vbožčka med njimi bilo ni. Sveta katolska véra jih je za hudobniga življenja del zapustila, lepe dežele so spet pušave, imenitne mesta zaračene groble kamenja, domačija derečih zverin, ino zapušeni ljudje so na pol divji alj pa razbojniki. — Pa ni nam potreba gledati po ptujih dalnih krajih, kar lahko doma, po naših soseskah vidimo. Le v tisti soseski se mirno ino veselo živi, v kateri bogaboječi sosedje prebivajo, ki radi božjo besedo poslušajo in po tajisti zvesto živijo. Le per tisti hiši srečno živijo, per kateri otroci ino družina kersanski nauk dobro znajo, ino gospodar pa gospodinja skerbita, de po nauki božjim tudi živijo. Po takih krajih ni pravd, ne kianja, ne sovražtva; per taki hi i ni kletve, ne besedvanja. Dopolni se jim, kar je Kristus obljubil: „Vsak, kateri moje besede sliši ino jih spolni, bo podoben modrimu možu, kateri je svojo hišo na skalo pozidal; ino ploho se je vlila, in prišle so vóde, ino vetrovi so pihali, ino so se v tisto hišo vperli; pa se ni poderla; zakaj na skalo je postavljena.“ Mat. 7, 24 - 25. „Nar veči bogastvo, nar dražej zaklad, nar veči svetlost, ko se najde, je katolska véra. Ona prinese izveličanje grešnikom, razsvetli na duši slepe, sprijema po jezero zgubljenih, opraviči krivične, očedi spokornike, poterdi v dobrim pravične, venča mučenike, ohrani device, ovarje vdove ino zakonske v sveti sramožlivosti, posveti mašnike, nas za nebesa pripravlja ino naz z angelmi večniga veselja deležne stori. V resnici bogastvo, kteriga svet nima dati.“ Sv. Avgustin.

2. Sveta katolska véra je *nar slajši tolažnica v terplenji*. „Človek od žene rojen, le malo časa živi ino je ves poln težav“ — pravi poterpežlivi Job, kar si je sam poskusil. Bil je srečen, bogat ino imeniten mož, de ni bilo blizo taciga. Alj poglej, en dan je zgubil vse svoje premoženje ino posvetno veselje. Posel mu pride povedat, de so njegovo živino sovražniki odgnali. Še ni prvi prav izgovoril, pride drugi pravit, de je potres v eni hiši vse njegove sine ino hčere zasul. Tudi lepo pobištvo mu pogori, on sam zbolí, clo njegova žena ga zaverže in zapusti. V strašnih bolečinah mora

revež na gnoji ležati. Kdo bi v toljkah težavah ne obupal? Kaj pa verni Job na vse to pravi? „Bog je dal, Bog je vzel; kakor je njemu dopadlo, izgodilo se je. Naj bo ime Gospoda visoko hvaleno!“ Job. 1, 21. Ino ko ga lastna žena zaničuje, ter nagovarja naj obupa ino si življenje vzeme, jí bogaboječ Job odgovori: „Ti kramljaš kakor ena abotnih žen! Ako smo dobro prijemali iz božje roke, zakaj bi tudi hudiga ne vzeli?“ Job. 2, 10. — Ino kdo je tolažil pravičniga moža v toljkim terplenji? Sveta véra, kakor on sam pové: „Vem, de Izveličar moj živi, ino de bom sodni dan iz zemle vstal, ino bom zopet z svojo kožo obdan, ino bom gledal v svojim mesi svojiga Bogá. To zaupanje v mojih persih živi.“ Job. 19, 25—27. Ino kdo bo nas potolažil, kedar nas nesreča pojise? — nam vjima naše polje zatre, kužna bolezn ljubo živinco pobere? — nam ogenj naše stanovje pokonča, huda bolezn našo hišo objise, nam naše ljube vzeme nevsmilena smert? Kamo se bomo obrnili, ako per ljudeh pomoči ne najdemo? Sveta katolíška véra nam ljubiga Očeta v nebesah pokaže, brez kteriga vedenja las iz naše glave ne pade; ona nas uči, de tistim, kteri Bogá ljubijo, vse v dobro izide. Riml. 8, 28. Sveta véra nas uči, de Bog tajiste tepe, ktire ljubi, naj jih poboljša, očisti ino veči sreče vredne stori. Ona nam kaže za tim terplenjam veliko lepši življenje, v katerim nam bode Bog vse naše solze obrisal, ino stotero povernil, kar smo v njegovim imeni prebili alj zgubili. Le kdor sveto véro zapravi, je goden od žalosti obnoretí, u vodo skočiti alj se vstreliti kakor uni, kateri upanja nimajo; kar nas dober Bog clo misliti varji!

3. Sveta katolíška véra je pa tudi naša *posledna palica v neznano večnost*. Človek na smertni posteli brez prave vére je nar večí sromak na sveti. Premoženje mu več ne hasne, prijatli ga zapušajo, ta svet ga unimu svetu ponuja. Zdravniki z ramami migajo, domači krog njega jokajo. Živeti ne more, vmreti ga je strah. Mertvaška jama je hladna, vrata večnosti mračne. Le samo sveta véra mu kaže veselo večnost, ino ga podučí, kako si njo oskerbí. Ako je grešnik, se z Bogain spravi, kteri ne želí grešnika smerti, ampak naj se spokori ino živi. Je pa v gnadi boží, se vmreti ne bojí, zakaj sveta véra mu pové, de duše pravičnih so v božjih rokah, ino smerti strah jih ne zadeva. Véren kristjan lepo v božjo voljo podan lahko posledno uro z svetim Alojzam reče:

„Gremo, gremo z veseljam!“ Ko ga poprašajo: Kamo? Odgovori: „V nebesa.“ Kakor vmerjočimu mrtvaška sveča v roki gori, sveti njegovi duši svete vére luč v veselo večnost. Ves potolažen svoje življenje sklene z svetim Pavlam rekoč: „Čas moje razveze se bliža. Dobro sim se vojskoval, tek dokončal, véro ohranil. Čaka me krona pravice, kliró bo meni dal Gospod, pravičen sodnik; ne pa samo meni, ampak tudi njim, kateri njega prihod ljubijo (se veselijo, de po njih pride). II. Tim. 4, 6—8.

III.

Preljubi! veliko srečo vbožic ima, ki velik zaklad žlahtnih kamnjev najde; z tim zakladam lahko vse svoje dolge poplača, ino si lepo pohištvo kupi. Pa večí srečo smo mi imeli, ko smo per svetim kersti se katolske vére prijeli; ona je podobna zakladu, ki je v njivi zakrit, pravi Jezus, kteriga ko človek najde, gre ino vse svoje preda, de njivo z zakladam kupi. Mat. 13, 44. — Oh le zvesto predrag zaklad svete vére ohranimo, de ga nikolj ne zgubimo; z njim si bomo nebeško krono kupili. — Velika čast je za vajvoda, kterimu kralj svoje vojske da, de z njimi sovražnike premaga ino nove dežele kralju prisvoji. Alj ni na sveti toljke časti, ne oblasti, kakor vam sveto, zveličansko véro oznanovati ino svete zakramente deliti. — Enkrat pa, kedar Pastir vsih pastirjev dojde, nas vse na sodbo zakliče, takrat bo meni ino vam nar večí čast, ako sim jaz vam nauke svete vére zvesto oznanoval, vi pa tiste radi poslušali in v svojim serci lepo ohranili. Amen.

XVII. TRINAJSTA NEDELA PO BINKOŠTII.

Od škodljivih praznovér.

Berilo iz lista sv. Pavla apostelna do Galačanov. 3, 16 — 22.

Velik razloček je med čistoj živo vodo, ino pa kalno (motno) mlako. Ljudje ki čerstvo vodo pijejo, so bistre

glave ino zdraviga života; po močarnih, mlačnih krajah so ljudje bledi ino merzelčni. — Velik razloček je med tekočim, živim studencam, kateri v nobeni suši ne vsehne, ino pa med votlim, plitvim vodnakam, v katerim ob nar večji sili, pa vode ni. — Tak razloček je tudi med čisto katoliško véro, kiro je Kristus učil ino njo sveta cerkev oznanuje, pa med mótno praznovéro, kiro si napak ljudje vmišljajo, in pred katero nas sveti Pavl v svojim listi do Galačanov 3, 16—22. svari.

I.

1. Galačani so se svoje dni iz Evrope v malo Azijo na jutrovo preselili ino so imenovali svojo deželo Galazjo. Sv. Pavl je dvakrat k njim pripridgval ino veliko jih kerstil. Po njegovim odhodi pridejo judovski krivi učitelji, opravljajo svetiga Pavla kakor bi pravi apostel ne bil, ino terdijo, de imajo kristjani tudi šege judovske vére špogati (deržati). — Takih krivih prerokov se najde tudi med nami, ki učijo ljudi mnogotere stare šege opravljati zdaj na polji, zdaj per živini, zdaj per otrokah. Te praznovére so še iz starih hajdovskih časov, terpinčijo dostkrat ljudi ino živino, motijo kristjane v pravim upanju, pomagajo pa nič. Taka se je Galačanam godila, de niso vedeli prav komu bi verjeli. — Sv. Pavl njih zmote v Efezi zve, jih pisaje posvari ino jim da dober nauk, de jim potreba ni starih judovskih šeg, kiore so silo težavne bile, deržati, ker kristjane le živa véra ino pa terdno zaupanje v Jezusa Kristusa izveliča, kar je bilo že Abrahamu obljubleno.

2. Abraham, mož dober ino pravičen, je vse po volji božji lepo storil. Bog mu je nar imenitnej obljubo zaprise-gel, de bo v njegovim zarodi rojen Izveličar človečkiga rodu. „*Tu sreča pa ni bila po več zarodnikah, temuč le po enim izmed mlajšev Abrahama obtjulina, uči sv. Pavl; zakaj sveto pismo ne reče: Tvojim zarodam, kakor bi jih več bilo, ampak le enimu samimu zarodu tvojimu; ino tu zarod Abrahama je Kristus.*“ Kdor se Kristusovih naukov verno derži ino v njegove obljube zaupa, bo brez judovskih šeg izveličan, hoče sv. Pavl reči.

3. Abrahamov zarod se je v Egipti silo pomnožil; alj med dobrimi bilo je tudi veliko malopridnežev, kateri niso

tako čedno Bogú služili, ko njih stari dedek Abraham. Močno so pozabili, kar je Bog Abrahamu ino njegovimu zarodu obljubil. Bog jim je torej po dani obljubi nekih štiri sto ino trideset let po Mojzesu na gori Sinaj postavlo dal, ne poprejno obljubo zatret alj povegrat, ampak obljubo z postavo podpérat, naj bi ljudje po zapovedih božje postave čedno živeli, se velike obljube vredni storili ino na nje dopolnenje, na prihod obljubljeniga Mesija po postavi pripravljali se. „Zaveza, po kateri je Bog Abrahamu obljubo dal, ni skuz postavo poznej dano povegrana, ampak ona le varje obljubo, de se ljudem ne zgubi,“ pravi sv. Pavl. — Take postave imamo tudi mi kristjani v katolški cerkvi, naj bi po njih tako živeli, de bi se obljub Kristusovih vredni storili.

4. Bi pa kdo rekel: Če je obljuba od Bogá, postava tudi od Bogá, zakaj pa sv. Pavl priporoča se obljube deržati, postavo judovsko pa opustiti? Na to apostel odgovorí: Postava je obljubo varvala ino le tako dolgo veljala, dokler se obljuba izpolnila ni. Mesija obljubljen je prišel, obljubo dopolnil, za to postava stare zaveze konča. Kakor imenitna je bila *postava* stariga zakona, *skuz angele* Mojzesu, *sredniku* med Bogam ino božjim ljudstvom *izročena*, kakor so šege stare postave prihodniga Mesija pomenile ino ga vérnim kazale, pa vender *ljudi opravičiti*, Bogú prijetne storiti ino jim véčno življenje dati *niso mogle*. *Pismo* stare postave *je le ljudi tak rekoč pod greh zaklenilo*, de so vedeli, kako so po prvih starišah grešniki, potrebni odrešenja. Postava stare zaveze obljubi njim izveličanje, ki v prihodniga Mesija vérjejo. — Obljubljen Mesija je prišel, uči sv. Pavl Galačane; obljuba Abrahamu dana je dopolnjena, judovskih šeg ino starovérnih opravil ni kristjanam potreba k izveličanju, ampak le živa véra v Jezusa, de po njegovim nauki zvesto živimo, ino terdno v to zaupamo, kar nam obljubi. — Ali se pa tudi vsi prave zdrave katolške vére deržimo? Veliko sedajnih kristjanov se tudi praznih vér ino nepotrebnih šeg derží kakor nekdažni Galačani. Po praznovérah se mnogoter na duši in trupli goljfa k svoji časni ino véčni škodi. Te praznévére je potreba spoznati ino skerbno varvati se jih.

II.

1. Ste čuli, kako premeteni goljufi krive alj *goljufne* *dnarje* delajo, bankovce ino tudi posrebernjene *dnarje* tak

umelno naredijo, de jih vsakdo od pravih dnarjev ne spozna. Takih sleparjev ino njih denarjev se je potreba varvati, zakaj oni skuz svoje goljufne dnarje celo kraljestvo okradejo, ino za to v hudo ječo zapadejo ako jim clo za glavo ne gre. Pa tudi oni, kateri jih vedama pod streho vzemejo ino jim pomagajo, alj pa sleparske dnarje med ljudi spravljajo, zajidejo v oestro kazen alj štrafo. Kdor pa tak goljufen dnar v roke vzame, njegovo ceno zgubi ino je dolžen tak dnar pokončati, ne dalej med ljudi spravljati. Naj bo goljufni dnarjevc še toljko prebrisan, on nima pravice dnarjev delati; ino bodi si dnar še tako lepo narét, on nič ne velja; kdor se na nja zanaša, se goljfa.

Kar so po deželskim *goljufni dnarjevci*, ktiri goljufne dnarje delajo, so po duhovskim vražji, *praznovérski preroki*, kateri si v svoji domišleni svetosti posebne molitve, pobožne šege, vražje skrivne pisma ino babjoverske bukvice delajo, take reči med ljudi spravljajo, lehkóvrne kristjane domišlene posté ino prazne duhovske opravila učijo, ktire so goljufnim dnarjam podobne, ki nič ne veljajo.

2. Kakor nosijo mazeci (Vogri) svoje mazila ino vračtva po hiših, tako hodijo *goljufni preroki* po samotnih krajah, nar več po visokih planinah, pripovedvaje *od čudniga pisma*, ktiro je sam Bog pisal ino v cerkvi svetiga Mihaela v Londoni na zlati niti vesi, česar beseda res ni. Učijo poseben *post dvanajst petkov* per suhim kruhi ino merzli vódi z močnimi molitvami rekoč, de kdor enkrat v življenji vse to dopolni, sedem darov svetiga Duna zadobi, de ne bo obožal, ne nagloma vmerl, de bo vedel dvanajst dni poprej, kdaj bo vmerl, ino de bo Marija za to njegovo dušo v nebesa vzela i. t. d. V tim popisvanji se here, de je poslano iz mesta Dunave, kjer je imeniten pridgar to priporočal, ino v Gradic neki sveti škof deržal. To pismo bi se morlo večkrat prepisati ino med ljudi spravljati, ino vsak pravóvrni kristjan, kateri ta izpisek ima alj iz glave zna, bi bil dolžen pod smertnim greham vse to kristjanam, svojim bratom oznanovati. Vse te laži poterčiti pismo pravi, de je sv. Klemen tretji papež za svetim Petram te poste poterdil, i. t. d. Poglejte, to je duhovska goljfija, pismo polno vražjih zmot. Noben papež Klemen, noben bogaboječ škof ni tih postov postavil ne priporočil, ampak si jih je neki svetohlinec vmislil. Bog je svoji sveti cerkvi dal oblast poste zapovedvati, molitve

priporočati ino opravljati službo božjo, ter je obljubil podeliti, kar sveta mati katolška cerkev po papežu, škofih ino drugih namestnikah božjih spozna. Kar pa od svete cerkve ni, kakor tih dvanajst postnih petkov, je goljufen dnar, ki pred stolam božje pravice kaj ne velja. Lažnivo pismo pa velí, de je dolžen take laži vsak pravovérn kristjan pod smertnim greham dalej znaniti? Pod smertnim greham imaš le take reči pokončati; zakaj Bog sovraži vsako laž, posebno pa laž v svetih rečih. Od takih svetohlinskih reči velja, kar Jezus od farizejev pravi: „Vsak sadež, kteriga ni zasadil moj nebeški Oče, bo z korenino izruvan.“ Mat. 15, 15.

3. Zopet imajo praznovérni kristjani *pismo od šest rimskih alj general maš*, ktire bi se morle od eniga mašnika hitro ena za drugo služiti. Pravijo, de imajo take maše posebno moč dušo iz vic hitro rešiti, naj bi si ravno do sodniga dne v vice obsojena bila. Ako se pa za živiga beró, tako zadobi po njih ne le odpušanje vsih svojih grehov, ampak tudi veliko nebeško čast doseže. Bere se od dveh žen, de ste si obljubile tih šest rimskih maš najeti, ktira bo dalej živela. Mertva se je po tem živi v toliki časti prikazala, de živa prijatelca od velikiga veselja ni tri dni kaj jedla ne pila. Pa tudi od tih rimskih maš sveta katolška cerkev kaj ne vé, de si ravno pismo pravi, de so od svetiga zberaljša, clo od papeža Klemená XII. poterjene. Veliko več vse take posebne službe le prepové v svetim Tridentinskim zbóri v XXII. seji, rekoč: „Število pa nekterih maš ino sveč, ktiro je več od praznoverske službe kakor pa od prave vére iznajdeno, se mora clo od cerkve pospraviti ino ljudstvo podučiti, od kodi pride ino kteri je tiga presvetiga darovanja (svete maše) predrag ino nar večí sad.“ Neskončno je zasluženje Kristusovo, neskončna tudi svete maše vrednost. Alj koliko mora svetih maš biti, de se reši ena duša iz vic, tiga ni Bog nobenimu človeku razodel. Dobra misel je za vérne duše svete maše darovati, za rajne moliti ino dobre dela opravljati: to nas sveta véra uči. Kdor pa velí de vé, kje ena alj druga duša po smerti terpi, ino pa koliko svetih maš še potrebuje, on je praznovérec ino pa duhovski slepar, kteriga ne smemo barati ne poslušati, pa tudi ne pismam vérjeti, kar sveta katolška cerkev poterdila ni. Od takih praznovérnih sleparjev Kristus pravi: „Pustite jih; slepci so ino slepce vodijo; ako pa slepec slepca vodi, oba v jamo padeta.“ Mat. 15, 14. Take

prazne vére od nar svetejših skrivnost so škodlive, nevarne ino tudi greh.

4. Najdejo se slovenske knjižice (bukvice) med ljudmi clo po koroško pisane po imeni: *Pravi Kolomonov žegen, al bukve pone božje moči*. Praznovérneži jih za velike dnarje kupujejo, ino srečniga se šteje, kdor jih ima; clo tobakarji nosijo take bukve per sebi, naj bi jih cesarske straže ne vlovile. Kaj se pa bere v tih bukvah? Ne učijo bogaboječe živeti, ne srečno vmreti, temuč peklenske duhove rotiti, jiskati pokopane dnarje, čudne, neznane besede zapisvati, ktire bi varvale dušnih ino telesnih sovražnikov, de ga ne morejo vstreliti, ne vbiti, kdor jih per sebi ima, i. t. d. Poglejte grozovite laži ino zmote! Praznovérn človek izreka ponidama nar sveteji božje imena, jih vtika med druge neumne besede, Bogú nar svetejšimu nečast dela in zoper drugo zapoved božjo greši. On se na take prazne kvante zanaša in v škodo pride, kakor vsi taki, kateri zaklade koplejo, polje pa celino pustijo. Tak se brez potrebe v nevaršino poda, ino lahko žalostno konča, ter ne pomni kar je Kristus satanu djal: „Pisano je: Ne skušaj Gospoda svojga Bogá.“ Mat. 4, 7. Veliko takih babjovernikov je že obožalo na duši; prazne molitve, poste ino šege so opravljali, potrebno pobožnost so pa opustili. Obožali so tudi na posvetnim blagi, ker so na mesti pridno delati le pohajkali, v lotrijo stavili ino zakritih zakladov (šacov) jiskali po naukih teh lažnivih bukvic, pa vse zastonj.

Tudi po semnjih (sornih) najdeš več taciga blôda praznovére, natisnenih molitvic ino podob, hišnih žegnov ino nebeških ključavnic, kakor žebranje svetih treh kraljev, molitva svete Korone za prijeti 31000 goldinarjev, duhovna bramba, slati oče naš, senje device Marije i. t. d. Kramarji take reči v svoj hasen ljudem hvalijo, slabo podučeni ljudje jih pa radi kupujejo ino za mnogotere bolezni rabijo (nucajo). V take reči zaupaje se nagle smerti ne bojé, pokoro na leta odlagajo; se vic ne bojijo, za dobre dela ino svete odpustke jim je malo mar. Tudi praznoverna mati rajši otroku po kerstne vode leti, kedar se ga hud otročjak loti, kakor bi šla zdravnika prosit, naj bi otroku pomagal. Takih ino enakih vraž je brez števila po sveti, pa tudi neumnežev, katiri se jih deržijo, od starešev otroci, hlapci od gospodarjev, od gospodinj dekile naučijo. Veliko ljudi po takih

vražah ob pamet pride, veliko hiš oboža, ino veliko duš se po praznovérah pogubi. Takim se godi kakor ljudem z goljufnim dnarjam. Pomagaj si z njim ako moreš!

Za to naroča sv. Pavl škofu svetimu Titu: „*Ojstro svari, de bojo u véri zdravi* (kristjani), *ino ne bojo poslušali kvant.*“ Tit. 2, 14. „*Velika neumnost vaša je*, pravi sv. Cesari škof, *de v bolezní ino v nadlogah raji verujete u vražje pripomoge ko u vsemogočniga Bogá. Velika pregreha je to.* Ino če mislite, de vražji pripomočki (mitelni) vam alj vaši živini pomagajo, mislite, de Bog to dopusti za kazen (štrafingo) vaše slepote.“ Ravno tako vas tudi jaz prosim: ne verjemite vsaki habeli, ktira vam take vraže priporoča; ne poslušajte plutih beračev ino krivih prerokov, ktiri po božjih potah ino po skrivnih kotah take pomote med ljudi trosijo. Ljuljka so take vraže na polji svete vére, ki pšenico dobriga nauka dušijo. Ne prepisovati alj posojvati takih pism ino vražjih reči, ampak v ogenj vreči ino zažgati se imajo, kakor so škofi pod papežam Caharijam sklenili. Deržite se čiste vode nauka zdrave vére, ne kalnih (mótnih) mlak vraž ino praznovér, de se nebo pravičen Bog nad vami potožil rekoč: „*Moje ljudstvo je dvoje hudo storilo; studenc žive vode (pravih naukov) so zapustili ino si jam (praznovér) izkopali, ktire vóde ne derzé.*“ Jer. 2, 13.

III.

Preljubi kristjani! V sveti katolški cerkvi nam izvirajo studenci brezkončne milosti božje. Imamo *svete zakramente* od Jezusa Kristusa postavlene, imamo *cerkvene blagoslove* (žegne) v mnogoterih potrebah. Alj kdaj, kaj ino kako se per tih studencah pomoči prejme, ne vejo cigani, tudi berači ne, ne povejo pomazane pisma ne lažnive bukve, temuč le troje učenikov v sveti katolški cerkvi. Te poslušajte ino njih se deržite.

Pervi učitel je *sveto pismo*, beseda božja, ki se vam vsako nedelo ino zapovedan svetek bere. To pismo nam je poslal Oče nebeški, naj ga skerbno beremo in preišlujemo. Pa še ni zadosti. — Drugi učenik je *sveta mati katolška cerkev*, ktira skuz namestnike božje v pridgah ino keršanskih naukah uči, ter sveto pismo razlaga, naj ga ljudje prav razumijo. „*Kdor nje posluša, veli Jezus, on mene posluša.*“ Pa tudi

to še ni zadosti. — Tretji tvoj učenik so *tvoj spovednik*, kateri te lepo za roko peljajo, dobre svete dajajo, ino povejo, kár ti v izveličanje služi. Brez vedenja svojiga modriga spovednika ne smeš posebnih skrivnih molitvic začeti, ne posebniga posta deržati, ne izmišlenih, neznanih opravil dopernasati. Spovednik ti naj povedo, jeli je prava alj prazna véra? Ali izveličansko alj vražje delo? V sedajnih nevarnih časih je krivih učitelov silo veliko po sveti, ktiri med pšenico ljuljko krivih naukov sejejo; potreba je prijatla dobriga, kateri laž od resnice prav razloči. Kdor se tih treh učenikov zvesto derži, on si ne vgreši; oni imajo od Jezusa besede večniga življenja. Amen.

XVIII. ŠTIRNAJSTA NEDELA PO BINKOŠTU.

Od pregrešnih razvad.

Berilo iz lista svetiga Pavla apostelna do Galačanov. 5, 16 — 24.

Gudili se bote, preljubi, če vam povém, de vsak človek vajvoda dva v sebi ima, ki se hudo poskušata, kateri bi bil v človeku gospodar? Pervi je iz nebes, ino se za sveto nebo vojskuje. Po besedah svetiga Pavla se božji duh imenuje. Drugi vajvoda je od pekla poslan, pregrešno poželenje mesa imenvan, ki se za kralstvo pregrehe in pogubljenja skuša. Tih dveh vojšakov scer ne vidimo, pa njih bojvanje močno občutimo, ino njih dela per ljudeh očitno spoznamo. Ravno v denašnim branji lista na Galačane 5, 16 — 24. nam sveti Pavl to čudno vojsko popisuje. Le poslušajte!

I.

1. Po izvirnim grehi prvih starišev je vsak človek v oblasti hudiga, sužen mesa alj popačeniga poželenja. Po podučnji ino odrešenji Jezusovim pride božji duh v človeka, de bi bil poželenja gospod. Za to se hudimu duhu, gospodarju pregrešniga poželenja, per svetim kersti oblast vzeme,

ino novo keršenimu dober duh podeli, kar per vsaki kerstitvi lahko po znamenji vidite ino slišite. „Timu božjimu duhu se dajte gospodariti — opomina sv. Pavl Galačane — *po tim duhi hodite, ino ne bote del mesa*, nja hudiga poželenja izpolnili.“ Oh naj bi bil duh božji vsikdar naš gospod, naš vladej ino mogočni vajvoda, ne pa meso pregrešniga poželenja!

2. Naj se pa ravno človek gospodstvu napčniga poželenja odpové, mesa poželenje le ne počiva, ampak se tako dolgo človeku ponuja ino sladka, de mu človek majhen kôtec v svojim serci odkáže, dovolivši v poželenje popake. Hitro se pa tudi po tem v človeku huda vojska začne, ktiro sv. Pavl popiše rekoč: „*Meso poželi zoper duha, duh pa zoper poželivno meso; zakaj onadva sta eden zoper drugiga*, si vedna sovražnika, ino ni poprej v človeku miru, dokler eden tih dveh človeka ne popusti. Od tod pride, velí sv. Pavl, *de ne storite vsiga, kar hočete*.“ Dober duh poželi, alj hudobno meso človeka omudi, de ne stori dobriga. „Duh je scer voljn, velí Kristus, pa meso je za dobro slabo,“ za hudo pa močno, ino clo mogočno, če začne biti per človeku gospod. — Ali je meso alj boljši duh per nas gospodar?

3. Kakor se drevo po sadji spozna, spoznaš po delah vajvoda, kteri v tebi gospoduje. Na svoje dela pred vsim poglej, po tem na dela drugih povančaj, ino boš videl, ali je božji duh alj pa popačeno meso tvoj ino drugih gospodar. „*Dela mesa so znane*, velí sv. Pavl. Kdor nesramne pregrehe krez šesto božjo zapoved dopernaša, naj bo zoper zakonsko čistost alj devištvo, z drugim spolam alj pa clo z svojim reči vganja, ktire se med nami imenovati ne smejo, taciga človeka je pregrešno meso gospodar. Človek kteri dnar alj pa svoj trebuh več ljubi ko Bogá, kdor od samo svoje ljubezni slep clo bližnimu, ki mu je na poti, zavda, sovraštvo ino zdražbe dela, sosedu alj tovaršu dobriga ne dovoli ino mu vklubje, se rad jezi ino krega, ljudi razkačuje ino vse na svoj dobiček vleče, nima božiga duha gospodarja. Kdor na svojga bližniga piko ima, njemu clo po življenji streže, njega je peklenski duh poglavar. Je človek požrešen, nad potrebo je ino pije, cele dni po kerčmah sedi ino po noči k domu lazi, njega poželenje mesa v oblasti ima. Kaj vse take čaka? Na to sv. Pavl odgovori: „*Od takih del vam povem, kar sim vam že pravil, de kteri kaj taciga store, ne*

boje kralstva božiga dosegli.“ Kako bo pa za nas, bratje ino sestre moje? — To nam naše dela povejo.

4. Je pa per kristjani *prava čista ljubezn do Bogá ino bližniga doma*, prebiva v njegovim serci *veselje ino mir*, je človek v nadlogah *poterpežliv*, do vbogih *miloserčen ino dobrotliv*, ako *ruščulen rad prizanese*, je *krotek*, v *svojim stani zvest*, *zmiern* per jedi ino pijači, *se vsiga prepovedaniga oestro zderži ino čisto po svojim stani živi*, so te dela očitne znamenja, de je božji duh njegov gospod; *to je sad duha* — Oh naj bi tudi mi taki bili, pravi učenci Jezusovi ino božji otroci! —

Pa to mogoče ni, dokler hudiga poželenja našiga mesa ne premagamo, ino hudobnim razvadam slovesa ne damo, naj si bo lakomnost alj požrešnost, jeza alj hotivnost. Vse te pregrešne razvade strahvati ino svoje slabe počutke premagati, se pravi sam *sebe* po duhovsko *križati*, svoje pregrešno poželenje v sebi zamoriti. Tako premaganje samiga sebe je kraljeva pot križa v nebesa. Za to sv. Pavl veli: „*Kuteri so Kristusovi, so svoje meso križati z grehmi ino željami vred.*“ Kdor si pa po šegi posvetnih ljudi vse dovoli, kar vidi ino mu serce poželi, on ni ljubej Kristusoviga križa; on je sužen mesa. — Kako se pa nam v sedajnih razvadah godi? Oh, ni premage; pa tudi krone ne bo!

III.

Naše pregrešno meso ino nja hudobno poželenje imata močno, *skrivno vojsdo* (vojko alj vajet), na ktiro človeka deneta ino po široki cesti pogubljenja peljata, de si ravno razvajan človek tiga ne spozna. Veliki gospodje ino preprosti kmetje, možje ino žene, stari ino mladi nosijo vojsdo slabe razvade, ktiro so si v mladih letah sami na vrat obeseli, božjemu duhu oblast vzeli, slabimu poželenju pa dali črez se oblast. Malo je tak srečnih, de bi to berzdo gerde razvade pred svojo smertjo raztergali. Stara razvada se jim zdi lepa ino dobra, brez vse škode ino brez greha, ako jih ravno tako silno vklenjene ima, de si sami pomagati ne morejo. Ino če jim prijatelj gerdo železje slabe razvade pokaže ino jih vojsde rešiti hoče, se jim zameri, kakor bi njih sovražnik bil. — Ali to vojsdo vi poznate, katiro večidel vsi imate? *Navadna šega* (moda) je vojsdi ime; huda razvada je njeno

železje, nepotrebne potrebe, ki jih ljudje imajo, so njene vervi (štriki), z katerimi veže ljudi, ino jih v svojo sužnost vleče.

1. Vsaki čas, vsak stan ino skoraj vsak človek ima svojo posebno razvado. V sedajnim časi ino pa v na ih krajih so *nur imenitnej take razvade tri*. Njih nar perva ino nar bolj gosposka razvada se imenuje *kavopija*, klira se je od velikih mest po hribih ino dolinah razširila, ino posebno ženski spol v oblast dobila. Te močne pije v starih časih ljudje niso poznali: še le pred nekaj sto letami so ta bob iz jutrovih krajev Azije ino iz zahodnih otokov Amerike v naše kraje pripeljali. jeli kavo pražiti, mleti ino černo juho kuhati, ki slabe ljudi ogreje, boletne ino ostarleve okreva. Kava po malim vžita je zdravilo, prepogosto ino premočno vžita pa strup, učijo modri zdravitelji. Si pa zdrav ino mlad, se ne vadi zdravila; lahko bi ti škodvalo ino v potrebi ne pomagalo. Človečko truplo se domačih jedil nar lepši redi, ino človek srečno ino veselo živi, dokler se ne razvadi. Ako pa že mlado dete po navadi kavo pije, za kosilce (zajterk) ino za malo južno kave dobí, se bo nežno truplo razvadilo ino otroku zdravilo u vsakdanji živez premenilo, kateriga poznej pogrešati mu ne bo lahko. Ino ta ne hvale vredna razvada je po širokim med nami segla! Kavo pije hlapec na cesti kakor planinka v svoji dimnati bajti; kavo pije kuhinska dekla kakor žlahtna gospa, po dva — po tri — po petkrat na den, ter misli de ji brez kave ni za živeti. Poglejte hudo razvado! — Svoje dni per nas te pije niso poznali, še niso vedeli kako se kuha, pa so bili vender močni, čerstvi ljudje od domačih jedil. Zdaj že vsaka babela svoj piskerc pristavlja, pa si tudi mnogotere bolezni pripravlja, klire zdravnikom glave belijo. Če meni ne verjamete, barajte njih. Varjte pa tudi matere svoje otroke, branite očelje svojim ženam se te razvade prijeti. Le poredko ino za zdravilo si kave napravite, tako bote zdravi ino veselo živeli vi ino vaši otroci, lepiga života ino bistre pameli. Tudi v tim velja beseda svetiga Pavla: „Mdrost mesa je Bogú sovražna, kedar božji postavi podložna ni; kateri pa po mesi (poželenji mesa) živijo, ne morejo Bogú dopasti. — Ako bote po mesi živeli, bote vmrli; ako bote pa dela mesa z duham morili, bote živeli.“ Rimlanov 8, 6—13. Kavo piti ni greh — alj razvada je škoda ino greh. —

2. Druga razvada, ktira po enih krajah strašnej in strašnej prihaja, je *pija* draziga, ptujiga vina per gospodi — ino *žganiga* vina per navadnih ljudeh. Perva razvada pobéra dnarje — druga pa dnarje ino zdravje ljudem. — Bog je stvaril *šlahtno mazilo čisto zdravo vodo*, ter njo po vsej zemli razlil, naj bi njo človek vžival ino za potrebo pil. Za to tudi nar bolj zdravo živijo ino nar veči starosti včakajo, kateri čerstvo studenčnico pijejo. Dober Bog je pa tudi dal *malim otrokam mleka*, slabim ljudem ino *starčekom* (serecam) *vina* za pokrepčilo. *Žganje* pa je le za *zdravilo*, po kaplici, ne po kupici (glaži). Kaj pa razvada stori! Mati pijanka svojga dojenca z vinam — nektera tudi z žganjam zaliva; ino če otroku ne diši, sladkorja (cukra) v pijo nadeva, de le pije; — ino tak vliva smerten ogenj v žile nedolžniga otroka. Tako revče je že po materi od mladih let pjanče, ne raste ino se hitro postara. Neumna mati ino nespameten oče otroku vozdno hude razvade natekneta, ktiro reva po tem vse žive dni nosi. Česar se mladenč privadi, tiga staric ne opusti. Kamo pa pjanci pridejo, lahko vsako leto vidimo. Eden svojo pohištvo zapije, drugi po malim svojo ženo vbije, tretji se obesi, šterti za plotam obleži. Cele družine (familje) obožajo, cele soseske se poživinijo, kjer pijanci gospodarijo. Ali ni ta nesrečna razvada! Spervič še človek z domačo pijo za dobro vzeme, naj si bo ol, grušovec, jabelčnik alj pa vino; po malim se pa gerlo (golt) razvadi, ino domač pridelk mu ne diši. Bogatin si za cekine drage vina kupuje, razvaje pijanc pa med ol (pir) žganjico lije, ino več ko popije, hujši je žejn. Muzig se mu po kostih posuši, pamet zapusti možgane, alj razvada pjanca ne zapusti, dokler ga ni smert pokosila. „Taka pijača zlo milo teče po gerli, pravi sv. Duh, poslednič pa pikne ko gad, ino rani ko strupna kača. Kdo kliče joj meni? Kdo ječi ino izdihuje? Kdo se prepira? Kdo ima zatekle oči? Tisti, ki cele noči bokale praznijo.“ Prip. 23, 29 — 30. Recite, ali ni to resnica? — Matere! dajajte mleka svojim otrokam, očetje studenčnice svojim mlajšim; vina jih ne vadite, žganja jim še okusiti ne dajte; vse to je mladi kervi škodljivo. Pa tudi vi odrašeni se razvade varujte. „Saj nismo dolžniki mesa, de bi po mesi živeli. Zakaj če bote po mesi živeli, veli sv. Pavl, bote vmerli; ako pa dela mesa (med katerimi je tudi pjanost) z duham morite, bote živeli.“ Rim. 8, 12 — 13.

3. Tretja razvada, huda ino ostudna — kdo bi verjel — je *tobakaja*, ktira pol sveta v svoji oblasti ima. Pred nekimi tri sto letmi je neki mornar Nikot po imeni to zel iz dalniga otoka Tabago v naše kraje zanesil. Imeli so spervič tobak za zdravilo; ino še zdaj pomaga, dokler se ga človek ne razvadi. Omotliv duhan ljudem čedalje bolj dopada, hitro se ga privadijo ino iz zdravila alj vračta vsakdanjo potrebo storijo, ter se toliko razvadijo, de bi mnogoter, če bi se božje zamere ne bal, na mesti za vsakdanji kruh le za tobak prosil, ker sam spozna, de je lohkej brez kruha kakor pa brez tobaka. — Povejte mi saj, vi tobakajci ino šnofavci, pokaj ste se te potrebe tak strašno privadli? *Ali za zdravja del?* Duhan potegne škodlive mokrote iz glave, če v potrebi ponoslaš; potolaži bolenje sob, ako tobaka vaje nisi. Kdor ga pa vsakdan sreble ino pije, mu ne pomaga za bolenje več, temuč razvajenga človeka lehko nesrečniga stori. Tobakajcam zobje sperhnijo, mnogim se persi vsušijo ino skalijo mlado kerv. Ali ni škoda posebno za mlade ljudi, ki se tak hitro brez vse potrebe tobaka razvadijo? — *Je pa mor de lepo* tobak kaditi alj serklati? Oh pač kar! Že od daleč smrad človeka nadlegva, kteri tobaka vaje ni, ino človeku se gabi, le pogledati tobakajce alj pa šnopavce, ktire grozi se o pravim časi čediti. — *Ali nam tobak* kaditi *kak hasen* (dobiček) *prinese?* Ne vem družiga, ko kratek čas, ktiriga si rokodeli ino težaki kratijo, kedar si tobak po četerlin-kah ure napravljajo in ogenj dajajo, Bogú ino gospodarju pa ljubi dan kradejo — kratek čas, ki si ga razvajeni blapci delajo, ki ves drag dan pipo (fajfo) v rokah alj pa v zobih imajo, skerben gospodar pa vedno v strahih za njimi hodi, ter se boji, de bi mu ognja ne zatrosili. — Pač gerda ino škodliva razvada, pa tudi toliko močna, de je redek, kdor bi se tobaka odvadil. — Naj vam ne merzi na moje govorjenje, kakor bi kaj taciga na leco (kancel) božje besede ne slišalo. Poštejte rajši krajcarje, ktire ste za tobak ponidama izdajali, porajtajte groše, katire razvajeni sini starišam pokradejo, de si tobak kupujejo, pomislite kazne (štrafe), ktire je že za hrovaški (kontrabant) tobak veliko vas plačati morlo, ino recite, ali ne prelomi sedme zapovedi božje, kdor ponidama tobak rabi (nuca)? Kdo je toliko mest ino tergov — hiš ino hlevov zažgal? Kdo tavžentam pogorelcov beraško palico v roke podal, ko velika razvada tobakaje. Od leta do

leta jih več tobak kadi, za toljko več pa tudi stanov pogori, per katerih pol so z tobakom zatrosli, če ravno se ne vé kako? — Sodite sami, preljubi starejši moji, ali očetje prav delajo, ki svojim sinam sami tobak napravljajo, ino jih kaditi učijo? Dopolni oče alj mali svojo dolžnost, ki molči, kedar vidi de fantin pipo v roke jemle ino v usta vtikati začne? — Božji duh mladih ljudi kaditi ne uči, ampak pregrešno poželenje mesa, le napuh mu misel da, de več velja, ako mehur za pasam. pipo pa v zobih nosi. — Lehko se je navaditi tobaka, pa odvaditi težko. Strahujte torej svoje mlajši, branite jim, dokler še ni zamujeno; gotovo vam bojo hvalo vedeli, kedar nesrečni razvadi srečno odrastejo. „Kteri so Kristusovi, so svoje meso križali (vse tako napčino poželenje premagali) z grehami ino željami vred.“ Gal. 5, 24. „Katire božji duh vodi, veli sv. Pavl, oni so božji otroci.“ Rim. 8, 14. Božji duh je pa duh samo svojiga zatajenja, ne pa razvade.

Še veliko drugih *razvad* ino napčnih šeg je med nami *v obleki ino v domači pripravi*, ktire niso po duhi božjim, ino nam veči škodo delajo kakor nar hujši toča ino še toljka vjima; pa kaj de smo jih že tak močno privajeni, de jih ne občutimo. Alj vam vse tako ino toljko praviti ne vlegnem, ino si skoraj ne upam, ter vém de sim se že brez tiga preveč zameril. Pa rečite kar radi, besede svetiga Janeza ostanejo večna resnica ki pravi: „Nikar ne ljubite sveta, tudi ne tiga, kar je na sveti (posvetnih razvad). Če kdo svet ljubi, ljubezni do Očeta (nebeškiga) v njem ni. Zakaj vse kar je na sveti (takih razvad ino slabih šeg), je poželenje mesa, ino poželenje oči, ino napuh življenja; ino vse to ni iz Očeta, temuč je iz sveta. Svet pa prejde ino vse njegovo poželenje; le kdor voljo božjo stori, ostane vekomaj.“ I. Jan. 2, 15 — 17.

III.

Preljubi *stariši*, ki svojim otrokam življenje srečno ino veselo želite, ovarjte mlade vsake razvade. Ni bogat, kdor veliko glešta, ampak le on, kteri malo potrebuje ino razvajeen ni. Ni človek srečen, kteri vse ima, kar poželi, ampak le on zadovoljno živi, ki rad z tim za dobro vzeme, kar mu Bog da. Ne posnemajte brez pomislika druge ljudi, naj si bo v noši, per domačiji alj v skledi; temuč slušajte svetiga

Pavla, ki veli: „Vse presodite, ino kar je dobriga deržite.“ I. Tes. 5, 21. Ne izgovarjajte se rekoč: Saj veči del drugih tudi tako ravna, imenitna gospôda ravno to zna; ino čó drugim velja, kaj bi ne meni? Tudi ves prvi svet je razvajeno živel, v petih mestih Sodome ni bilo pravičnih deset; vse je gerdo razujzdano živelo; pa je tud pravičen Bog vse pokončal. „Kdor na meso seje, bo tudi od mesa pogubljen je žel.“

Preljubi *bratje ino sestre* moje! hočete biti Kristusovi; sami sebe zatajite, svoje poželenje krotiti vadite se. Razvajeno meso ino pa pekel nikolj zadosti nimata. „Sebe zatajiti ino se popolnoma v božjo voljo izročiti je nar boljši molitev.“ Sv. Franc Zal. Želimo Kristusovi biti, vadiino se tudi križ za njim nositi, kakor nas on sam vabi rekoč: „Hoče kdo za meno priti, naj sam sebe zataji, ino naj svoj križ zadene ino naj hodi za meno.“ Mat. 16, 24. Sam sebe zatajiti, svoje poželenje premagati je scer težko, hudo je vkrotiti svoje slabe razvade; pa za toljko lepši krona naše premage. Amen.

KIX. PETNAJSTA NEDELA PO BINKOŠTII.

Od keršanske prizaneslivosti.

Berilo iz lista sv. Pavla apostelna do Galačanov. 5, 25 — 26; 6, 1 — 10.

Vsaka hiša ima svojo sončno, pa tudi svojo senčno stran — vsak človek svoje čedne lastnosti, pa tudi svoje slabosti. Ljudje pa to resnico premalo spoznajo, le hudo vidijo ino z slabostmi bližniga poterpljenja nimajo, se prepirajo ino čertijo, se kregajo ino sovražijo, ter ne pogledajo, de bližni zravno hudiga tudi dobriga koljko ima. Skuz to si ljudje sedajni svet v pekel premenijo, ker z bližnim nobeniga poterpljenja nimajo. Za to nam sv. Pavl v svojim pismi na Galačane 5, 25 — 26; 6, 1 — 10. ljubo keršansko prizaneslivost priporoča.

I.

1. Perva ino nar hujsi sovražnica prizaneslivosti je ošabnost (prevzetnost ali napuh), ktira le sama sebe hvali, druge

pa zaničuje, povišuje svoje dela, djanje drugih pa zamečuje. Tako bahanje ljudi draži ino nam sovražnike dela. „*Bratje! uči sv. Pavl, ako v duhi živimo, tudi v duhi hodimo.* Če je naše serce polno keršanskiga duha, de tak rekoč v njim živimo, tak tudi hodimo po njegovih naukih, naj bo vse naše djanje ino nehanje po pravim duhi keršanstva ravnano. Ne bodimo željni prazne časti; prazna častilakomnost bi kriva bila, de bi eden družiga dražili, se med sebo pikali, ino eden družimu nevošlivi biti, ako bi bližen več veljal ko mi. — Posveten človek hvalo bližniga težko čuje; ino velik prijatelj božji je, kteriga serce ne pobolí slišati družiga hvalo. — Oj neskončno dober Bog! za dvojno pomoč te ponižno prosim: daj mi prvič svojo grajo (tadel) za dobro vzeti, drugič pohvalo bližniga pa z veselim sercam zaslišati. Kdor to zamore, je popolnoma mož.

2. Druga sovražnica prave keršanske prizanesljivosti ino ljubezni je *nečimernost*, de ni človeku za bližniga mar, naj po stezi pravice v nebesa, alj po cesti pregrehe v pekel gre, ter pravi: Kaj je meni za to, kaj moj sosed dela — kako moja tovaršica živi? Vsak bo za se odgovor dajal. Sv. Pavl pa drugo uči. „*Bratje! če je kdo vas naglo v greh padil, ga v grehi ne pustite, ampak taciga vi, ki ste duhovni, od svetiga Duha bolj razsvetleni, v duhi krotkosti podučite, ne jezovo ampak lepo pohlevno posvarite ga. Ti pa ki svariš, varuj se, de od ravno tistiga greha skušan ino premagan ne boš.* Kdor bližniga v grehi pusti alj pa grešnike le gerdo krega, njega tudi Bog zapusti, de sam v grehe zabrede.

3. Tretja sovražnica keršanske prizanesljivosti je *nepotepušljivost* z slabostmi drugih. Nam rado hitro zamerzi, ako nam drugi po naši misli ne govorijo, po naši volji ne storijo; če pa mi drugim nadlego delamo, bi pa radi de bi drugim prav bilo, ino bi nam naših napak noben ne zameril. Sv. Pavl pa pravi: „*Eden družiga breme nosite, eden z družim poterplenje imajte, ino tako bote dopolnili postavo Kristusove ljubezni.* Hočemo de bi nam to mogoče bilo, moramo sami sebe po pravici soditi. Zakaj če kdo sam od sebe preveč misli, de je kaj veliciga, ino sam sebe preveč obraja, ker nič ni, on sam sebe zapeljuje. Taka zmota je nar hujši, kedar človek sam sebe ne pozna, koljko je vreden; on sam sebe povišuje, ino zaničuje druge. Kdor pa svoje lastne slabosti dobro spozna, sačne pred svojim pragam pometati

ino drugim rad prizanesē, ker čuti de se njemu ravno taka godi.

4. Huda bi za nas bila, če bi nam vsmileni Bog rajši ne prizanesil, kakor mi drugim prizanašamo. Veliko ga žalimo, veliko zoper nja sveto voljo storimo; Bog pa z nami le poterpljenje ima. „*Pa ne motite se!*“ veli sv. Pavl, & *Bogam se ni šuliti. Kar človek seje, bo tudi žet. Kdor v svojim mesi seje* (le po hudi volji svojga mesa ravna), *bo tudi od svojiga mesa trohnenje žet*; jeza ino zamera življenje kratite ino človeku jamo koplete. *Kdor pa seje v duhi prizanesljivosti, bo od duha večno življenje žet.*“ Kakor mi prizanašamo drugim, bo tudi Oče nebeški nam prizanesil.

II.

1. Star modrijan je svoje dni učil, de ima vsak človek duhovsko *basago krez ramo*, v katero slabosti nosi. V spredno basago na persih deva slabosti drugih ljudi; za to so mu vedno pred očmi. V drugo mavho na herbti pa svoje lastne hudobe meče; za to jih ne vglada poprej, de mu že črez ramo prirastejo. Kdor hoče moder biti, mora svojo basago obrniti, devati svoje napčnosti na persi pred se, de jih ne pozabi ino se poboljša. Tako druge hudo soditi vtegnil ne bo, ino bo bližnjemu rad prizanesil, ker mu bojo lastne slabosti pred očmi; dopolnil bo zlat nauk svetiga Pavla, ki veli: „*Eden družiga butaro nosite, ino tako bote dopolnili postavo Kristusovo.*“

2. Keršanska prizanesljivost *tri ljubeznive sestre* ima, ktire keršansko popolnomast za svojo mater imajo. Perva sestra je tiha, pohlevna *ponižnost*; ktira nas uči, de imamo vse dobro od Bogá, de je vse premoženje le božji dar, nam zapupano blago, od kateriga bomo odgovor dajali, de je naša lastina le revšina ino pregreha. Žlahtnija, bogatija, učenost ino prebrisana glava, vse to ino tako dušno ino telesno blago je le *drago oblačilo na trupli berača*, ktiro na ene leta obleče, hitro pa zopet izsleče, ino gol iz tiga sveta gre, kakor je gol na svet prišel. „*Kaj imaš, kar bi ne bil prijel?*“ vpraša sv. Pavl. Ako si pa prijel, kaj se hvališ, kakor bi ne bil prijel?“ I. Kor. 4, 7. — Naša zvestoba, naša pridnost je le naša dolžnost. „*Kedar vi vse storite, kar vam je zapovedano, uči Kristus, recite: Nepridni hlapci smo; smo le storili, kar*

smo bili dolžni storiti.“ Luk. 17, 10. „Kdor Bogu svoje za-
služenje pravi, kaj mu družiga povedate ima, kakor to, kar
mu Bog da. Vse dobro, malo kakor veliko je dar božji; le
kar je slabiga, to je naše,“ uči sv. Avguštin. — Ako ravno
nismo razbojniki ne tatje, ne preklinjavci ne prešestniki;
smo pa vender vsi grešniki, ki imamo toljko slabih misel,
praznih marnov, toljko zamud ino drugih napak za objokati,
de prav lahko svojimu bližnemu prizanesemo, če se le svo-
jih nepopolnost spomnimo, ino ne pozabimo, kako smo vsi
vsmilenja potrebni. Radi bomo, če smo v resnici ponižni,
zlat nauk svetiga Pavla dopolnili, ki veli: „*Eden družinu
pomagajte butaro nositi, ino bote dopolnili postavo Kristusovo.*“

3. Druga sestra keršanske prizaneslivosti je *braterna po-
svaritev*, ktira nam veli bližniga o pravim časi posvariti, ne
ošabno kakor bi se nam dobro zdelo, de imamo kaj drugim
očitati; ne preojstro, de bi bližniga huje razžalili, kakor po-
treba. ampak ljubeznivo z vsmilenim sercam, de bo naš
opomin žlahtno mazilo za bližniga ranjeno serce. — Kedar
so hinavski *farizeji prešestnico* Jezusu pripeljali, naj bi jo
k smerti obsodil, ino bi grešnico z kamnjam posuli, se Je-
zus pripogne ino z perstam na tla piše. Ko ga pa niso jen-
jali vprašati, se Jezus sklone ino jim pravi: „Kteri vas je brez
greha, naj verže prvi kamen v njo.“ Jezus se spet pripogne
ino na tla piše, blezo vsacimu tožniku njegove hudobe. Fa-
rizeji jo eden za drugim vun potegnejo; le Jezus ostane ino
pa tožena žena, ki je v sredi stala. Jezus se sklone ino ženi
reče: „Kje so oni, koji so te tožili? Jeli te ni noben obsod-
dil?“ Ona odgovori: „Nobeden, Gospod!“ „Tudi jaz te ne
bom obsodil, je ljubeznivo Jezus djal; pojdi ino nikar več
ne greši.“ Jan. 8, 5 — 11. O prečudna prizaneslivost božja!
preljubeznivo posvarjenje Kristusovo! — Tako naj tudi mi
zlato povelje dopolnimo, ktero nam je vsmileni Jezus izro-
čil: „*Ako greši zoper tebe troj brat (bližni), pojdi ino po-
svari ga med sebo ino med njim samim. Če te posluša, si
pridobil svojiga brata. Ako te pa ne posluša, vzemi še eniga
alj dra, de v ustih dveh alj treh prič stoji vsa reč. Če jih
pa ne posluša, povej cerkvi.*“ Mat. 18, 15 — 17. Ne smemo
obupati, ako se naša posvaritev hitro ne prime; tudi velik,
močen dob (hrast) ne pade na prvi mah. Ne smemo se
naglo vjeziti, bližniga prekleti ino hudimu izdajati, če naša
beseda koj ne pomaga; kaplica terdo skalo izvotli, kaj bi

pa ljubeznivo svarjenje srca ne premenilo. Ne sméte stariši se naveličati svojih otrók svariti; le v poterplenji bote rešili njihove duše. — *Ako bomo tako eden družiga butaro nosili, bomo postavo Kristusovo dopolnili.*

4. Tretja sestra keršanske prizanesljivosti je *poterpešljivost* z grešnikami. de slabosti drugih voljno poterpimo. kojih popraviti ne zamoremo. Bog je huje žalen kakor mi; ako pa on tako dolgo poterpi. zakaj bi ne mi; saj nismo več kakor Bog! Čudna *prizanesljivost* božja je ljubeznivi materi *podobna*, ktira hudobno dete v naročji ima. De si ravno malo grilče — je vender že jezovo in svojovoljno. Če mu mati hitro volje ne spolni, začne pehati, ceptati ino mater v lice biti koljkor premore. Lehko bi mati termasto dete nažgala, ga v kot zakadila, de bi se ne genilo več; pa ljubezniva mati liga ne stori. Še bolj serčno ga objame, gerli ino na svoje persi pritisne, de ga vtolaži ino pohlevno dete izredi. Tako tudi neskončno prizaneslivi Bog z grešnikam stori, mu da sonce sjati ino dežiti, ga oblači ino redi, mu dobrot brez števila deli, naj bi se grešnik k njemu obrnil. „Kdo zamore vse dobrote le izreči, kojih Bog vsak dan grešnikam daja? veli sv. Lovrenc Justinjan. Le pogledjte kako *vsim svojim stvarjem zapove*, naj jim služijo ino jih živijo. Vidite kako jih prijazno k sebi vabi, kako jih z dobrotami obsuja, kako z velikim poterplenjam jih jiše na pravo pot obrniti ino z ljubeznjo na se potegniti.“ Mi pa tako malo poterplenja z slabostmi drugih imamo! — Sv. *Monika* je svojiga zgubleniga sina Avgušlina vučila, svarila, za nja molila ino se noč in dan jokala. Ker pa vse to pomagalo ni, gre svojiga škofa prosit, naj bi posvaril razujzdaniga sina. Moder pastir žalostni materi odgovori: „Žena! ne obupaj; sin ki svoji materi toljko solz veljá, se ne pogubi.“ Dobra ženka je z svojim sinam do tridesetiga leta njegove starosti poterpela. je za njega molila, postila se, šla za njim v dalne kraje ino je ljubeznivo za njega skerbela. Ino pogledjte! Avguštin se preoberne ino je velik svetnik. Oh koljko zgublenih sinov, koljko zapeljanih hčer bi se poboljšalo, ako bi matere ino očelje z njimi tako lepo ravnali kakor sv. Monika z Avguštinam! Koljko grešnikov bi se preobernilo, naj bi ni z njimi le enokoljko poterplenja imeli, kakor ga Bog z nami ima! „Če bi Bog ne prizanesil ino ne poterpel, bi že dolgo človeškiga rodu konec bil. Ako bi Bog grešnika

mahoma vdaril, bi se grešnik še noben opravičil ne bil. Bog pa rajši hudo v dobro oberne, kakor bi hudobne brez poterpljenja pokončal.“ Sv. Avguštín. Tako tudi mi storimo, slabosti ino napake bližniga ponižno prenesimo, lepo posvarimo ino poterpimo; *nosimo eden drusiga butaro, ino bomo dopolnili postavo Kristusovo.*

III.

Neskončno moder Bog dopusti, de je vsakterih ljudi na sveti, kterih noben brez greha ino slabosti ni. Eden je piker, drugi kujav, eden počasen, drugi prehiter; ta prebrisane glave, uni sromak. To nas uči, naj zdrav z boletnim, vedni z nevednim, pravični tudi z krivičnim poterpi, ino mu v imeni božjim prizanesse. „*Eden druziga butaro nosite*, uči sv. Pavl, *ino bote dopolnili postavo Kristusovo.*“ — Veliko poterpljenja neskončno prizanesliv Bog z nami ima, mi pa z bližnim silo malo. Toljko let, mesencov in dni dober Bog nami prizanaša, mi pa svoje brate in sestre za njih slabost del čertimo! — *O sveti Pavl*, ki si nas ljube prizaneslivosti toljko lepo učil, izprosi nam milost ino pomoč od Bogá prav ponižno živeti ino slabosti bližniga voljno poterpeti, de bomo butaro eden drugimu lepo nosili, ino dopolnili postavo Kristusovo. Amen.

XX. ŠESTNAJSTA NEDELA PO BINKOŠTII.

Od keršanske popolnosti.

Berilo iz lista sv. Pavla apostelna do Efežanov. 3, 13 — 21.

Kakor na nebi sonce vstaja ino zahaja, se svetla luna mladi ino postara, tako rastejo ino pojemlejo na sveti vse časne stvari. Trava se ozeleni, raste ino dozori, drevje se vcimi, visoko priraste, se postara ino posuši, rože pricvelejo in obletijo, kakor vmerljivo človečko telo. Le človek, stvarjen po božji podobi, mora vse svoje žive dni v dobrim rasti, neprenehaje popolnomaj bivati, če hoče uživati veselo

večnost. Zatorej je vsmiljeni Jezus nam zapovedal: „Bodite popolnoma, kakor je vaš Oče nebeški popolnoma.“ Mat. 5.48. V kersanski popolnosti lepo rasti nas opomina tudi sveti Pavl v svojim listi na Efežane 3, 13—21.; kar smo ravno dones brali.

I.

1. *Efež* je bilo lepo ino nar veči teržko mesto v mali Aziji na jutrovim. Sv. Pavl je z svojim učencam Timotejam v Efeži ino v bližnih okoljcah učil, veliko Hajdov ino Judov kerstil, jim Timoteja škofa dal, mašnike postavil, ino je bil te svete srenje (gmajne) prav vesel, ki je toljko lepo rastla. — Za svete kersanske vére del je bil sv. Pavl v Rimi vjet; pa tudi v železji ni dober pastir svojih vernih pozabil. Kar z ustmi ne more, jih po pismi podučí, jih potolaží, posvari ino h popolnomasti spodbuja. — Ravno za to tudi škofi, apostolski nastopniki, vérnim duhovno-pastirske liste pišejo, naj jih véрни kristjani beró alj poslušajo, pa tudi njih opomine v serci ohranijo.

2. Slabovérni kristjani v križah ino težavah zlo radi onemagajo, ino le po časni sreči sodijo ljudi vrednost. Tudi sv. Pavl v ječi se boji za vérne Efežane, de bi jim serce do kersanstva ne vmerlo, vedeti svojga učitelja Pavla v železji za nauka del, ktiriga so oni od njega sprijeli. Za to jim piše: „*Bratje! prosim vas, ne onemagajte v véri zavolj mojih nadlog*, katire tudi za vas terpim. Moje nadloge so *vaša čast* ne pa sramota, zakaj nisim vjet za krivico — ampak za resnice ino pravice del, ktiro sim tudi vam oznanil.“ Ta je svetiga Pavla apostolski nauk; za njim pride pa tudi molitev.

3. Perva dolžnost namestnikov božjih je učiti, druga za vérne moliti, naj pade seme božje besede na dobro zemljo ino sad večniga življenja obrodi. „*Za tigu voljo priklanjam svoje kolena v molitvi pred Očelam Gospoda našiga Jezusa Kristusa, kteri je oče vsih stvari v nebesih ino na zemli, naj vam da po bogastvi svoje svetlosti vedno bolj v dobrim rasti, de bote skuz njegoviga duha v moči poterjeni pravo véro spoznati po notrajnim človeki, po vašim duhi, ki dobro hoče. Molim za vas, de bi Kristus po véri v vaših sercih prebival, naj bi v ljubezni do korenine vterjeni živeli*, ne le v veselji

temuč tudi v terpenji njega ljubili. Prosim za vas, *de bi z vsemi svetimi*, to je, z vsemi kristjanami, kateri so h svetosti poklicani, *prav razumili* (zapopadli), prečudno skrivnost odrešenja Kristusoviga, *kako je široka* za vse ljudi, *kako visoka* iz zemlje do svetih nebes, *ino globoka* do pred pekla med rajne mrtve, vse izveličat. Molim ino prosim Bogá, *naj vam prav živo spoznati da prečudno ljubezn Kristusovo, katera preseže vse spoznanje*; zakaj de je on za nas človek postal, se križati dal, ino se nam v presvetim rešnim Telesi vživati daja, kdo premore toljko ljubezn prav spoznati? *Tako bole napolnjeni z vso popolnostjo božjo*, polni božjih milost ino dobrot, prirasli popoluoma kristjani. To je vsa-ciga kristjana svet poklic, za to je bila svetiga Pavla molitev. — Na to mora priti pa tudi častitev božja.

4. Pokaj se nauk svete vére oznanuje? pokaj se ljudje opominajo po tim nauki živeti? Le h veči časti božji. Za to tudi sv. Pavl svoje podučenje z hvalo božjo sklene rekoč: „*Naj bo Bogú, ki nam lahko vse obilnejši stori ino poterdi, kakor ga prosimo ino mi zastopimo skus tisto notrajno moč gnade, ktira v nas dobro dela, njemu bodi čast v cerkvi božji, v zberaljši vernih kristjanov, po Kristusu Jezusu skus vse narode od vekomaj do vekomaj. Amen: tako bodi!*“ inoli sv. Pavl.

Bogá čedalje bolj spoznati, Bogú neprenehama lepši služiti, njega častiti ino hvaliti je naša prva ino nar imenitnej dolžnost, v keršanski popolnosti rasti je naše nar potrebnej delo. Oh, naj bi jaz to tak lepo kakor sv. Pavl učil, vi pa mene tako zvesto ko Efežani sv. Pavla slušali!

II.

Nobena stvar na sveti per eni dobi ne ostane; tudi kristjan ne per eni méri popolnosti. Šolar zaostaja, ako se vsak dan kaj noviga ne nauči; rokodel bo hitro ob delo, ako ne g'eda kako drugi svoje dela popravljajo. Gospodar ino gospodinja, ki ne skerbita svoje pohitvo vsako leto zboljšati, bota hitro na kanti; fara (srenja) ktira od leta do leta pridnej h keršanskimu nauku ne hodi, svete zakramente skerbnej ne prijema, se greha ino pohujšanja ne varje, bo naglo v dobrim zaostala. Ravno tak zaostaneš v dobrim, inj brat, noja sestra, tudi ti, ako se vsako leto, od ene spovedi do

druge, od nedele do nedele ne poboljšaš. Za to nam Jezus tak močno priporoča: „*Bodite popolnoma, kakor je vaš nebeški Oče popolnoma*;“ to je, rastle v dobrim neprenehama. Kako se pa naj per nas to zgodi?

1. Nikar *ne misli de že kersanskiga nauka zadosti znaš*, in ti potreba ni pridig poslušati, ne h kersanskim naukam hoditi, ne pobožnih pism alj bukev brati. Dete začne v zibeli Bogá spoznavati, pa Bogá na smertni posteli še zadosti ne spozna. V nebesah še le bomo Bogá spoznovaje gledali ino gledaje vekomaj vživali. Velika nevednost božjih resnic je med ljudmi za to, ker jih za božje nauke malo alj clo kaj ne skerbi. Kar se od matere naučijo, je clo malo, kar v šoli slišijo, pozabijo; ino tako se gostokrat najde, de za posvetno modri ino učeni ljudje ne vejo, kaj je zakrament svetiga posledniga olja, ne vejo koljko je poslednih reči. Takim kristjanam se godí, kar Bog v skrivnim razodenji 3. 17. pravi: „Ti govoriš, de si bogat ino premožen (na božjim spoznanji), ino de nobeniga ne potrebuješ; pa ne veš de si reven, sromak, vbožen, slep ino gol.“

Pa tudi sveto živeli se moramo neprenehama učiti. Ko je *sveti Anton pušavnik* stezo popolnosti nastopil, je skerbno svoje sosede obhajal, ki so sveto živeli, ino se naučil od perviga lepo moliti, od družiga premišlovati božje reči, od eniga pridno delati, od družiga poterpeli. Kar je per družih čedniga videl, je on posnemal ino izrastle toljko popolnoma mož, de so ga cesarji visoko spoštovali, škofi za svet prašali, ker je poseben ljubej boži bil. — Tudi tvoja *duša* mora marliva *bučelca* (čibelca) biti, od rože do rože svetih čednost leteti ino si skerbno nabirati svete popolnosti nebeške sterdi, iz rožic lepih naukov ino svetih izgledov. „Blagor jim, velí Jezus, ki so lačni ino žejni pravice; oni bodo nasiteni.“ Mat. 5, 6.

2. Hočemo popolnoma biti, *ne mislimo, de že pred Bogam kaj veljamo*, ne gledajmo tuga, kar že imamo, temuč na to, kar si imamo še osvojiti. „Mislimo, velí sv. Franciško Zalez, de vse to, kar smo dozdej dobrega storili, še nič ni, ino z kraljam Davidam recimo: *Rekel sim ino začel Bogá ljubiti ino njemu samimu služiti*.“ Psalm. 76, 11. Kar pa obljubimo, mormo tudi vsak dan zvesto storiti. Tako je sv. *Anton pušavnik* vsako jutro z *to mislijo vstal*, de še le začne Bogú služiti, kakor bi bilo vse poprejno clo nič. Tudi na

smertni posteli je to svojim učencam priporočil rekoč: „Ljubi moji otroci! če hočete po poti čednosti ino popolnosti naprej priti, mislite vsak dan, de še le dans začnete Bogú služiti; ino neprenehama tako ravnajte kakor prvi dan, ko ste jeli v resnici po stezi popolnomasti hoditi.“ Čerstvi popotniki ne mislijo na to, koliko pota so že storili, ampak le gledajo koliko še imajo hoditi. „Pozabi vse pretečeno, pravi sv. Avgustin, ino misli vsak dan, de še le začneš.“

3. Hočemo srečno po stezi popolnosti hoditi, *ne smemo počivati alj postajati*, ampak serčno, močno ino stanovitno stopajmo. „Veliko jih ima misli h dobri mu ino se tudi nameniti, pa hitro spet zastoji. V duhovski hoji se za toliko vtrudimo, za kolikor počivamo; pravi sv. Bazilj. Ako sam sebi dopadeš, se na poti popolnosti spotakneš; kedar pa rečeš: zadosi je, padeš. „Ne kakor bi že bil dosegel, alj bi že popolnoma bil, pravi sv. Pavl, ampak ženem se, de bi dosegel, za kar sim poklican od Kristusa Jezusa. Bratje, jaz ne mislim, de sim že dosegel, ter sim pozabil kar je za meno, ino za tim tečem kar je pred meno, ino hitim k predpostavljenimu koncu.“ Filip. 3, 12 — 14. *Vsak dan* nam mora biti *ena stopinja* — *vsaka nedela ena staja* dalej na poti popolnosti k svetim nebesam. „Po poti popolnosti ne dalej jiti, se pravi nazaj jiti.“ Sv. Avgustin.

4. Hočeš popolnoma biti, *moraš svojo voljo zatajiti ino se božji volji v vsih rečeh izročiti*, rekoč: Naj bo kakor Bog hoče. Neskončno moder Bog vodi svoje po raznih potah v popolnomast: eniga po ternji terpljenja, družiga po rožah veselja; tiga po stezi holenja, uniga po poti zdravja; eniga skuz pušavo revšine, družiga po polji bogastva, kakor spozna, de bi za-nj bolje bilo. „Mi bi pa radi vse po svoji volji imeli, ter ne pomislimo, de si stim veliko krivico storimo, ker hočemo Bogú le po svoji volji služiti ne pa po njegovi. Hoče Bog, naj bomo bolni, hočemo mi zdravi biti; hoče on naj mu s terplenjam služimo, hočemo mi mu z delam služiti; kedar Bog hoče naj mu ljubezn skazemo, mu hočemo le ponižnost skazati; hoče on naj se popolnoma v njegovo voljo podamo, bi radi le službo božjo opravljali ino molili. Ino vse to hočemo ne za to, de bi Bogú bolj dopadlo, temuč za to ker se nam bolj prijetno zdi. Ravno to je pa tudi narveči zadržek naše popolnosti, uči sv. *Franciško Zulex*; zakaj gotovo je, de nikdar zveličani ne bomo, ako se hočemo

le po svoji volji izveličati. Kdor hoče zveličan biti, se mora po volji božji izveličati.“ Kdor vse po svoji volji želi, Bogá z svojvoljo tako dolgo žali, de ga Bog zapusti; ino nar ložej se on pogubi, komur se vse po njegovi spačeni volji zgodi, ki je božji volji nasproti. Ali nas ni vsmileni Jezus moliti učil: „*Oče! izidi se tvoja volja kakor v nebesih, tako na zemli?*“

5. Želimo po stezi keršanske popolnomasti hoditi, *mormo iz maliga začeti, ne hrepeneti po čudežah velike svetosti, ampak v domačih vsakdanjih čednostih se mormo skerbno vaditi*. Če hočeš v visok turn priti, moraš tudi od perve stopne na drugo stopiti; kdor previsoko na enkrat stopa, njemu rado spodleti. „Tavžent majhnih priložnost se v čednostih vaditi vsak dan imamo, postavim: prestati kako zopernost, alj kako sitnost svojiga bližniga voljno poterpeti, kako majhno nevoljo poderžati, kako malo žal besedo požreti alj krivico poterpeti, zatreti kako malo nagnenje alj poželenje hudih reči, kako nespametnost bližnimu ne zameriti, jenjati bližnimu v pripušenih rečeh. To so take reči, ktire vsakdo lahko stori; zakaj bi se ne storile? Tudi kupec (barantavc) malokdaj priložnost najde veliko dnarjev na enkrat dobiti; za toliko več pa skerbí, de vsak dan več majhnih dobičkov stori; ino če jih le prav oberne, lahko obogati. — „Oh kako sveti ino bogati v zasluženji božjim bi lahko tudi mi postali, naj bi vse priložnosti prav v dobro obernali, ki jih v svojim stani najdemo! uči sv. Franc Zalez. Alj nar večí škoda za tiste, ki dobro voljo imajo, je to, de hočejo kaj taciga biti, kar ni mogoče. Želijo storiti veliko reči, do kterih ne bojo nikolj priložnost imeli; majhne reči pa v nemar pušajo, ktire jim Bog v roke daja.“ — Bog je svetimu *Makarju* pušavniku enkrat v molitvi zaznanil, de še ni viši v svoji popolnosti kakor *dve ženski* v bližnim mesti. Sv. Makar na ravnost v mesto gre tiste dve ženske objiskat ino pozvedet, kako živijo toliko popolnoma; pa nič kaj čudniga ino posebniga v njinim življenji ne najde. Samo to je zvedel, de ste že petnajst let skupaj, pa se še niste nikolj sporekle, ne skregale, ne ena drugo žalile ne v besedi ne v djanji. Oh kako marsktera dekla je popolnomaj ino bližej svetih nebes, ktira je v malim zvesta, kakor imenitna gospá, ki prave popolnosti še prav ne spozna. Mnogotér preprosti pa boguslužen kmetič pred Bogam več velja, kakor posvečen mašnik, ki si ne

prizadeva po stezi čednosti hoditi. — Lepo sv. *Ignaci* opominá: „Ne zamudi nobene priložnosti, z katiro za svojo dušo kaj prislužiti zamoreš; posluži se nje v svoj dušen dobiček; postavim kedar ti kdo kako zoperno besedo reče, alj ti kaj vkaže, kar ti po volji ni, kedar imaš priložnost se ponižati, alj kaj poterpeti. Vse take prilike so h tvojimu dušnimu dobičku, ino jiskati bi jih imel, si kaj pridobiti. Tisti dan ko si več takih priložnost najdil, bi imel jiti bolj vesel spat, kakor kupec takrat ko veliko dobička v svoji kupčiji stori.“ Se ti v peto zbodeš alj pa ob kamen vdariš, lahko eno stopinjo popolnosti storiš, če le bolečino poterpiš ino Bogú daruješ.

6. *Ne zaupaj pa prereč v svojo lastno moč, ampak kliči vedno v božjo pomoč*, de na poti popolnosti ne onemagaš; le Bog je, kleri nam moč daja; po njem vse zamoremo, brez njega pa nič. Sv. *Peter* se je sam na se preveč zanesel, ter je Kristusu djal: „Ako se vsi nad tebo pohujšajo, jaz se ne bom; grem z tebo v ječo ino v smert.“ Kaj se mu pa zgodi? Slabe dekle se toliko prestraši, de svojiga ljubiga mojstra trikrat zalaja. Oh kako slab je vender človek, če mu Bog ne pomaga! „Jaz sim *viuska terta*, velí Jezus, *ri mladike*, brez mene kaj ne zamorete. Le kdor v meni ostane, obrodi veliko dobriga.“ Jan. 15. 5. — Hočemo srečno po stezi keršanske popolnosti hoditi, se mormo pogosto svojih slabost *skuz zakrament srele pokore* očistiti ino z Kris'usam v *zakramentu presretiga rešniga Teta* skleniti. Ne rekaj tedaj, keršanska duša, pokaj bi tako pogosto h spovedi — tolikokrat h božji mizi hodil; saj enkrat alj dvakrat na leto tudi velja! Tvoje stopinje k svetim zakramentam, če jih vredno prijemaš, so srečne stopinje popolnosti k svetim nebesam. Po spovednicah ino po mizi božji se večidel hoja keršanske srejne (gmajne) po stezi popolnosti pozna, ino nam kaže, kako dolec je došla fara v dobrim alj v hudim — naprej alj nazaj? Kaj pa per nas ta sveta obheja priča?

III.

Preljubi! kedar vaša živinca slabej prihaja, polje od leta do leta manj rodi ino celo pohištvo po rakovi stezi gre, se taki hiši slabo kaže; ino vi sodite, de ni gospodar alj gospodinja zakaj, alj je pa zemlja zanič. — Ako pa fara vsako

leto slabej prihaja, otroci brez nauka rastejo, mladenči ino dekleta čedalje huj razujzdano živijo, število nezakonskih otrok raste, ino se ljudje hujšajo, kaj porečete od take sare? Ali dušni pastirji kaj ne veljajo, alj niso ljudje zakaj. — Drevje ki dobriga sadja ne prinese, bo posekano ino v ogenj verženo. Oh preljubi! bodite popolnoma, kakor je vaš Oče v nebesih popolnoma.

V dolgo večnost dra pota gresta, steza poboljšanja v večno življenje, cesta pohujšanja v večno pogubljenje. Kamo pa pot našiga življenja gre? ali v nebesa alj v pekel? — Kakor sv. Pavl za svoje Efežane tudi jaz tebe, Oče nebeški, za svoje drage ovčice na svojih kolenih prosim, daj nam po poti kersanske popolnosti zvesto hoditi, ino srečno h tebi priti po Jezusu Kristusu. Amen.

XXI. SEDENNAJSTA NEDELA PO BINKOŠTII.

Od kersanske zloge ino edinosti u véri.

Berilo iz lista sv. Pavla apostelna do Efežanov. 4, 1 — 6.

Povéte mi, preljubi *farrmani*, kaj našo *cerkev* toljko let veže, de se nam ne izsuje? Edina zloga njo veže, de obstoji; brez prave zloge bi nas že bila davno zasula. — Povéte mi *soscedje* vi, kako je de nektera *žlahta* veliko sto let slovi imenitna ino premožna, dokler toljko drugih ob poštenje ino premoženje pride? Edina zastopnost sorodnikov (bratov ino sester) hišo ohrani, ki eden družiga lepo škode varjejo ino drugi drugim radi pomagajo. Ako med otrocmi prave ljubezni ino zastopnosti ni, se premoženje starišev razkadi kakor prah na cesti. — Povéte mi, *kristjani* vi, kaj našo sveto *katolško cerkvo*, njo zberaljšje vsih pravovérnih že blizo dva taveznt let tako častilo ohrani in obderži, de nje toljko sovražnih krivovér ni premagalo ne razdelilo? Sama edinost v naukih, ktire uči, ino v zakramentih, ktire deli, sveto katolško cerkvo tak stanovitno stori, de nje vse peklenske moči niso ino ne bojo premogle. Nebesa, srečno

prebivališče izvolenih, lepa edinost ino zлага razveseluje, v pekli nobene zloge, nobene keršanske zastopnosti ni; zato je kraj večniga terplenja. Tudi med nami je pekel, kjer se ljudje ne zastopijo ino v edinosti ne živijo. — Potreben je torej nauk, kteriga sv. Pavl Efežanam da, edinost duha v zavezi miru ohraniti, kakor v denašnim branji njegoviga lista do Efežarjev 4, 1 – 6. slišimo.

I.

1. Sv. apostel Pavl je bil za svete vére del dve leti v Rimi v železji. Pa tudi vjet skerbi za svoje vérne, ktire je učil ino kerstil. ter jim pisaje izveličanske nauke daja; posebno pa jim edinost u veri ino ljubezn v djanji prav goreče priporoča. „*Bratje!* piše sv. Pavl, *prosim vas, jelnik v Gospodi,* za kteriga del sim vjet, *živite spodobno tako, kakor ste poklicani* Bogá prav spoznati, njemu lepo služiti ino tako izveličani biti. *Bodite ponižni,* noben se nad bližniga ne povzdiguje; *krotki* brez jeze ino prepira; *poterpešlivi, de slabosti eden družiga v ljubezni prenesete. Skerbite edinost duha ohraniti,* de bote med sebo enih misli. *naj bo ljubi mir vašu zavezu.* — Kjer prave edinosti (glihinge) med ljudmi ni, tam ni božiga duha ne miru, pa tudi ne pravih kristjanov. Le keršanska zloga prave kristjane stori. Smo kaj mi po tem pravi kristjani?

2. Hočemo pravovérni kristjani biti, mormo edinost v nauki ino v keršanskim djanji ohraniti, *de bomo* tak rekoč *eno telo ino en duh* med sebo. Naj si ravno kristjani po dahnih deželah ino raznih krajih živijo, de si ravno niso vsi ene učenosti ne eniga stanu, eni imenitni drugi poredni, smo vender po Jezusu Kristusu le eno duhovsko telo, ktiro veliko udov ima. Kakor eno truplo le ena duša živi ino vlada, tak mora tudi kristjane vse en duh keršanske vére oživljati k pravičnimu djanju. Vsi kristjani smo poklicani k enimu koncu alj namenu upanja, tukaj časno srečni, tamkaj večno izveličani biti. Le ene nebesa so nam pripravlene, če ravno nismo vsi eniga očeta, ne ene matere. Le ene ino ravno tiste vére nauka se mormo zvesto deržati, ino po eni pravi poti večniga življenja hoditi. Kdor prave edine vére ni, nove nauke uči alj pa stare tají, ni pravovérn kristjan. Kdor pa po tim tudi druge moti, med keršansko srenjo (gmajno)

prepir ino sovrašтво dela, on je dereč volk med čredoj Kristusovoj.

3. Najde se po sveti veliko brezbožnih ljudi, ki rekajo: Naj sim Lutran alj katolški kristjan, saj imamo vsi eniga Bogá. Sim Stanoverc, Turk alj Jud, bom izveličan, če le svojo vero deržim. Alj sv. apostel Pavl drugo uči: „*Le en Gospod je*, Kristus Jezus, ki nas je odrešil, ne Mahomed ne Luter; le Jezusa se mormo deržati. *Le ena véra je*, katire nas je Kristus učil ino njo sveti katolški cerkvi izročil; to sveto samo izveličansko véro mormo čisto ohraniti, nobeniga nauka zapraviti, nobeniga dodjati. *Le en kerst je*, klirga smo prijeli, obljubivši se prave edino zveličanske vére deržati. po njej živeti ino vmreti, ter se nobene druge vére prijeli. Vsi smo duhovski otroci ene matere, svete katolške cerkve. kakor je *en Bog ino Oče vsih*. — Kako lagodno (klaverno) bi pač bilo, de bi se za véro prepirali, namesti po véri živeti, de bi se za vero preganjali, namesti v lepi ljubezni med sebo živeti; grozovitno bi bilo, če bi se preklinjali ino pogubljali, namesti de bi kakor srečni otroci vsi skupej toľko dobriga, mogočniga ino vsmileniga Bogá. v katerim se gibľemo ino smo, hvalili ino častili, *ktiri naj bo hvalen od vekomaj do vekomaj*.“ — V resnici ni večiga sovražnika ljudi na sveti, kakor krivoverc, kteri edinost u véri razdera; take je potreba dobro spoznati ino se jih skerbno varvati.

III.

1. Veselo beremo v apostolskim djanje 4, 32. v kako lepi edinosti ino ljubezni so pervi kristjani živeli. Vsa množica vérnih je bila eniga serca, ene duše. Ni bilo per njih vbogih, ne zapušenih; radi so drugi družim pomagali. Le ena srečna žlahta božjih otrok je bila perva keršanska cerkev, kakor jo je Kristus vtemelil (štištal). Napovedal je pa tudi Jezus svojim vérnim, de bojo prišli krivi preroki, razkropivši čedo kakor dereči volki. To se je od nekđaj godilo, se še godi ino se bo godilo do konca sveta. Pazimo torej ino varjmo se jih!

Pervi grozovitni sovražniki keršanske edinosti ino ljubezni bili so neverni neznabogi (Hajdje) ino terdovratni Judje, kteri so sveto véro Jezusovo čerteli, ter njo hotli z ognjam

ino mečam zatreti. Nad tri sto let so malikvavci kristjane preganjali, preklinjali Kristusa, tajili praviga Bogá ino morili njegove zveste spoznavce. „Sovražili so luč ino ljubili temo, ker so bile njih dela hudobne.“ Jan. 3. 19—21. — Ravno enako ravnaajo tudi sedajni razujzdanci sveta. So že toliko hudobno živeli, de se pekla bojé, ga tajiti začno, alj pa pravijo de duša vmerje. So Bogá že močno žalili, ino jih začne biti božje pravice strah, pa tudi Bogá vtajijo, kakor so puntarski Francozi pred nêko šestdesetmi letami storili, vtajiti Bogá ino prepovedali njemu služiti, so cerkve pozaperli ino jih u vojaške zhambe premenili, zvone u vojaške tope (štuke) prelivali, preganjali mašnike ino nevsmileno morili pravovérne kristjane. Tako daleč zablódejo razujzdani neverni ljudje tudi med nami; vse to bi radi storili tudi nam, naj bi le mogli. — In vender jih ljudje radi poslušajo, kedar se jim sladkajo, ino slaboverne krivih naukov učijo rekoč, de ni verjeti, kar duhovski pastirji pravijo. Takih ljudi, kteri krive nauke trosijo, zapelive bukve in pisma med ljudi spravljajo, se je potreba varvati ino jim v naše kraje braniti. Kdor tebi sveto véro jemle, ti dušo jemle.

Drugi sovražniki keršanske edinosti ino ljubezni so samoglavni, *terdovratni krivoverniki*, ošabni, prevzetni ljudje, kteri nauke Jezusove izvračajo ino drugo učijo, kakor sveta katolíška cerkva, kteri je Kristus svoje nauke izročil. *Arj*, očak starih krivovercov se je lotil skrivnosti presvete Trojice, *Nestori*, njega mlajši se je podstopil Marije božje porodnice, drugi spet drugih skrivnost naše svete vére. Miljone ljudi so zapeljali, edinost keršanstva tergali ino duhovsko telo Jezusovo delili. Pred tri sto ino nekaj letmi je *Martin Luter*, učen pa napuhnen doktor, krivovére starih časov pobal, ino je lutersko krivovéro po nemških deželah zasjal, ter je edinost keršanstva žalostno zopet raztergal, miljone ljudi omotil, napletil kervavo vojsko celih trideset let za vére del, zaterl po Nemškim ljubi mir ino zastopnost med ljudmi, po kateri še zdaj dosti krajev žaluje, kjer so Lutrani doma. *Dva sosedu* gresta iz ene vesi ob nedelah h službi božji, sred pota se pa ločita; katoličan gre v svojo domačo cerkev h sveti maši, Lutran pa k svojimu opravišu v tempel, kakor bi ne bila obdva otroka eniga Očeta, kteri je v nebesih. — *Dre dekli* služite per eni hiši, katoličanska se vsako jutro lepo pokriža, Lutranka se ji še smeji, ker križa ne obraja.

Mož ino žena v enim zakoni vsak svojo véro imala; oče svoje sine luterske vére uči. katolíška mati uči svoje hčére po katolíško Bogú služiti. Otroci ene matere ino eniga očeta nimajo ene vére, ino se pogosto zaničujejo. Vešani se per eni mizi za vére del spro. stepejo ino kervavo razvsakse gredo. Ali ni taka žalostna? Ni edinosti ne prave serčne ljubezni v takih krajih; krivovára njo zamorila ino vzela ljudem življenja nar veči sladkost. — Zdaj pa pridí k nam Lutran, hvali svojo krivo véro, našo pa zaničuj, zamečuj papeža, škofa ino duhovsko gosposko, zasmehuj naše službe božje, svete opravila, ali mu bonu verjeli? Sv. Janez evangelist na to kristljanam piše: „Kdorkolj odstopi ino ne ostane v nauku Kristusovim, nima Bogá (očeta ino prijatla); le kateri ostane v nauki, on ima Očeta ino Sina (prijatla). Če kdo h vam pride, ino ta nauk (naše svete vére) z sebo ne prinese, nikar njega v hišo ne vzemite (de bi vas svoje krivovére učil), tudi ne pozdravite ga (kakor svojiga vérniga). Zakaj kdor njega pozdravi (po nekdanji stari segi), se deležen stori njegovih hudobnih del.“ II. Jan. 9 — 11. Keršansko vsmilenje mu skazati smo scer dolžni, pa ne dopadenja njegovim naukam; vrata mu scer odpriimo, če nas za prenočili poprosi, pa ušes njegovim zapelivim marnam ne dajmo; pod streho ga vzenimo, pa njegove vére ne v naše serce. — Tako nam ljubeznivi učenc Jezusov naroča, pa tudi lep izgled da. Ko se je neprevidama z Cerintam, hudobnim krivovárcam v neki kopalnici zjisel, je sv. Janez naglo izbežal rekoč: Bežimo, de nas z sovražnikam resnice ne zasuje božja pravica. Sveti Irinej l. l. c. 26. Čujmo ino varujmo, de sovražnik ljuljke na polje katolíške vére per nas zasjal ne bo.

Tretji sovražniki keršanske edinosti ino ljubezni so praznovérci, kateri prerokujejo ino reči oznanjujejo, katerih ni bilo ino ne bo, razen v njih zmedeni glavi; oni zapeljujejo preproste ljudi, ino so krivi, de se nar svetejši reči oskrunijo, pa tudi cele soseske razdražijo ino v sovraštvo zapletajo, ki se veliko let ne razplete. Taki kvantajo, de kdor presveto rešno Telo pod kožo zašije, njega strel ne zadene. Raj taciga storiti bi bi o božji rop; Bog ne daj tiga! Eni basajo, de kdor v kip alj križ vstrelí, njegovi puški vse obleži. V podobe božje ino svetnikov strelati — alj ni strah kaj taciga le čuti? Ino vender se od praznovérnih, slabo podučenh ljudi tudi ta groza po sveti zgodi. Babjoerniki pravijo, de

kdor da *otrokom kose* (osepence alj ožbice) staviti alj cepiti, njim sveti kerst odvzeme ino jih hudimu izda. Ali se da kerst kdaj več človeku odvzeti, ki mu neizbrisljivo znamnje vtisne? — Te ino take neumne vére napravijo sovraštvo med dušnimi pastirji ino ovčicami, med sosedomi, clo med možami ino ženami, ktire praznovére nar rajši vančajo, ter sebi ino svojim veliko žalosti ino nesreče pripravijo. Koljko je pa še tako slabovérnih ljudi, ki abotnim babelam pa razcukanim beračam raj vérjejo kakor svojim duhovnim, prazne kvante več obrajtajo kakor pa katehism. „Po senci grabijo, ino po praznim vetri tekajo.“ Sir. 34, 2. „Ne pečaj se z babjimi kvantami alj basni; vadi se veliko več pobožnosti; ona je za vse dobra, ker ima obljubo sedajnega ino prihodnega življenja,“ opomina sv. Pavl. I. Tim. 4, 7 — 9. Ta je pravi ino vse vére vreden nauk.

2. Hočemo pravo edinost v sveti véri ino v keršanskim zaderžanji ohraniti, se mormo *treh virov (studenecov) keršanskiga nauka* zvesto deržati, iz katerih nam izvirajo nauki večniga življenja. *Pervi izveličanski vir je sveto pismo*, skuz katero sam sveti Duh z nami govori. Sveto pismo je božji list, ktiriga je Oče nebeški nam svojim otrokam poslal v to plujo deželo našiga popoltvanja, de vemo karno gremo, ino prave steze ne vgrešimo. „Kaj je sveto pismo, pravi sv. Gregor, kakor pismo božje do njegovih stvari.“ Sveto pismo so nar imenitnej bukve (knige) vsih knig; ono je *zapisana beseda* božja. — Ko je svoje dni cesar *Konštantin* veliki svetimu *Antonu pušavniku* pismo poslal, so se njegovi učenci timu čudili. Sv. Anton pa pravi: „Kaj se vam čudno zdi, de meni cesar piše; saj je tudi on le človek? Veliko več bi se imeli čuditi, de Bog, on nar viši gospod nebes ino zemle, kralj vsih kraljev, nam ljudem svet Evangelj in vse svete bukve kakor svoje pismo v roke da! Kako malovredni bi bili pred njegovim očmi, če bi tiga pisma ne obrajtali, ne brali, alj pa clo ne slušali?!“ „Le pokušaj živež božiga (svetiga) pisma, vživaj ga vsaki dan, de ne boš gladoval; vživaj tako, de boš hrane božjih naukov tudi podeliti imel,“ opomina sv. Ambrož.

Alj v svetim pismi je toljko skrivniga, kar ne razumimo ino pa še veliko premalo zapisanga, tako de nam je še *druzigiga vira* (studenca) potreba, *ustniga izročila*, ki je *nezapisana beseda* božja, kakor njo sveti Pavl priporoča rekoč:

„Bodite stanovitni ino deržite izročenje, kteriga ste se naučili, alj po besedi alj skuz naš list.“ II. Tes. 2, 14. „Kar so nastopniki apostolov v cerkvi najdli, so ohranili; kar so se oni naučili, so druge učili; ino kar so od svojih očetov slišali, so izročili svojim mlajšim.“ Sv. Avguštin. Ino kje najdemo to sveto izročilo? *Sv. Irinej*, škof ino mučenik pravi: „Nikjer druzi se nima jiskati resnica, kakor v cerkvi; za to ker so apostelni v njej, kakor v bogati zhrambi vse resnice pozhranili, naj vsaki lahko iz nje življenja vir pije.“ V cerkvi so vrata k življenju. V svetim pismi je toljko skrivnost, de tudi sv. Avguštin, on luč učenikov, pravi: „Več je reči, katerih ne razumim, kakor taci, ki jih zastopim.“ Potreba nam je učenika, ki nam sveto pismo razlaga; ino ta je sveta katolška cerkev. „Otrok nese oreh, ki ga v dar dobí, materi, de mu jedro izluši; kristjan pa h cerkvi biti, de mu razum svetiga pisma razloži (Originez).“ Sa to veli sv. Avguštin: „Jaz bi tudi Evangelju ne verjel, ako bi mi ga veličast katolške cerkve ne poterdila.“

Kristjana katolškiga *tretji učitel je dobro izvolen spovednik*, njegov dušni pastir. Spovedniku razodenimo svoje dvome, njim povejmo svoje skušnjave — zaupajmo težave. Kar nam svetujejo, tiga deržimo se, če zoper voljo božjo ni. Tako bomo v lepi edinosti svete katolške cerkve živeli; ino naj bi tudi angel iz nebes nam kaj družiga oznanoval (kakor nas ti trije učitelji učijo), naj bo preklet, pravi sv. Pavl. Kar sim vam poprej rekel, tudi zdaj spet rečem: Ako bo vam kdo kaj oznanoval zunaj tiga, kar ste prijeli, naj bo preklet.“ Gal. 1, 8 — 9.

3. Hočemo edinost v sveti katolški véri ohraniti, se mormo *treh sovražnih spolik skerbno varvati*. *Perva spolika je pregrešna nevednost* v keršanskim nauki. Po dalnih planinah ino takih zapotah, kjer ljudje malo keršanskiga nauka vejo, je bilo, je ino bo nar več krivovercov ino praznovernikov. — Kako zlo se torej za vas bojim, vi kristjani slabopodučeni, ako bi Bog krivim učenikam med nas dal, ktirih je krog nas veliko! Ali se nimate tresti vi stariši za svoje nevedne otroke, katire tak poredko h keršanskimu nauku ino v šolo pošiljate, de bi dones alj jutre zapelivim ljudem v roke prišli, ino nar večí dar božji, pravo samo izveličansko véro zapravili ino zatajili? Za to je Bog že v starim zakoni starišam zapovedal, naj besede božiga nauka v svojim serci

ohranijo ino svojim otrokam pravijo. jih premišlujejo doma sedé ino po poti gredé. kedar se vležejo in kedar vstanejo. V. Mojz. 6. 6—7. Sveta vera je zakladu (šacu) podobna, pravi Jezus — podobna dragim biserju. za kteriga človek vse popreda. kar glešta. de biser kupi. Mat. 13. 44—46. Sedajnim kristjanam je pa tak malo mar zaklad svete vére sebi ino svojim ohraniti!

Druga spolika je razuzdano življenje, katerva se mormo varvati. če hočemo ostati pravoverni kristjani. Nar več prešesnikov pravo véro zalaji. zakaj nesramno poželenje. kliri iz serca vslaja. zatemni človeško pamet. kakor svetlo sonce čern oblak. Pa tudi pjancev se rad krivi nauk loti. — Kedar krivovernik iz plujih krajev pride. se v kerčno (taberno) nar prej zaseli. se med pivce vsede ino svoje krive nauke razkladuje. Dobrovoljcam široka cesta. katiro uči. hitro dopade. in kakor muhe za mesam po leti. grejo razuzdani za njim. dajo sveto véro za posveten dobiček. prodajo dušo za časen vžitek; česar nas večni Bog ovarji! Za to pravi sveti Duh v 1. psalmi: „Blagor človeku, kteri po svetvanji hudobnih ne hodi, ino na poti grešnikov ne postopa, ino ne poseda za mizo zasmehavcev (svete vére).“

Hočemo sveto katolško véro čisto ohraniti ino v keršanski ljubezni ostati, se mormo *mlačnosti ino merzote* v božji službi varvati; ona je prave vére *tretja spolika*. Če se olje skerbno ne doliva, bo v svetilnici (lampi) večna luč vgasnila; ino če mi skerbno ne molimo, pogosto ino vredno svetih zakramentov ne prijemamo. bo tudi per nas vgasnila kmalo svete vére luč. Od mlačnih kristjanov v skrivnim razodenji 3. 15—16. Kristus govori: „Vem za tvoje dela, de nisi mrazil (merzel) ne topel. O naj bi bil mrazil alj topel; ker si pa mlačen. bom te pluvati začel iz svojih ust.“ Za to želi sv. Pavl vsim vernim rekoč: „Bog poterpljenja ino tolažbe vam daj, de bote ene misli med sebo po Jezusu Kristosu, naj z enim sercam ino z enim ustni hvalite Bogá, Očeta našiga Gospoda Jezusa Kristusa. Rim. 15. 5—6.“

III.

Prave *sreče slebra dva ste edinost u veri ino pa lepa zloga v keršanskim življenji*; ni tih dveh nebe'kih tovaric. tud božjiga kralstva med nami ni. Za to je vsimleni Jezus

po žalostnim poti na oljsko goro ravno to noč pred svojo smertjo toljko lepo ino priserčno Očeta nebeškiga za pravo edinost svojim vernim prosil, rekoč: „Sveti Oče! ohrani jih v svojim imeni, ktire si meni dal, de bojo eno kakor mi. Pa ne prosim samo za nje, ampak tudi za vse, ki bojo po njih besedi v mene vervali, de bojo vsi eno, kakor si ti Oče v meni ino jaz v tebi, naj bojo tudi oni v nas eno — naj bojo popolnoma eno, de svet spozna, de si me ti poslal, ino jih ljubil, kakor si tudi mene ljubil.“ Jan. 17, 11 — 23. Kjer ni edinosti, tudi prave ljubezni ni. — Za to naroča sv. *Pavl* kristjanam: „Prosim vas, bratje, v imeni Gospoda našiga Jezusa Kristusa, de vsi ene nauke imate, ino med vami ne bo razdertij, ampak de bote popolnim eniga duha ino ene misli.“ I. Kor. 1, 10. — Edinost in lepo zlogo vam, preljubi, *tudi jaz priporočim*. Vsi smo otroci eniga Očeta, kteri je v nebesih, vsi učenci eniga mojstra Jezusa Kristusa; bodimo tudi vsi eniga duha, eniga serca, de bomo srečne ovčice ene izveličane čede v nebesih, kjer bo tudi le en hlev ino en Pastir. Amen.

XXII. OSEMNAJSTA NEDELA PO BINKOŠTU.

Od znamenj izveličanja.

Berilo iz I. lista sv. Pavla apostelna do Korinčanov. 1, 4 — 8.

Kedar bo kdo od imenitnih gospodov na dobro voljo povablen, mora posebno znamenje imeti ino na dvurih pokazati, de ga vratar v poslopje pusti. Povabljeni smo tudi mi od Gospoda vsih gospodov na veliko dobro voljo nebeškiga veselja, ino hitro bo ura pritekla se podati skuz mračne dvuri smerti, ino jiti terkat na vrata nebeške, ali se nam bojo odperle. — Kaj se vam zdi, imamo vsi drago znamenje izveličanja, na katiro nam bo odperto nebeško kraljestvo? Bog daj, de bi nam angel naš ravno tak srečo rekel, kakor sveti *Pavl* svojim vernim Korinčanam; kar v denašnjim branji njegoviga I. pisma 1, 4 — 8. veselo čujemo.

I.

1. Kakor je *vertnar* vesel, če mu nasajeno drevje lepo raste ino žlahtno sadje rodi, kakor se skerbni *učitel* svojih učencov veseli, ako se čedno vèdejo ino pokažejo, česar so se zvučili, tak vesel je pisal tudi sv. Pavl Korinčanam, ktire je učil ino kerstil. „*Bratji!* jim piše, *hvalim svojiga Bogá neprenehama za vas, za gnado božjo, ki vam je dana v Kristusu Jezusu.*“ — Tudi mi ne moremo Bogá za to gnado nikolj zadosti dohvaliti.

2. Spoznanje božje ino pa gnada po sveti volji božji živeti je veči bogastvo ko vsiga sveta blago. „*Skuz Kristusa,* pravi sv. Pavl, *ste u vsem vbogateli,* kar kolj vam je potreba v *naški ino spoznanji.*“

3. Kristus pa ni le učil, ampak je tudi pričal z čudežmi, de je njegov nauk božji nauk. „*To pričvanje Kristusovo je bilo med vami poterjeno,* veli sv. Pavl na dalej, *tako de vam nobene gnade ne manka.*“ To je tudi naša nar veči sreča. Kaj bi nam pomagalo vse naše premoženje, kaj bi nam dalo še toljko posvetno veselje, ktiro le kratek čas terpi, če bi nam ne bile po smerti vrata nebeske odperte! De nam je Bog gnado dal v katolíski véri rojenim ino podučnim biti, je prvo veselo znamenje izveličanja našiga.

4. Dokler pa mi na tim sveti potujemo, u vedni nevarnosti živimo prvo pravico izveličanja zgubiti. Kdor misli de stoji, pravi sv. Pavl, naj gleda, de ne pade. Sv. Pavl nam pa zaupanje daja, de nas Bog ne bo zapustil, ki nas je k izveličanju zaklical, ter Korinčanam piše: „*Vas, kateri čakate na razodenje, na drugi prihod Gospoda našiga Jezusa Kristusa, bo tudi z svojo gnado poterdil, de bote do konca stanovitni v dobrim, tako de bote brez greha veselo čakali na dan, v katerim bo naš Gospod Jezus Kristus prišel nas v večno veselje zaklicat.*“ To terdno zaupanje v božjo pomoč, če ga po pravici imamo, je nam drugo veselo znamenje izveličanja našiga. Bog ga tudi nam daj!

II.

Strašne so besede Jezusove, ki pravi: „*Veliko je poklicanih, pa malo izvolenih,* ki bi izveličani bili. Vsakdo nas

mora prav poskerbeti ino presaditi, ali najde nad sebo vesele znaminja, de mu bo nekda izveličanje došlo? Takih izveličanskih znaminj posebnih je pet.

1. *Pervo izveličansko znaminje je spoznanje božje po nauki svete katolske vére.* „Brez vére je nemogoče Bogú dopasti. Kdor hoče h Bogú priti, mora vérvati de je, ino de je onim kateri ga jišejo povračnik;“ uči sv. Pavl. Hebr. 11, 6. Vsaki pa, kateri v njega veruje, ne bo osramoten.“ Rim. 10, 11. — Poglejte neskončno vsmilenje božje do nas! Iz milijonov stvari nas je on stvaril po svoji podobi, nam je dal um ino pamet, de ga lahko spoznamo, kar živina brez uma ne zamore. Milijonov ljudi je živelo, ki ni priložnosti imelo prav spoznati svojga stvarnika; veliko milijonov jih še živi, ki praviga Bogá ne spozna, nam se je pa po svojim lastnim Sini sam razodel, ino nas tako rekoč sili njega po keršanskim nauki prav spoznavati ino po poti svete katolske vere u večno izveličanje priti. — Oh neskončno vsmilen ino dobrotlivi Bog, zakaj smo pa mi toljko mertvi ino zanikarni za toljko tvojo dobroto, de se nas beseda božja tako težko prime, ino mi tako lahko pozabimo svete vére nauk! — Pa vender, blagor nam! *pervo izveličansko znaminje je naše.*

2. *Drugo znaminje izveličanja je terdno zaupanje v neskončno vsmilenje božje, de nam bo neskončno vsmilen Bog naše grehe odpustil ino nas zavolj Jezusoviga zaslužnja izveličal.* V Laski deželi je bil *razbojnik k smerti obsojen*, de bo ob glavo djan. Dušni pastir ga k smerti pripravljajo, de svoje hudobije spozna, jih objoka ino voljno prejme svojo obsodbo kakor zaslužen kaznen. Drugo jutro njega zopet objišejo, ino ga najdejo v sredi vóze v železji na tleh ležati, podobo križaniga v rokah deržati, toljko mlo jokati ino izdihovati, de so bile tla solz mokre. Duhovnik mislijo de se smerti prezlo boji, ino ga začno tolažiti, naj bi pomislil de mu bolje z Bogam vmreti, kakor še dalej Bogá žaliti ino lahko neprevidene smerti u večnost jiti. „Oh moj oče, razbojnik odgovori, ne jokam za to, ker moram vmreti; smert sim zaslužil ino njo hočem voljno terpeti; alj de sim svojga križaniga Izveličarja štirred let klel, zaničoval ino toljko žalil, ino zdaj, kedar me ves svet zaverže, mene moj Jezus sprejme, za to se moram jokati.“ — Oh, kdo nas bi se tudi ne razjokal, ako prav premislimo, koljko Bogá, njega nar večí dobroto žalimo, ino je še vender vsmilenje božje

neprenehaj večji, kakor so naše pregrehe! Koga bi od veselja solze ne polile, ako spozná, kako vsmileni Jezus na vago (tehtnico) božje pravice, na kateri naše pregrehe veliko huj vlečejo, kakor naše kreposti in dobre dela, kako on svojiga neskončnega zasluženja toljko dodá, de vaga v naše izveličanje potegne, če se le hočemo k njemu obrniti ino deležni storiti njegoviga zasluženja. Veselo lahko z Davidam rečemo: „V tebe, o Gospod! zaupam; ne bom osramoten vekomaj ne.“ Ps. 30, 2.

3. *Tretjo znamenje* izveličanja je *prava živa ljubezn* do Bogá ino božjih reči, pa tudi do bližniga. „Mi vémo, de smo od smerti v življenje postavljeni, ker brate ljubimo. Kdor ne ljubi, ostane v smerti.“ I. Jan. 3, 14. Veliko jih scer pravi, de Bogá ljubi, pa le z jezikam. Njih ljubezn je laž. „Ljubezn kjer je, velike reči stori; ako jih ne, ljubezn ni,“ veli sveti Gregor. Kdor Bogá živo ljubi, njemu ne bo noben pot predaleč, ne vreme pregerdo k *božji službi jiti*. Kdor Bogá prav ljubi, si bo vse prizadel svojo okoljco *greha ovarvati*, de Bog žalen ne bo. Kdor Bogá prav ljubi, bo *skerb*, koljkor premogel, *de bode Bog prav spoznan ino spodobno česén*. Kdor Bogá resnično ljubi, on tudi *skerbi za lepoto božih reči*, za ozalšanje cerkuv ino cerkvenih priprav, naj se Bog po njih vredno časti. Ino to znamenje veselo kaže naše izveličanje. — Pač slabo ljubezn do Bogá *farmani* pokažejo, kateri *raztergano cerkev* ino altarje vmazane imajo, mašne oblačila razcukane, kipe ino križe po fari razdrapane, de se podoba božja alj svetnikov že ne pozna. Kdor Bogá goreče ljubi, bo tudi z kralovim prerokam *Davidam* djal: „Gospod! jaz ljubim lepoto tvoje hiše ino kraj, v katerim tvoje veličastvo prebiva.“ Psalm 25, 8. Kdor tak govori in stori, njemu Kristus tudi v nebesih lep kraj pripravlja. — Slabo ljubjo kristjani svojga Gospoda ino Bogá, kateri službo božjo merzlo obhajajo, nočejo peti ne glasno moliti. Česar je serce polno, ono iz ust gre, pravi Kristus. Kjer ni ljubezni božje per ljudeh slišati, nje tudi ni najti. Človek, ki pogosto ino navadno grešiš, poredko pa h spovedi greš ino z merzlim sercam mizo božjo objišeš, službo božjo opuša ino od pride iz cerkve hudiš, za lepoto veže božje malo alj clo ne skerbíš; znamenja nimaš, de bi kdaj izveličan bil.

4. *Štarto znamenje* izveličanja je *svetožetja (ajfer) tudi druge izveličati*. Rajni Alfonz, bogaslužen mož je svoje dni prav serčno Bogá prosil, naj bi se grešniki vsi spokorili

ino bili izveličani. Alfonz bil je per redovnikah le vbogi vratar; ino ker ni mogel za preobernenje grešnikov kaj več storiti, je za grešnike za toljko lepši molil; ino Bog mu je djal: „Tvoja molitev toljko velja, kakor bi bil vse grešnike preobernal.“ Dober Bog vzeme naše želje za delo, ako storimo, kar premoremo. — Kako pa ti *Marko Bogá* ino bližniga ljubiš, ker se ti dobro zdi, kedar tvoj tovarš prav tolsto klafa, preklinja ino greši. Bogá žali, druge hujša ino sam sebe gubi? *Rotija!* kako skerbiš za izveličanje svoje tovaršice, kedar vėš ino čuješ, kako hudo dela, pa nje še ne posvariš? — *Kristjani*, kateri sosedov ne posvarijo, če ravno vidijo, kako se greh dela — *prejpostavljeni*, ki podložnih zastran pregrešniga življenja v strahе ne vzemejo — *podložni*, kateri za hudobne viši ne molijo, naj bi jim Bog gnado poboljšanja ino odlog za pokoro dal, nimajo znamnja izveličanja. Oh, pač slabi otroci smo Očeta nebeškiga, ker nas tak malo skerbi za izveličanje naših bratov in sester!

5. *Peto izveličansko znamenje je otroško spošтовanje svete matere katolške cerkve.* „Bogá ne more očeta imeti, kdor nima svete cerkve za mater,“ pravi sv. Ciprijan. Samo ena, sveta, katolška, izveličanska cerkev je, ona vidno zberaljšę vseh pravovérnih kristjanov, pod enim vidnim poglavarjam, Rimskim papežam. Kdor v tim keršanskim zberaljši živi, derži zapovedi ino nauke svete cerkve on ima znamenje, de bo izveličan. Zunaj cerkve ni izveličanja. — *Krivovérci*, kateri sveto katolško cerkev terdovratno zaničujejo — slabi katoličani, ki mater katolško cerkvo ne spoštujejo, ob nedelah ino zapovedanih praznikah delajo, vozijo, službo božjo pa opušajo, o petkih ino zapovedanih postih brez vsiga dopušenja meso jedó, clo o veliki noči svetih zakramentov ne prejmejo, ino druge cerkvene postave zaničujejo, nimajo znamnja, de bi kdaj izveličani bili. „Kakor so v sploh potopi vsi potonili, kateri niso z Noetam v barki bili, pravi sv. Jeronim, tako se bojo pogubili, ki z nastopnikam sv. Petra (z Rimskim papežam) niso v barki svete katolške cerkve.“ — Poglejte znamenj pet našiga izveličanja! Roljko jih kaj na sebi najdemo?

III.

Svetiga *Tomaža Akvina* je sestra vprašala, kaj bi naj storila, de bi izveličana bila? Zlo se bojim, de bi ne mogla v

nebesa priti. Sveti Tomaž svoji sestri odgovori: „To je clo lahko, če le v resnici hočeš. Pravo resnično voljo imaj, ter reči: Jaz hočem. Kar pa hočeš, to tudi stori, ino izveličana boš.“ — Oh neskončno vsmilen ino dobrotlivi Bog! daj nam izveličanja želeti, ino kar poželimo, si tudi za to prizadeti, de homo v dan prihoda Gospoda našiga Jezusa Kristusa brez greha, ne le poklicani, ampak tudi izvoleni za večno izveličanje. Amen.

XXIII. DEVETNAJSTA NEDELA PO BINKOŠTII.

Od prave steze keršanske popolnosti.

Berilo iz lista sv. Pavla apostelna do Efežanov. 4, 23 — 28.

Popotnik, kateri se na dolgo pot podá, se mora dobro obuti ino obleči, de ga ne bo premagala zima, ne vročina. Se mu na poti obutel razterga, si mora okerpati; se mu obleka ponosi, je potreba nove omisliti; se mu zamaže, njo je potreba oprati, očediti ino lepo ponoviti, de hodi popotnik lahko ino pošteno svoj pot. — Vsak človek je popotnik na dalni hoji iz časnosti u večnost; ino ne samo našimu telesu, tudi naši duši je potreba *duhovskega oblačila*. To oblačilo so svete čednosti, dušni plajš je posvečjoča gnada božja. Se nam to dušno oblačilo zamaže, postara, alj clo skuz grešno djanje razterga, hitro ga mormo ponoviti ino popraviti, de na poti popolnosti ne zaostanemo, kakor nas sv. Pavl v svojim pismi do Efežanov 4, 23 — 28. lepo uči, kar se današno nedelo bere.

I.

1. „Bratje! ponovite se v duhi svojiga uma, opomina sv. Pavl, ino oblecite noviga človeka, ki je po Bogu stvarjen v pravici ino resnični svetosti.“ Ponovite se na svoji duši, hoče sv. Pavl reči, naj bojo vaše misli ino želje, pa tudi djanje tako, de bote Bogu podobni, v pravici ino v resnični svetosti novi ljudje.“ Oh de bi se tudi mi v dobrim ponovili,

in omladili na duši kakor Bogú dopadlive stvari! Kaj pa je potreba k našimu ponovljenju?

2. Ponoviti se v dobrim, je pred vsem potreba opustiti vsako pregrešno djanje. „*Za tiga voljo*, veli sv. Pavl, *opustite laž*, de ne bote drugo govorili, drugo pa mislili; *govorite resnico vsakdo z svojim bližnim. Mi smo udje med sebo*; ne smemo torej en družiga v zmote ino v škodo skuz laž pripravljati. Ako per lonci (ketni) en ud zamotaš alj clo vtergaš, bo cela veriga terpela. Ravno tak škodje vsaka laž mala alj velika prej alj slej celi soseski.

3. Varujte se *jeze*; pravi sv. Pavl. Jeza pa je dvojna: pravična nevolja nad hudim, in svet serd za dobro, kar je naša dolžnost. Jeza je pa tudi krivična, kedar iz krivice izvira alj v hudo pelja, de predolgo terpi, ter sovraštvo ino maštvanje naredi; ino taka jeza je greh. Za to veli sv. Pavl: „*Se jezite za pravico, pa nikar ne grešite*; de bi v jezi kleli, drugim hudo želeli, alj pa jezo predolgo v svojim serci kuhali. *Sonce naj ne zajde črez vašo jezo*; prej ko greste na večer spat, si morte roko podat in se lepo spraviti. Gorje bi mu bilo, kdor bi v jezi večno zaspal! Dolga jeza je sercu dušen strup. Kdor se jezi premagati da, ino v serci maštvanje kuha, on v svojim cercu satanu postelja. Za to svari sv. Pavl: „*Ne dajajte prostora hudiču*.“

4. Varujte se *kraje*, pravi sv. Pavl; ne kradite blaga z dolgimi rokami, ne dobriga imena z hudobnim jezikam. Ino če je kdo kradil, *naj ne krade več, ampak naj raji pridno dela* ino si z svojmi rokami služi svoj kruh.

5. Košata mati vsih pregreh je gnila *lenoba*. Kakor se v stoječi mlaki ves marčės zaplodi, tako se v serci lenuha vse hudo začne. Kdor se torej hoče v dobrim ponoviti, mora prav priden biti, *naj pridno dela z svojmi rokami, kar je dobriga*, opomina sv. Pavl, *de bo imel sam česa živeti*, pa tudi *kaj podeliti potrebnim* vbogajime. Tako si v nebesih zaklade nabera, kojih moli ne snedo ino tatje ne vkradejo. — Kdor hudo čisto zapusti, ino se dobriga vnovič z vso močjo prime, on se v duhi ponovi. Tiga izveličanskiga dela tudi mi ne zamudimo!

II.

1. *Varuj se hudiga in stori dobro*: pravi keršanska pravica, ino nam kaže v izveličanje pot. Alj popotniki ne radi po tej

stezi hodijo; veči del jih opesa, ino se pogubi, dokler stopinj po redi ne dela, ktire v nebesa peljajo. — Eni bi radi *izveličani bili, pa dopolniti nočejo, kar Bog hoče*. Taki so popotnikom podobni, kateri bi radi na Dunaj (v Beč) prišli, pa protje Terstu gredo. Kamor človek gre, totaj on pride. Kamor se drevo podere k severju alj pa k jugu, tam obleži. — Drugi *enokoljko storijo, pa se hitro naveličajo ino na pol pota obstojé*. Podobni so mladenču, kateri je prišel Jezusa barat, kaj naj stori, de pride u večno življenje? Kristus mu reče: „Spolnuj zapovedi.“ Mladenč odgovori: „Vse to sim storil od mladih dni. Kaj mi še manka?“ Jezus mu veli: „Ako hočeš popolnoma biti, popredaj kar imaš, vbogim razdeli, ino boš imel zaklad v nebesih, ter pridi po tem ino hodi za meno.“ Mat. 19, 16—22. Ko je pa mladenč to besedo slišal, je šel žalosten proč; imel je namreč veliko premoženja, ino cerkveni učenci dvomijo (cviblajo) ali je mladenč izveličan? — Tako tudi med nam marskdo rad moli, pa se mu mili vbogajime dajati; nekteri je vsmileniga serca ino rad vbogim pomaga, pa zapelive ženske opustiti, od nevarne hiše jiti, misli de mu je pretežko. Če pa ti tudi celo postavo dopolniš, pa se v eni sami pregrešiš, uči sveti Jakob 2, 10. si vsiga kriv.“ Postava božja je cela, ino vse zapovedi moraš dopolniti, ako hočeš Bogá prav ljubiti ino izveličan biti. — Tretje *prav za prav modri kristjani služijo iz vsiga serca Bogú*. Njim ni kaj pretežavniga storiti, ne prehudo opustiti iz gole ljubezni do svojga Bogá. Oni grejo po pravi stezi keršanske popolnosti od ene stopinje do druge; za njimi hočemo hoditi tudi mi. „Kaj hočeš, o Gospod! de naj storimo?“ Bog hoče keršansko pravico, de se varujemo hudiga ino storimo dobro.

2. Hočeš, keršanska duša, po stezi keršanske pravice hoditi, ponovi sveto željo ino terdno skleni *rajsi vse zgubiti, kakor en sam smerten greh vedama storiti*, po izgledi boga-boječe *Suzane* v starim zakoni. Dan. 13, 22 — 23. Dva nesramna poglavarja sta njo hotla v prešestvo posiliti. Suzana pa izdihne rekoč: „V stiski sim od vsih strani. Ako to storim, je moja smert (prešestnice so bile z kamnjam posute); če pa ne storim, vajnim rokam ne vjidem. Vender je bolje brez greha vama v roke priti, kakor grešiti v pričo Bogá.“ Ino pravičen Bog je rešil nedolžno Suzano po preroku Danielu; namesti nje sta bila hudobneža z kamnjam pobita. —

Kdor prve stopinje ne stori, ino se greha kakor nar veči nesreče ne varje, ni na stezi keršanske popolnosti, ino ne bo na goro Gospodovo u večno izveličanje došel. Za to opomina sv. Pavl: „Ne daj se premagati hudimu, ampak premagaj hudo z dobrim.“ Riml. 12. 21.

3. Hočeš po poti keršanske pravice dalej priti, moraš skleniti *rajši zgubiti vso posvelno čast, premoženje ino tudi življenje, kakor Bogá z kakim malim, odpustljivim greham vedama žaliti*. Kristjan, kateri se tudi malih grehov skerbno varje, le v njegovim serci ogenj božje ljubezni lepo gori; on lahko z svetim *Paulam* reče: „Kdo nas bo ločil ljubezni Kristusove? ali težava? ali bridkost? ali lakota? ali golota? ali nevaršina? ali preganjanje? ali meč? — Terdno vém, de ne smert ne življenje, ne sedajna ne prihodna sila, ne kaka druga stvar nas ne bo ločila ljubezni božje, katira je v Kristusu Jezusu Gospodu našim.“ Riml. 8, 35 — 39. Oh ponovimo tudi mi svoje serčne želje, ino terdno sklenimo Bogá ne žaliti tudi z nar manjšim greham ne. Tudi mali greh je veliko hudo, ako ga vedama storimo. „Kdor male reči zaničuje, pravi sv. Duh, bo sčasama omagal.“ Sir. 19, 1. Ino sveta *Terezja* govori: „Kdor si ni skusil, ne more verjeti, koljko zasluženja zadobimo, če si prizadevamo, de se v majhnih rečeh ne pregrešimo; zakaj hudoben skušnavc zverta z majhnimi pregreški majhne luknice v našo vest, skuz katire po tem veliki grehi v njo pridejo.“ Se velikih grehov varvati je za posvetne ljudi, je sv. Lorenc Justinjan djal; za služavnike božje potreba je se tudi majhnih skerbno varvati.“ Pa vse to še ni zadosti.

4. Hočeš, ljuba duša po stezi keršanske pravice za Jezusam neprenehama hoditi, moraš *vse za ljubo imeti, kar te Kristusu podobnej stori*, ter se z svetim Paulam hvaliti z križam Gospoda našiga Jezusa Kristusa. Gal. 6, 14. Jezus je bil ves vbožen, v hlevi rojen, na križi vmorjen, ni imel prostora, kamor bi svojo glavo položil. Hvala Bogú, de sim tudi jaz vbožic, Jezusu podoben; zakaj izveličani so vbogi v duhu, njih je nebeško kralstvo. — Kristus je bil po nedolžnim obrekvan, zatožen, sovražen, preganjan ino v smert obsojen; naj bo v imeni božjim, če se tudi meni taka godi; saj ni učenc več od svojiga učenika, tudi ni hlapec več kakor njegov gospod. Sim hudo holen, brez postrežbe, zapuščen od vsiga sveta, naj se zgodi po volji božji; meni se

vender tako zlo ne godí, kakor mojimu Jezusu na križi; ino hujši ko mi je, bolj sim podoben križanemu Izveličarju. Kristus je moje življenje, ino vmreti bo moj dobiček. Tako misli, govori ino stori, kdor po poti keršanske pravice stanovitno hodi, se vedno za dobro v duhi ponovlja, se skerbno hudiga varje ino dobro stori. Tako so govorili ino storili Svetniki ino Svetnice božje, ki se zdaj veselijo v nebesih. Ino če so oni vse to storili, zakaj bi pa mi ne? Ponovimo se torej v duhu svojiga uma, hudiga očistimo ino z oblačilam svetih čednost previdimo se!

III.

Prej ko je gospod Bog iz gore Sinaj Izraelskimu ljudstvu govoril ino ljudem svoje svete zapovedi dal, jim je vkažal po Mojzesu rekoč: „Jidi ino reci jim, naj se dones ino jutri očišujejo, oblačila operejo ino se pripravijo na pojutrišno. Kedar po jutrešnim trobente glas zabučí, jim reci pod goro, ino govoril jim bom.“ Zgodilo se je. Vse se pripravlja, pere ino snaži, vse se prazno oblači kakor na velik ino imeniten Gospodov dan. Tretje jutro napoči; veličastno se bliska iz gore Sinaj ino gromi. Bučí trobenta ino Mojzes pelja čedno oblečeno ljudstvo pod goro Bogú naproti. — Tudi nam bo skoraj mrtvaški zvon zapél ino nas Gospod zaklical na goro nebeškiga Siona. Kako smo kaj pripravljeni? smo po svatovsko oblečeni? — Na kateri stopinji poboljšanja stojimo? — Ni naše dušno oblačilo z malimi grehami zamazano, alj clo raztergano skuz smertn greh? — Oh še dones se ponovimo, vsacimu grehu se odpovejmo, ino oblecimo noviga človeka v pravici ino v resnični svetosti, naj bomo pripravljeni kedar naš gospod Jezus Kristus po nas pride, de veselo v nebeško kraljestvo za njim pojdemo. Amen.

XXIV. DVAJSETA NEDELA PO BINKOŠTII.

Od keršanske modrosti.

Berilo iz lista sv. Pavla apostelna do Efežanov. 5, 15 — 21.

Srečna *dežela*, ktira modro *gosposko* ima, ki vse ob pravim časi vkaže, zavarje ino tak naravna, de deželani mirno ino veselo prebivajo. Srečna *hiša*, ki skerbno ino dobro *gospodinja* ima, ktira za živež in oblačilo svojih tako lepo skerbí, de nobeno domačih ne strada ino zime ne ogreba. Blagor *človeku*, komur Bog pravo *modrost* da, po kateri svoj namen (cil ino konec) dobro spozna, pravo pot najde, de si ne zajde, ino nar bolj pomoge (mitelne) izvolji, srečno svoj namen doseči. — *Kristjana* nebeška *vodila* je keršanska modrost, ne posvetna modrôta, katiro sedajni svet uči (posvetna, pregrešna modrost je pred Bogam neumnost); ampak tista sv. kersanska modrost, ktiro sv. ap. Pavl Efežanam v svojim listi 5, 15 — 21. toljko lepo priporoča, naj bi veselo ino srečno živeli.

I.

1. Kdor modro ino srečno živeti želi, naj pred vsem za zlat čas skerbi, de ne bo časa tratil; zakaj nar dražji blago na sveti je čas. Dokler še časa imamo, si lahko vse časno oskerbimo ino tudi nebesa kupimo. Kdor časa nima, ne mora dobriga storiti, ino kdor izveličanja čas zamudi, ga vekomaj ne bo popravil. Za to opomina sv. Pavl: „*Bratje! glejte, kako imate varno hodili* — kako modro, keršansko živeti; *ne kakor neumni ljudje*, kateri mislijo, de so za to na sveti, de bi le dobro jedli ino pili, le dobre volje bili, storili dobriga pa nič; *ampak kakor modri kristjani odkupljajte čas* za dolgo večnost, de bote veliko dobriga storili, si svetih čednost osvojili skuz poterplenje, *zakaj sedajni dnevi so hudi*; lahko se človek v sedajnih zapelivih časih pogubi, ako z posvetnimi ljudmi potegne.

2. Posvetno modre ljudi družiga ni skerb, kakor zadosti blaga imeti ino pa prav dobro živeti; na prihodno večnost malo, alj clo ne pomislijo, Bogá ino dušo malo obrajtajo; dnar ino pa trebuh sta njihov Bog. Le pijmo in jejmo, pa dobre volje bodmo, za po smerti ne vemo ali je kaj alj pa ne: to je posvetnih ljudi modrija, alj njih konec je pogubljenje. Pred tako modrostjo pogube nas sv. Pavl svari: „*Ne bodite neumni, temuč umite*, spoznajte, *kaj je volja božja*, vaše izveličanje, de na tim sveti lepo pravično živite ino si večno veselo življenje prisluzite.“ Jišite, kar je tam gori, kjer je Kristus, ino sedi na desnici božji; kar je zgoraj razumite, ne pa le tiga, kar je na zemlji minljivo ino goljufno: tak uči keršanska modrost.

3. Posvetno modri ljudje se radi spozabijo, v svoji dobri volji božje dare tratijo, črez potrebo jedo ino pijejo, z graham grehe redijo, posebno pa z vinam svoje pregrešno življenje zalivajo, svojo telo morijo ino dušo pogubljajo. Ali ni tako djanje neumnost? Za to opomina sv. Pavl kristjane: „*Nikar se ne vpijanvajte z vinam, v katerim je nečistost*. Vino nečist ogenj vnema kakor olje ogenj; za to zapelivc vino kupuje, kedar želi nedolžno dušo v nečisto djanje pri praviti. Pravi kristjani ne smejo vinjeni, alj vinskiga duha polni si dobro voljo delati ino nespodobne pesmi peti, ampak *bodite napolnjeni z svetim Duham*, velí sveti Pavl, *ino govorite med sebo v psalmih od božjih reči, pojajte svele duhovske pesmi, prepevajte hvalo gospod Bogú iz serca veseli ne vina, ampak veseli svojiga Bogá*. — Za dobro voljo kupico vina piti ni prepovedano; vino je božji dar, ki človeku serce oveseluje. Pa se vpijaniti, per vini kleti, se prepirati, klati, alj se v gerdih pesmah dreti, de je pjance od daleč slišati strah, to je kristjanam gerdo in greh, de bi namesti Bogá hvalili, le njega žalili. „*Dajajte hvalo za vse Bogú Očetu nebeškimu*, velí sv. Pavl, *v imeni Gospoda našiga Jezusa Kristusa*. Kakor imamo v imeni Jezusa za vse prositi, imamo se tudi v njegovim imeni za vse Bogú zahvaliti. Le tak bomo modro, pa tudi veselo v Bogú živeli.

4. Posvetna modrost ljudi svojbode (frajosti) brez pokoršine uči; za to pa tudi na sveti toljko žalosti ino nesreče napravlja. Otroci ne vbogajo svojih starišev ino jim bridko delajo, družina vklubje svojim gospodarjam ino jih hudo jezi, podložni se vstavljajo svoji gosposki, zatirajo red

(ordngo) ino varnost po svojih krajah, ljudstvo se punta zoper kralje ino cesarje, podira ljubi mir, nareja kervave vojske ino cele kralstva v dolino solz premeni. Poglejte, taka se godi, kjer per ljudeh keršanske pokoršine ni. Za to opomina sv. Pavl kristjane: „*Bodite podverženi (podložni) eden drugimu v strahu Kristusovim*, pokorni prejpоставlenim, pa tudi prejpоставleni podložnim vdani po keršanski ljubezni, de bote eden družimu lepo stregli, ne iz strahu kazni alj štrafe, ampak v otroškim strahu Kristusa, katerimu bomo nekđaj vsi odgovor dajali: prejpоставleni kako so zapovedvali, podložni pa kako so vbogali. — Tako nas sv. Pavl prave keršanske modrosti uči; alj Bogú se vsmili, de v sedajnih časih le modrost sveta, modrost mesa po sveti gospodini! Modrost mesa da smert, modrost duha pa da življenje ino mir. Rim. 8, 6.

III.

Mladenču svetlimu *Lorencu Justinjani* se je v devetnajstim leti njegove starosti, kakor nam sain pripoveda, v podobu častilive device *božja modrost* prikazala. Svetlejši ko sonce bilo je njeno obličje ino prijazne njene besede, z ktermi mladiga Lorenca ogovori rekoč: „Pokaj, preljubi moj, se daš posvetnim stvarjem motiti, zakaj jim svoje serce dajaš, per njih jiskaje svoje veselje ino mir? Le jaz imam, kar ti želiš; le per meni najdeš gotov mir, ino boš vžival že na tim sveti nar slajši veselje. Blagor ti, če mene za svojo nevesto izvoliš.“ „Kdo si pa ti, bitje nebeško?“ od veselja mladenč veličastno prikazen pobara. Na to mu ona odgovori: „Jaz sim božja modrost, Očeta nebeškiga izvolena hčer. Kdor mene najde, življenje najde ino bo izveličanje od Gospoda prijel. Juterno ktero tebi prinesem, je izveličanske vednosti zlato, moja lastina je vesela večnost v raji Narvišiga.“ To izgovorila ino je vzela od njega slovo, njemu pa sladek mir ino ljubezn modrosti zapustila. Od veselja mu je serce klalo ino vse žive dni krepenelo po nebeški modrosti. — Oh, naj bi ta sveta modrost tudi naša bila — če ne nevesta, pa vodila po nevarnim poti časniga življenja v srečno večnost! —

1. *Kaj nas pa uči prava keršanska modrost?* Jiskati narprej, nar več, povsodi ino u vseh rečeh večno izveličanje, večni dobiček. „Jisite nar prej božje kralstvo ino njega

pravičnost; vse drugo vam bo naverženo.“ Mat. 6, 33. Ta zlati nauk je zapopadek vse keršanske modrosti. Sv. Franciško Saver je bil v svojih mladih letih poln posvetnih misel ino želj. Svetiga očeta Ignacija skerbi za mladiga Franciška, de bi ga ne oslepila posvetna modrost, ki mu je visoke službe kazala, čast ino dobrote obečala, pa nevarnost ktire ga čakajo, mu pokazala ni. Reče mu: „Kaj pomaga človeku, naj si ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo terpi.“ Mat. 16, 26. Te kratke pa zlate besede božje modrosti so svetimu Francišku oči odperle, de postane apostel Indjanov ino je zdaj v nebesih svetnik. Te besede v serce zapišmo tudi mi; modro živeti nas bojo učile.

Veliko starišev uči svoje *otroke* modrosti, pa le posvetne modrosti za časne reči, kako bi obogateli, kako dobro ino veselo živeli. V šolo otroke pošiljajo, pa ne za to de bi Bogá bolj spoznali ino njemu lepši služili, ampak naj bi bolj umetni bili za posvetno dobičkarijo. „Začetik prave modrosti je pa strah Gospodov. Kdor po tim storil, bo dobro umil (zastopil); njegova hvala ostane vekomaj,“ uči pobožen David. Psalm. 110, 10. — Dosti starišev svojim otrokam k *dobrimu kruhu* pomaga, pa ne v taki stan, v katerim bi ložej Bogú služili ino v nebesa prišli, ampak kjer je veči bogastvo ino posvetna imenitnost; za to pa tudi per takih v kratkim kruha ino poslednič izveličanja ni. — *Veliko mladenčev* se ženi ino deklíčev moži, pa malo si jih tovarša alj tovaršico izvoli, z katerim bi lepši Bogú služili ino izveličani bili; veči del jih gleda na lepoto alj pa na bogatijo. Alj kaj pomaga človeku naj si ves svet pridobi, ako pa dušo pogubi. Dobra je dobra tudi posvetna modrost, alj njo mora božja luč razsvetliti. Tudi posvetna učenost, čast, imenitnost ino premoženje so božji dari, tudi za nje je potreba skrbeti; alj obrniti jih imamo ne v pogubo ampak u večno izveličanje, kakor nas sv. Pavl uči: „Jišite kar je tam gorj, kar je zgoraj razumite, ne pa kar je na zemli.“ Kol. 3, 1—2. To je prava keršanska modrost.

2. *Po kleri poti nas pa vodi prava keršanska modrost?* Po stezi resnice ino pravice imamo hoditi za njo. Laž ino krivico modrost čerti, posvetnih zvijač se ona zogiba. Lepo nam Kristus priporoča modrosti pravo pot, rekoč: „Bodite modri (razumni) kakor kače, ino priprosti kakor golobje.“ Mat. 10, 16. Alj posvetno modri ljudje le kače posnemajo,

golobov pa ne. Marskaterim *starišam dopade*, ako se otroci prav odrezati znajo; ali po resnici, alj pa z lažjo? za to ne vprašajo. Če so otroci pošteni, jim toljko ni; de so le umetni in premeteni, to posvetne stariše veseli. „Pa ta prebrisana modrost je krivična, pravi sv. Duh; zakaj zavihane misli niso modrost, ino grešnika sklepi niso pametnost, ampak hudo-bija gnusenja vredna. — Grešnik ni modrič.“ Sirah. 19, 22. Imajo nekteri *kmetji* gosposki plačevali, slabo letno tožujejo ino ne morejo dopovedati, kako slabo izhajajo; je pa kaka ženitva, ino pridejo snubci, se ne morejo prehvaliti, kako so bogati. Imajo kako cenitvo (šacengo) alj kupčijo, si na-prosijo može naj bi za njih govorili, pa ne jišejo možev poštenih, ampak le premetenih, ktiri se znajo dobro za nje potegati naj že bo po pravici alj po krivici, po resnici alj z lažjo, de jim le pomagajo po njih željah. Imajo kako pravdo, po navadi ne vprašajo, kateri doktorjev je pravice veči prija-tel, ampak kateri jo bolj zviti zna. Imajo kupčijo alj pre-dajo po semnjah (sejmah) alj doma, njih veliko le na do-biček gleda, de bolji kupi alj dražej preda, ino kaj ne po-rajta, če ravno bližniga vkane alj ogoljfa. Laž ino goljfiya pa niste prijatelci prave keršanske modrosti; in kdor tak ravna, po njeni stezi ne hodi, naj si bo ravno za posvetno moder ino zviti. „*Posvetna modrost* v tim obstoji, pravi sv. *Gregor*, de vé človek serca zvijače zakrivati; kedar hudo misli, lepo govoriti; terditi de je res, kedar je lažnivo; pri-čati de je laž, ker je resnica. Te posvetne modrosti se mla-dina uči ino od mladih nog vadi. Bolj ko je človek preme-ten ino znajden, več se obrajta; ino kdor ni, pa želi biti. — *Modrost pravičniga* pa v tim obstoji, de ne stori nikolj kaj le na videž, ne na goljfiyo, ampak kar misli, to govori, ljubi resnico ino se varje krivice, dobro rad stori ino rajši krivico poterpi, kakor bi krivico delal. Za srečo clo ima, za resnico zasmehvan biti.“ — „Moj sin! opomina sv. Duh, bodi moder ino pameten, ter boš hodil srečno svoj pot, ino tvoja noga se ne bo spotikala.“ Prip. 3, 21 — 23. Po stezi resnice ino pravice hodimo za modrostjo tudi mi!

3. *Kaj nas uči keršanska modrost v sreči ino veselji?* Modro vživati božje dare, se v Gospodi veseliti ino dajati za vse Bogú hvalo ino čast; pa se tudi pripravljati na žalostne dni terplenja, kakor nas sv. Duh uči: „Veselj se mladenč v svoji mladosti, ino naj bo prav veselo tvoje serce; pa vedi

de te bo Bog za vse to na sodbo postavil. Pomni svojiga Stvarnika v dnevih svoje mladosti, poprej ko čas nadlog pride, ino se leta približajo, od katerih porečeš: „Ne dopadejo mi!“ Pridgar. 11, 9. 12, 1. Veliko *posvetnih ljudi* pa sreče terpeti ne more, ino *srečo tak dolgo tepla*, de jih zapusti, ino ne pomisli, de jim ne bo sonce sreče neprenehaj sjaalo. *Otroci* srečo imajo, ino veliko *premoženja podedrajo* (poerbajo); alj po izgledi zgubleniga sina svojo doto zapravijo. Ni jim nobena jed predobra, ni jim predraga nobena reč; v kratkih letah so borneyši kakor bi bili, ako bi nobene dote ne bili imeli. Brez modrosti jim je bogastvo le nesreča. Pogosto *Bog* ljudem *dobro letino* da, de pridelajo dosti zernja ino dobijo dobriga vina. Alj nemodri ljudje nezmerno živijo, pijejo ino jigrajo, zapravijo premoženje ino si življenje prikrajšajo. Tudi božji obilni blagodar je ljudem k škodi, če per ljudeh keršanske modrosti ni, ki nas uči vse posvetne reči za nebesa obrniti. — Ko so posvetni prijatli svetiga mladenča *Alojzja* nagovarjali, naj posvetno živi, zavživa dobrote ino časti, ki mu jih imeniten stan ponuja, jim je sv. Alojzi odgovoril: „*Kaj pa vse to za večnost pomaga?*“ Oh poprašajmo tudi mi, kedar nas mika zapeliv dobiček alj pa minljivo veselje stezo modrosti zapustiti: „*Kaj pa bo za dolgo večnost?*“ Hitro bomo spoznali, kaj nam je storiti, kaj opustiti, kako obrniti modro posvetne reči. „*Modrost ni zlato ne srebro, ni zdravje ne blago, ni moč ne lepota, pravi neki stari modrijan, ampak ona je vsiga tiga dobra raba (pravo obernenje v dobro).*“

4. *Kaj nas keršanska modrost v terplenji ino težavah uči?* Se v sveto voljo božjo podati ino pa voljno poterpeti, kakor Bog hoče, ino pa kakor dolgo hoče, po izgledi poterpežliviga Joba, ki je v svoji nar večji zgubi nar lepši govoril: „Bog je dal, Bog je vzel. Kakor Bogú dopadlo, se je zgodilo. Ime Gospoda naj bo hvaleno!“ Job. 1, 21. Ta je v terplenji prava modrost. Posvetni ljudje pa te modrosti ne zastopijo; ino kakor razujzdanci v svoji sreči na božjo milost grešijo, se v svoji nesreči vtolažiti ne dajo ino na božjo milost obupajo, alj clo ob pamet pridejo. — Ko so bile une hude letine, ino je vogan (mecel) pšenice štirideset goldinarjev veljal, še ni bilo nekimu skopcu na Slovenskim zernje drago dovolj. Naj so ga ravno kupci prosili, naj jim pšenico proda, je le čakal še hujši dragoče. Bog se je vsmilil

v bogih ljudi, ino je dal dobro žetvo. Žito je nagloma na ceni padlo, kaj pa terdi skopec stori? Per polni žitnici se obesi. Oj neumnost! — Tudi hudobna žena je revnimu Jobu, kedar je na gnoji v nar večih bolečinah sedel, hud svet dajala, rekoč: „Na koga se še v svoji preprostosti zanašaš? Kolni Bogá ino vmerji.“ Job ji odgovori: „Ti govoriš kakor ena neumnih bab. Če smo dobrote prijeli iz božje roke, zakaj bi tudi nadlog ne vzeli?“ Job. 2, 9 — 10. To tudi nas keršanska modrost uči, de poterpimo; ino kedar se bo neskončno modrimu Bogú zadosti zdelo, nam bo kakor poterplimu Jobu za terplenjam dvakrat toljko sreče ino veselja dal. Saj za dežam sonce sije ino po hudim vremeni se nebo za toljko lepši zvedrí. — To je prava keršanska modrost, naša vodila v sreči ino nesreči, v žalosti ino veselji. Ona nas vodi po pravi stezi v časno srečo ino večno izveličanje.

III.

Pripoveduje se, kako je svoje dni Sirakuzanski kralj po semniši (sejmiši) hodil, blago pregledvaje, ktiro so pradjali. Vgleda moža, ki se zlo modro derží, pa blaga videti ni, ktiriga bi predajal. „Kaj imaš pa ti na prodaj?“ kralj popraša. „Modrost,“ mu odgovori. „Koljko velja?“ pobara kralj. „Tisuč zlata, modrijan reče. „Predraga je; vender njo hočem kupiti,“ pravi kralj, ino mu kup odšteje. Modrijan mu pa majhen popirček razvije, na katirim so bile te kratke besede zapisane: „Vse kar storiš, skerbi de prav storiš, ino gledaj na konec!“ Kralju se te besede predrage zdijo; neprenehama so mu na misli ino na jeziki, ter jih ponovlja rekoč: „Vse kar storiš, skerbi de prav storiš, ino gledaj na konec!“ — Prigodi se črez ene leta, de njegovi sovražniki brivca podkupiyo, naj bi mu vrat zarezal ino ga vmoril. Že se kralj vsede ino bradobrive britvo pobrusi njega zaklat, kar drage besede kralju na misel pridejo, de jih v pričo bradobrivca na pol glasno izreče: „Vse kar storiš, skerbi de modro storiš ino gledaj na konec!“ Tih besed se bradobrivec prestraši, ter trepetaje pové, kaj je mislil storiti. Ino tak so modrosti drage besede kralju življenje ohranile; ni jih predrago plačal. — Ne pozabimo tudi kristjani mi teh

dragih, modrih besed! Vse kar storimo, modro storimo ino gledajmo na neskončno večnost! Amen.

XXV. EN INO DVAJSETA NEDELA PO BINKOŠTII.

Od duhovske brambe.

Berilo iz lista sv. Pavla apostelna do Efežanov. 6, 10 — 17.

Vojška je človeško življenje na sveti, pravi poterpežlivi Job 7, 1.; ino kar on pové, tudi Kristus poterdi, rekoč: „Nikar ne mislite, de sim prišel mir prineset na zemljo; ne miru, ampak meč sim prišel prineset — „meč duhovskega vojskovanja.“ Mat. 10, 34 — 36. Vojsko imamo dokler živimo, pa tudi brambo, de se lahko branimo, ako le hočemo. Večni pokoj bomo vživali po smerti, če srečno premagamo. — Prelepo nam sv. apostel Pavl v denašnim branji svojiga lista do Efežanov 6, 10 — 17. to duhovsko vojsko popiše, nam orožje duhovske brambe pokaže ino nas uči srečno premagati.

I.

1. V starih časih so se vojšaki dolgo in dobro na boj pripravljali, v orožji vadili, se med sebo poskušali ino vsiga zderžali, kar bi jih bilo oslabeledo. — Opasali so se z ojstrim mečam, oblekli na persi železn oklep, de jim ni sulica do živiga mogla; so imeli na nogah železne opanke, naj bi jih pšice ne ranile; so djali na glavo bronasto čelado alj kapo, de jih ni mogel sovražnik z mečam po glavi mahniti. V desnici so imeli tog z pušicami strelat, v levici so nosili skit alj pokrivalo, z katerim so pšice pristregli, odbijali sovražniku sulico ino meč. Tako orožjeni so stopili sovražniku v bran. — Po tim opomina tudi sv. Pavl kristjane, naj se na duhovsko vojsko pripravijo, rekoč: „Bratje! terdni postanite v Gospodi Jezusu Kristusu, ki nam moč daja, močni v mogočnosti njegove moči. Oblecite božjo orožje, de bole zamogli obstati pred salezvanjam hudiča, ki vas čerti ino

jiše pogubiti. Ne mislite de bi naša vojska lehka bila; *zakaj ni se nam vojskovati samuč zoper meso ino kerv*, premagat svoje hudobno poželenje mesa; *naši sovražniki so poglavarji ino oblastniki, so gospodarji tiga temniga sveta*, ki je poln zmot in hudobij; pa tudi zoper zaveržene *duhove hudobije v podnebj*, zoper hudiče, kateri nam sicer sami ne morejo škodvati brez pripušenja božiga, pa nas vender zalezujejo ino podpihujejo naše slabe počutke ino zunajne sovražnike, de bi nam vzeli živo véro ino večno izveličanje. — V sedaj-nih časih nas sovražniki ne spravljajo tak silno ob pravo véro, kakor perve kristjane, pa za toljko več nas hočejo djati ob keršansko življenje. Tudi nam veljajo besede svetiga Pavla: „Vterdite se v Gospodi, vzemite božjo orožje, de se bote zamogli braniti ob hudim dnevi.“

2. Perve kristjane so neverniki grozovitno skušali, jim obetali posvetno čast ino časne dobrote, jih strašili z nevsmilenim' mukami, zdaj izpraševali po naukih keršanske vére, zdaj se njih službi božji posmehovali. Kar so si hudiga vmi-slitli mogli, vse so na vérne kristjane poskusili. Bili so v resnici hudi časi. Za to prigovarja sv. Pavl perve kristjane: „*Oblečite orožje božje, de se bote zamogli braniti ob hudim dnevi* alj časi, kedar vas bojo pred sodnike gonili, vas v ječe devali ino morili, *de bote premogli u vsih rečeh popolni* kristjani, u véri stanovitni ino v življenji pravični *obstati*, de nobene krivice nad vami ne bo.“

3. Kaj pa je *orožje božjo*? *Resnica* božiga nauka, *pravica* keršanskiga djanja, *nauk* svete vére ino *obljuba* večniga življenja v nebesih: to je orožje kristjana, ki hoče premagati sovražnike svojiga izveličanja. „Kakor se vojšak z svojim mečam opaše, uči sv. Pavl, tako vi *prepašite z resnico* svetiga evangelja *ledje* svojiga serca, de bote v serci občutili resnico Jezusoviga nauka. *Oblecite se z oklepam pravice*, de bote živeli po keršanski pravici. *Na mesti obutele na nogah* imajte pripravleno serce pomagati *oznanoranje evangelja miru*, naj bi vsi ljudje evangelski nauk spoznali ino mirno živeli. Za *skit* v roci naj vam *sveta véra* bo, ki pravičnim večno življenje — krivičnim pa večno pogubljenje kaže. Z skitam svete vére vam bo lahko *vse ognene pšice nevarnih skušnjav hudičevih*, naj bi še tako hude bile, premagati ino *pogasiti*. Za *čelado* na glavi naj vam bo *terdno zaupanje* večniga *izveličanja*, de veselo na venec premage gledate, ki vas v

nebesih pripravljen čaka. Ino duhovski *meč bodi vam beseda božja*, klira je kakor na dva kraja rezeči nož, ki serce prebôde ino nevarne skušnjave odpodi, kakor je tudi Kristus skušnjavca z besedami svetiga pisma premagal. Mat. 4. — Poglejte, to je mogočno orožje naše duhovske brambe zoper skušnjave ino zapeljave tiga sveta. Orožje dobro imamo, tudi branili se znamo, ako le hočemo; le mi sami smo krivi, če nas hudoba premaga. Ino koljkokrat se to zgodi! Potreba nam je to našo vojsko dobro ogledati.

II.

1. Bile so svoje dni imenitne vojske za svete kraje obljublene dežele. Reklo se jim je *krišanske vojske*; zakaj vsak vojšak je nosil znamenje križa na persih, v spomin, de se za Kristusa vojskuje. Veliko kersanskih vajvodov, knezov ino hrabrih vitezov, pa tudi kmetov je zapustilo svoj dom, ino se podalo na jutrovo v boj za svete mesta. Kakor *kristjani križ* — so imeli *Turki*, njih nasprotniki *mesenca serp* za svoje znamenje, de se turska vojska od kersanske po znamenjih razločila je. — Ako so ravno te križne vojske že davno minule, vender veliki vojske dve sebi naproti stojite, svoje znamenja visoko deržite, vojšake v pomoč kličete ino se za premago neprenehama skušate.

Poglejte na *desnim kraji* vsmileniga Jezusa z bandero svetiga križa: pod katiro ljudi vabi na sveto vojsko za nebeško kralstvo. Na banderi Jezusovi je pisano: *Kratko terplenje, večno življenje!* — Tudi mi smo prisegli per svetim kersti na to bandero, ino smo izvolili Jezusa svojiga vajvoda, ki nas za sebo kliče rekoč: „Kdor hoče za meno priti, naj sam sebe zataja, svoj križ zadeva vsak dan, ino hodi za meno.“ Mat. 16, 24. Veliko kristjanov se tiga boji in zapusti vojsko Kristusovo. — Na *levici* stoji *hudič*, on vajvoda tiga sveta, ter svojo bandero visoko moli, na kateri je pisano: *Kratko veselje, večno terplenje!* Ino za slabo oblubo časniga dobička toljko ljudi za satanam potegne, za goljufno veselje tiga sveta večno veselje da! Oj vi nezvesti vhajavci iz Jezusovih vojaških verst, vi razujzdani grešniki, ali ste pozabili oblubo svetiga kersta, ktero ste storili po svojih botrlih (kumah, gotejah) rekoč: Se odpovém hudiču, ino vsimu njegovimu djanju, ino vsimu napuhu! — Ojstra šiba čaka

nezveste vojšake (žoldnirje), ki svojo prisego prelomijo ino bandero malopridno zapusté; kaj pa bo Jezus, naš nebeški vajvoda z grešniki storil? „Nočem smerti grešnika, ampak de se poverne ino živí, so njegove besede. Prišel sim jiskat ino zveličat, kar je bilo zgubleniga.“ Luk. 19, 10. Le povernimo se k njegovi vojski ino do konca njemu zvesti ostanimo, svojo krivico skuz večí zvestobo popravimo, ino zopet homo njegovi srečni vojšaki.

2. *Z katerim sovražnikom pa vojsko imamo? Sovražnike tri imamo premagati. Pervi je satan ino njegovi tovarši, hudobni, zaverženi angeli, katerim merzí, de bi človek tisto srečno mesto v nebeškem kralstvu posedil, kateriga so oni skuz svojo prevzetijo zgubili.* „Bratje! veli sv. Peter, bodite trezni ino čujte, zakaj hudič vaš sovražnik hodi okolj kakor rujoveč lev jiskaje, koga bi požerl; njemu se vstavljajte terdni u véri.“ 1. Petr. 5, 8—9. Peklenski sovražnik je premagal naše perve stariše, je milijone ljudi oмотil ino v svojo oblast dobil, ter bi rad ves svet pogubil, ako bi mu ne bil Jezus oblasti vzel. „Videl sim satana kakor blisk iz neba pasti,“ pravi Jezus. Luk. 10, 18. Nima oblasti nam škodvati, temuč le skuša nas, ino je po besedah svetiga Avguština priklenjenimu pesu podoben, kateri le tajiste lahko vgrizne, ki se mu bližajo. Za toljko hujši pa one derží, ki se mu enkrat vdajo. Te svoje najemnike on po sveli pošilja; ino kar hudič brez božiga dopušenja sam ne premore, skuz svoje pomagavce stori, ino nabéra ljudi pod svojo zapelivo bandero.

Drugi veliko huji sovražniki naši so *pregrešni zapelivci*, katerim ob enim pravimo: *zapeliv svet*. Takih je vse živo med nami. Enaki sovražniki ste vi *očetje ino matere*, ki sami ošabni ino visoke glave tudi otroke privadite prevzetvati ino zaničvati bližniga. Taki pomagavci hudiga ste vi *hlapci ino ležaki*, kateri klafate ino preklinjate, ter z svojim oberzdanim jezikam mlade ljudi pohujšate, sjaje pregreho v serce nedolžnih. Pomagavci pekla ste vi *ponočni prijatelji*, kateri jšete, kogar bi požerli. Ali ste pozabili, kaj vam strašniga Kristus žuga, rekoč: „Gorje svetu zastran pohujšanja! Gorje človeku, po katerim pohujšanje pride. Bilo bi njemu bolje, de bi se njemu mlinski kamen na vrat obesil ino se potopil v globočino morja.“ Mat. 18, 6—7.

Tretje sovražnike sami v svojim serci redimo, *pregrešne šelje, slabe nagone ino hudobne navade*. Ti naši domači

sovražniki so nar nevarnejši ino nar hujši. „Vsak je skušan, od svojiga poželenja vlečen ino mikan, uči sv. Jakob 1.14 — 15. Poželenje spočne greh, ino greh porodi smert.“ *Vidiš* lepo ptuje (ljudsko) *blago*, *svetle duarje ino druge drage reči*; huda misel se te loti, mika te si jih vsvojiti. Če nje hitro ne odbiješ, tebi sovražen sklep naredi, ki te bo lahko na višalo (gavge) spravil. — Ti *mladenč* po drugim spolu pogledaš — *dekelca* nesramno besedo začuješ, njo premišluješ, zdaj ti dopade, te veseli, rada ga vidiš, še rajši slišiš ino si *sovražnika nečistosti* v serci zarediš, ki še bo po tvoji smerti s tvojimi kostmi v zemli počival. *Mož ino žena, fant ino dekle* prideta v kerčmo, pijeta vina, poskusita rozolja alj pa žganja ino drugih sladkih pij. Dalej ko pijeta, slaji diši; poslednič mislijo pjanci, de jim brez take pije živeti ni. Glejte *sovražnico pjanost*, ktira ljudem premoženje, poštenje, zdravje ino življenje požre. — Že v mladih letah se *kujaš*, za vsako besedo jeziš ino *jezo kuhaš* po dva, po tri dni, pa po cel teden tudi; tvoje sovražtvo poslednič cele leta terpi. Glej *sovražnico tvojo jezo*, ktira pojde tudi v pekel z tebo. — Gorjé vsacimu, ki zamudi že v mladih letah krotiti svoje hude nagone, kakor hitro se oglasijo. Ložej je tabre (mesta) razsuti kakor sam sebe premagati, kedar se huda navada zastara. — Poglejte mogočne sovražnike tri, katerim se imamo braniti. Imamo pa tudi

3. *Trojno orožje*, z katerim vse svoje sovražnike srečno premagamo, samo de hočemo. — *Pervo* orožje duhovsko je *božja beseda*, izreki svetiga pisma. — Ko se je *Kristus* štirideset dni ino noči v *pušavi* prepostil, ga poskusi satan, rekoč: „Ako si božji sin, reci naj bo iz tiga kamnja kruh.“ Jezus satana z božjo besedo zaverne ino reče: „Pisano je: Človek ne živi samiga kruha, temuč vsake božje besede, ktira iz bozih ust gre.“ Satan ga pelja na tempel ino ga nagovarja, naj iz strehe v glabočino izleti. Kristus mu pa odgovori: „Pisano je: Ne skušaj Gospoda svojga Bogá.“ Satan pelja Gospoda na visoko goro, ter mu pokaže lepote sveta, rekoč: „Vse to ti dam, ako poklekneš ino mene moliš.“ Kristus ga zapodi rekoč: „Poberi se satan! Pisano je: Moli Gospoda svojiga Bogá ino njemu samimu služi.“ Mat. 4. — Na to satan izbeži; angelci pridejo ino Jezusu služijo. — Poglejte, tako se sovražnik z besedo božjo premaga. Te *prevzetne* visoke *misli* obhajajo, hitro se spomni kar Jezus

veli: „*Kdor sam sebe porišuje, bo ponižan.*“ Ako te mika *plujo blago*, de bi koga vkanil alj ogoljufal, reci Jezusa zlate besede: „*Kaj pomagaj človeku naj si ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo terpi.*“ Te imajo hude skušnjave *soper sveto čistost*, hitro ponovi besede Jezusove: „*Izveličani so čistiga serca; oni bojo Bogá gledali.*“ Te kaj razjezi ino se misliš hudo kregati, pomisli Jezusa ki toliko lepo priporoča: „*Učite se od mene, kako sim pohleven ino ponižniga serca, ter bote najdlji mir svojim dušam.*“ — Oh kako slabi vojšaki ste vi nevedni mlačni kristjani, ki svetiga pisma le malo véste, keršanske nauke malokdaj poslušate! Vojšakam ste po obni, kateri so meče zgubili ino svoje pukše zaverгли; vsak sovražnik vas lahko premaga, ki ste brez orožja.

Drugo orožje duhovsko je *pobožna molitev*, ona mogočna naša prijatelca. Na *Oljski gori* je molil *Jezus*, kedar so ga sovražniki k smerti jiskali; učenci Jezusovi pa spijo. Jezus jih prijazno budi rekoč: „Kaj niste mogli eno uro z meno čujti? Čujte ino molite, de v skušnjavo ne pridete. Duh je scer voljn, meso pa slabo.“ Mat. 26, 40—41. V tih milih besedah nam Jezus molitvo izroči za nevarne čase hudih skušnjav; molitev skušnjavo pogasi kakor voda goreč ogenj. — Ko se je bil v mesti *Antijohiji* hudoben mladenč svete device *Kristine* lotil, kedar je ravno na poti v cerkev bila, ona milo izdihne: „O sveta devica Marija, pridi devici v pomoč!“ S tim izdihlejam reši svojo devištvo ino zapelivca premeni. Strah božji ga je obšel; on se da v keršanski véri podučiti ino kerstiti. Le pomisliti *pobožno na Jezusa ino Marijo*, slabe misli ino skušnjave odžene. Samo izreci, o deklica, v nevarnosti: *Jezus, Marija ino sv. Jožef, pomagajte mi!* ino sovražnik tvoj bo izbežal. „*Pomagaj, o Gospod, de se ne vtopim!*“ poprosi mladenč, kedar si hudo skušan, ino boš srečno premagal. „Molitev je molicu pomoč, veli sveti Avguštin, Bogú daritev, hudiču pa šiba.“

Tretje orožje našo so *zakramenti*, posebno sveta pokora ino presveto rešno Telo. — Nevérni Turki so svoje dni *križne vojšake* v mesti *Antijohiji* zalegli ino jih hotli vkončati. Kristjani od lakote vsi nevečni obnemagajo; pa še enkrat se hočejo poskusiti na premago alj smert. Izpovejo se ino vsi zaporedi prejmejo presveto rešno Telo. Poglej čudo! Kakor bi leve iz levnaka izpusil mahnejo nad sovražne Turke, jih nad deset jezer posekajo, si ves živež ino Turkov vojškino

blago osvojé, ter grejo premagavci na sveto mesto Jeruzalem. Še serčnejši ino močnejši ta presveta zakramenta nas v duhovski vojski storita. — Kristjan! ali poznaš zanke, katire ti skušnjava nastavlja? Koljkokrat tebi kaj pregrešniga dopade, ino ti v serci dovoliš, si zanko pregrehe narediš ino kakor ptica na mreži ovesiš. Dalej kakor v pregrešnim poželenji ostaneš, tolši verv (štrik) pregrešne navade prihaja; ino koljkokrat greh ponoviš, toljko vozlov pregrehe na vervi hude navade napraviš, po kateri te sovražnik v pogubljenje pelja. Kdo ti bo vozle razrešil, kdo verv tvoje pregrehe razsekal ino tebe razprostil? *Namestnik božji skuz zakrament svete pokore.* Oh ne mudi se, de ne zamudiš svoje rešitke. — Si pa prost pregrešnih zavez, teci k sveti božji mizi živi kruh močnih vredno prijet. Pervi kristjani so prav pogosto prijeli presveto rešno Telo, ino so po besedah svetiga Kri-zostoma kakor levi od svetiga obhajila prišli, iz katerih je tako rekoč plamen božje moči švigal; oni so bili hudiču strah. Lehko, lahko se bomo tudi mi branili, ako smo vedno z Kristusam sklenjeni; z njim vse premoremo, brez njega pa nič.

III.

Preljubi! ste spoznali imenitno vojsko ino potrebno brambo, katiro imamo vse žive dni? Poznate sovražnike, imate orožje se jim serčno v bran postaviti? Ali se vojskujete terdno ino stanovitno po nauki ino izgledi svetiga Pavla? Blagor mu, kdor posledno uro kakor on rečti zamore: „*Dobro sim se vojskoval, tek dokončal, véro ohrnil; čaka me kronu pravice, ki jo bo meni dal Gospod pravični sodnik*; pa ne samo meni, ampak vsim, ki njega prihod ljubijo, tisti dan.“ II. Tim. 4, 7—8. Kateri dan? — Sodni dan, kedar bo vojska sveta dokončana, ino vsak vojvod svoje vojšake na svoj kraj odbral: Kristus svoje na desnico, satan svoje na levico. — Na kateri strani bomo takrat stali? — Oh, preljubi Jezus, ti vsemogočen vajvoda moj, daj de bom vselej zvest ino terden bojvavec tvoj! Daj de bom tisti strašen sodni dan pod tvojo bandero na desnici stal ino vesele besede zaslísal: „Balite izvoleni mojiga Očeta; posedite kraljestvo vam pripravljeno od začetka sveta, za katiro ste se stanovitno vojskovali ino srečno premagali.“ Amen.

XXVI. DVE INO DVAJSETA NEDELA PO BINKOŠTII.

Od keršanske stanovitosti.

Berilo iz lista sv. Pavla apostelna do Filipanov. 1, 6 — 11.

Lep dan se tisti imenuje, v katerim sonce jazno iz zagor pride ino lepo za gore gre. **Srečno** se tisto *delo* pravi, ktero se dobro začne ino srečno konča. **Zveličan** bo tisti *človek*, kteri v gnadi božji živi, pa tudi v gnadi božji vmerje. — V gnadi božji živeti smo per svetim kersti mi vsi začeli; ali bomo pa tudi vsi srečne smerti veseli? K timu nam je posebno dveh reči potreba: *pomoči božje*, ino pa *stanovitosti*. Za tiga del tudi sv. apostel Pavl svojim ljubim Filipanam stanovitost v keršanski véri želi, ino v božjo pomoč zaupa, kar v njegovim listi do Filipanov 1, 6 — 11. beremo.

I.

1. V Macedoniji, deželi sedajne Turčije, bilo je lepo mesto Filipe. Sv. Pavl je v to mesto pripridgval, ter preobernal veliko Judov ino Ajdov. Filipani so bili posebno dobri kristjani; lepo Bogú služili ino vbogim radi pomagali so. Bili so svetiga Pavla veselje, ino kakor se lahko spozna, je drago čredo Filipanov nar rajši imel. Hvaležni kakor dobri otroci so Filipani svetiga Pavla ljubili, so za njega skerbili ino mu enekrat dnarjev v druge mesta poslali. Ko je bil sv. Pavl za svele vére del v Rimi v železji, ga Filipani pozabili niso. Pošlejo mu serčniga kristjana *Epafrodita* v tolaž, kteri mu je dnarjev prinesil, pa tudi pravil kako čedno véрни Filipani po njegovih naukih čivé. — Oh pač lepo kristjanov hvaležno serce do svojiga duhovskega očeta! — Stara resnica je, de so dobri farmani fajmoštra nar večí bogastvo.

2. Po ravno tim posli sv. Pavl Filipanam pisaje odgovori, jih lepo pohvali ino želi, naj bi vedno tak zvesti služavniki božji ostali. Bog jim je dal pravo véro spoznati, Bog jim bo dal tudi u veri zvestim ostati, dokler pride Kristus po nas. „*Bratje!* piše sv. Pavl, *zanesem se na Gospoda Jezusa, de on, kateri je per vas z svojo gnado dobro delo keršanstva začel, ga bo tudi dokončal, vas stanovitne ohranil, do dneva prihoda Kristusa Jezusa.* — Zanesem se pa tudi na vas (ino pa slavodno — žiher — kakor se mi zdi), de bote stanovitni u véri, ino po tem izveličani, za to *ker vas v serci rad imam* (vas iz serca ljubim), *tudi v svojim železji*, katero nosim za to, *ker evangeli zagovarjam ino terdim.* Ino kako bi vas v serci ne imel, *ker ste deležniki mojga veselja* za sveto véro terpeti. Vi niste mene pozabili, tudi jaz vas ne pozabim. *Bog je moja priča, kako vas vse ljubim v serci Jezusa Kristusa*, kateri je tudi nas vse ljubil. — Srečen pastir ino srečna čreda, ki se tak priserčno ljubita. Oh de bi bila tudi med nami taka ljubezn!

3. Prava živa ljubezn ni brez djanja; ona skerbi za ljubiga, ino če mu dobriga več storiti ne more, pa moli zanj. To je storil tudi sv. Pavl v železji za svoje Filipane, kakor sam pravi: „*Za to molim za vas, ne za časno blago, ne za posvetno čast, ampak de bi vaša ljubezn bolj in bolj rastla do Bogá ino bližniga, de bi čedalje bolj spoznali resnice svete keršanske vére, razumili* (zastopli) *sveto voljo božjo, ino po tem pravično živeli, tako de bote čisti ino brez vse krivice v dan Kristusov,* kedar po vas pride.

4. Hočemo srečno sodbo imeti, mormo nar prej za čisto, pravično življenje skrbeti; pa tudi za *dobre dela*, katire sv. Pavl *sad keršanske pravice* imenuje. Te dobre dela storimo z pomočjo Jezusa Kristusa; ino več ko jih storimo, lepši Bogá častimo ino hvalimo, kakor nam Jezus priporoča rekoč: „Naj sveti vaša luč pred ljudmi, de bojo vaše dobre dela videli ino hvalili Očeta, ki je v nebesih.“ — Tako je čista ljubezn korenina, pravično življenje cvet, ino dobre dela pa sad keršanstva, kakor ga sveti Pavl vernim Filipanam — pa tudi nam želi, naj bi enkrat vesel dan Gospodov imeli. K temu nam je pa keršanske stanovitosti potreba; zakaj: Kdor obstoji do konca (zvest), veli Kristus, bo izveličan.“
Mat. 10, 22.

II.

Sejavec je šel sejat svoje seme, Jezus v lepi priliki pravi; ino ko je sejal, ga je nekaj padlo na skalo; ino kedar je pognalo, je vsehnilo, ker ni imelo mokrote. Luk. 8. 4. — Taka se kristjanam godí, per katerih keršanske stanovitosti v dobrim ni. Kaj tebi pomaga, *mladenč* — *mladenčica*, če v svojih mladih letah še tak dobro začneš, lep cvet pošle-niga zaderžanja pokažeš, poznej pa od prave steze odstopiš, se na široko cesto pregrehe podaš ino nesrečno končaš, ker stanovitnosti nimaš. „Kdor izmed vas, ki hoče *turn zidati*, se poprej ne vsede ino ne pomisli, ali glešta ga dodelati, de se mu, če bi ne mogel dokončati, ne začno posmehavati rekoč: Ta človek je začel zidati ino ni mogel dokončati?“ Luk. 14, 28 — 30. Taka se *gospodarju*, *gospodinji* godí, ki začneta lepo za svojo domačijo skerbeti, čedno otroke rediti, družino v božjim strahi imeti, po malim se pa nadovolita ino sveto skerb v nemar pustita. Hitro bo hiša žalostna puša, družina razujzdana derhal, ako ni stanovitne skerbi. — Se *brodnarju* (flosarju) barka (šajka) raztruple, se hitro *posledne dile* oklene srečno na suho priplavat. Pa kaj mu po-maga, če dilo poprej izpusti, kakor na suho pripluje, ino vtone? — *Posledna dila* izveličanja tvojiga, o grešnik, je *sveta pokora*; alj kaj ti pomaga, če per sveti spovedi za njo sežeš, poboljšanje obljubiš, v kratkim njo pa spet zapustiš, ponovljaje stare pregrehe, ker v pokori stanovitnosti nimaš? — O sveta stanovitost, ti mokrota milosti božje, ki nam da-jáš pravo krepost, kje te hočemo najti, kako zadobiti?

1. Hočemo v dobrim stanovitni biti, *mormo Bogá za po-moč prositi*; on dobro delo v nas začne ino dokonča. — Stariši pa otroke tožujejo, de njihovi nauki ino svaritev kaj ne pomaga. Gospodarji ino gospodinje se švarajo, de jih družina ne vboga; učitelji izdihujejo, de per učencih prave pridnosti ni; gosposka tožuje podložne, de se na nje zanesti ne sme; moliti ino Bogá prositi pa ne zmisljo, naj bi dober Bog njih prizadevo blagoslovil. Oj preljubi! ne vi ki sejete dobre nauke, ne vi ki jih polivate z lepimi opomini, kaj opravite, marveč le Bog ki rast daja. Neprenehama mormo Bogá za dar stanovitosti prositi.

2. Hočemo v dobrim stanovitni biti, si *mormo* prizadevati *vse nasprotné zaderžike serčno premagati*. Imel je svoje dni

oče zapušeno polje z ternjam obrašeno. Pošle torej svojiga sina ternje izruvat ino polje obdelat. Sin se velikiga dela prestraši, za polje v senco vleže, ino zaspi. Tako več dni dela. Ene dni po tem pride oče gledat, koljko je kaj sinko polja obdelal; ino ko vidi vse zapušeno ko prej, sina okrega; alj sin se izgovarja, rekoč: „Oče! toljkiga dela sim se prestrašil ino raj počival.“ „Zanikarnik! mu oče pravi, le toljko vsak dan polja obdelaj, koljkor ga ležé z svojim truplam pokriješ, ino polje bo v kratkim obdelano.“ Sin zdaj očeta sluša, se dela loti ino kmalo je bilo polje lepo obdelano. — Tako kapelca skalo izkluje, široko reko človek prepluje, gore prekopa ino pride od zemlje do svetih nebes skuz kersansko stanovitost. Kdor do konca stanoviten ostane, bo izveličan.

3. Hočemo stanovitni biti, *ne smemo hitro serca zgubiti, če nam vse po volji ni*. Tudi kmet ki seje, dolgo sadu čaka, prej de dozori; ino pregovor je resničen, pravi Jezus: Drugi (pogosto) seje, ino drugi ženje; alj plačilo prejmeta obdva, de se skupaj veselita.“ Jan. 4, 36 — 37. Sveta mati *Monika* je šestnajst let svojiga sina *Argušlina* objokvala ino za njega molila, dokler ga je prerodila z svojimi solzami; mati ino oče pa hitro opesata, če per otrokah beseda ne pomaga. Ali pade drevo na en mah? — Le pridno uči, svari, opominjaj, strahuj, prosi ino stanovitno moli, ter zaupaj de ne bo tvoja prizadeva zastonj. Že davno bojo tvoje kosti v zemli počivale, še bojo tvoji otroci, posli ino podložni tvojih naukov pomnili ino tebi hvalo vedeli. Verži drobtinco u vodo; ako nje riba ne pobere, bo ti zarajtal njo Bog.

4. Nočemo v dobrim pešati, *le pogledjmo večkrat nebeško plačilo*, stanovitnim pripravleno, kakor sv. Pavl, ki se je svoje krone veselil, kedar je svoj tek srečno dokončal. — Kedar se, moj brat, težkiga dela, hude službe naveličaš, pomisli kaj te po smerti veseliga čaka, ako do konca zvest ostaneš, kedar tebi Gospod vsih gospodov poreče: „Blagor tebi dober in zvesti hlapec, ker si bil v malim zvest, hočem te črez veliko postaviti. pojdi u veselje svojga Gospoda!“ Mat. 25, 21. — Si se, moja sestra, hude ino dolge boleznini nadovolila, le ogledaj se na svete nebesa, kjer bo tudi tebi dober Bog vse solze iz oči obrisal. in ne bo smerti več, ne žalovanja, ne vpitja, ne bolečin. Skriv. razod. 21, 4. — Se ti, prijatelj moj, že preveč krivice zdi, katiro na

tim sveti terpiš, le pogledaj na konec. Le en časek še, ino sovražnik tvoj bo tiho zravno tebe počival, ti pa povračilo zavžival v dolgi večnosti za vse, kar si na sveti voljno ino stanovito prestal. „Do smerti bodi zvest, veli Kristus, ino ti bom krono življenja dal.“ Skriv. razad. 2, 10.

III.

Arih (Hajnrüh) VIII. Angleški kralj je bil v svojih mladih letah priden ino zvest katoličan, ter se je za pravo véro čerstvo ponašal; alj nesreča, de ni stanoviten bil. Nesramno poželenje ga je oslepilo, de svojo pravo ženo zaverže ino si prešestnico vzeme, vero zataji, ki mu prešestvanje prepové, ino celo Angleško kraljestvo v krivo véro zaplete. Grozovito pravovérne kristjane preganja, mori škofo ino mašnike, kateri se prave vére stanovito deržijo, med katermi je bil bogaboječ škof *Janex Mišer*, od kralja u vozo djan ino za zvestobe del v smert obsojen. V jutro svoje smerti se nar praznej obleče, ter pravi: „Danes je moj vesel (svatovski) dan.“ — Perpeljajo ga o palici do moriškiga vojdra; bil je že perleten starčik. Prej de na vojder stopi, palico zaverže rekoč: „Noj moje noge! še posledne stopinje storite; moj pot je clo kratek.“ Na vojdri prijazno ljudi ogovori rekoč: „Bratje moji! jaz sim na kraji, de svoje življenje za véro dam. Hvala Bogú, de to lahko ino rad storim; dozda se še nisim smerti prestrašil. Dokler pa vsak čas milosti božje potrebujemo, prosim vas, molite za mene, naj do posledniga izdihleja stanoviten ostanem.“ Na to zapoje hvalno pesm (*Te Deum laudamus*), položi glavo pod sekiro ino veselo za véro vmerje. — Bodite stanovitne tudi ve *noge naše* po ti kratki hoji časniga življenja; saj bomo skoraj tudi mi na pragi večnosti. Nikar se ne vtrudite *roke naše*; skoraj bo konec našiga truda. Dober Bog nam je dal dobro delo začeti, nam ga bo tudi dal srečno končati. Kdor do konca zvest ostane, bo izveličan. Amen.

KXVII. TRI INO DVAJSTA NEDELA PO BINKOŠTII.

Od dobrih ino slabih izgledov.

Berilo iz lista sv. Pavla apostelna do Filipanov. 3, 17 — 21.; 4, 1 — 3.

Dveh reči na sveti se človek nar bolj veseli: *glasu* ino pa *ljube luči*. Žalostno živi, kdor gluh ne sliši ino slep luči ne vidi. — *Beseda božja* je naši duši izveličanski *glas*, keršanskiga djanja lep *izgled* je nam duhovska *luč*. Kdor tedaj slabo, pregrešno govori, nam dušo za večno življenje gluši; kdor slabo dela ino gerd izgled daja, on nam gasi luč večniga izveličanja, ter nas po duhovsko slepi. — Gorje tebi ki rad slabe marne poslušas, še več gorje tebi, ki pregrešno, zapelivo djanje gledas; hitro boš gluh ino slep na duši za nebeško kralstvo — za celo večnost. Za to opomina sveti Pavl kristjane v svojim listi na Filipane 3, 17 — 31.; 4, 1 — 3. lepe izgledde skerbno posnemati.

II.

1. Besede mikajo, izgledi pa vlečejo, sploh pregovor veli; zato mora on ki druge uči, svari ino vlada (viža), vse to sam storiti, kar drugim priporoča. Tako je sv. apostel Pavl vse zvesto sam dopolnil, kar je druge učil, ino je lahko Filipanam priporočal njega ino njegove učence posnemati, rekoč: „*Bratje! bodite moji nasledvarci v keršanskim življenji, glejte ino posnemajte tiste, kateri tako živijo, kakor imate izgled* (eksempel) *nad meno*.”

2. Lep izgled je svetla luč keršanskiga življenja; le škoda de je po sveti tako malo lepih — veliko veliko pa gerdih, pohujšljivih izgledov med nami. „*Zakuj veliko ljudi hodi, kakor sim vam že večkrat pravil, ino zdaj v solzah povem, piše sveti Pavl, ne kakor prijatli križaniga Jezusa, ampak*

kakor sovražniki križa Kristusovi, ktiri njegove nauke zaničujejo, ako ne z besedo, pa z djanjam. Takim ljudem ni mar za Bogá ino njega zapovedi; *njih Bog je trebuh*, le njemu vstreči, dobro jesti ino piti je njihova skerb; alj ravno po tim bo pa tudi *njih konec pogubljenje*. Kdor v mesu pregrešno seje, bo tudi od mesa pogubljenje žel.“

3. Hujši sovražniki križa Kristusovi, kakor dobrovoljci, so ošabni, prevzetni ljudje, *kateri se po besedah sv. Pavla svoje lastne sramotnosti* (takih hudobnih del, katerih bi jih imelo sram biti) *clo hvalijo*, *kateri v pozemeljsko zamišleni* Bogá ino nebesa clo pozabijo. Taki posvetneži imajo dva malika, katirima služijo: prvi je napuh, drugi pa trebuh. Takih ljudi je nar več po sveti; ino oni so, ki slabe izglede dajaje svet pohujšajo.

4. Kakor vsak človek dva dela ima: dušo od Bogá, truplo od zemlje, tako tudi duh k nebesam puhti, truplo pa le v pozemeljsko vleče. Kateri del je močnejši, on zderži. Za to je prišel Jezus iz nebes na zemljo, naj bi nas pozemeljske k nebesam povzdignil, naj bi želeli ino jiskali, kar je v nebesih. Za to sv. Pavl veli: „*Naše prebivanje pa je v nebesih*, če ravno še naše noge po revni zemli hodijo, serce naše naj le po nebeškim veselji hrepeni, *od kodar tudi zveličarja dočakujemo, Gospoda našiga Jezusa Kristusa*. On bo ob vstajenji žvota *premenil pozemeljsko telo naše nízkote*, ako je le naša duša za nebeša godna; on bo storil naše telo *enako telesu svoje svetlosti*, kakor je bilo po njegovim vstajenju veličastno. Ino to čudno premenje našiga telesa bo Jezus storil *z močjo svoje vsigamogočnosti*, *skuz katerio si lahko vse podverže*, tudi trohlivost ino smert.“ — Ta veličastna obljuba, to veselo upanje prihodniga vstajenja ino premenenja nam mora moč dati vsako skušnjavo premagati, vsako terplenje voljno poterpeti, nas nad vso pozemeljsko visoko povzdigniti. „*Za tigo voljo*, pravi sv. Pavl, *moji preljubi ino priserčni bratje*, *vi moje veselje ino moja krona*, *le tako terdno stojte v Gospodi*, u véri ino keršanskim življenji, kakor sim vas učil, ino vam izgled zapustil.“

Ko sveti Pavl svoje pismo sklene, posvari *Evodijo ino Sintiho*, dve cerkveni služavnici, ter jima lepo zastopnost priporoča, *naj bote ene misli v Gospodi*. Poprosi tudi *poplavarja* (viši pastirja Filipanske cerkve), naj jima pomore v cerkveni službi, z svetim *Klemenam*, njegovim tovaršam v

apostolskim opravili, ino z drugimi pomagavci v razširanj
svete katolske vére. *katerih imena so zapisane tam v bukah
večniga življenja.* — Ino kaj pa nam sv. Pavl v tim svojim
pismi sosebno priporoči? Ne le samo učiti po svojim stani,
ampak tudi lepe izgledde dajati ljudem, posebno svojim do-
maćim; zakaj: *Besede le mičejo, izgledi pa vlečejo.*

III.

Dve veri (vajeti) hudo ima, po katerih ljudi v pogu-
blenje vleče; na dveh vajetih pa tudi dobro ljudi v nebesa
pelja: prva je rahla kakor nit — *beseda podučjenja*, druga
je močna kakor vózna verv — *izgled življenja*. Za to veli
Jezus: „Kdor eno nar manjših zapoved prelomi ino ljudi
tako uči, bo nar manjši imenovan v nebeškim kralestvi;
kdor jih pa izpolni ino uči, zvest v izgledi ino v besedi,
bo velik imenovan v nebeškim kralestvi.“ Mat. 5, 19. Besede
mičejo, izgledi pa vlečejo človeka v hudo alj v dobro.

1. *V dobro.* Skerbna *mati* svojo dete moliti uči, pa ga
ne more naučiti. Besede se otroka malo primejo ino šiba
mu molitvo clo osovraži. Bogaboječa *mati* pa v pričo svojga
deteta poklekne, roke povzdigne ino moli prav serčno na
glas. Dete vidi mater klečati, njo čuje lepo moliti, ino tudi
po izgledi matere svoje rokici sklene, šepeta ino moli. Glejte,
kaj lep izgled stori! — *Oče* pravi svojimu sinu, kako ima
živino kovariti, na polji delati ino gospodarstvo oskerbeti;
alj sin se bo slabo izučil, ako sam za delo ne prime; oče
mu mora vse pokazati ino sina privajati na vsako delo. —
Keršanska *srenja* (fara) vsa zapušena, je polna slabiga za-
deržanja. Razujzdani stariši imajo razvajene otroke, po vsih
potah je polno pjancov, po vsih kotah vse živo zapelivcov
ino zapelivk; v cerkvi je merzla božja služba, po soseskih
je veliko pohujšanja. Bog se svoje črede vsmilí, ji da skerbne
pastirje, kateri kar učijo, tudi storijo ino svetijo vérnim z
lepim izgledam keršanskiga življenja kakor luč na svećniki.
Ino poglej, kako se vse premeni! Služba božja oživi, djanje
ljudi se zboljša, ino vsa *srenja* v dobrim omladi. Za to je
djal bogaboječ pušavnik apat Janez na plosedno uro: „Oh,
naj bi ne bil nikolj kaj učil, kar nisim sam poprej storil!“
Kdor stori, kar uči, on bo velik v nebeškim kralestvi. —
Besede mičejo, izgledi vlečejo pa tudi

2. *V hudo.* Od kodi pride, de so sedajni mladi ljudje toljko razposajeni? Po slabih izgledih. *Sin čuje*, kako očee kolne, *hčer sliši*, kako mati laže, *otroci vidijo*, kako gerdo stari delajo, ino se hitro vsiga tiga privadijo, reci jim jezerkrat: tiga ne smeš. Jabelko daleč od debla ne pade, ino kakor starka pôje, nauči tud mlade svoje. Oh peklenska moč gerdih izgledov! — Bogaboječ *mladenč*, pošena *deklica* pride v nesramno, zapelivo hišo služiti, sliši nespodobne guče (marne), gleda nesramno djanje; v kratkim se vsiga tiga privadi, zapeljan po gerdih izgledah ino razujzdan od hiše gre. *Kmetški ljudje* vidijo neko gospôdo, kako nekeršansko živí, ob postnih dneh meso jé, božje službe ne obrajta, ne gre h spovedi ino po svoji volji dobro živí. Preprosti ljudje se na takim življenji hitro pohujšajo, radi za razujzdano gospôdo potegnejo, ino še hujši od nje živijo. Zastonj so po tem pridige, zastonj keršanski nauki takim pohujšanim ljudem; besede mičejo, izgledi pa vlečejo.

3. *Gorje tebi*, grešnik, *kteri* zravno slabiga življenja tudi ljudem *gerde izgleda dajaš*, njim po svojih zapelivih izgledih duhovsko okó slepiš, de se jim bliši po poti pravice, ino zgubijo clo izveličanski pogled. Manjši hudo bi storil, če bi nedolžnim oko izteknil alj pa posluh prederl, kakor de jim hudo djanje pokažeš, kteriga še ne poznajo ino jih v greh napeljaš. „Gorje človeku, kteri pohujšanje daja, veli Kristus. Bolje bi za njega bilo, de bi se mu mlinski kamen na vrat privezal, ino potopil v globočino morja. Mat. 18, 6. — *Beregar*, krivoverc, je skuz svoje krive nauke veliko hudiga v keršanski cerkvi včini. On je svoje zmote poznej spoznal ino popravljal kolikor mu je bilo mogoče. Na smertni posteli se pa sromak le strašno zvija ino izdihuje. Vprašajo ga zakaj? Ino on milo odgovori: Zavolj svojih lastnih grehov bi bil vtolažen, alj pohujšanje, ktero sim storil, stoji grozovitno pred mojmi očmi.“ Z hudobno besedo po navadi bližniga raniš, z hudobnim izgledam pa njegovo dušo večí del vmoriš.

4. Pa tudi *tebi gorje*, *ki se daš slabim izgledam pohujšati*, katerih bi se lahko zognil, ino svojo dušo vmoriti, kedar bi se lahko vbrnil. Dober Bog je tebi zvesto *varučko* dal, tvojo *vest*, ktira te pred hudmi izgledami svari, dal ti varno *družico*, sveto *sramožljivost*, ktira te obleti ino pred slabim izgledam zakrije. Ako pa tih dveh prijatelj ne obrajtaš

ino za gerdimi izgledami greš, svoje pohujšanje zastonj na hudoben ino zapeliv svet izvračaš. Ne tolaži se, de nisi sam hudoben, ter jih veliko poznaš, kateri so hujši ko ti. Nobena hvala ni, med nar hudobnejši ne prvi biti, pa vender po široki cesti pogubljenja jiti. Ne izgovarjaj se, de nisi prva ne posledna po hudobnih potah nespodobniga življenja; saj tudi prva ino zadna pogubljena ne boš; pa za to boljši nisi, ker veliko nesrečnih tovaršev ino tovaršic imaš. Z hudobnimi izgledi se nobeden ne opraviči, kakor se noben vmazan z črnilam alj z tinto belo ne vmije. Ne hudobnih, le pravične imamo posnemati ino ljudem lepe izgleda dajati, naj se sveti naša luč pred ljudmi, de bojo videli naše dobre dela, ino hvalili Očeta, ki je v nebesih. Mat. 5, 16.

III.

Sveti *Franciško Zerafin* je zaklical eniga svojih tovaršev rekoč: „Pojdi z meno, greva ljudem pridigvat.“ Čedno ponižno oblečena prehodita lepo molče eno ulico za drugo; ino ko sta vso mesto tiho obhodila, se molče k domu poverneta. „Oče! reče svetimu Francišku tovarš, kdaj pa bova ljudem pridigvala?“ „Sva že pridigvala, mu sveti mož odgovori; najni izgled radovolniga vbožtva, ponižnosti ino boga-boječiga žaderžanja je živa pridgva ljudem.“ Oh naj bi tudi naše življenje bilo lepa pridga svetih čednost! Ni vsakdo učen dovolj druge z besedo učiti, ni vsakdo poklican ljudem pridgvati; alj z lepimi izgledami keršanskiga življenja bližne v dobro ravnati je nas vsih sveta dolžnost, katiro vsak lahko dopolni. Lepo torej skerbimo, de vselej ino povsodi bližnemu v dober izgled živimo; ino svetili se bomo kakor zvezde na vse večne čase. Amen.

XXVIII. POSLEDNA NEDELA PO BINKOŠTII.

Od prave izveličanske sreče ino veselja.

Berilo iz lista sv. Pavla apostelna do Kološanov, 1, 9—14.

„Srečo dobro!“ prijatelj prijatelju poželi, kedar se znideta, naj bo na poti alj doma. Za srečo moli oče svojmu sinu, mati svoji hčeri, srečo jiše ino si vsak človek želi vse svoje žive dni; pa malo kdo prav razumi, kaj sebi ino drugim želi, ter ne pozna prave izveličanske sreče. Prava sreča je čudna, skrivna stvar, katira vse ima, kar človeka zadovoljniga stori ino njegove pravične želje dopolni. Ona je v božtvi kakor v bogastvi, u veselji kakor v terplenji, na kralovim sedeži kakor v beraški sukni doma, ino povsodi prebiva, kjer ljudje Jezusov nauk prav spoznajo ino lepo po tajistim živijo. To nar veči srečo tudi sv. Pavl v svojim pismi 1, 9—14. keršanskim Kološanam želi. Pomislimo enokoljko to sveto pisanje!

I.

1. Za pravo srečo svojim skerbeti je vsih prejpоставle-nih, starišev, učitelov, duhovskih pastirjev ino deželskih vladarjev prava dolžnost. Ker pa prava sreča le od Bogá pride, so dolžni zravno skerbi tudi moliti ino Bogá za pravo srečo svojim prositi, kakor sv. Pavl za Kološane, katerim piše: „*Bratje! mi ne henjamo za vas moliti ino prositi ne za posvetno bogastvo, ne za čast ino oblast, ampak de bi bili napolnjeni z poznanjam volje božje, naj bi prav spoznali, kar Bog hoče, de bi popolnoma bili u vsi modrosti, ne v po-svetni, ampak v duhovski razumnosti, katire nas je Kristus učil.*“ — Bogá ino njegovo sveto voljo prav spoznavati je

perva sreča za bogoljubne ljudi, katire posveten človek nima; zakaj posvetnež ne razumi, kar je božiga. Pa sama spoznava še ni zadosti.

2. Druga naša sreča je, če po spoznanji tudi z božjo pomočjo lepo živimo. Za to moli ino Bogá prosi sv. Pavl na dalej, *de bi spodobno hodili*, po keršansko živeli, *Bogú u vsih rečeh dopadlivi*, kakor zlahtne drevesa *rodovitni u vsakim dobrim deli*. — Rodovitost v dobrim je druga naša sreča na tim sveti; zakaj kar bomo tukaj dobriga vsjali, bomo tamkaj u večnosti želi. Več ko dobriga storimo, srečnej smo. Pa tudi ta sreča še ni zadosti.

3. Tretja naša sreča je lepa rast v svetih čednostih ino v dobrih delah. Ako drevo doraste, več ne rodi ino se jeme sušiti, ga posekajo ino zažgejo. Taka se tudi z človekam poslednič godi, če od leta do leta, od dne do dne v dobrim ne prihaja. Za to prosi tudi sv. Pavl Bogá za Kološane, *de bi rastle v spoznanji božjim, vterjeni u vsej moči*, ki nam je potrebna storiti dobro ino se varvati hudiga. Pa tudi ta sreča z božjo pomočjo v dobrim rastle ni dovolj.

4. Šterta sreča za kristjana je, če mu Bog gnado da vse voljno poterpeti, storjeno krivico prizanesti ino clo Bogá hvaliti, če nas vredne stori zavolj njegoviga imena zaničevanim ino preganjanim biti. To pa le premoremo *po njegovi* (božji) *častitlivi mogočnosti*, ki nam moč daja, *de u vsem poterpljenji ino prizanašanji* ne onemagamo, ne tožujemo, temuč *z veseljam vse prebarimo*, ino clo hvalimo *Bogá Očeta*, kateri nas je vredne storil *delež imeti dote* (erbšine) *svetih prijatelov božjih*, pravi sv. Pavl. Kaj pa je dota svetih? Po naukij Jezusovih na tim sveti lepo živeti, z božjo pomočjo vse voljno poterpeti *v luči svete vére*; po smerti pa veseliti se tamkaj v nebeškem kralestvi. Zatorej je

5. Naša peta ino posledna sreča po tim kratkim terplenji večno srečno, veselo življenje. „*Za to nas je neskončno vsmilen Bog otel iz oblasti teme*, zmot ino hudobij, uči sv. Pavl, *ino nas je prestavil v kralestvo svojiga preljubiga Sina*, v katerim kralestvi imamo odrešenje skuz njegovo kerv, ino odpušanje grehov.“ Za to nas je k pravi véri v svojo sveto cerkev zaklical, *de bi odrešenja Jezusoviga*, ki je za nas svojo kerv prelil, *deležni bili*, ino *odpušanje grehov* zadobili; po smerti pa z Jezusam ino z vsemi svetmi se večno veselili. Ta

je naša nar večí sreča. — Alj kdor hoče z Kristusam večno veselje imeti, mora tudi z njim voljno terpeti; le skuz potrpjenje se pride u večno življenje. — Tudi terpenje je na tim sveti sreča za nas.

II.

Sv. Franciško Zerafinski je hodil svoje dni z enim svojih redovnikov (menihov), ki mu je bilo Leo ime, iz mesta Peružja v svoj prvi samostan (klošter) per cerkvi Marije Angelske. Po zimi je bilo, megleno vreme, ino merzel veter je pihal. Leo gre nekoliko spredej, sv. Franciško za njim, ter začne svojiga tovarša lepo učiti od prave sreče rekoč: „Leo, brate moj! naj bi najni bratje, redovniki, ljudem še toljko čeden izgled svetiga življenja dajali, tako de bi vsim živo ogledalo popolnosti bili, le verjami ino si globoko k sercu vzemi, ne bilo bi to popolnoma veselje (ne prava sreča za nas).“

Nekoljko dalej gresta, ino sv. Franciško se zopet oglasi ino pravi: „Moj brat! naj bi kdo naših bratov čudeže delal, slepim pogled, mutastim govoriti, gluhim slisati, krulovim dal hoditi, naj bi clo mertve oživel, skrivnosti razodel, viharju na morji vtihniti vkažal, morje vtolažil ino črez vse globočine hodil brez vsiga strahu, veruj mi, moj bratec, ne bilo bi tudi to naše popolnoma veselje.“

Črez eno malo sv. mož v tretič svoj glas povzdigne rekoč: „Oj brate Leo! če bi kdo naših bratov znal govoriti jezike vsih narodov, vse učenosti razumil, vedel vse prihodne reči, poznal serca ljudi ino bi njih nar skrivnejši misli pregledal, le verjemi mi ino si dobro zapomni: ne bilo bi to za nas pravo popolnoma veselje.“

Na to en časek pomolči, pa hitro zopet začne: „O moj brater Leo! naj bi kdo naših redovnikov tudi angelske jezike govoril, zvezde na nebi preštel, njih čudne ride pregledal, vse rože po zemli spoznal ino vedel njih skrivne moči, bi vedel kaj je v oserčji zemle, bi vse ptice pod nebam, ribe po vodah ino vse stvari razštel, bi vedel povedati vse kar se na sveti godi, verjemi, de bi ne bilo to popolnoma veselje; gotovo de ne!“

Molče sv. Franciško za svojim tovaršam dalej gre; ino poprej ko k samostanu dojdeta, zopet reče: „Brate Leo! če bi kdo naših z toljko močjo *sv. evangelj oznanoval*, de bi vse, nar divjej narode k keršanstvu preobernali; povem ti, de tudi to bi še pravo duhovsko veselje (gotova sreča) ne bilo.“ — Tako sv. Franciško dve mile hoda svojimu tovaršu pravi.

Ves začuden nad tim opominvanjam pobožen Leo svojiga učenika pobara, rekoč: „Moj oče! ako vse to praviga veselja ne da, tako te prosim, de mi poveš, kaj je pravo veselje?“ Sv. Franciško na glas ino prav zastopno odgovori: „Kedar bi vsa mokra ino blatna trepetaje od zime do samostana prišla, vsa lačna poterkala ino prosila, naj bi naju pod streho vzeli, vratar pa hud prišel, naju za potepuha zmerjal ino pred nama vrata zaperl, ino midva lačna ostala, pa bi *vse voljno poterpela zavolj Bogá*, ki vse prav naravna: to, moj Leo, bi bilo pravo veselje.“ — „Ako bi pa še terkala, vratar pa ves serdit nad naju priletel, ino naj z šibo nagnal, rekoč: Poberita se kamor rada; per nas ne dobita kosčika kruha, ne kaple vina, tudi ni strehe za vaji, ino bi midva tudi to *iz ljubezni do Jezusa voljno poterpela*, verjemi Leo, to bi bilo pravo stanovitno veselje.“

„Glad bi naj pa toljko premagoval, de bi dalej ne mogla ino jelo bi se nama temniti; za to bi še tretjič poterkala, ino prav lepo prosila naj pod streho vzeti, pa bi vratar še huj serdit z palico nad naji priletel, ino naj pretepaje na dalej izsuval, tako de bi v snegi obležala — postavim če bi se nama vse to zgodilo, midva pa vse pohlevno preterpela ino clo *za dobiček imela terpeti za Jezusa del*, želčna še več prestati z božjo pomočjo, moj brat Leo! glej ravno to bi bilo pravo veselje“ — prava sreča za naji.

„Krez vse dare svetiga Duha je dar sam sebe zatajiti, svojo hudo voljo premagati, krivico ino zasramvanje voljno terpeti nar večji; to je začetik velikiga ino stanovitniga duhovskega veselja. (Kdor voljno terpeti zna, njemu svet prave sreče ne more podreti.) Kaj bi se drugih učenost ino še toljko čudnih premožnost hvalili; one so božji dar, ne toljko naše zasluženje. „Kaj imaš, de bi ne bil prijel? bara sv. Pavl. Ako si pa prijel, kaj se hvališ kakor bi ne bil prijel?“ I. Kor. 4, 7. Krivico ino težavo pa voljno terpeti, to

je Kristusu hvala ino čast. Tiga nas tudi sv. Pavl opomni rekoč: „Daleko naj od mene bo se v čem drugim hvaliti, kakor križa Gospoda našiga Jezusa Kristusa.“ Gal. 6, 14. Ino de vse povem, brater Leo, naša čast ino prvo našo veselje je za Kristusa voljno terpeti.“

Tako je sv. Franciško Zerafinski učil, tako so vsi svetniki storili, za Jezusa so voljno terpeli ino veselo vmerli. *Apostoli* so toljko dežel prehodili, vročino ino mraz, žejo ino glad prebili; *mučenci* (marterniki) vsi nedolžni so nar grozovitnej muke (martre) poterplivo prestali ino prelili za véro svojo kerv; *pušavniki* so po terdih pušavah v nar ojštrejši pokori vse svoje dni preživeli, *device* nar hujši skušnjave premagale, ino vse to z veseljam za volj Jezusa. „Ali ni moral tudi Kristus terpeti, ino tako v svoje veličastvo jiti?“ Luk. 24, 26. On je nam izgled zapustil, veli sv. Peter I. 2, 21. de po njegovih stopinjah hodimo. *Perva dota* (erbšina) katiro z Kristusam na tim sveti imamo, je časno *terplenje*; *druga dota* na unim sveti bo večno *veselje*. Ako z Kristusam voljno poterpimo, se homo tudi z njim veselili. Blagor nam, ako voljno terpimo; terplenje ni nesreča ampak sreča zvestim učencam Jezusovim. Le skuz poterplenje se dojde v srečno večno življenje.

III.

Preljubi! koliko je pa nas, kleri bi prav znali svetiga križa kralevo pot? Koljko nas se terpenja ne boji? Oh, duh je še voljn, pa meso je slabo! — Alj kar je per ljudeh nemogoče, je per Bogú vse mogoče; on nas močne stori. *Naj se branijo posvetneži časnih križev* ino težav, mi hočemo svoj križ voljno zadeti vsak dan, ino jiti za Jezusam. *Naj tožujejo posvetni ljudje, de preveliko terpijo*; z božjo pomočjo se hočemo terpenja clo veseliti, ker nas kralava pot križa nebesam perbliža. *Naj segajo posvetneži po časnim bogastvi*, po imenitnosti ino minljivih dobrotah, mi kristjani hočemo križ svojiga Izveličarja objeti. Sveti križ nam bodi močno znamenje poterpenja, de nam bo sodni dan veselo znamenje večniga življenja. Serčno hočemo v bolečinah, v žalosti ino v bridkosti z sveto Terezjo klicati: „O Gospod!

daj mi terpeti alj vmreti, vmreti alj pa terpeti!“ Bo naša
perva sreča na tim sveti poterpljenje, bo naša druga sreča
na unim sveti večno življenje. Amen.

III.

Prejeli smo, koliko je pa nas, kteri bi prav radi svetega
križa kraljevo postali? Koliko nas se terpljenja ne boji? Oh
daj se se voljn, pa meso je slabo! — Ali kaj je per ljudem
nemogoče, je per Bogu vse mogoče; on nas močne stori.
Naj se bomo poterpljenju častni križev ino tecev, mi hočemo
svoj križ voljno zadati vsak dan, ino biti za Jezusam. Naj
terveto poterpljenje (tudi, če presliško terpijo), z božjo po-
močjo se hočemo terpljenja clo veseliti, ker nas križeva pot
križa nebesam privede. Naj se vajo poterpljenju po častni po-
gost, po inenitnosti ino mučnitvi dobrotah, mi kristjani
hočemo križ svojega življenja objeli. Sveti križ nam vodi
močno znamenje poterpljenja, če nam bo sodni dan veselje
znamenje večnega življenja. Srečno hočemo v bolečinah, v
želosti ino v bridkosti z sveto Trojico kličati: „O Gospodi!